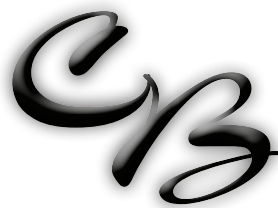

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie și științele informării

1-2 (47-48), 2017

Director: Elena HARCONIȚA

Colegiul de redacție:

Elena HARCONIȚA,

director

Lina MIHALUȚA,

director-adjunct

Valentina TOPALO,

șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale

Silvia CIOBANU,

șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Elena STRATAN,

șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate

Elena, PINTILEI

directorul general al Bibliotecii Naționale din Republica Moldova

Silvia GHINCULOV,

dr. în științe economice, directorul Bibliotecii Științifice ASEM

Radu MOȚOC,

inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați,

Membru de Onoare al Senatului USARB

Maria ȘLEAHTIȚCHI,

dr. în științe filologice, conf. univ. Universitatea de Stat din Moldova

Nicolae ENCIU,

prof. univ., dr. hab. în științe istorice, conf. univ. Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Republicii Moldova

Coperta / viziune grafică / tehnoeditare:

Silvia CIOBANU, șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Machetare/ tehnoeditare:

Antonina ANTONOVA, CMAE

Redactor: Ana NAGHERNEAC, șef serviciul Informare și Cercetare Bibliografică

Adresa redacției:

str. Pușkin, 38, mun. Bălți, 3100, Republica Moldova

Tel/fax: +373(231)52445; E-mail: libruniv@usarb.md; Web: <http://libruniv.usarb.md>

Tiparul: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

ISSN: 1857 - 0232

Sumar / Summary

CARTEA DE VIZITĂ / VISITING CARD

Elena HARCONIȚA

Relevanța Bibliotecii Universitare în anul 2016 / The relevance of the University Library in 2016..... 6

Elena STRATAN

Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI, ediția a V-a, 23 februarie 2017 / Annual Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI, February, 23, 2017 16

Elena PINTILEI

Oamenii de calitate produc o instituție de calitate... / Quality people produce a quality institution 19

BIBLIOMESAGER / LIBRARY MESSENGER

Rubrică îngrijită de Elena STRATAN / Elena Stratan's column 20

PROCESE ȘI TEHNOLOGII

BIBLIOTECĂRE / PROCESS AND LIBRARIAN TECHNOLOGIES

Elena CRISTIAN

Organizarea și Conservarea Colecțiilor – factor esențial în valorificarea lor eficientă / Organization and Conservation of collections - an essential factor in their efficient use 32

Valentina TOPALO

Săptămâna Educației Deschise la Biblioteca Științifică USARB, 27-31 martie 2017 / Open Education Week in the USARB Scientific Library, 2017 March 27-31 40

Olga DASCAL, Snejana ZADAINOVA

Перспективы использования виртуальной образовательной платформы Moodle в обучении основам Культуры Информации / Perspectives of using virtual educational platform moodle in the process of studying the course Information Literacy 47

PROIECTE INTERNAȚIONALE / INTERNATIONAL PROJECTS

Mihaela STAVER

Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile / National Library Awareness Day 52

Valentina TOPALO

Politica de Dezvoltarea a Colecțiilor de bibliotecă. Training-ul Modulul - Pilot nr. 8 / Library Collection Development Policies. Training Piloting Module NO:8..... 59

Valentina TOPALO

Limba Engleză Pentru Scopuri Specifice (ESP): Training În Cadrul Proiectului LNSS. Programul Erasmus+ / Erasmus+ Program. English Language Training For Specific Purposes (ESP) 62

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR, FILIALA BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN NORD / ASSOCIATION OF LIBRARIANS, NORTH BRANCH LIBRARY

Elena STRATAN

Întrunirea profesională a bibliotecarilor din învățământ din Nordul Republicii Moldova / The professional meeting of librarians in education in the North of the Republic of Moldova 65

Sumar / Summary

PAGINI DE ISTORIE / THE PAGES OF HISTORY

Radu MOȚOC
Editura „CULTURA NAȚIONALĂ”
/ Publishing House „CULTURA NAȚIONALĂ”..... 68

Radu MOȚOC
Lingura românească cu simboluri milenare / *Romanian spoon with millenary symbols* 87

Radu MOȚOC
Festivalul Cărții „Axis Libri”
(Galați, 14 - 18 iunie 2017 / "Axis Libri" National Book Festival 90

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET / SPIRITUAL FETES

Elena ȚURCAN, Angela HĂBĂȘESCU
Inedite obiective naturale și culturale ale Lituaniei într-un colet poștal / *Rare and cultural objectives of Lithuania in a postal package* 97

Angela BUJAG
Elogiu Părintelui Alexei Mateevici / *An Eulogy to Father Alexei Mateevich* 104

Mihaela STAVER
Donatorii și donațiile Bibliotecii în anul 2016 / *Donator and donations of the year 2016* 108

Elena CRISTIAN, Svetlana Cecan
Publicații periodice în limba franceză: ediții rare și bibliofile / *Periodical publications in French: rare editions and bibliophiles*..... 121

Elena CRISTIAN

Carte de patrimoniu din Colecția lui Mircea Filip / *Heritage book from Mircea Filip collection* 127

Марина ШУЛЬМАН

Библиотека и зимородок в серии «Секретный Зоопарк» Брайана Чика / *Library and king fisher in „The secret ZOO” by Bryan Chick* 133

Margarita TETELEA, Marina ȘULMAN
„МУЗЫКА ОСТАЕТСЯ В ДУШЕ”:
Интервью с госпожой Маргаритой Сергеевной Тетелей, доктором педагогических наук, заведующей кафедрой искусства и эстетического воспитания Бельцкого Государственного Университета имени А. Руссо / *„MUSIC IS IN THE SOUL”: Interview with Mrs. Margaret Tetelea, PhD. professor, the head of the chair in Balti University* 141

Valentina VACARCIUC

Актриса счастливой судьбы / *The actress with a happy destiny* 147

RAFTUL DE SUS / TOP SHELF

Ana NAGHERNEAC

Bălți - important centru urban din Nordul Moldovei / *Bălți is an important urban center in the Northern part of Moldova* 151

OMAGIERI / OMAGES

Elena HARCONIȚA

VALENTINA TOPALO – competență și creativitate / *Valentina Topalo - competence and creativity* 153

Sumar / Summary

ADELLA CUCU la 50 de primăveri /
Adella Cucu at the 50 Springs 157

**TAISIA ACULOVA – Enciclopedie
a Bibliotecii / Taia Aculova - The
Encyclopedia of the Library** 159

**MUSAFIRII BIBLIOTECII / LIBRARY'S
GUESTS** 161

AUTORII / AUTHORS 166

RELEVANȚA BIBLIOTECII UNIVERSITARE ÎN ANUL 2016

THE RELEVANCE OF THE UNIVERSITY LIBRARY IN 2016

Elena HARCONIȚA

Abstract: *The Scientific Library of Alecu Russo Bălți State University remains to be of the highest category institution in accordance with Government Decision no.381 of 13.04.2006. It is a Departmental and Territorial Librarianship Center based on the Order of the Ministry of Culture no. 2 of 13.01.2015 (previous - 2004). From 2003 the Scientific Library acted as a Regional Depository of World Bank, integrates 6 Centers, an Information Point, 3 international collections, and 10 private collections, participated in 2016 in 3 projects that brought more benefits, including technical equipment worth 110,647 lei (5,270 euros).*

Beyond the annual budgeting constraints and the many problems faced by librarians they are confident in the digital future of the information institution, an objective developed with the active completion of the USARB Open Research Archive (ORA) and the indexing the academic works in open libraries and platforms. Librarians became credible guides that help students, teachers and students navigate to a constant change in the environment of information and communication technologies. They not only select digital academic resources for users but also deal with teaching and learning, actively participating in education and research processes.

Key words: *USARB Scientific Library, collections, International Projects, Library use, Information offer, Modern Services, research, appreciations*

Obiectivul Bibliotecii Științifice USARB este de a oferi servicii de bibliotecă modernă, eficientă și primitoare pentru toți membrii comunității academice și pentru potențialii utilizatori care au motive reale să folosească colecțiile și facilitățile oferite de bibliotecarii universitari.

Ca de obicei, raportul pentru un an de activitate începe cu o notă de mulțumire tuturor bibliotecarilor pentru menținerea standardelor înalte ale proceselor și serviciilor, facultăților, studenților, donatorilor și altor membri ai comunității academice și nu numai, care au contribuit la succesul Bibliotecii Științifice USARB în anul 2016.

Dincolo de constrângerile bugetului anual și a numeroaselor probleme cu care s-au confruntat, bibliotecarii privesc cu încredere în viitorul digital al instituției info-documentare, obiectiv dezvoltat odată cu completarea activă a Arhivei instituționale Open Research Archive (ORA) USARB și indexarea lucrărilor universitarilor bălțeni în bibliotecile, bazele de date și platformele deschise. În timp ce unii presupun că bibliotecile și bibliotecarii au devenit mai puțin relevanți în era digitală, cei care lucrează în biblioteci știu că sunt necesari acum mai mult ca niciodată. Anume bibliotecarii au devenit ghizi credibili care ajută studenții, profesorii și elevii să navigheze într-o schimbare constantă a mediului tehnologiilor informaționale și comunicaționale. Ei nu numai că selectează resursele academice digitale pentru utilizatori dar se mai ocupă de predare și învățare, participând activ în procesele de educație și cercetare.

Biblioteca universitară continuă să se schimbe dar nu într-atâta cât s-a crezut odată. Angajații, resursele informaționale, serviciile și produsele infodocumentare față provocărilor pe care le prezintă epoca digitală și Biblioteca va continua să prospere în noua lume prezentată prin materiale electronice, păstrând în același timp colecțiile fizice, spiritul schimbului de informații și al schimbului de cunoștințe.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți menține cu demnitate statutul instituției de categorie superioară în corespundere cu Hotărârea Guvernului R. Moldova nr.381 din 13.04.2006. Este Centru Biblioteconomic Departa-

mental și Teritorial în baza Ordinului Ministerului Culturii nr. 2 din 13.01.2015 (anterior din 2004). Îndeplinește funcțiile de Bibliotecă Depozitară Regională a Băncii Mondiale (2003), integrează 6 Centre, unul din ele - Centrul de Informare al României a fost inaugurat la 15 decembrie cu sprijinul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni. Utilizatorii se bucură de avantajul de a se adresa la Punctul de Informare NATO, la 11 colecții internaționale și 10 colecții particulare. În anul 2016 a participat în 3 Proiecte, care au adus nu numai noi cunoștințe și posibilitatea vizitelor documentare în bibliotecile din țările europene (Irlanda, Ungaria, România) etc., dar și echipament tehnic în valoare de 110 647 lei – 5 270 EURO .

MISISQ (Modern Information Service for Improvement Study Quality - Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor, Programul TEMPUS (2013-2016)

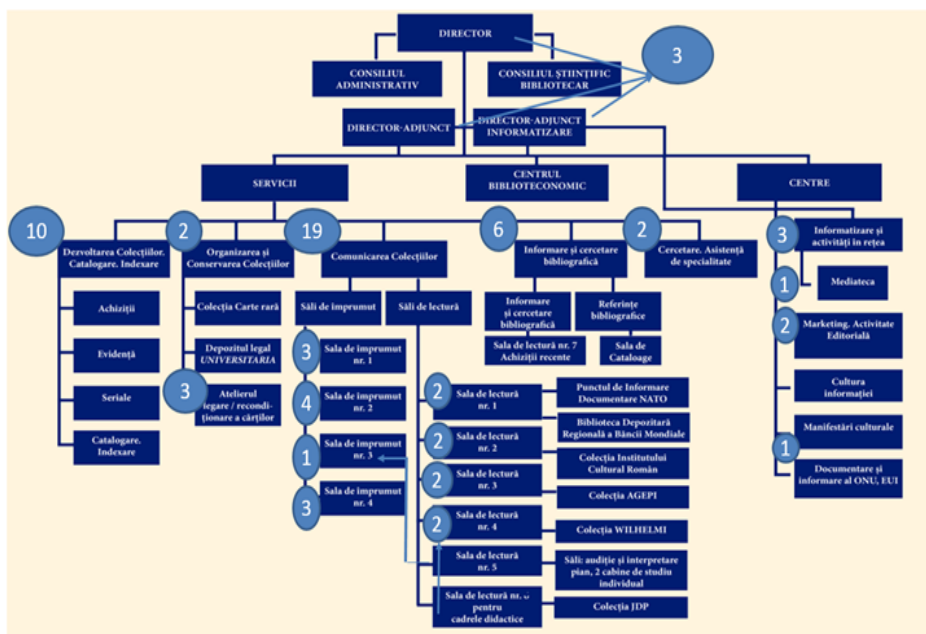
Proiectul Library Network Support Services (LNSS): modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services (LNSS), Programul Erasmus + Capacity Building in Higher Education (CBHE) (2015-2018)

Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova. Finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între 18 biblioteci universitare din Republica Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia și Universitatea Transilvania din Brașov, România (2016-2019).

Organigrama BȘ USARB este constituită din cinci subdiviziuni și cinci centre, gestionate cu sârguință de 53 de angajați, din ei 50 fiind bibliotecari: 87 % deținători ai categoriilor de calificare: 32% - superioară; 34% - categoria întâi și 21% -categoria a doua.

ORGANIGRAMA

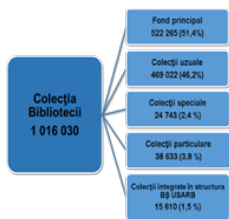
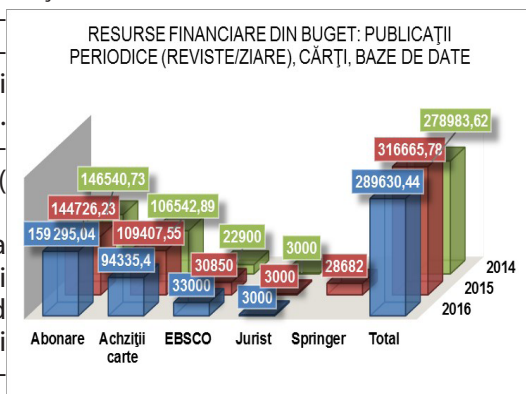
Unul din cele mai importante procese ale bibliotecilor contemporane rămâne să fie în continuare dezvoltarea colecțiilor, universitatea bălțeană profitând în anul 2016 de 8 135 exemplare în 4 638 titluri, în valoare de 746 579,55 lei, donațiile constituind - 84 % .

Oferta informațională a fost suplimentată prin abonarea la bazele de date EBSCO și SPRINGER, Legislația R. Moldova în valoare totală de peste 2 500 EURO, fiind oferit accesul la peste 60 de baze de date cu un conținut electronic de 118 918 cărți și 53 717 reviste, inclusiv 5 baze de date instituționale.

Valoarea totală a achizițiilor și asigurarea accesului la baze de date alcătuiește 818 184 lei, din buget fiind cheltuiți 289 630 lei, ceea ce formează doar 35 %. Per utilizator (88 lei) fiind consumați în total de 2,8 lei mai mulți decât din buget (31 lei).

Numărul colecțiilor particulare a crescut cu două: Colecția „Iulius Popa” și Colecția „Mircea Filip”, utilizatorii având suplimentar acces la 35 773 titluri de cărți de referințe, științifice, didactice și beletristică românească și universală.

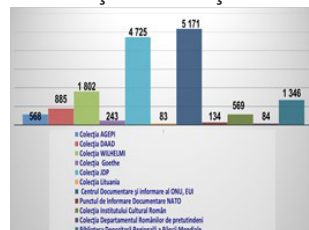
Colecțiile structurilor internaționale au sporit cu 350 de unități materiale.

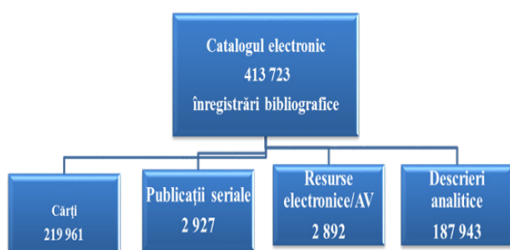
Colecții particulare

COLECȚIA „RADU MOTOC”	30 250	33 000
COLECȚIA „MIRCEA DRUC”	267	285
COLECȚIA „IULIUS POPA”	379	383
COLECȚIA „JOAN CĂLIN DIMITRIU”	392	396
COLECȚIA „DR. LEONID GHEORGHIAN”	268	277
COLECȚIA „PAVEL PROCA”	457	464
COLECȚIA „DANIELA GIFU”	62	96
COLECȚIA „DAN-GEORGE DIMITRESCU”	2 578	2 608
COLECȚIA „NICOLAE VARNAY”	769	773
COLECȚIA „MIRCEA FILIP”	351	351

Colecții internaționale

Pentru a facilita găsirea informațiilor necesare bibliotecarii au indexat și au catalogat documentele achiziționate, contribuind la creșterea numărului de înregistrări în catalogul electronic partajat, cota bălțenilor constituind 413 723 de unități catalografiate, peste 72 % din toate titlurile de cărți deținute și mai bine de 45 % alcătuindu-le descrierile analitice.

Catalogul partajat este produsul Proiectului MISISQ, în care șapte biblioteci universitare din R.Moldova au reușit să creeze un sistem informațional academic unic, dezvoltat prin catalogarea corporativă în Programul ALEPH, serverul principal fiind localizat și gestionat de BȘM a USMFNT din Chișinău.

În cadrul aceluiași Proiect a fost dezvoltat repozitoriul instituțional ORA USARB, Politica Accesului Deschis în USARB fiind înregistrată în ROAMRMAP, însuși repozitoriul – în DOAR și DURASpace. În Săptămâna Accesului Deschis (24 – 30 octombrie), timp de o zi bibliotecarii bălțeni au participat la maratonul național al arhivării documentelor în Repozitoriul instituțional, plasându-se pe locul întâi în Republică.

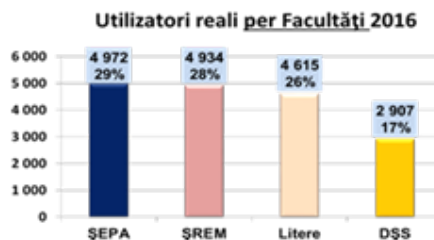
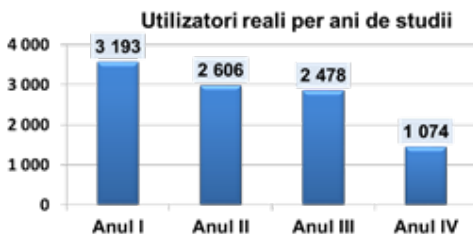
The screenshot shows the ORA USARB website interface. At the top, there is a navigation bar with 'home', 'Browse', and 'Help' options, and a search bar labeled 'Search DSpace'. Below the navigation bar, there are logos for 'ORA USARB OPEN RESEARCH ARCHIVE OF ALECU RUSSO BALTI STATE UNIVERSITY' and 'MODERN INFORMATION SERVICES FOR IMPROVEMENT STUDY QUALITY'. A green banner reads 'Arhiva instituțională digitală'. The main content area displays a grid of document thumbnails and a search filter section. The filter section includes 'Communities in DSpace' with options for 'BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ' and 'COLECȚIA INSTITUȚIONALĂ', 'Discover' with author filters for 'Hârcoțba, Elena' and 'Stratan, Elena', 'Subject' with filters for 'expoziții' and 'Biblioteca științifică a Univers...', and 'Date issued' with filters for '2100 - 2103' and '2000 - 2099'.

Au fost dezvoltate cunoștințele bibliotecarilor în domeniul culturii informației la trainingurile internaționale și Campania cu același generic în instituție. Drept urmare au fost elaborate conținuturile noi ale Modulelor Cursului *Bazele culturii informației*, promovat de 10 bibliotecari în volum de 304 ore pentru 36 grupe academice de studenți din anul întâi de la toate Facultățile, secția de zi și frecvență redusă, precum și pentru 4 clase de elevi ai Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți. În corespundere cu noile cerințe au fost redactate *Curriculumul și Fișa unității de curs*.

La crearea bazelor de date și asigurarea serviciilor electronice sunt folosite 111 calculatoare, toate având conexiunea de Internet. Cercetările utilizatorilor sunt sprijinite de 44 PC localizate în Mediatecă -24, Sala de cataloage - 10, Centrul de informare a României (CIR) - 5 și alte subdiviziuni.

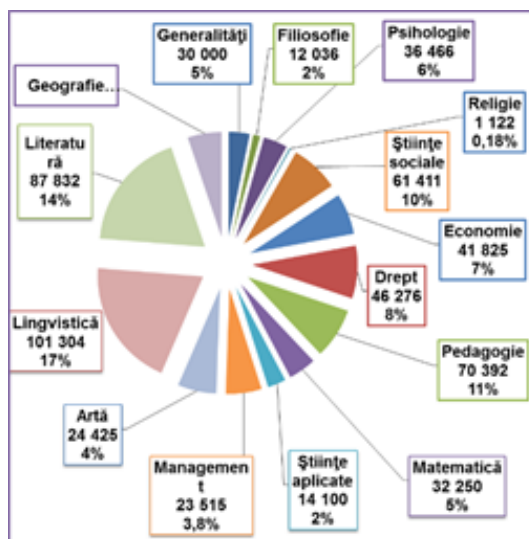
De resursele informaționale, serviciile și produsele infodocumentare au beneficiat 7 738 de studenți și profesori, din cei 9300 de utilizatori înscrși, care au vizitat Biblioteca de 188 236 ori, împrumutând 613 659 documente și accesând de peste 2 milioane ori site-ul / blogurile Bibliotecii. Ei au beneficiat de 424 expoziții tematice, dintre care 31 on-line, de 33 programe complexe: seminarii, medalioane, maratoane științifice și literare, lansări de carte, desfășurate cu prilejul anumitor date remarcabile, deceniilor, zilelor naționale și internaționale.

Trebuie să menționăm că cei mai studiosi sunt studenții din anul I, iar dintre Facultăți iese în frunte Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte.

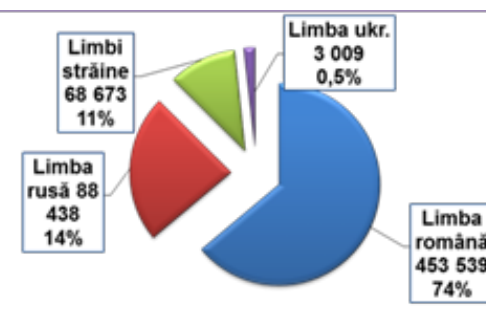

Cele mai solicitate domenii au fost Lingvistica (17%) și Literatura(14%), după care urmează pedagogia (11%), științele sociale (10%), dreptul (8%) economia (7%) și altele.

Împrumut pe domenii de științe

Împrumut pe limbi

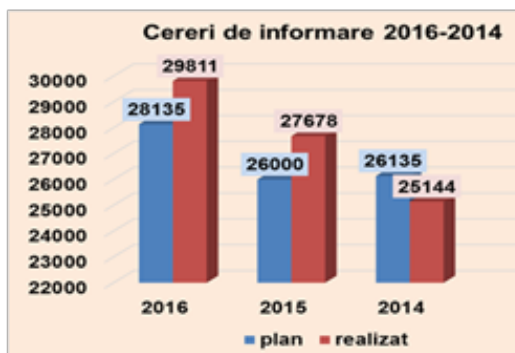
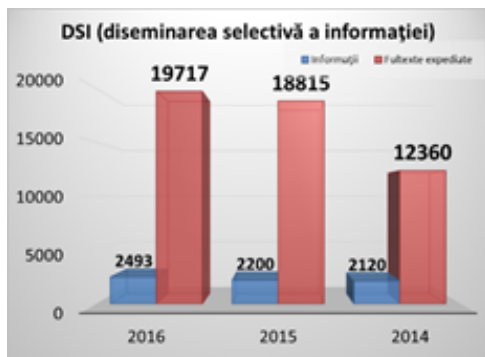

Pagina web a fost vizitată de 22 647 ori, fiind efectuate 438 148 de vizite virtuale și 2 379 069 de accesări.

Bibliotecarii au facilitat utilizarea unei noi oportunități pentru cercetătorii bălțeni: determinarea indicelui Hirsch prin aplicarea softului Publish or Perish, măsurând impactul științei bălțene prin studii bibliometrice.

În asistența informațională au fost aplicate elemente de Bibliotecă 2.0 : e-mail-uri personale, PW, bloguri și rețele sociale, utilizând forme și mijloace tradiționale: expoziții, prezentări verbale și virtuale, întâlniri cu licențiații /masteranzii /doctoranzii; precum și electronice: e-Buletinul bibliografic informativ Achiziții recente pentru catedre, servicii de referințe în regim cerere-ofertă, expoziții on-line. Au fost elaborate (66) fascicule de e-Buletin bibliografic informativ *Achiziții recente* structurat pe 11 domenii ale cunoașterii care a cuprins un număr de 3 467 titluri. Expoziția de Achiziții recente pe pagina WEB a Bibliotecii a fost renovată de 4 ori fiind propuse 246 din cele mai actuale și necesare documente cu descrieri bibliografice, scanare-coperta și cuvinte-cheie (expuse pe Calameo, Issuu) , expozițiile tematice on-line – 31 cu 4149 documente așezate în

2 477 sliduri au adunat 1 110 de vizualizări.

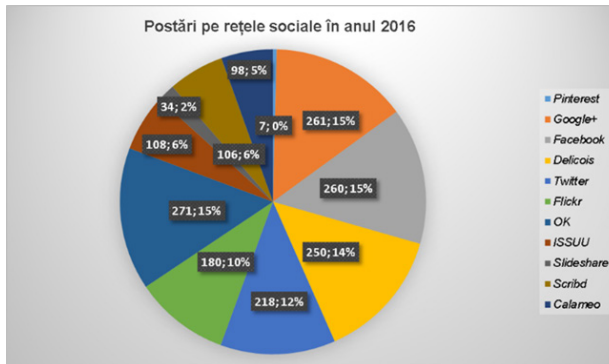

Asistență informațională este asigurată de către bibliotecarii dotați și experimen-
tați, buni cunoscători ai structurilor de informare și documentare, posesori ai abilităților
de formare a deprinderilor de cercetare și utilizare eficientă a resurselor informaționale.

Bibliotecarii de la referințe menționează că 61% din cererile de informare au fost
satisfăcute în regim electronic (OPAC, Internet, baze de date) și numai 39% cu suportul
instrumentelor tradiționale (cataloagele alfabetic, sistematic CZU, BBK, analitic siste-
matic, documentele de referințe). Au fost oferite 3 331 din cele mai diverse consultații,
printate la cerere 2 175 de liste tematice cu 24 639 înregistrări bibliografice, direct
din OPAC, ceea ce constituie cu circa 14% mai mult decât în 2015. Au fost perfectate
5 038 buletine de cerere. A crescut numărul referințelor la distanță prin intermediul
serviciului „Întreabă bibliotecarul”. La Lunarul Licențiatului / Masterandului / Docto-
randului au participat 532 de tineri cercetători în 31 grupe, 20 de ședințe, cărora li s-au
prezentat 10 expoziții tematice (1 285 doc., consultate 2438 documente), baze de date
la domeniile de cercetare, normele-standard prevăzute pentru întocmirea referințelor
bibliografice și citărilor la lucrări științifice.

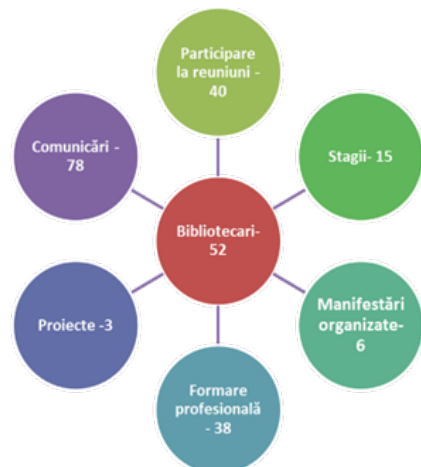
Este foarte importantă relaționarea personală a bibliotecarilor cu utilizatorii pe
cale electronică, în total fiind expediate 2 586 de mesaje cu 41 931 pagini la 7 580
utilizatori: cadre didactice, masteranzi, doctoranzi, studenți, liceeni. Acestea erau cu
conținut despre noile resurse informaționale, baze de date, articole în acces deschis,
e-books, e-journals ș.a. pe domeniile de interes ale utilizatorilor.

Studenții, cadrele didactice, dar și potențialii utilizatori întâmpină multe infor-
mații despre Bibliotecă și resursele ei în rețelele sociale și platformele deschise , pe
care în anul 2016 au fost postate sute de informații, cele mai multe accesări avându-le
cele de pe Facebook - 635 583.

Relevanța Bibliotecii Științifice USARB
este caracterizată printr-o gamă largă de acti-
vități de cercetare și participare la importante
evenimente științifice.

Bibliotecarii au elaborat și editat 9 lu-
crări (110 coli de autor): 6 bibliografii și biobi-
bliografii - *Gheorghe BACIU : Biobibliografie, In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP : Biobi-
bliografie, Bălți – important centu urban din Nor-
dul Moldovei : Bibliografie, Lucrările profesorilor
USARB în anii 2010-2015: Bibliografie selectivă,
Lucrările profesorilor USARB în anul 2015: Anuar;
Materialele Colloquia Bibliothecariorum Faina
Tlehuci, ed. a 4-a; Materialele Conferinței Științifi-
ce Internaționale „Relevanța și calitatea formării*

universitare: competențe pentru prezent și viitor: consacrată celor 70 de ani de la fondarea universității bălțene din 8 octombrie 2015, Vol.3, Secțiunea *Paletele temporale ale Bibliotecii universitare; Curriculumul Bazele Culturii Informației*; 2 Reviste de specialitate: *Confluente bibliologice*, BiblioUniversitas@ABRM.md

Contribuția de conținut și artistică la editarea revistei *Magazin bibliologic*, rev. șt. și bibliopraxiologică editată de Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova: ed. specială în cadrul Proiectului Tempus „*Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor*” (red. artistic: S. Ciobanu).

Au fost organizate 6 manifestări (colocvii, conferințe, seminare profesionale) în colaborare cu Ministerul Educației și Direcțiile Educație din 15 raioane de Nord și mun. Bălți.

Lucrări editate de BȘ USARB - 9 lucrări bibliografice (110 coli de autor):
2014-2016

APRECIERI

Ministerul Educației al Republicii Moldova i-a distins cu Diplome pe Igor Afatin, director adjunct, Silvia Ciobanu, șef serviciu Pentru participare activă la realizarea Proiectului „Modern Information Service for Improvement Study Quality” din cadrul Programului Tempus; Lina Mihaluța, director adjunct, Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, Elena Cristian, șef serviciu *Pentru performanțe deosebite în activitatea profesională, contribuție substanțială la implementarea serviciilor inovative bazate pe lectură, merite deosebite în cultivarea dragostei de carte și cu prilejul Zilei Bibliotecarului.*

Diploma de Excelență ABRM a fost acordată doamnei Elena Harconița, director BȘ USARB pentru realizarea revistei BIBLIOUNIVERSITAS@ABRM.MD

Diploma de Excelență la Concursul Național ABRM *Cel mai bun bibliotecar al anului 2015, ediția XXV-a*, a fost conferită Angelei Hăbășescu, bibliotecar principal, Pentru implementarea inițiativelor de bune practici și modelelor inovatoare

Premii pentru 4 lucrări la Concursul Național ABRM *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării din anul 2015*: Biblioteca Științifică = Scientific Library : cartea de vizită; Harconița, Elena. Bibliotecarii universitari bălțeni : dicționar; Mihaluța, Lina. Carte cu autograf și dedicații : catalog; Steaua de joi... ; Poemele mamei scrise noapți în șir cu vârful acului pe pânză, alinând durerea inimii... : catalog de artă plastică și arta cusutului.

3 lucrări au fost premiate în cadrul Concursului Lucrărilor Științifice pentru anul 2016 desfășurat în USARB: Gheorghe BACIU : Biobibliografie (alcăt.: Elena Harconița, V. Enciu); Bălți – important centru urban din Nordul Moldovei : Bibliografie (Elena Scurtu); In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP : Biobibliografie(alcăt.: E. Scuru, M. Fotescu).

Concursul Național AGEPI - Premiul special al Juriului „Biblioteca partener în

promovarea proprietății intelectuale”, ediția a V-a - Bibliotecii Științifice USARB, director Elena Harconița.

DIPLOMA DE GRATITUDINE Colectivului Bibliotecii din partea Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți, director Lia Pascari, în semn de mulțumire pentru întreg sprijinul acordat elevilor și profesorilor LTR „Ion Creangă” și cu prilejul Zilei Bibliotecarului.

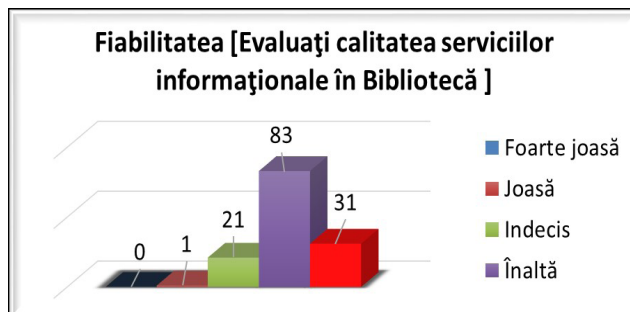
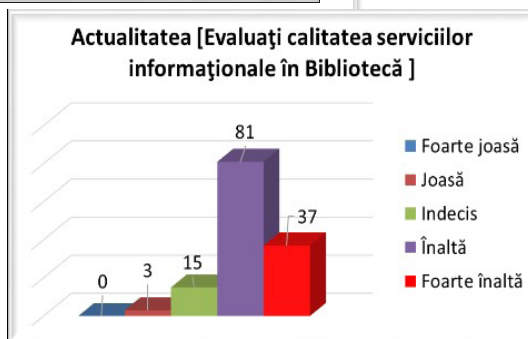
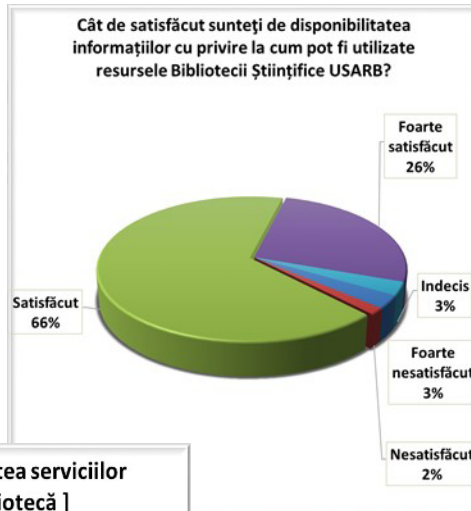
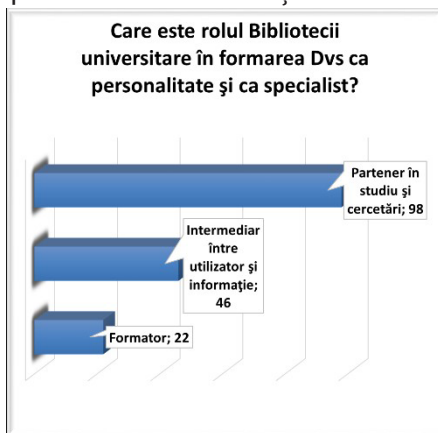
Scrisoare de Mulțumire Colaboratorilor Bibliotecii Științifice USARB din partea Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți.

4 DIPLOME de merit a Rectorului USARB pentru performanțe deosebite în activitate profesională, contribuție la implementarea proiectelor internaționale și a serviciilor inovatoare în susținerea procesului de instruire și cercetare bibliotecarilor: E. Harconița, L. Mihaluța, L. Răileanu, V. Topalo.

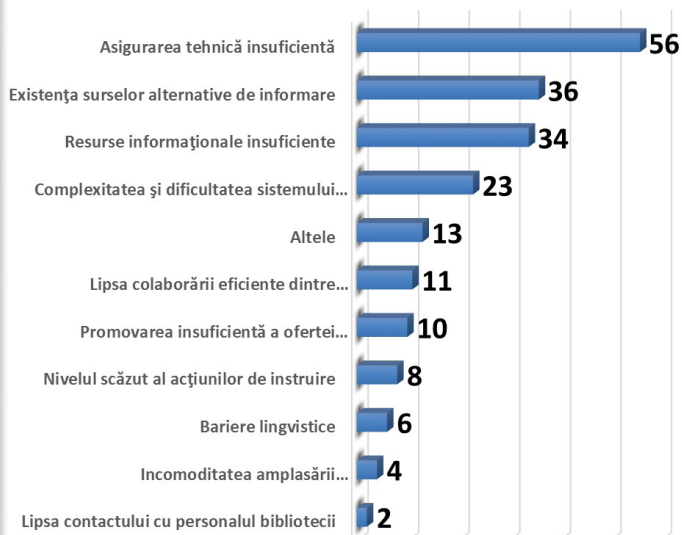
Premiul Rectoratului pentru Știință: Silvia Ciobanu

Feedback

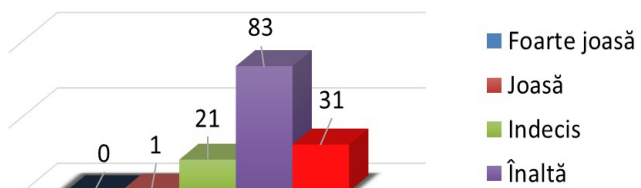
Bibliotecarii și Senatul studențesc au realizat în paralel studii referitor la locul și rolul Bibliotecii universitare în formarea viitorilor specialiști, răspunsurile fiind concludente și confirmă cu prisosință demersurile și implicațiile judicioase ale bibliotecarilor în procesele de instruire și cercetare universitară:

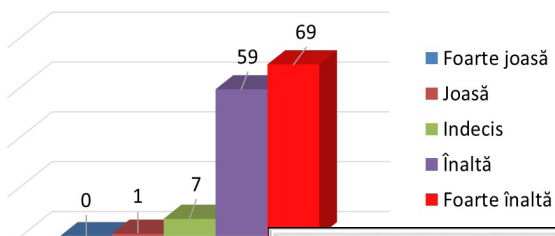
Ce obstacole întâmpinați în utilizarea serviciilor Bibliotecii Științifice USARB?

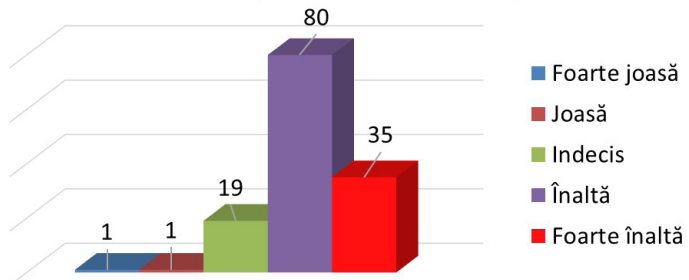
Fiabilitatea [Evaluăți calitatea serviciilor informaționale în Bibliotecă]

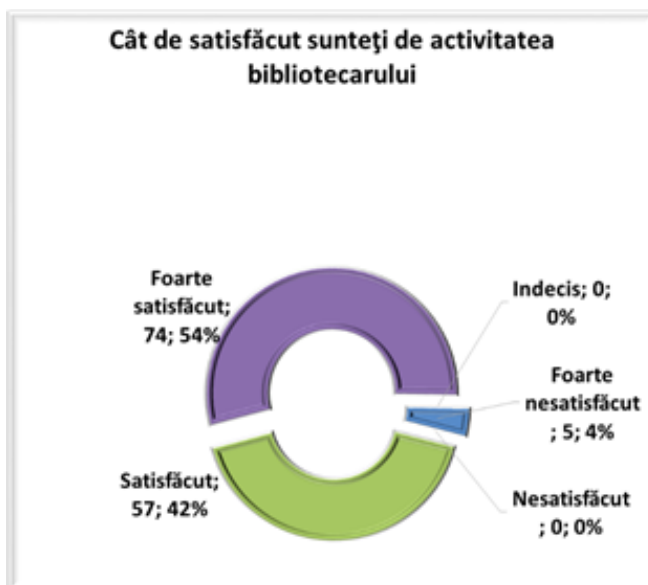

Operativitatea [Evaluăți calitatea serviciilor informaționale în Bibliotecă]

Plenitudinea [Evaluăți calitatea serviciilor informaționale în Bibliotecă]

Sugestii și propuneri din 487 Chestionare studenți și 136 on-line pe site-ul BȘ USARB

SERVICII ȘI APRECIERI	0,4%	10,7 %
MODERNIZAREA SPAȚIILOR, CĂLDURĂ	5,5 %	19 %
CĂRȚI NOI, MAI MULTE EXEMPLARE	7,5 %	9,2 %
PROGRAM	3,2 %	4,2 %
Schimbare program :	Da - 17,5 %	
	Nu - 82,5 %	
INFORMATIZARE	2,5 %	15,7 %
PERSONAL	1,8 %	0
VARIANTA ELECTRONICĂ A CĂRȚILOR	1,4%	6,4 %

Bibliotecarii au muncit din greu în anul 2016 pentru a spori experiența studenților, a promova cercetarea și comunicarea științifică, au făcut pași importanți în vederea articulării la viziunea comunități de învățare în bibliotecă, în același timp continuând progresul în cadrul planului de construire a bibliotecii secolului 21.

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI, EDIȚIA A V-A, 23 FEBRUARIE 2017

ANNUAL COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI,
FEBRUARY, 23, 2017

Elena STRATAN

Abstract: *Annual Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI was held at the USARB Scientific Library on 23 of Febrary, 2017. The colloquium's program consisted of 21 communications in 2 sections : Library Collections - the care and pride of a true librarian and the Libraries of the Future: infinite possibilities. Several works written by university librarians were launched within the Annual Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI : The materials of Annual Colloquia Bibliothecariorum 2016 , Biobibliographies In Memoriam of two academicians : NICOLAE FILIP and GHEORGHE BACIU .*

Key words: *Colloquia Bibliothecariorum, FAINA TLEHUCI, USARB Scientific Library, university librarians, library research, professional experiences*

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECUI RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

str. Pușkin, 38, Bălți, MD 2121 Republica Moldova.
tel:fax: (0229) 52445, e-mail: librarie@usarb.md, web: <http://biblioteca.usarb.md>

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM
IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI,
ediția a V-a
Joi, 23 februarie 2017, ora 10.00.

Locul de desfășurare: Biblioteca Științifică USARB, Sala de Conferințe, et. 2, str. Pușkin 38, Bălți

PROGRAM

09.30 - 10.00 Înregistrarea participanților

10.00 - 10.20 Inaugurarea Colloquia Bibliothecariorum.

Lansarea volumului Materialelor Colloquia Bibliothecariorum, ed. a IV-a
Elena HARCONIȚA, directoarea Bibliotecii Științifice USARB

Mesaje de salut

Ion GAGIM, Profesor, Rectorul Universității de Stat „Alecui Russo” din Bălți

Elena PINTILEI, Directorul General al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova
OAMENII DE CALITATE PRODUC O INSTITUȚIE DE CALITATE...

10.20 - 11.00 Ședința în plen: FAINA TLEHUCI ȘI CALEA SPRE BIBLIOTECA
UNIVERSITARĂ IDEALĂ

Radu MOȚOC, ing., Membru de Onoare al Senatului USARB. „DOAMNA”

11.0 - 12.30 Sesiunea de comunicări:

Secțiunea *Colecțiile Bibliotecii - grija și mândria unui adevărat bibliotecar*

1. Politică de dezvoltare a colecțiilor bibliotecare - una din prioritățile Proiectului Erasmus+
Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior
Elena HARCONIȚA, director BȘ USARB

2. Verificarea și eliminarea documentelor didactice - componentă importantă a Politicii de
dezvoltare a colecțiilor

Lilia IAVORSCAIA, șef oficiu,
Natalia LUCHIANCIUC, bibliotecar,
Galina BELCOVSCAIA, bibliotecar,
Serviciul de Comunicare a colecțiilor

3. Colecțiile de reviste în biblioteca universitară (studiu bibliometric: 2005-2015)

Adella CUCU, șef serviciu,

Lina CRUGLOV, bibliograf,
Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare. BȘ USARB
4. Dimensiunile valorice ale publicațiilor periodice cu profil psihologic pentru calitatea
formării viitorilor specialiști

Angela HĂBĂȘESCU, bibliotecar principal,
Valentina VACARCIUC, bibliotecar,
Serviciul Comunicarea Colecțiilor

5. Promovarea diversității : publicații din domeniul artei în patrimoniul documentar
institucional

Elena CRISTIAN, șef serviciu
Svetlana CECAN, bibliotecar
Serviciul Organizarea Conservarea Colecțiilor

6. 40 de ani în valorificarea colecțiilor muzicale

Elena JURCAN, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor

7. Documente în limba franceză din Colecția de Carte Rară a USARB

Lilia MELNIC, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor

8. Полкины за вечер: «загадки и подсказки» Брайана Чика, лауреата американской
литературной премии “Children’s crown award” по выбору читателей-подростков

Marina ȘULMAN, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor

12.30 - 13.30 Pauză de cafea

Secțiunea *Bibliotecile viitorului: posibilități infinite*

9. Accesul deschis la informația științifică - noi oportunități pentru cercetătorii universitari
Valentina TOPALO, șef serviciu Activități Infobibliotecare, CD ONU, CIUE

11. Noi modalități de predare a culturii informației în contextul proiectelor internaționale
Ludmila RĂILEANU, șef serviciu Comunicarea colecțiilor

12. Rolul culturii bibliografice în metodologia cercetării științifice

Anisoara NAGHERNEAC, șef serviciu,
Elena SCURTU, bibliotecar Serviciul Informare și cercetare bibliografică

13. Publicatiile bibliotecarilor universitari bilingvi- indice de imagine instituțională

Natalia CULICOV, șef oficiu Referințe bibliografice

14. Repozitoriul ZENODO - schimbul datelor de cercetare la nivel european

Mihaela STAVER, bibliotecar principal,
Serviciul Cercetare. Asistența de specialitate

15. Resurse științifice deschise conform profilului USARB

Oliga DASCAL, bibliotecar principal,
Centrul Informatare și activități în rețea. MediaTeaca
Snežana ZADAINOVA, bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor

16. Aspectele plagiatului: clasificare și prevenire (studiu de caz).

Ala LĂȘI, bibliotecar principal, Serviciul Comunicarea colecțiilor

În data de 23 februarie 2017, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a organizat cea de-a 5-a ediție a Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI. În cuvântul de deschidere, Lina Mihaluța, director adjunct a Bibliotecii Științifice USARB, a relatat despre semnificația deosebită a colocviului bibliotecar, aducând un frumos mesaj de salut din partea lui Elena Pintilei, Directorul General al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, intitulat *Oamenii de calitate produc o instituție de calitate... care menționează că „reuniunea este un bun prilej de a reveni la contribuțiile reputatului bibliotecar, Faina Tlehuți, de a reliefa continuitatea și consolidarea acestora prin activitățile de succes curente ale bibliotecarilor bălțeni, de a demonstra utilitatea/indispensabilitatea serviciilor și produselor Bibliotecii prin comunitatea universitară și profesională”*. La fel, dna Elenei Pintilei propune integrarea textelor comunicărilor în Repozitoriul tematic național, care va fi lansat în timpul apropiat de Biblioteca Națională.

La Ședința în plen „Faina Tlehuți și calea spre biblioteca universitară ideală”, Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate, a dat citire mesajului venit din partea inginerului Radu Moțoc, Membrul de Onoare al Senatului USARB, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” din Galați, intitulat simbolic „Doamna”. După cum mărturisește Radu Moțoc, „printr-o fericită conjunctură am beneficiat de sfaturile și îndrumarea necesară pe un drum atât de frumos al dragostei de carte”.

„...Rigoarea și inovarea fenomenului biblioteconomic a făcut ca să se nască o instituție culturală – Biblioteca Universitară „Alec Russo” din Bălți - începând cu o superbă clădire, care reflectă necesitățile reale pentru o bibliotecă, anticipând cu multă intuiție sistemul informațional pneumatic și cel electronic. Încrederea de care s-a bucurat în mediul academic a făcut din „Doamna” un lider în domeniu, de necontestat în republică și în străinătate, menționează Radu Moțoc.

Programul colocviului a cuprins 21 de comunicări în cadrul a 2 secțiuni Colecțiile Bibliotecii - grija și mândria unui adevărat bibliotecar și Bibliotecile viitorului: posibilități infinite. În prima secțiune bibliotecarii au beneficiat de lucrări care au inclus noi cercetări realizate de bibliotecarii bălțeni: Verificarea și eliminarea documentelor didactice – componentă importantă a Politicii de dezvoltare a colecțiilor (Lilia Iavorscaia, șef oficiu, Natalia Luchianciuc, bibliotecar, Galina Belcovscaia, bibliotecar, Serviciul de Comunicare a colecțiilor); Colecțiile de reviste în biblioteca universitară (studiu bibliometric: 2005-2015) (Adella Cucu, șef serviciu, Lina Cruglov, bibliograf, Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare); Dimensiunile valorice ale publicațiilor periodice cu profil psihologic pentru calitatea formării viitorilor specialiști (Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, Valentina Vacarciuc, bibliotecar, Serviciul Comunicarea Colecțiilor); Promovarea diversității : publicații

din domeniul artei în patrimoniul documentar instituțional (Elena Cristian, șef serviciu, Svetlana Cegan, bibliotecar, Serviciul Organizarea Conservarea Colecțiilor); 40 de ani în valorificarea colecțiilor muzicale (Elena Țurcan, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor); Documente în limba franceză din Colecția de Carte Rară a USARB (Lilia Melnic, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor); Полкниги за вечер: «загадки и подсказки» Брайана Чика, лауреата американской литературной премии „Children’s crown award” по выбору читателей-подростков (Marina Țulman, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor).

Biblioteca Marina Țulman a donat Bibliotecii două cărți din colecția personală a tatălui său, regretatul Efrem Boris Țulman, profesor de istorie la Universitatea bălțeană: Hausser История Реформации / Под ред. Виктора Михайловского. – Москва: Типолиитография Н. И. Мамонтова, 1882 și Михайло Васильевич Ломоносовъ: Жизнеописание / Сост. Б. Н. Меншуткинъ. – Санктпетербургъ: Типография Императорской Академии Наукъ, 1911. – 160 p. și alte două publicații: Tolkien, John Ronald Reuel Hobbitul / I J. R. R. Tolkien; Trad.: Irina Horea. – București: Editura RAO, 2012. – 315 p.; Чик, Брайан „Загадки и подсказки”. - Москва: ЭКСМО, 2016. –307 p. În cadrul Secțiunii Bibliotecile viitorului: posibilități infinite, au fost prezentate comunicările: Particularități de catalogare a resurselor electronice în softul ALEPH (Varvara Ganea, bibliotecar principal Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare); Noi modalități de predare a culturii informației în contextul proiectelor internaționale (Ludmila Răileanu, șef serviciu Comunicarea colecțiilor); Rolul culturii bibliografice în metodologia cercetării științifice (Anișoara Nagherneac, șef serviciu, Elena Scurtu, bibliotecar Serviciul Informare și cercetare bibliografică; Publicațiile bibliotecarilor universitari bălțeni indice de imagine instituțională (Natalia Culicov, șef oficiu Referințe bibliografice); Repozitoriul ZENODO - schimbul datelor de cercetare la nivel european (Mihaela STAVER, bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistența de specialitate); Resurse științifice deschise conform profilului USARB (Olga Dascal, bibliotecar principal, Centrul Informatizare și activități în rețea. Mediateca; Snejana Zadainova, bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor); Aspectele plagiatului: clasificare și prevenire (studiu de caz) (Ala Lîsii, bibliotecar principal, Serviciul Comunicarea colecțiilor); Tendințe și tehnologii moderne în catalogarea secolului 21 (Irina Zaliġaeva, bibliotecar, Lilia Ucraineț, bibliotecar, Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare); Comunicarea în spațiul virtual (Gherda Palii, bibliotecar, Centrul Informatizare și activități în rețea Lilia Ababil, bibliotecar principal, Oficiul Referințe bibliografice).

Au fost lansate volumele de Materiale ale Colloquia Bibliothecariorum, ed. a IV-a, fiind prezentate de Lina Mihaluța, director adjunct BȘ USARB.

Participanții evenimentului au vizitat expozițiile : Cărți de artă din patrimoniul USARB; Полкниги за вечер: «загадки и подсказки» Брайана Чика, лауреата американской литературной премии „Children’s crown award”; Publicații recente editate de bibliotecarii USARB.

Elena Țurcan, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor a prezentat expoziția Veronica Garștea : Legenda artei corale naționale : 90 de ani de la naștere (9 martie 1927 - 16 iulie 2012) : [Resursă electronică], care a activat ca prim-dirijor și director artistic al Capelei Corale Academice „Doina”.

Colloquia Bibliothecariorum din acest an a inclus comunicări ce au captat bibliotecarii universitari prin noutate, diversitate și motivația cu care fiecare a prezentat rezultatul studiului efectuat. Întreaga activitate a fost o bună școală de instruire și o experiență profesională trăită atât de vorbitori cât și de colegii care au știut să asculte cu atenție și să aprecieze contribuția fiecăruia în progresul Bibliotecii Științifice USARB.

OAMENII DE CALITATE PRODUC O INSTITUȚIE DE CALITATE...

QUALITY PEOPLE PRODUCE A QUALITY INSTITUTION ...

Elena PINTILEI

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
NATIONAL LIBRARY OF REPUBLIC OF MOLDOVA

*Mesajul directorului general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova
pentru Reuniunea Colloquia Bibliothecariorum,
Bălți, 23 februarie 2017*

OAMENII DE CALITATE PRODUC O INSTITUȚIE DE CALITATE...

Reuniunea profesională „Colloquia Bibliothecariorum. In memoriam Faina Tlehuci”, inițiată de Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți, azi desfășurându-și lucrările la cea de-a 5-a ediție, este una așteptată, cunoscută în comunitate din mai multe motive. Reuniunea este un bun prilej de a reveni la contribuțiile reputatului bibliotecar Faina Tlehuci, de a reliefa continuitatea și consolidarea acestora prin activitățile de succes curente ale bibliotecarilor bălțeni, de a demonstra utilitatea/indispensabilitatea serviciilor și produselor Bibliotecii pentru comunitatea universitară și profesională.

Subiectele, anunțate în programul Colloquia Bibliothecariorum, demonstrează viziunea și spiritul de inovator al Bibliotecii și Bibliotecarilor, perseverența, dar și asumarea responsabilităților. Acceptarea schimbărilor, orientate în sprijinul utilizatorilor, au devenit o regulă pentru Biblioteca Universitară Bălțeană.

Această intervenție scrisă este un moment prielnic de a exprima multă recunoștință și prețuire Bibliotecarilor din partea echipei Bibliotecii Naționale, de a-i dori utilizatori care „o forțează” să inoveze, decidenți care apreciază și se bucură de realizările Bibliotecii Universitare... Afirmăm acestea bazându-ne pe o colaborare rodnică pe parcursul anilor, cunoscând în acțiune Deosebiții Bibliotecari de la această prestigioasă instituție, care livrează în permanență servicii și produse moderne, diversifică resursele documentare deținute, astfel făcându-se deosebit de utilă fiecărui utilizator real și potențial, precum și comunității.

Un bun mers lucrărilor ediției a 5-a a Colloquia Bibliothecariorum, venind și cu propunerea de a integra textele comunicărilor în Repoziitoriul tematic național, care va fi lansat în timpul apropiat de Biblioteca Națională.

În semn de recunoștință din partea bibliotecarilor BNRM,

Elena PINTILEI,
director general

23 februarie 2017

Str. 31 August 1989, nr. 78 A, Chișinău, 2012, Republica Moldova

☎ (+373 2) 22 14 75; 23 80 11 Fax: (+373 2) 22 14 75

🌐 www.bnrm.md e-mail: biblioteca@bnrm.md

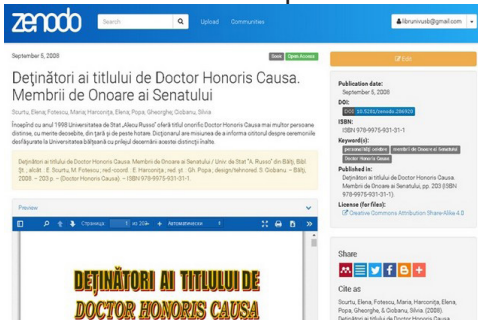

1 februarie 2017 - Seminarul Republican metodic-artistic „Aspectele interpretative ale elevului în școala violonistică moldovenească: realizări și perspective” care a fost organizat de Valeriu Tetelea, doctor în științe pedagogice și Marina Cosumov, doctor, conferențiar universitar, pentru profesorii de vioară din școlile de muzică/artă. Elena Țurcan, bibliotecar în Oficiul Documente muzicale, Biblioteca Științifică USARB, a prezentat expoziția „Profesionalism, creativitate, originalitate: regina Vioara”. Participanții au beneficiat de comunicarea metodică: „Constituirea și evoluția școlii violonistice în R. Moldova”, master – class cu genericul „Aspecte tehnico-artistice de abordare a creațiilor violonistice în instituțiile de învățământ artistic” a susținut Svetlana Bălăescu, prof. de vioară, Liceul Republican de Muzică „C. Porumbescu”. Oaspetele seminarului a fost Gheorghe Nicolaescu, șeful Cabinetului metodic al Ministerului Culturii RM.

La 22 februarie 2017 - Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți a fost înregistrată în Repozitoriul Zenodo - un depozit de date de

cercetare ce include cercetări și conținuturi educaționale și informaționale. Repozitoriul Zenodo este construit și dezvoltat de către cercetători, pentru a asigura acces tuturor care doresc să se alăture Accesului Deschis la Știință. Facilități: generarea automată a identificatorului DOI (Digital Object Identifier – identificarea unică a resursei); atribuirea licenței Creative Commons; partajare și export.

În 24 februarie 2017, Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale, a participat cu comunicarea „Impactul și durabilitatea proiectelor internaționale implementate în Biblioteca Științifică USARB” la ediția a IX-a a Conferinței

Symposia Investigatio Bibliotheca, desfășurată la Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Departamentul Informațional Bibliotecomic. În cadrul Atelierului nr. 1 Bibliotecile universitare: experiențe și inovații, V. Topalo a vorbit despre implicarea în ultimii trei ani, a bibliotecarilor USARB în mai multe proiecte internaționale: MISISQ Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor, finanțat de Programul TEMPUS; „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Republica Moldova”,

finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia, dezvoltat în parteneriat între Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci universitare din Moldova; Proiectul Erasmus+ Consolidarea Capacităților în domeniul învățământului superior. Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor (LNSS), finanțat de Uniunea Europeană.

1 martie 2017 - Seminarul „Cartografierea spațiului în „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă” a avut loc în Centrul de Informare al României, la care

au participat elevii și cadrele didactice de la Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți. Evenimentul a fost dedicat aniversării a 180 de ani de la nașterea marelui povestitor al literaturii române. Marina Magher, coordonator al Centrului de Informare al României, a prezentat expoziția on-line „Ion Creangă, 180 de ani de la naștere (1 martie 1837 – 31 decembrie 1889)”, relatând informații despre cele mai vechi și rare ediții ale operelor lui Ion Creangă din colecția Bibliotecii Științifice USARB. Elevii clasei a XI-a „F”, ghidați de Natalia Hariton, profesoară de limba și literatura română, au prezentat proiecte individuale cu tematica „Amintirilor din copilărie” de Ion Creangă. Prezentarea proiectelor fiind însoțită de interpretarea pieselor muzicale în care a fost cântată copilăria și mama. Au participat elevii din clasele X, XI și XII și profesorii de limba și literatura română din Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți, profesori de limba și literatura română din municipiul Bălți, directorul liceului Lia Pascari, Marin Boboc, coordonatorul Centrului European de Formare și Informare din Bălți.

10 martie 2017 - Expoziția „Anul 2017 – Eugen Doga la 80 de mărțișoare” în ArtClub-ul Sălii de Arte ,

Elena Țurcan, bibliotecar în Oficiul Documente Muzicale, a prezentat expoziția on-line Anul 2017 – Eugen Doga la 80 de mărțișoare pentru admiratorii compozitorului : „E. Doga – creator de frumos, moderator de suflete”, desfășurată în ArtClub-ul Sălii de Arte a Bibliotecii Municipale „Eugen Coșeriu”, Palatul de cultură, mun. Bălți. Au

fost prezenți: elevi de la Școala de muzică „George Enescu”, studenți de la Universitate, profesori, bibliotecari din municipiu, pensionari și alți orășeni din comunitatea bălțeană – admiratori ai muzicii compozitorului Eugen Doga. Moderatorul activității, Inna Cuznețova și tinerii artiști (clasa profesorului Natalia Grigorevskaia) au armonizat

întâlnirea cu spiritul artistic al cuvintelor și melodiilor compozitorului pentru vioară. Cadoul oferit Bibliotecii Științifice USARB - CD-ul cu filmul „Satul românesc”, este motivul și izvorul mioritic prezent în compoziția compozitorului Eugen Doga.

14 martie 2017 a avut loc Conferința de diseminare a Proiectelor Internaționale Erasmus+ și Parteneriatul Moldovei cu Norvegia și România în care Elena Harconița, director BȘ USARB și Valentina Topalo, șef serviciu Activități Infobibliotecare, CD ONU, CIUE, au relatat despre participarea la întâlnirea din cadrul proiectului ERASMUS + Capacity Building in the Field of Higher Education (CBHE), desfășurată la Dresda, Germania, în data de 28 februarie - 4 martie 2016. A fost prezentat un raport privind realizările Bibliotecii în cadrul Proiectului, inclusiv pilotarea Modulului 8 *Politica de dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă și Proiectul Zilei de Sensibilizare Națională privind Bibliotecile* în ziua de 27 aprilie 2017. Valentina Topalo a relatat despre vizita efectuată la Biblioteca de Stat Saxonă / Biblioteca Universității Tehnice din Dresda.

De asemenea, Elena Harconița, s-a referit la activitățile în cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”: Întâlnirea anuală de proiect și Workshopul profesional nr. 4 „Cultura Informației” din 7-8 februarie 2017; implicațiile în realizarea Studiului sociologic privind evaluarea necesităților de modernizare a bibliotecilor universitare, organizat de Centrul Pro Comunitate. Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecă Russo” din Bălți a ieșit învingătoare în Maratonul național al arhivării publicațiilor în repozitoriile instituționale astfel câștigând un loc de participare la Școala de Vară 2017.

Silvia Ciobanu a beneficiat de Certificat pentru participare la Școala de Vară pentru implicațiile ei în Concursul privind elaborarea logoului Proiectului.

29 martie 2017 - Participarea Bibliotecii Științifice USARB la Simpozionul Anul Bibliologic 2016 – platformă de incluziune profesională pentru comunitatea bibliotecară”, ediția a 26-a din 29 martie 2017, organizat de Ministerul Culturii și Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în parteneriat cu ABRM, Programul Național „Novateca” și Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, alături de cca 150 de participanți. Biblioteca Științifică USARB a fost reprezentată de Elena Harconița, directorul BȘ USARB și Silvia Ciobanu, șef Centru Marketing și activitatea editorială. La Conferința: *Sistemul Național de Biblioteci: strategii naționale și instituționale sau Anul Bibliologic 2017 – anul strategiilor*, Elena Harconița a prezentat comunicarea „Efectele proiectelor internaționale asupra bibliotecilor academice și Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile”, în care a vorbit despre participarea în BȘ USARB în mai multe proiecte, inclusive Proiectul Erasmus + și a făcut apel către comunitatea bibliotecară de a se include în organizarea Zilei de Sensibilizare privind Bibliotecile, Ziua Bibliotecarului. În cadrul sesiunii de postere și materiale AV, au fost expuse și prezentate posterele

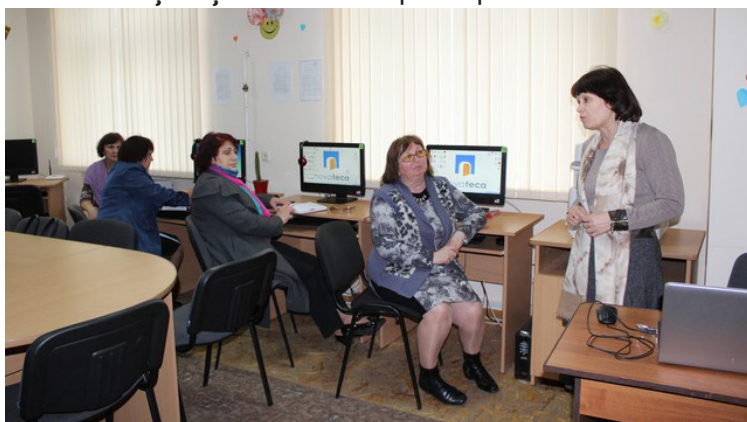
BNRM și BȘ USARB: colaborare și parteneriat; Biblioteca Științifică USARB - Centru Bibliotecomic Departamental și 2 CD-uri: BIN – Biblioteci de învățământ din Nord: 2007-2017, Valori științifico-culturale în expozițiile tematice online, menționate cu Diploma Bibliotecii Naționale - Anul Bibliologic. La elaborarea acestor materiale au contribuit: design: Silvia Ciobanu, conținut: Elena Stratan, Mihaela Staver, Tatiana Prian, Antonina Antonov, Gherda Palii; coordonare și redacție: Elena Harconița și Aculina Mihaluța.

În numărul 1-2 a revistei naționale Magazin Bibliologic, ediție aniversară - 185 de ani ai BNRM, au fost publicate 3 articole ale bibliotecarilor universitari bălțeni privind implementarea Proiectului MISISQ: Mihaela Staver, Olga Dascal, Snejana Zadainova, Anișoara Nagherneac, Marina Magher.

7 aprilie 2017- Valentina Topalo, Coordonatorul Centrului de Informare al Uniunii Europene al Bibliotecii Științifice USARB a participat la evenimentul din

Râșcani privind inaugurarea CIUE în câteva biblioteci raionale și a promovat trainingul „Cum se folosește platforma digitală Eubookshop”. Totodată a relatat despre impactul proiectelor internaționale implementate și cele aflate în derulare, accentuând implicațiile BȘ USARB în proiectul

ERASMUS+. V. Topalo a invitat Coordonatorii Centrelor de Informare ale Uniunii Europene, de curând inaugurate, să sărbătorească Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile - Ziua Bibliotecarului din R. Moldova.

20 aprilie 2017 - Baza de date CEEOL pentru cercetare și indexarea lucrărilor USARB, training promovat de Iulian Țanea, România: cercetare și modalități de indexare. Iulian Țanea, reprezentant al Central and Eastern European Online Library <https://www.ceeol.com/>, cu sediul în Frankfurt am Main, Germania, a prezentat conținutul bazei de date; modalitățile de accesare; criteriile de căutare, regăsire, filtrare a informației; personalizare și analiză a rezultatelor, precum și modalitățile de indexare a publicațiilor noi. Este un important furnizor de reviste e-academice și e-cărți în domeniul umanistic și științelor sociale din Europa Centrală și Europa de Est. Peste 600

de editori au încredințat CEEOL reviste și cărți electronice de calitate care acoperă la moment mai bine de 1560 reviste, peste 350 000 de articole, 320 de reviste sunt din România. Începând cu luna aprilie și din USARB, Republica Moldova, pe diferite domenii umaniste (sociologie, filosofie, teologie, literatură, filologie, studii europene, istorie, politică etc). Agenda evenimentului a inclus și o trecere în revistă a bazelor de date: ISI Thomson Reuters - Web of Knowledge (bază de date bibliometrică și bibliografică, produs al Institute for Scientific Information din Philadelphia, SUA), SCOPUS.

25 aprilie 2017 - Raportorul Special al ONU privind problemele minorităților din Moldova a prezentat secvențe din Raportorul Special al ONU, autor Rita Izsak-Ndiaye, fiind documentat la sfârșitul lunii iunie 2016.

Directorul Elena Harconița, Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale, CD ONU, CIUE au participat alături de studenți și cadre didactice la activitatea privind problemele minorităților.

29 aprilie 2017 La cursul multidisciplinar „Biblioteca. Comunitate. Solidaritate: realizarea Obiectivelor Dezvoltării Globale 2030”, organizat de Centrul de Formare Continuă a Bibliotecii Naționale, au participat Lina Mihaluța, director

adjunct, Ludmila Raileanu, șef serviciu și Natalia Culicov, șef oficiu. În calitate de formatori i-au avut pe Vera Osoianu, director adjunct, Ludmila Corghenci, șef Centru, Ecaterina Dmitric, șef serviciu, Irina Cozlov, specialist principal la BNRM și un formator

invitat: Lucreția Ciurea, expert, ONU în Moldova. Cursul a avut drept obiective: Aug-

mentarea cunoștințelor și deprinderilor de dezvoltare a serviciilor bazate pe și în sprijinul realizării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) - 2030; Dezvoltarea competențelor de a elabora planuri pentru inițierea/continuarea unor servicii / activități bazate pe OOD 2030; Fortificarea contribuțiilor bibliotecilor la dezvoltarea comunităților prin promovarea și realizarea Obiectivelor Dezvoltării Durabile 2030.

12 mai 2017 - Colocviul științific „Universul vieții și creației părintelui psihanalizei – Sigmund Freud” a fost organizat de Facultatea de Științe ale Educației,

Psihologie și Arte, catedra Psihologie în colaborare cu Biblioteca Științifică USARB. Ediția a 3-a a Colocviului științific studentesc a fost desfășurat în sala de lectură 3 Științe psihopedagogice, naturii, reale. Arte. Manifestarea a fost deschisă de către șefa catedrei

de Psihologie, Silvia Briceag, conf. univ., dr. Au prezentat comunicări studenții grupei PS21Z: Melentii Ionela, Tatiana Tonofrei, Victor Doroșenco, Gorodețcaia Iulia, Boico Aliona, Grușac Denis, Buza Eufrosinia, Măliga Mihaela și masteranzii Valentina Rotari, Diana Apostol (gr. PJ11M), fiind ghidați de Luminița Secrieru, dr. conf. în psihologie. Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, a prezentat expoziția „Tezaurul bibliografic a lui Sigmund Freud”, trecând în revistă cărțile din compartimentul Istoria psihologiei și lucrările despre viața și opera marelui psiholog Sigmund Freud.

13 mai 2017 - Biblioteca Științifică USARB cu Erasmus + la Ziua Europei,

sărbătorită în cadrul Orășelului European, organizat la Chișinău de către Delegația Uniunii Europene. Vizitatorii au găsit în cortul ERASMUS+ informații despre programele finanțate prin ERASMUS+ în care participă USARB și alte universități. Valentina Topalo și Silvia Ciobanu au prezentat banere și alte materiale promoționale despre Proiectul: „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din

Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor”, implementat în USARB, precum și Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile.

17 mai 2017 - Diseminarea vizitei în Norvegia din cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”

În mobilitatea din Bergen, Norvegia (9-12 mai 2017), Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți a fost reprezentată de Gheorghe Neagu, dr. conf. univ, Prorector-

ul pentru studii cu frecvență redusă și formare continuă și Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice. La Conferința de diseminare cu personalul Bibliotecii, Directoarea Elena Harconița, a relatat colegilor programul evenimentului, impresiile despre Biblioteca Universității și a Colegiului Universitar de Științe Aplicate din Bergen, introducând publicul în atmosfera locurilor istorice și pitorești ale orașului Bergen.

Vizita de documentare și Workshopul profesional s-au desfășurat în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor din Republica Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriatul dintre 18 biblioteci universitare din Republica Moldova și Universitatea din Bergen, Norvegia, precum și Universitatea Transilvania din Brașov, România. Proiectul este coordonat de Ane Landoy, Universitatea din Bergen, Norvegia și dr. Silvia Ghinculov, directorul Bibliotecii Științifice ASEM.

Conducătorii instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova și managerii superiori ai bibliotecilor au avut posibilitatea să cunoască organizarea și nivelul de integrare al bibliotecilor universitare din Bergen în procesele de instruire, în mod special fiind evidențiate implicațiile bibliotecarilor în cercetarea științifică și oferta de servicii moderne. În cadrul Workshopului profesional cadrele didactice și bibliotecarii au auzit mai multe prezentări axate pe promovarea Accesului Deschis, Repozitoriilor instituționale etc. Expertul internațional, prof. dr. Angela Repanovici, Universitatea Transilvania din Brașov, România, a susținut Workshopul „Scientometria în acțiune”. La întâlnirea cu Rectorul Universității din Bergen, Dag Rune Olsen, Profesor, au fost discutate aspecte privind managementul organizațional universitar, coordonarea și desfășurarea procesului de cercetare și colaborare internațională.

Programul a inclus vizita Bibliotecii Universității din Bergen, directorul general al acestei instituții accentuând structura și funcționalitatea Bibliotecii, serviciile moderne prestate utilizatorilor, programele de instruire în cultura informației, inclusiv aspectele de antiplagiat etc. Vizita în Norvegia a fost o excelentă oportunitate de a cunoaște experiența de organizare europeană a instituțiilor infodocumentare, de implementare a serviciilor moderne, de a face schimb de experiențe cu partenerii din proiect și de a gândi asupra modelării bibliotecilor de acasă

18 mai 2017 - Participarea Bibliotecarilor USARB la evenimentul aniversar „Erasmus+ o poveste de 30 ani”

Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice USARB, Lina Mihaluța, director-adjunct, Valentina Topalo, șef Centru Manifestări culturale, CD ONU, CIUE, Antonina Antonova, bibliotecar, Centrul Marketing și activitate editorială, au participat la

festivitatea de celebrare a celei de-a 30-a aniversări a Programului Erasmus+ „Erasmus+ o poveste de 30 ani”, desfășurată pe 18 mai, ora 15.00, în incinta Palatului Republicii. Organizatori: Oficiul Național Erasmus+ în Moldova și Delegația UE în Republica Moldova.

Biblioteca Științifică USARB participă în cadrul Programului ERASMUS+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior - Capacity Building in the field of Higher Education (CBHE) - Biblioteca din rețea - Servicii de suport: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus la Brașov, România.

24 - 26 mai 2017 - Săptămâna Internațională a Educației Artistice la Biblioteca Științifică USARB

Sala de lectură nr. 3 „Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte” a fost gazda Săptămânii Internaționale a Educației Artistice pentru Facultățile de Științe ale Educației, Psihologie și Arte; Litere; Drept și Științe Sociale și Științe Reale, Economice și ale Mediului: grupele PP11Z, PE11Z, MZ11Z, PP31Z, PE31Z, GE11Z, GS11Z, GET11Z, EG14Z, ISA11Z însoțiți de profesorii:

Aliona Brițchi, dr. în științe pedagogice, asis. univ., Vasile Garbuz lect. univ., Victor Țicău, drd. în științe fizico-matematice, Svetlana Stanțieru, lect. sup. și Viorica Cebotaroș, lect. univ. Conferința Generală a UNESCO a proclamat a patra săptămână din luna mai ca Săptămână Internațională a Educației Artistice. Elena Țurcan, bibliotecar, Oficiul documente muzicale, a prezentat: Anul 2017 - Eugen Doga la 80 de mărțișoare, expoziție tradițională și on-line. A reamintit despre posibilitățile de revenire la expozițiile on-line de pe pagina Bibliotecii: Veronica Garștea - Legenda artei corale naționale 90 de ani de la naștere (9 martie 1927 - 16 iulie 2012); Alexander Goldenweiser – pianist - 10 martie 1875, Chișinău, Moldova - 26 noiembrie 1961, Moscova, Rusia; Mihai Volontir - celebru actor de teatru și cinema (9 martie 1934 - 15 septembrie 2015); Emil Loteanu – regizor, scenarist, scriitor (06.11.1936 – 18.04.2003) și „Clepsidra teatrului – evocări, documente, mărturii. Teatrul „Vasile Alecsandri” din Bălți (1957) – 60 de ani de la fondare. Valentina Vacarciuc, bibliotecar și Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, au prezentat expoziția tradițională și on-line „Destinul mi-a oferit o viață uimitoare...” Svetlana Toma, actriță – 70 de ani de la naștere”, familiarizând publicul cu secvențe din filmografia actriței populare

din Republica Moldova. În continuare, Elena Țurcan a prezentat expoziția „Săptămâna Internațională a Educației Artistice” organizată în Oficiul Documente muzicale. De asemenea, a prezentat expoziția „Lituania într-un colet poștal” organizată la Bibliotecă în zece cutii din cele mai frumoase și valoroase obiective naturale și culturale ale Lituaniei, înscrise în listele Patrimoniului Mondial UNESCO.

26 mai 2017 - Dr. arhitect Alexandru Budișteanu în Centrul de Informare al României

Un dialog consistent s-a desfășurat între Distinsul Dr. arhitect Alexandru Budișteanu, Membru al Consiliului Științific al Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (INST) al Academiei Române, Președinte Emerit al Filialei din România a Uniunii Internaționale a Vorbitorilor de Limbă Engleză (ESU), Doctor Honoris Causa al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți – Republica Moldova, Președintele Fundației Culturale „Alexandru Budișteanu”, Ofițer al Ordinului Național Serviciul Credincios al României și elevii, profesorii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă”.

La eveniment au participat oaspeți din România: domnul Constantin Șoinea, strănepotul lui Marcu Văluță (fostul director al Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți) cu soția Ida Popescu, Marius Dumitrescu, vicepreședintele Fundației „Alexandru Budișteanu” și doamna Lia Pascari, directorul Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți, elevii și profesorii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți, bibliotecarii Bibliotecii Științifice USARB.

Marina Magher, coordonatorul Centrului de Informare al României, moderatoarea evenimentului, a prezentat două expoziții on-line: „Dr. arhitect Alexandru Budișteanu, bucureșteanul de la Bălți” și „Marcu Văluță – „...profesor al profesorilor”. Elevii clasei a XI-a au relatat despre viața și activitatea acestor două personalități remarcabile în istoria Liceului și orașului Bălți și le-au adresat oaspeților întrebări. Dr. arhitect Alexandru Budișteanu a mulțumit pentru apreciere și cuvintele calde ce i s-au adresat, spunând că întotdeauna este cu gândul la Basarabia, la Bălți, la Liceul său drag unde a venit și în acest an pentru a înmâna Premiul „Alexandru Budișteanu” celor mai buni elevi. Acest Premiu a fost instituit de Dumnezeu acum două decenii în urmă în cadrul Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți. Domnul Al. Budișteanu a mulțumit celor prezenți pentru atenție acordată. Domnul Al. Budișteanu a vizitat sala de lectură 4, Documente în limbi străine, unde este așezată colecția Nicolae Varnay, donată Bibliotecii Științifice în anul 2015 de către soția sa Ileana Budișteanu, arhitect, conferențiar universitar, doctor. Colecția conține cărți și reviste din diverse domenii: lingvistică, limbă și literatură română, engleză, franceză, germană, latină și magheară, religie, filosofie, drept.

Pe 23 iunie 2017 la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”

din Bălți, a avut loc Ședința de monitorizare a Proiectului Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor, Programul Erasmus + Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior (2015 – 2018) cu participarea Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Oficiul Național Erasmus+ în Moldova, Claudia Melinte și Cristina Gherman.

Mesajul de salut din partea Rectoratului l-a rostit Dr. Nelly Amarfi-Railean, profesor pentru Relații Internaționale USARB, care a accentuat importanța participării în proiecte internaționale, plusvaloarea și beneficiile pe care le aduc instituțiilor și fiecărui angajat.

Claudia Melinte, coordonator al proiectului, Oficiul Național Erasmus+ în Moldova, a expus obiectivele monitorizării, menționând faptul că monitorizarea pe teren a proiectului nu este un exercițiu de control, ci de a oferi ajutor, încredere, este un suport pentru buna derulare a proiectului. Un alt moment important al monitorizării este de a evidenția și promova bunele practici din cadrul proiectului, utilizarea și explorarea tuturor facilităților în timpul care a mai rămas până la finalizare (1,5 ani) prin discuții, întrebări și acțiuni. Este important ca toate problemele, dificultățile, temerile să fie expuse și transmise coordonatorului de la Bruxelles.

Rodica Sobiețki-Camerzan, director BȘ AAP, în comunicarea Implementarea Proiectului LNSS: activități și realizări, a prezentat istoricul derulării Proiectului, partenerii, exprimându-și satisfacția de colaborarea bună cu partenerul de proiect BȘ USARB. A trecut în revistă scopul, obiectivele, impactul și relevanța proiectului, mobilitățile și impactul activităților de instruire, elaborarea/testarea Curriculumul modulului pilot 3. Management esențial și abilități transferabile pentru bibliotecari.

Elena Harconița, director BȘ USARB, în comunicarea Proiectul LNSS – factor important în adoptarea schimbărilor, a evidențiat importanța Proiectului pentru ridicarea bibliotecilor-participante la standardele educaționale și profesionale internaționale prin faptul că propune și dezvoltă Programe de calitate privind dezvoltarea personalului de bibliotecă și într-o manieră profundă, în condiția absenței finanțării naționale, regionale și locale. A contorizat activitățile de Proiect în cadrul pachetelor de lucru, mobilitățile, prezentarea/testarea Curriculumului Modulului pilot 8. Politica de dezvoltare

a colecțiilor bibliotecii, vizibilitatea Proiectului (site-ul USARB, sit-ul pagina Proiectului, site-ul Ministerului Educației, rețele sociale, comunicări în cadrul colocviilor, articole în publicații de specialitate, materiale promoționale).

Rapoartele privind organizarea LIBRARY NATIONAL AWARENESS DAY - 2017 la Academia de Administrație Publică și Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, au fost prezentate de Silvia Dulschi dr., conf., șef Direcție știință și doctorat, AAP și Aculina Mihaluța, dir. adjunct BȘ USARB. Ziua de 3 mai 2017 a încheiat festivitățile consacrate Zilei Bibliotecarului - Zilei Naționale de Sensibilizare privind Bibliotecile, fiind sărbătorită la nivel de Guvern cu participarea Vice-ministrului Culturii Igor Șarov. În biblioteci au fost desfășurate diverse activități consacrate Cărții, Lecturii, Bibliotecii și Bibliotecarului.

Cu impresii de la Trainingul Limba Engleză pentru scopuri specifice (ESP): cunoștințe și abilități noi au venit bibliotecarele USARB, participante la Trainingul din 5-6 iunie 2017 - Gabriela Cazacu, Gherda Palii, Tatiana Pogrebneac, care au vorbit în limba engleză, demonstrând dexteritățile linguale și de prezentare în public.

Ședința a continuat cu Sesiunea de întrebări și răspunsuri, discuții pe marginea implementării proiectului la BȘ AAP și BȘ USARB. Reprezentanții Erasmus+ și membrii echipei de implementare a proiectului au discutat succesele dar și întrebările apărute pe perioada de referință (1,5 ani): produsul final al Proiectului; expertizarea Curriculumului; utilizarea resurselor disponibile; renunțarea la softul planificat în favoarea unor echipamente necesare; recomandări privind continuarea/lansarea Proiectului la nivel național; aplicarea la noi proiecte Erasmus+; realizarea unor întâlniri la Oficiul Național Erasmus+ în Moldova cu contabili și invitați ai Ministerului Finanțelor privind soluționarea diverselor situații financiare; explicații privind modalitățile tehnice de transfer a resurselor financiare pentru parteneri; viziunea de ansamblu a partenerilor asupra modulelor Curriculumului.

Ana Bejenaru, contabilă șef la USARB a relatat despre experiența pozitivă a gestionării financiare a Proiectului, a răspuns la întrebări ce vizează aspectul financiar al proiectului, relații contractuale, probleme de transfer, contul personal al proiectului, gestionarea informatizată a cheltuielilor și veniturilor.

În final, reprezentanții oficiali ai Erasmus+ Cladia Melinte și Cristina Gherman s-au arătat mulțumiți de mersul și rezultatele ședinței de monitoring, ideea promovării monitoringului în acest Proiect, anume la Bălți, fiind binevenită, Biblioteca Științifică

având experiență deja în câteva proiecte internaționale. S-au pus accentele și au fost apreciate bunele practici împărtășite, punctele forte, promovarea și vizibilitatea proiectului, comunicarea eficientă și relațiile frumoase ale partenerilor de Proiect, ceea ce asigură o reușită și o bună finalitate a Proiectului, o eventuală colaborare pe viitor și în alte proiecte ERASMUS+.

Bibliotecile au fost îndemnate să profite de posibilitățile Erasmus+ pornind de la această frumoasă experiență și de a solicita partenerilor aplicarea în proiecte, contribuind la internaționalizarea universităților prin internaționalizarea personală.

Dr. Nelli Amarfii-Railean a specificat importanța proiectelor la USARB, relațiile de conlucrare și disponibilitatea angajaților Bibliotecii care este un model nu numai pentru bibliotecile din țară dar și chiar cele europene. Musafirii Bibliotecii, ambasadori, profesori invitați din Europa sunt întotdeauna fascinați de organizarea, serviciile, personalul competent, deschis și binevoitor, Biblioteca fiind un atu al USARB.

Elena Harconița a mulțumit echipei de bibliotecari USARB, Rectoratului și cadrelor didactice pentru înțelegere și colaborare, reprezentanților Erasmus+ pentru susținere și asistență relevantă, BȘ AAP care a făcut opțiunea anume pentru partenerul de la Bălți.

La eveniment au participat reprezentanți ai Administrației USARB, echipele de participanți în proiect ai BȘ AAP și BȘ USARB, bibliotecarii USARB.

Proiectul Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor, Programul Erasmus + Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior CBHE Project 561633LNSS a fost inițiat în 15.10.2015, data încheierii - 14.10.2018, durata proiectului - 36 luni.

ORGANIZAREA ȘI CONSERVAREA COLECȚIILOR – FACTOR ESENȚIAL ÎN VALORIFICAREA LOR EFICIENTĂ

ORGANIZATION AND CONSERVATION OF COLLECTIONS -
AN ESSENTIAL FACTOR IN THEIR EFFICIENT USE

Elena CRISTIAN

Abstract: Every library begins with the creation, development and maintenance of collections. In this article are presented the mission, purpose, objectives, directions of activity of the organization, conservation, preservation of collections, important moments from the history of the Library and this subdivision are mentioned. Librarians contribute to increasing the quality of the university educational process by organizing, preserving, and ensuring access to valuable collections in various fields of science according to the USARB profile.

Key words: organization and preservation collections service, library, preservation, conservation, organization, management, verification, elimination

Scurt istoric

Misiunea Serviciului de *Organizare și conservare a colecțiilor* rezidă în organizarea, conservarea, gestionarea, prezervarea, cercetarea, valorificarea și transmiterea pentru comunicare a patrimoniului documentar deținut. Colecțiile Bibliotecii de învățământ sprijină procesul de instruire, formare profesională continuă, cercetare științifică, educație culturală a membrilor comunității universitare.

Subdiviziunea de Organizare și conservare a colecțiilor are o istorie bogată, plină de multe evenimente. Arhiva (rapoarte, planuri, bibliografii, sinteze, cataloage, anuare, anale etc.) Bibliotecii constată că istoria acestei subdiviziuni universitare începe în anul 1945, atunci când a fost deschis Institutul Învățătoresc în orașul Bălți. Concomitent a fost deschisă și o bibliotecă, având angajat un singur bibliotecar. Considerăm că structura de Organizare și conservare a colecțiilor a luat ființă odată cu însăși Biblioteca. Astăzi acesta este un serviciu cheie, mai întâi prin conservarea și păstrarea documentelor din moștenirea culturală națională și universală și, a doua, prin transmiterea acestora generațiilor viitoare. Indiferent de denumirile pe care le-a avut de-a lungul vremii, acest serviciu a acumulat întreaga cantitate de documente a BȘ USARB, având în același timp, marea responsabilitate a gestionării acestora. În anul 1945 colecția Bibliotecii număra 101 exemplare într-un spațiu de 36,6 m² cu o sală de lectură de 6 locuri.

În cele ce urmează vor fi schițate cele mai importante momente care au rămas înscrise în istoria serviciului și a Bibliotecii. În anul 1962 director este numită Faina Tlehuți, care a lucrat 40 de ani la cârma Bibliotecii. Odată cu venirea acestui specialist a început reorganizarea structurală, racolarea celor mai buni specialiști și crearea echipelor puternice de oameni dedicați activității bibliotecare. Împreună au pornit să lucreze cu planurile tematice ale editurilor pentru a asigura achiziții calitative. Biblioteca începe să primească fișe cu descrieri bibliografice ale cărților de la Camera Unională a Cărții, Camera Republicană a Cărții pentru crearea rapidă a sistemului informational. Colecțiile au fost structurate în colecții principale, auxiliare ori uzuale, de schimb, de carte rară. Concomitent era desfășurată activitatea de cercetare bibliografică, de instruire a personalului, metodică, administrativ-organizațională - totul fiind subordonat unui singur scop – prosperarea Bibliotecii.

În anul 1967 Bibliotecii i se conferă titlul de „Biblioteca Muncii Excelente” pentru rezultate remarcabile obținute în activitatea profesională. Tot în acest an serviciul

de gestionare a colecțiilor este reorganizat, fiind separate într-un fond distinct documentele didactice și metodice, care deja numărau mii de exemplare. Primul manager al colecției a fost Valentina Șișchina, căreia îi datorăm un profund respect pentru munca și cunoștințele transmise generațiilor de bibliotecari. În perioada anilor 1963 - 1985 au continuat preocupările pentru păstrarea, gestionarea, conservarea colecțiilor, care s-au concretizat pe mai multe direcții. Una dintre acestea a fost valorificarea pleneră a colecțiilor. În broșura Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți (1977) era menționat „În bibliotecă puteți avea acces la tot ce este prevăzut de programele de învățământ: manuale și materiale didactice, îndreptare, lucrări ale profesorilor emeriti, opere și anale științifice ale diferitor instituții de învățământ, operele iluștrilor pedagogi, matematicieni, fizicieni etc. De asemenea, veți găsi și altă literatură necesară pentru procesul de instruire și cercetare științifică. Cărțile Bibliotecii vă vor îmbogăți orizontul politic, cultural și științific. Aici vă stau la dispoziție cărți folositoare și captivante din domeniul artei, literaturii artistice, lucrări în ajutorul celor ce frecventează facultatea profesiilor obștești, cercul de artiști amatori, colectivele sportive”. Altă tendință a fost preocuparea privind realizarea activităților de verificare, eliminare, epurare, reamplasare, aranjare a documentelor în raft.

În anul 1978 Biblioteca este calificată la categoria de Bibliotecă Științifică, funcționând în diverse blocuri de studii ale Institutului Pedagogic de Stat „Alec Russo” și ocupând o suprafață de mai bine de 1 000 m², având un fond de peste 800 000 de documente. Colecțiile se completau anual cu mii de cărți, materiale de valoare, inclusiv 417 titluri de reviste și 36 de numere de ziare editate în țară și peste hotare. Depozitul principal era localizat în corpul doi de învățământ, cu două încăperi, la primul nivel și la subsol în spații improprie, neîncăpătoare pentru a adăposti toate documentele. Aranjate în rafturi de lemn și montate cu o înălțime de cinci metri, documentele puteau fi gestionate doar apelând la scări de peste șase metri. Temperatura, umiditatea aerului, lumina, căldura nu corespundeau normelor respective, însă entuziaștii bibliotecari realizau succese în toate activitățile bibliotecare: achiziția documentelor, evidența fondului documentar, prelucrarea resurselor, organizarea, conservarea colecțiilor, comunicarea colecțiilor, relațiile cu publicul, cercetarea bibliografică, științifică.

La 1 septembrie 1986 întreaga comunitate universitară, alături de bibliotecarii îndrumați de Directoarea Faina Tlehuți, au sărbătorit deschiderea unei noi clădiri construite conform proiectului individual pentru Bibliotecă. De atunci au trecut mai mult de 30 de ani dar „Casa Mare” ori „Casa Albă”, precum o numea Directoarea, a rămas tot atât de frumoasă și primitoare pentru toți utilizatorii și musafirii Bibliotecii. Este constituit depozitul principal - Serviciul de Organizare și Conservare a Colecțiilor, amplasat pe două nivele, cu circa 1 300 m², cu montate ce sunt întretăiate de o supanță metalică și scară de acces, structurând depozitul pe două niveluri, posedând un sistem de termoficare la primul nivel și ferestre – la cel de-al doilea nivel. Este asigurat un microclimat adecvat pentru conservare cu temperaturi joase, stabile și o umiditate optimă a aerului în scopul prelungirii duratei de existență a documentelor. Legătura cu sălile de lectură este realizată prin intermediul a două ascensoare și cu ajutorul poștei pneumatice. De asemenea, depozitul e dotat cu instalații noi, moderne antifoc și antifurt (în anul 2010 acest sistem a fost reparat și modernizat conform cerințelor stabilite de lege). Funcționalitatea Bibliotecii a fost bine gândită, în așa fel încât să ofere eficiență maximă, confort, intimitate, dar și transparență. Liuba Surlaru, șefa serviciului de Organizare și conservare a colecțiilor, relatează că „avem o Bibliotecă frumoasă, spațioasă, modernă, curată, corect plasată și bine înzestrată”. Liuba Surlaru (a lucrat în anii 1980 – 2008) a stat la temelia creării catalogului topografic (CT) „după toate cerințele biblioteconomiei”, a instituit Depozitul Obligatoriu UNIVERSITARIA, care are scopul de a valorifica și promova patrimoniul științific - didactic semnat de

universitarii bălțeni, de a facilita accesul utilizatorilor actuali și potențiali la această colecție, de a prezenta rolul Bibliotecii în constituirea și conservarea patrimoniului intelectual adunat. Gestionarea cărților cu cea mai mare dragoste și competență.

Activitatea serviciului în anii 1987-1992 a continuat cu recepționarea, comunicarea, verificarea, conservarea, eliminarea și igienizarea publicațiilor. Cu ajutorul cataloagelor topografice care oglindesc localizarea în raft a tuturor colecțiilor, se mai face și verificarea lor, protejând astfel Registrele de inventar, asigurând corectitudinea și eliminarea erorilor. Orice document achiziționat în Bibliotecă trece neapărat prin acest serviciu, deținătorii preluând documentele și responsabilitatea prin semnarea pe fișa topografică pentru fiecare unitate.

În anul 1992 Institutul Pedagogic de Stat „Alecă Russo” este reorganizat în Universitatea de Stat „Alecă Russo”. Este înființată Școala Normală. Biblioteca devine un autentic laborator de muncă intelectuală cu o colecție de 1 308 788 unități materiale. Pe parcursul următorilor ani activitatea Bibliotecii a fost orientată spre achiziția cărților și revistelor în limba română, fiind redus numărul de exemplare dar sporind varietatea de titluri.

„Folosindu-ne de această modalitate am realizat problema problemelor – reînnoirea colecției Bibliotecii adică reformarea ei”- menționa Faina Tlehuți în raportul de activitate pentru anul 1992.

La 01.10.1995 în cadrul subdiviziunii este formată o secție de restaurare a documentelor dotată cu echipament tehnic și materiale de lucru. Problema recondiționării cărților și copertarea publicațiilor periodice a fost rezolvată și până în prezent au revenit în circulație peste 4000 de documente mutilate de cititori și depășite fizic.

În anul 2000 a demarat etapa a treia de implementare a Softului integrat de bibliotecă TINLIB, care prevedea barcodarea documentelor bibliotecare și punerea în aplicare a Modulului Circulație. Bibliotecarii Serviciului de Organizare și conservare a colecțiilor, de asemenea, au participat la extinderea catalogului electronic prin retroconversie cu barcodarea concomitentă a celor mai reprezentative publicații din anii 60-80 ai sec. 20, păstrate în fondul principal. Pe parcursul anilor au fost aplicate etichete de barcod la 73 % din fondul activ al serviciului.

La finele anului 2001 la conducerea bibliotecii este numită Elena Harconița, care realizează multiple modificări și modernizări în vederea optimizării activității, remanieri de personal pentru o organizare eficientă a muncii, raționalizare și creare de noi oportunități și servicii pentru beneficiari. Având cunoștințe profunde în domeniul biblioteconomic și în domeniile adiacente, directoarea a promovat noi viziuni în activitatea întregii biblioteci. În depozitul principal fondul de carte în limba română a fost plasat în prim plan, în apropierea de punctul de servire, căci în ultimii douăzeci de ani anume cartea în limba română este cel mai frecvent solicitată. Modalitatea eliberării cărților din depozit a trecut prin mai multe versiuni. Buletinul de cerere, în baza căruia era îndeplinită comanda, era constituit inițial din două părți, fiind costisitoare și irațională. Varianta actuală a acestui buletin de cerere este una mai potrivită, aflându-

se în lucru deja timp de 20 - 25 de ani.

Anul 2004 a fost un an al primenirii pentru serviciul Organizarea și conservarea colecțiilor. Pentru prima dată în 18 ani de existență și funcționare în acest lăcaș, printr-o implicare a mai multor bibliotecari, într-un timp extrem de scurt (27.04.04 - 30.09.04) a reușit reorganizarea fondului. În ultimii ani Biblioteca noastră a devenit mai confortabilă și mai bine organizată, flexibilă, accesibilă, extensibilă, variată și în armonie perfectă cu mediul exterior. Doar un nevăzător nu poate să observe schimbările esențiale ce au avut loc pe fiecare palmă de suprafață a edificiului. Bibliotecarii sunt mândri de aceste schimbări benefice atât pentru utilizatori cât și pentru însăși bibliotecarii, se menționează în raportul de activitate al Serviciului OCC din acel an.

În vara anului 2008, venind la conducerea Serviciului, Elena Cristian împreună cu colegii, a continuat activitățile de gestionare și valorificare a colecțiilor. De calitatea acestor operațiuni depinde, într-o proporție mare, starea fizică a colecțiilor, condițiile de mediu care să permită documentelor trecerea prin timp, ușurința cu care ele pot fi regăsite pentru a fi comunicate utilizatorilor. Introducerea tehnologiilor informaționale, explozia tehnologică are un efect imens asupra comunicării colecțiilor. O mare realizare pentru Serviciul Organizarea și Conservarea Colecțiilor a fost decernarea Diplomei - **Cea mai bună subdiviziune** în rezultatul succeselor și performanței obținute în anul 2010.

Obiectivele principale ale SOCC :

- Asigurarea unei existențe cât mai îndelungate a tuturor categoriilor de documente prin crearea și menținerea unui microclimat optim de preservare și conservare a acestora.
- Administrarea și gestionarea în condiții bune a documentelor, astfel încât acestea să fie puse la dispoziția utilizatorilor bibliotecii într-o formă fizică adecvată și într-un timp cât mai redus.
- Monitorizarea parametrilor microclimatului din depozitele de carte și periodice pentru a evita degradările cauzate de variația acestora, repararea documentelor în Atelierul legare/ recondiționare a cărților.
- Verificarea disponibilității și integrității colecțiilor prin confruntarea fișei topografice cu existentul la raft, reamplasarea, deselexția documentelor. Organizarea și gestionarea cataloagelor topografice ale Bibliotecii.
- Susținerea relațiilor de colaborare cu cadrele didactice ale Universității, conlucrarea cu deținătorii de colecții în vederea dezvoltării, organizării, conservării și cercetării colecțiilor bibliotecii.
- Împlicarea în procesul de cercetare și inovare, în activități metodice, bibliografice, participarea la promovarea manifestărilor științifice, prezentând cercetările obținute în activitate.

La 71 de ani de existență în 2016 a BȘ USARB, patrimoniul documentar instituțional cuprinde o colecție bogată și diversă de 1 016 030 documente, 303 693 titluri în 57 de limbi, în valoare de 12 541 136 lei 50 bani. Colecția BȘ USARB are o structură enciclopedică, asigurând o bază pluridisciplinară aprofundării studiilor universitare și cercetării, specializate pe profilul facultăților și domeniilor adiacente.

Structura organizatorică a colecțiilor:

Fond principal - 522 265 (51,4%)

Fond activ – 420 780

Fond pasiv - 101 485
Colecții speciale - 24 743 (2,4%)
Colecții uzuale - 469 022 (46,2%)
Fond activ - 403 525
Fond pasiv - 65 497

inclusiv:

Colecții particulare - 38 633 (3,8%)
Colecții naționale și internaționale integrate în structura BȘ USARB - 15 610 (1,5%)
Fond de schimb - 22 383(1,9%)

Activități curente

Serviciul Organizarea și conservarea colecțiilor organizează, dirijează și întreține structura clasică a colecțiilor. Depozitul principal deține 51 % din toată colecția Bibliotecii și are o suprafață de 300 m² în care este localizat:

Un fond de documente curente de peste 420 000 volume

Un fond de documente conservate de 101 485 volume

Colecțiile speciale: Documente Rare, Depozit Obligatoriu *UNIVERSITARIA*, Autoreferate, Teze de licență / master / doctor.

Documentele aflate în gestiunea serviciului sunt oferite spre cercetare, comunicare, consultare, împrumut în toate serviciile/centrelor bibliotecii la diverse activități. Media lunară constă în satisfacerea a circa 2 500 cereri pentru expoziții și alte activități, la care se adaugă mai bine de 3 000 documente pentru consultare în sălile de lectură și împrumut.

Colecția de publicații periodice a depozitului principal cuprinde peste 85 000 titluri de reviste și ziare, atât românești cât și străine, din diverse domenii de activitate, din anul 1945 și până în prezent, consultarea fiind permisă doar în sălile de lectură.

Colecțiile depozitului cresc în fiecare an atât prin adăugarea titlurilor noi, cât și prin integrarea documentelor restituite din subdiviziunile Bibliotecii, în mediu cu 8 000 – 9 000 volume.

Este foarte important că în prezent, calitatea și eficiența colecțiilor noastre, este apreciată nu prin mărimea, ci și varietatea informațiilor actuale și utile conținute, rata de circulație anuală fiind de 0,72.

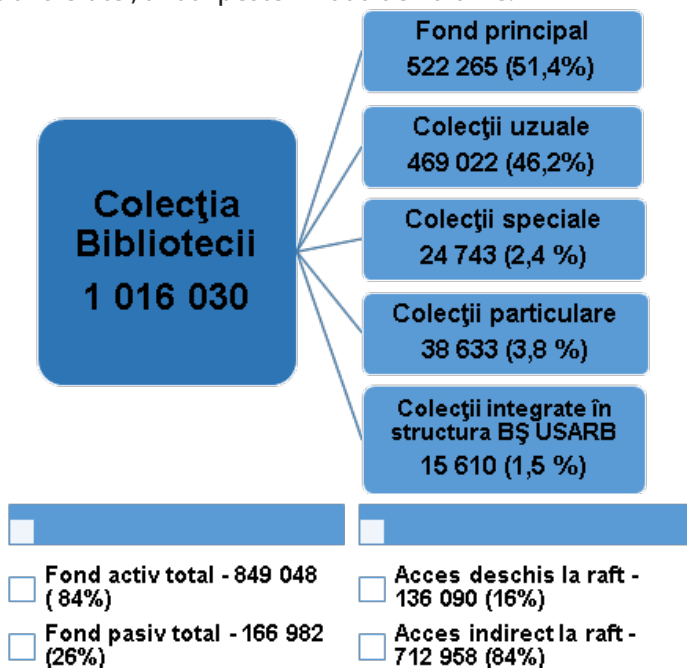
Gestionarea instrumentelor de evidență/informare. Catalogul topografic este un catalog mobil, se poate modifica în funcție de schimbările care intervin în gestionarea fondurilor de documente. În cataloagele topografice, fișiere-indicator se intercalează/exclud anual peste 40 mii de fișe, numărul de fișe variind în funcție de achiziții, eliminare, transfer, comunicare a colecțiilor,.

Verificarea colecțiilor constă în stabilirea exactității și a realității datelor din registrele bibliotecii, diagnosticarea stării colecțiilor. Verificarea periodică este obligatorie, acesta fiind un proces de reglementare realizat conform Instrucțiunii de Evidență a colecțiilor de bibliotecă, aprobată prin ordinul Ministrului Culturii nr.152 din 08.05.2003, politicile și instrucțiunile interne ale BȘ USARB. În fiecare an se realizează acțiuni de verificare a integrității colecțiilor prin confruntarea cu catalogul topografic, fișierul indicator local al colecțiilor uzuale din cadrul serviciilor/centrelor. În anul 2009 a fost verificată integritatea colecției Oficiului de Documente Muzicale (57 851 doc.), împreună cu alte colecții - în total peste 100 000 de documente. O realizare deosebită în anii 2010 - 2012 a fost și verificarea integrală a colecției de documente din sala de împrumut nr. 4 Documente în limbi străine, fondul activ și pasiv (peste 140 000 documente). În rezultatul controalelor au fost perfectate procesele verbale unde s-au indicat toate datele obținute. În anii 2013-2016 a continuat verificarea unei alte

mari colecții uzuale, din sala de împrumut nr.2, Documente didactice/metodice (145 000 documente). Activitățile de verificare realizate pe parcursul acestor ani au dus la păstrarea integrității și reducerea documentelor lipsă din colecții.

Aranjarea documentelor la raft se face zilnic în cadrul bibliotecii. Fixarea locului documentului într-o colecție se realizează prin cota topografică – acea formulă unică și irepetabilă prin care se indică locul unde va fi așezat documentul. Zilnic sunt aranjate cărțile recent achiziționate, documentele temporar împrumutate, consultate, documentele transferate , anual peste 22 000 de volume.

Orientarea spre optimizarea accesului la resursele informaționale deținute, utilizarea rațională a spațiilor funcționale în orice perioadă a anului, conduce la desfășurarea unui volum mare de lucru legat de reamplasarea documentelor. Cele mai multe lucrări în acest sens au loc în depozitul principal, unde sunt restituite exemplarele vetuste și superflue din alte structuri în vederea menținerii unui caracter atractiv și fiabil al colecțiilor, dar și din considerentele spațiului. Procesul de deselecție este un proces continuu, pe parcursul unui an din colecțiile uzuale ale Bibliotecii sunt transferate în depozitul principal documentele învechite moral, fizic, supeflue, peste 6 mii de unități materiale.

Eliminarea este operația ce constă în scoaterea de pe rafturi a documentelor care nu mai pot fi utilizate, fie din cauza uzurii fizice, fie a obsolescenței informației conținute. H. F. McGraw definește eliminările ca: „operația de îndepărtare sau transferare din stoc a exemplarelor superflue, a materialelor scoase din uz, a cărților ce nu mai conțin informații de actualitate”. Anual sunt eliminate de la 8 000 la 25 000 volume, din diverse motive: deteriorare fizică, depășit în conținut, cantități superflue. Conform Politicii de dezvoltare a colecțiilor în Serviciul de Organizare și Conservare a colecțiilor este păstrat câte un exemplar din toate documentele eliminate.

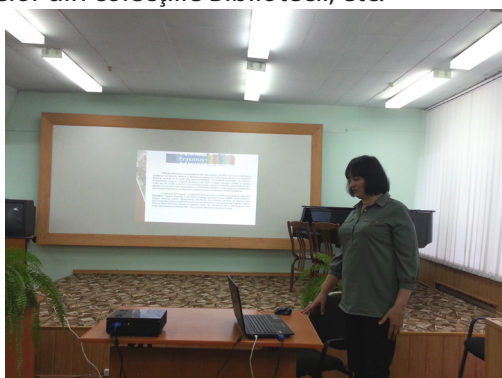
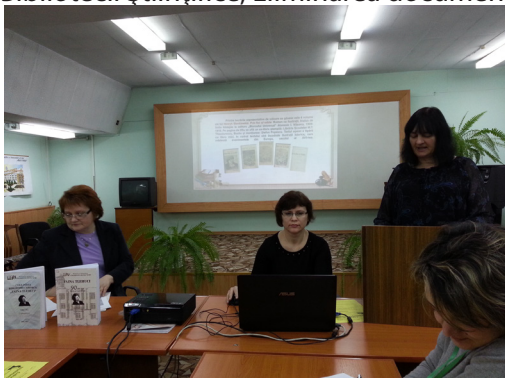
Funcția de conservare a colecțiilor au avut-o bibliotecile din cele mai vechi timpuri. Din punct de vedere teoretic această activitate presupune o serie întreagă de metodologii, tehnici de programe administrative menite să asigure păstrarea tuturor fondurilor, a localului și a mobilierului. Aceste sarcini revin bibliotecarului-conservator care trebuie să analizeze factorii și cauzele ce duc la deteriorarea cărților și să le „însănătoșească”. Întreținerea colecțiilor se referă în mod egal la toate materialele, în orice format. Ele trebuie să fie într-o condiție fizică bună și să conțină informații actuale. În serviciu este menținut un microclimat corespunzător de temperatură, luminozitate, umiditate care asigură păstrarea publicațiilor din colecții, fiind executate la timp lucrări de îngrijire, desprăfuire, dezinfecție și deratizare.

Între subdiviziunea de Organizare și conservare a colecțiilor și celelalte servicii/centre există o bună colaborare. În anul 2013 a fost format Grupul de profil: Controlul gestionării colecțiilor Bibliotecii care are scopul de a asigura coordonarea și îndrumarea metodologică a organizării și gestionării colecțiilor Bibliotecii, aplicarea cadrului tehnologic în vigoare.

Bibliotecarul contemporan este un element activ în difuzarea informațiilor și implicare activă în cercetarea științifică, concomitent fiind și un custode profesional. Rezultatele activității serviciului sunt prezentate în lucrările de cercetare, prezentări în simpozioane, diverse reuniuni profesionale naționale și internaționale, programe de activitate științifică, metodologică și bibliografică. Printre lucrările prezentate pot fi nominalizate : Criterii și elemente esențiale în elaborarea politicii de dezvoltare a colecțiilor bibliotecare (2016); Patrimoniul didactico-științific al USARB (2015); Depozit Obligatoriu Universitară – parte a patrimoniului național (2014); Codul de bare pe documentele bibliotecare - aspecte tehnologice (2014); Colecția de publicații periodice moldovenești – parte a patrimoniului național (2012); Achiziția și eliminarea documentelor - procese esențiale în menținerea calității colecției (2010) etc. Au fost publicate diverse articole în revistele de specialitate: Lucrări reprezentative ale tiparului din secolul al XVIII-lea în colecția BȘ USARB (2016) ;Publicații periodice - ediții rare și bibliofile din domeniul filologiei (2015); Codul de bare pe documentele bibliotecare:

aspecte tehnologice(2014); Metode moderne de păstrare și conservare a colecțiilor (2014); Depozit Legal Universitaria – fond intangibil al patrimoniului unversitar (2013), etc.

În vederea gestionării eficiente a colecțiilor au fost elaborate instrucțiuni, regulamente, hărți trasee asupra proceselor realizate: Nomenclatorul proceselor/ operațiilor tehnologice SOCC; Retroconversia informațiilor privind documentele din colecțiile BȘ; Distribuirea documentelor în colecțiile BȘ; Regulament de organizare și funcționare a Serviciului Organizarea și Conservarea Colecțiilor; Asigurarea securității, integrității și conservării colecțiilor BȘ; Gestionarea cererilor neonorate din colecția Bibliotecii Științifice; Eliminarea documentelor din colecțiile Bibliotecii, etc.

Colecțiile, constituite la început cu mari dificultăți, au fost îmbogățite an de an cu mii de volume, iar în ultimii ani au fost diversificate, alături de cărți și publicații periodice existând documente moderne de multimedia, baze de date naționale și internaționale. Toate acestea alcătuiesc tezaurul Bibliotecii Științifice USARB – un fundament educațional pentru generațiile viitoare, un instrument de lucru în cercetare și inovație.

Referințe bibliografice :

1. *BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ*. Raport de activitate 1991-2016. Univ. de Stat „Alec Russo”, Bibl. Șt., Centrul Managerial. Coord. E. HARCONIȚA (red.), red. : L. MIHALUȚA, E. STRATAN, design/copertă/machetare : S. CIOBANU. Bălți, 1991-2016
2. POPA, Iulius. *Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (1945-2015)*. Ch. : [S.n.], 2015 (Tipogr. Centrală). 516 p. : fotogr. ISBN 978-9975-53-538-0
3. *RAPORT DE ACTIVITATE*. Biblioteca Științifică a Institutului Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți. 1962 – 1991. Bălți.

**SAPTAMÂNA EDUCAȚIEI DESCHISE
LA BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB, 27-31 MARTIE 2017**

*OPEN EDUCATION WEEK
IN THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY, MARCH 27-31*

Valentina TOPALO

BȘ USARB
Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

*Săptămâna
Educației
Deschise
2017*

*la Biblioteca
Științifică
USARB*

27-31 martie

Procese și tehnologii bibliotecare

Săptămâna 27-31 martie 2017, a fost declarată la nivel internațional Open Education Week/ Săptămâna Educației Deschise. Biblioteca Științifică USARB s-a alăturat eforturilor internaționale de promovare a educației deschise prin organizarea ediției a doua în cadrul Programului <http://libruniv.usarb.md/nou/170327/SaptamanaEducatieiDeschise2017.pdf>, înregistrat la 29 martie pe website-ul <https://www.openeducationweek.org/events/resurse-open-educationale-create-pe-website-ul-bibliotecii-stiintifice-http://libruniv.usarb.md-cadrele-didactice-baltene-in-calitate-de-producatori-de-resurse-educationale>

BȘ USARB
Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

SĂPTĂMÂNA EDUCAȚIEI DESCHISE

Organized by
OPEN EDUCATION WEEK 2017

PROGRAM

- Cadrele didactice baltene - producători de resurse științifice-educationale** expoziție, prezentare
27 – 31.03.17
Năila din Iordan Nr. 1, 2, 3, 4 sala de prezentare, 2, nr. 2
- Resurse educaționale deschise (RED) în Repozitoriul Instituțional ORA USARB** (prezentare)
27 – 31.03.17
Centrala Culturală Informației, Centrala de activități info-bibliotecare
- Domeniul public de licențiere Creative Commons folosite pentru OER** (prezentare)
27 – 31.03.17
Centrala Culturală Informației, Centrala de activități info-bibliotecare
- Resurse Open educaționale pe web site-ul Bibliotecii Științifice** (prezentare)
27 – 31.03.17
Centrala Culturală Informației, Centrala de activități info-bibliotecare
- Educație formală și non formală la distanță. Crearea resurselor educaționale deschise** (prezentare)
27 – 31.03.17
Centrala Culturală Informației, Centrala de activități info-bibliotecare

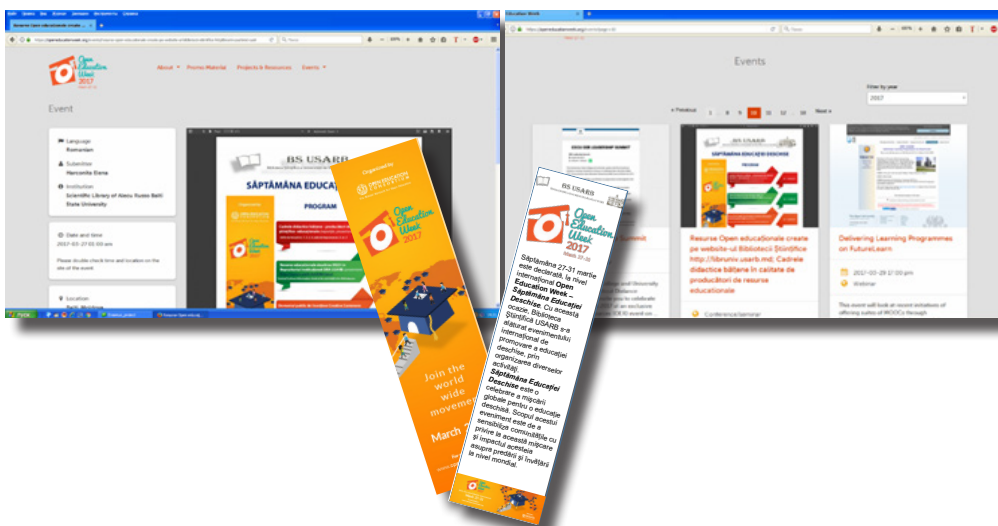
Join the world wide movement
March 27-31

Organized by
OPEN EDUCATION WEEK 2017

- Învățământul superior deschis în Europa: Instrumente și resurse în educație** (expoziție, prezentare)
27 – 31.03.17
Centrala de activități
- Resurse educaționale deschise online disponibile pe platforma** (prezentare)
27 – 31.03.17
Centrala Culturală Informației, Centrala de activități info-bibliotecare
- 27-31 martie – Săptămâna Educației Deschise** (material promoțional)
27 – 31.03.17
Central Marketing Activitate Editorială
- Programul 27-31 martie – Săptămâna Educației Deschise. Activități info-bibliotecare desfășurate în spațiile Bibliotecii Științifice** (postarea materialelor)
27 – 31.03.17
Centrala Culturală Informației, Centrala de activități info-bibliotecare

Join the world wide movement
March 27-31

Responsabili: Elena HARCONIȚA, Director elena.harconita@mail.ru
Valentina TOPALU, șef serviciu valandrew@gmail.com

Open Education Week 2017

SĂPTĂMÂNA EDUCAȚIEI DESCHISE

PROGRAM

Săptămâna 27-31 martie este declarată la nivel internațional Open Education Week/ Săptămâna Educației Deschise. Biblioteca Științifică USARB s-a alăturat eforturilor internaționale de promovare a educației deschise prin organizarea ediției a doua în cadrul Programului...

Săptămâna Educației Deschise este o săptămână globală pentru a evidenția educația deschisă. Scopul acestei săptămâni este să promoveze și să susțină activitățile de educație deschisă și să încurajeze producătorii de resurse educaționale să participe la nivel mondial.

Join the world wide movement
March 27-31

Open Education Week 2017

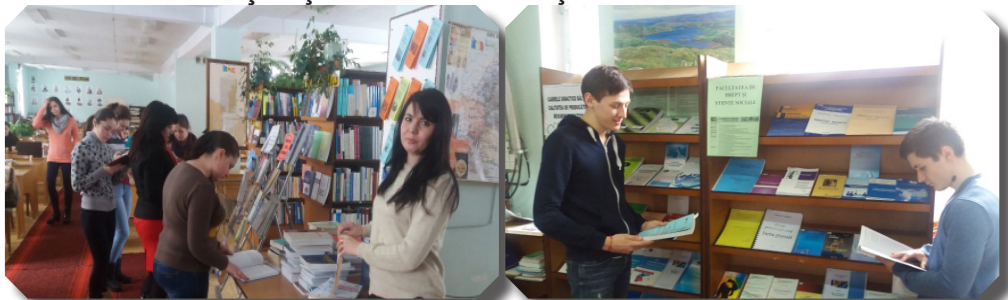
Săptămâna 27-31 martie este declarată la nivel internațional Open Education Week/ Săptămâna Educației Deschise. Biblioteca Științifică USARB s-a alăturat eforturilor internaționale de promovare a educației deschise prin organizarea ediției a doua în cadrul Programului...

Săptămâna Educației Deschise este o săptămână globală pentru a evidenția educația deschisă. Scopul acestei săptămâni este să promoveze și să susțină activitățile de educație deschisă și să încurajeze producătorii de resurse educaționale să participe la nivel mondial.

Conform Programului în Serviciul Comunicarea Colecțiilor, Mediatecă au fost organizate și prezentate un șir de expoziții cu același titlu „Cadrele didactice bătâne în calitate de producători de resurse științifico-educative”, conform profilului sălilor de lectură, împrumut, mediatecă etc... La expoziție au fost vernisate publicațiile cadrelor didactice universitare, care evidențiază potențialul educațional și științific USARB.

Sala de lectură nr. 1 Științe Socioumanistice și economice

Sala de lectură nr. 2 Științe Filologice

În cadrul expoziției au fost propuse publicațiile cu caracter didactic și metodic ale cadrelor didactice de la Facultatea de Litere, Catedre: Limba română și filologie romanică, Literatura română și universală, Catedra de slavistică. Expoziția a fost prezentată studenților de la Facultatea de Litere din grupele: JR18Z, RE21Z, REF31Z.

Sala de lectură nr 3 Științe psihopedagogice, naturii, reale. Arte

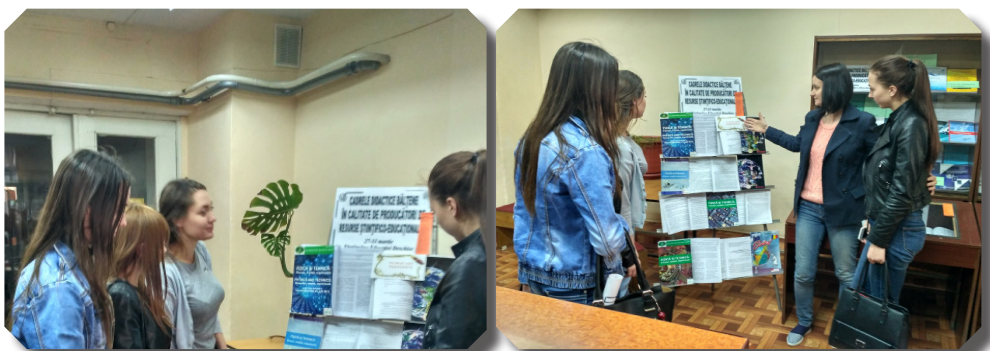
Au fost expuse publicațiile cu caracter didactic și metodic ale cadrelor didactice de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedre: Științe ale Educației, Psihologie, Catedra Educație fizică. Expoziția a fost prezentată studenților de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte din grupele: PE11Z, PP22Z, PE21Z, PP31Z.

Sala de lectură nr. 4. Documente în limbi străine

Expoziția a fost prezentată pentru studenții de la Facultatea de Litere.

Sala de Împrumut nr. 2 Documente didactice și metodice

Expoziția a fost prezentată studenților din grupele IMTA31Z, IP11Z de la Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului. Au fost prezentate lucrările cadrelor didactice de la catedrele Matematică și Informatică, Științe fizice și Inginerești.

Mediateca

La ora publică ETIMOLOGIA ÎN LEXICOLOGIA FRANCEZĂ a fost prezentată expoziția tematică *Resurse educaționale deschise on-line disponibile pe platforma website-ului*. <https://www.openeducationweek.org/> (orientări privind cele mai bune practice OER; MOOC - agregator cu posibilități de acces deschis, agregate de blog-uri etc...) pentru grupele FET27z și FE27z, Facultatea de Litere (Coșciuc A.).

Utilizatorii Mediatecii au fost familiarizați cu resurse educaționale deschise on-line disponibile pe platforma website-ului. <https://www.openeducationweek.org/>.

Sala de împrumut nr. 3 Documente muzicale

Au fost expuse publicațiile cu caracter științific, didactic și metodic ale cadrelor didactice de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte: Catedra de Artă și educație artistică. Expoziția a fost prezentată studenților de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte din grupa: MZ21Z.

Săptămâna Educației Deschise în Clubul Cărții

La 30-31 martie în cadrul Clubului Cărții au fost promovate 4 seminarii de informare dedicate acestei săptămâni. Programul a cuprins prezentările:

Educație deschisă: conținut, structură și învățare în MOOCs (Valentina Topalo, șefa Centrului Info-Documentar, Promovarea resurselor educaționale deschise (RED) din Repozitoriul Instituțional ORA USARB provenite de la universitarii bălțeni (Natalia Culicov, șef oficiu), Resurse educaționale deschise on-line disponibile pe platforma website-ului <https://www.openeducationweek.org/> (Olga Dascăl, bibliotecar principal

„Cadrele didactice bălțene în calitate de producători de resurse educaționale”, expoziție în PowerPoint, Domeniul public de licențiere Creative Commons folosite pentru OER-Snejana Zadainova, bibliotecar, Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, Educație formală / non formală la distanță și crearea de resurse educaționale deschise: www.fiipregatit-dru.ro; www.corect-dru.ro (Tatiana Pogrebneac, bibliotecar). La aceste seminarii au participat 160 de studenți și cadre didactice de la Facultățile Științele Educației, Psihologie și Arte, Drept și Științe Sociale.

Pe parcursul Săptămânii Educației Deschise la Biblioteca Științifică USARB, profesorii și studenții de la cele 4 Facultăți au aflat cum pot folosi resursele deschise, adrese de acces la resurse informaționale deschise (OER), ce sunt licențele deschise și ce pot învăța din experiența altor state ale Europei.

Campania Națională de promovare a Educației Deschise a fost organizată în cadrul parteneriatului între Programul EIFL-OA Moldova și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM),

Biblioteca Științifică USARB fiind participantă activă în ambele structuri.

A doua ediție a evenimentului a avut scopul de a prezenta oportunitățile educației deschise, integrarea acestora în toate formele de educație, fie că este vorba de dezvoltarea cunoștințelor și abilităților ca suport al educației universitare sau preuniversitare ori la locul de muncă pe parcursul întregii vieți. Bibliotecarii universitari bălțeni, integrați deplin în demersul de învățare și cercetare, conectează comunitatea academică la informații și cunoștințe noi, resurse educaționale deschise, sporind nivelul de cultură a informației studenților și cercetătorilor, ceea ce le permite cu o mai mare eficiență să utilizeze documentele tipărite și în format electronic, inclusiv la distanță, îmbunătățind comunicarea științifico-didactică la nivel internațional.

ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВИРТУАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПЛАТФОРМЫ MOODLE В ОБУЧЕНИИ ОСНОВАМ КУЛЬТУРЫ ИНФОРМАЦИИ

PERSPECTIVES OF USING VIRTUAL EDUCATIONAL PLATFORM MOODLE IN THE PROCESS OF STUDYING THE INFORMATION LITERACY COURSE

Olga DASCAL
Snejana ZADAINOVA

Abstract: *The paper deals with the problems of applying electronic resources on the MOODLE platform for Information Literacy distance course.. The structure of the course and the opportunities of the MOODLE learning platform are represented.*

Key words: *MOODLE, Information Literacy, information and communication technologies, educational process, distance learning*

XXI век – век информатизации общества, когда информационно-коммуникационные технологии становятся незаменимым средством общения для огромного количества пользователей. Это указывает на то, что практически каждый третий житель планеты использует в своей деятельности информационно-коммуникационные технологии.

Среди большого количества современных направлений информатизации обучения введение интернет-технологий в образовательный контекст является одним из приоритетных. Это открывает неограниченные возможности для совершенствования процесса обучения в ВУЗах.

Информатизация образования оказывает значительное влияние не только на содержание, но и на организацию учебно-методической деятельности преподавателя. Особенно важным является активное использование информационно-коммуникационных технологий в учебном процессе, поскольку оно ведет к переосмыслению и новому пониманию дидактического процесса, а также к установлению новых принципов обучения и существенно влияет на формирование содержания образовательного процесса.

Аббревиатура MOODLE связана с выражением: *Modular Object-Oriented Dynamik Learning Environment* - модульная объектно-ориентированная динамическая обучающая среда. Лидером и идеологом системы является *Мартин Даугемус* из Австралии. Система обладает международной лицензией *GPL (General Public Licence)*, которая позволяет свободно тиражировать, копировать и распространять созданные электронные обучающие ресурсы. [3, p.17]

MOODLE - позволяет каждому пользователю овладеть учебным материалом, а также самому создавать дистанционные курсы и проводить обучение.

Этот программный продукт построен в соответствии со стандартами информационных образовательных систем и отвечает таким характеристикам:

- интероперационность, то есть обеспечивается возможность взаимодействия различных информационных систем;
- многократное использование, что поддерживает возможность многократного использования компонентов платформы, повышает ее эффективность;
- адаптивность, то есть возможность дополнять платформу информацион-

ными технологиями, которые развиваются без перепроектирования самой системы, а также имеет встроенные методы для обеспечения индивидуализации обучения;

- долговечность, отвечает разработанным стандартам и предоставляет возможность вносить изменения без перепрограммирования;

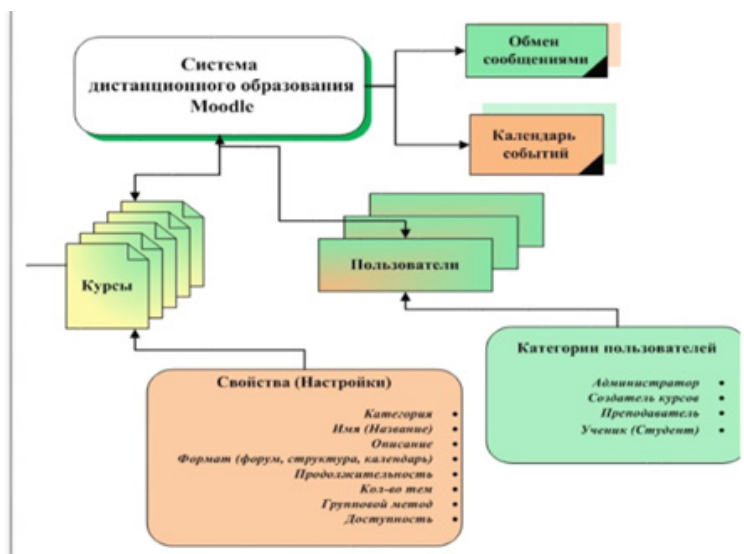
- доступность - предоставляет возможность работать с платформой локально и дистанционно, интерфейсы системы обеспечивают возможность работы людям разного образовательного уровня, разных культур, разных физических возможностей (в том числе и лицам с ограниченными потребностями);

- экономическая эффективность - MOODLE распространяется бесплатно. [3]

По замыслу разработчиков платформа MOODLE представляет собой систему, которая учитывает особенности предлагаемых для обучения курсов. Возможности, которые MOODLE дает пользователям, можно сгруппировать по ролям:

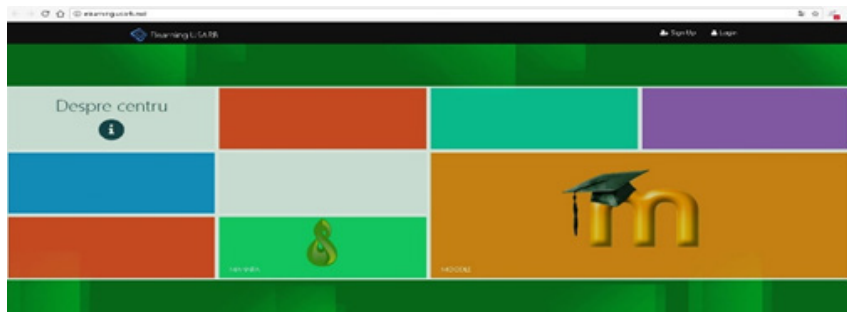
- администрация
- эффективно распределяет нагрузку на преподавателей,
- анализирует результаты обучения,
- снижает затраты на управление учебным процессом.
- преподаватели
- поддерживают курс в актуальном состоянии,
- меняют порядок и способ подачи материала в зависимости от работы группы,
- тратят больше времени на творческую работу и профессиональный рост,
- поддерживают обратную связь с пользователями.
- обучающиеся
- учатся в любое время, в любом месте, в удобном темпе,
- тратят больше времени на глубокое изучение интересных тем,
- знания лучше усваиваются.

Платформа MOODLE предназначена для создания и проведения качественных дистанционных курсов.

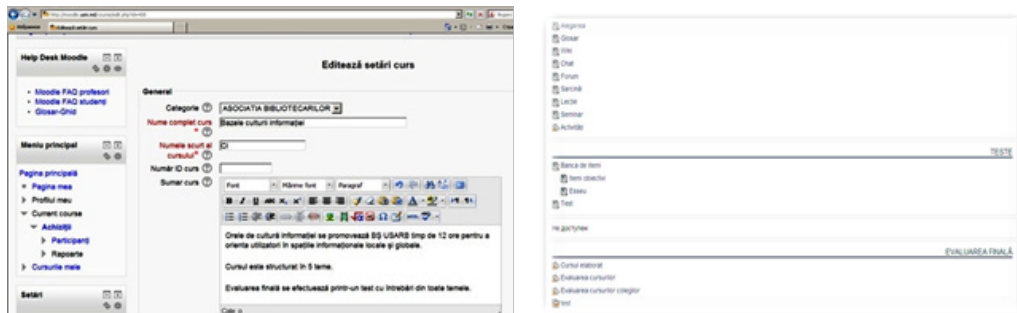

Система высшего образования в Бельцком Государственном Университете подвергается постоянной модернизации, в соответствии с реалиями времени. Одним из аспектов данного процесса является введение в структуру традиционного образования элементов дистанционного обучения на платформе **MOODLE**. Система дистанционного обучения в USARB – это открытый пакет программ, который загружается со стартовой страницы <http://elearning.usarb.md/> и разрешает работать без установки дополнительных программ.

Формирование информационной культуры пользователей является одним из основных приоритетов в деятельности Научной Библиотеки. Главной целью курса Основы культуры информации является овладение будущими специалистами теоретическими и практическими знаниями и навыками для ориентирования в современном информационном пространстве. [1]

Концепция преподавания курса Основы культуры информации на платформе MOODLE не связана с отказом от традиционных форм преподавания, а является дополнительной при смешанном и дистанционном обучении. Для определения уровня приобретенных знаний и навыков в процессе изучения курса преподаватель разрабатывает тесты, опросники, практические задания.

Курс Основы культуры информации на платформе MOODLE предполагает значительное количество элементов, которые ориентированы на активное взаимодействие между участниками обучения. К ним относятся:

- анкеты, которые полезны при оценке и стимулировать субъектов обучения;
- опрос, позволяющий проводить тестирование с целью стимулирования мышления в процессе изучения проблемы;
- урок (лекция) дает возможность представить учебный материал в интересной и гибкой форме. Он состоит из набора текстовых страниц. Каждая лекция, как правило, завершается вопросами;
- задачи позволяют преподавателю ставить слушателям задания, которые требуют подготовки ответа в электронном виде или отправки по электронной по-

че. Преподаватель может пересмотреть работу, прокомментировать и оценить её;

- wiki обеспечивает организацию групповой деятельности. При этом, разрешается создавать документ нескольким слушателям одновременно просто в окне браузера с последующими изменениями содержания. Предыдущие версии документов не удаляются из системы и могут быть при необходимости восстановлены;

- глоссарий позволяет создавать основные словари понятий, а также словари терминов каждой лекции;

- тесты позволяют преподавателю создавать набор тестовых вопросов различных типов: истина / ложь, да / нет, установление правильной последовательности. [4, pp. 395]

Процесс работы с курсом состоит в том, чтобы добавить необходимые для обучения ресурсы или ссылки на них, определить способ обратной связи и проверить результаты работы. Для добавления учебных материалов курса необходима регистрация.

В зависимости от требований к курсу существует три типа форматов курсов: без привязки к календарю, привязаны к календарю, форум. В курсе существует удобная страница просмотра последних изменений, где за выбранный промежуток времени преподаватель может увидеть новые сообщения в форумах, результаты тестирования. Кроме того, предоставляется возможность детального ознакомления с действиями каждого участника обучения.

Одним из важных компонентов программно-инструментальной платформы дистанционного обучения MOODLE является коммуникативный компонент.

Основными средствами, которые позволяют участникам образовательного процесса общаться между собой являются форум, чат и обмен сообщениями.

Форум - это сетевой инструмент, с помощью которого происходят все обсуждения, дискуссии. Форумы могут иметь различную структуру и предназначены для обмена сообщениями. Сообщение форумов могут отображаться в различных форматах и совмещать прикрепленные файлы.

Обобщая все сказанное, можно утверждать, что виртуальная платформа MOODLE обладает простым в использовании веб-интерфейсом и является эффективным средством поддержки дистанционного обучения, который требует дальнейшего изучения.

Sреди недостатков инструментов представленных на платформе MOODLE можно выделить отсутствие личного общения между преподавателем и студентом. При этом необходимо наличие у студента сильной личной мотивации, умения учиться самостоятельно. Студенты не всегда могут обеспечить себя достаточным техническим оснащением – иметь компьютер и постоянный выход в Интернет. Можно отметить и другие важные связанные с перечисленными проблемы: низкий уровень информационной культуры (недостаточно навыков и системности в работе с информационными технологиями); слабое знание передовых методик и практик.

Referințe bibliografice:

1. *Bazele Culturii Informaționale* : Curs universitar. Univ. de Stat „Alecă Russo”, Bibl. Șt. Colegiul de red. E. HARCHONIȚA , D. CADUC, E. STRATAN, E. SCURTU. Bălți : Presa universitară bălțeană, 2007. 156 p. ISBN 978-9975-50-002-9. [on-line] [citată 21 februarie 2017]. Disponibil: http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/baz_cult_inf.pdf
2. *Site-ul platformei MOODLE* [on-line] [citată 3 martie 2017]. Disponibil: <https://moodle.org/>
3. ГИЛЬМУТДИНОВ, А. Х. ИБРАГИМОВ, Р. А. ЦИВИЛЬСКИЙ, И. В. Электронное образование на платформе MOODLE. Казань : КГУ, 2005. 169 p. [on-line] [citată 10 martie 2017]. Disponibil: <file:///D:/doc/Desktop/01.06.17/MOODLE/1111.pdf>
4. КОЧИСОВ, В. К., ГОГИЦАЕВА, О. У., ТИМОШКИНА, Н. В. Роль дистанционного обучения в изменении способов и приемов образовательного процесса в ВУЗе. В: *Образовательные технологии и общество* [online], 2015, pp. 395-407 [citată 21 mai 2017]. Disponibil: <file:///C:/Users/bibliotecar/Downloads/rol-distantsionnogo-obucheniya-v-izmenenii-sposobov-i-priemov-obrazovatel-nogo-protsesta-v-vuze.pdf>

ZIUA NAȚIONALĂ DE SENSIBILIZARE PRIVIND BIBLIOTECILE

NATIONAL LIBRARY AWARENESS DAY

Mihaela STAVER

Abstract: *The article describes the activities dedicated to National Awareness Week on Libraries and Librarian's Day in Republic of Moldova. This year, the National Awareness Week on Libraries "Your Library - Your Progress" was celebrated on May 3rd. On this day, the activities started on April 23 of the Librarian's Day in the Republic of Moldova have been concluded. This activity is an important objective of ERASMUS+ Capacity Building in Higher Education LNSS Project "Library Network Support Services: Modernizing Libraries in Armenia, Moldova and Belarus through Library Staff Development and Reforming Library Services". The program was a complex one, and included various forms of promoting libraries, books, reading, electronic resources: conferences, Flash Mobs, book presentations, Cosplay, exhibitions, seminars, public debates, tribute sessions of librarians.*

Key words: *Erasmus +, Libraries, Awareness, Librarian's Day, Activity Program, SLUSARB*

La inițiativa UNESCO în data de 23 aprilie este sărbătorită Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor. Prin această zi UNESCO își propune să promoveze lectura și protecția drepturilor de autor.

Începând cu anul 2001 Republica Moldova în ziua de 23 aprilie se marchează Ziua Bibliotecarului, instituită prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1774 din 21.11.2000. Inițial Ziua Bibliotecarului era consemnată la 5 octombrie, apoi după modificarea din 08.02.2010 - la 23 aprilie. În Decret fiind stipulate următoarele: „Având în vedere vechimea și rostul profesiei de bibliotecar în spațiul nostru istoric, cinstind memoria iluștrilor personalități din panteonul național care au îmbrățișat această profesie, apreciind aportul pe care l-a adus și îl aduc biblioteca și bibliotecarul la dezvoltarea culturii țării noastre, recunoscând că această instituție și această profesie joacă un rol important în dezvoltarea societății informaționale și luând în considerare propunerea Asociației Bibliotecarilor „Ziua profesională a Bibliotecarului din Republica Moldova coincide cu Ziua Internațională a Cărții și Drepturilor de Autor, instituită în anul 1995 la conferința generală a UNESCO.

Ideea marcării zilei de 23 aprilie a venit din Spania, unde are loc anual Festivalul Trandafirilor și este sărbătorit Sfântul Gheorghe, în același timp fiind comemorat Miguel de Cervantes, alături de William Shakespeare, trecuți în neant în anul 1616. În această zi fetele și femeile primesc flori, iar bărbații – cărți. Directorul general al UNESCO Irina Bokova, a declarat că „Ziua Mondială a Cărții și a drepturilor de autor reprezintă o oportunitate de a evidenția puterea cărților pentru promovarea viziunii noastre a cunoștințelor societății, care sunt incluse, pluraliste, echitabile, deschise și participative pentru toți cetățenii”.

Ediția din acest an a Zilei Bibliotecarului a fost sincronizată cu Programul Zilei Naționale de Sensibilizare privind Bibliotecile, la care au fost invitate să participe toate bibliotecile indiferent de tipul lor.

Biblioteca Științifică USARB a consacrat acestui eveniment aproape două săptămâni, desfășurând mai multe acțiuni sub egida „Biblioteca Ta - Progresul Tău”.

Pe 23 aprilie pe site-ul Bibliotecii au fost postate expozițiile tematice: Bibliotecarul – om de cultură, creator, formator, furnizor de informații calitative; Bibliologi notorii ai Republicii Moldova; Din colecția de cărți rare; Cărți cu autograf și dedicații în colecțiile Bibliotecii Științifice USARB; Valori bibliofile cu supralibros și ex-libris în colecția Bibliotecii Științifice USARB; Cărți aniversare în anul 2017 .

Proiecte internaționale

Evenimentul a continuat în 26 aprilie cu o ședință de lucru în care Elena Harconița, directorul Bibliotecii a felicitat colegii cu sărbătoarea profesională, trecând în revistă Programul activităților de promovare a Cărții, Lecturii, Bibliotecii și Bibliotecarului: prezentări ale expozițiilor de carte; Gala personajelor literare (Cosplay); Invitație la lectură – monitorizat de Ala Sainenco conf. univ. dr., prin prezentarea Fondului Documentar Ipotești și a Bibliotecii Județene „Mihai Eminescu”, Botoșani; dezbateri publice Carte tipărită vs e-Book; seminarul tinerilor cercetători din Nordul Republicii Moldova despre istoria localității de unde vin, concurs cu participarea Diasporei Ucrainene în RM și a Catedrei de slavistică etc.

Din partea Instituției și a Bibliotecii au fost aduse mulțumiri mai multor bibliotecari pentru activitatea distinctă, pentru succese realizate pe anumite procese pe parcursul anului 2016: Elena Cristian pentru implicații în actualizarea politicii de dezvoltare a Bibliotecii, componentă a realizării Proiectului ERASMUS+; Svetlana Șișcanu pentru implementarea creativă a Modulului Achiziții, softul ALEPH; Mihaela Staver pentru inițierea indexării lucrărilor USARB în ZENODO; Ala Lișii pentru studiul Cartea electronică în percepția utilizatorilor; Olga Dascal, Angela Hăbășescu, Snejana Zadainova pentru participare eficientă în programele dedicate utilizatorilor; Valentina Vacarciuc, Aliona Purici pentru implicații active în devoltarea RI ORA USARB; Gabriela Cazacu pentru prezentarea captivantă a achizițiilor recente în Zilele Informării; Galina Belcovschi pentru atitudine responsabilă și creativă. Au urmat prezentările: Elena Cristian Din colecția de cărți rare; Svetlana Cecan *Valori bibliofile cu supralibros și ex-libris în colecția Bibliotecii Științifice USARB*; *Cărți cu autograf și dedicații în colecțiile Bibliotecii Științifice USARB*; Marina Magher *Cărți aniversare 2017*.

Elena Harconița a relatat despre participarea Bibliotecii la Simpozionul ANUL BIBLIOLOGIC 2016 „Biblioteca Națională a Republicii Moldova – platformă de incluziune profesională pentru comunitatea bibliotecară”, ediția a 26-a din 29 martie 2017 cu comunicarea *Efectele proiectelor internaționale asupra bibliotecilor academice și Săptămâna Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile*, postere, filme și prezentarea lor prin care s-a remarcat colaborarea fructuoasă cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova, realizările Centrului Biblioteconomic Departamental și a Filialei BIN-Bibliotecă de învățământ din Nord Bălți a ABRM.

Prezența Bibliotecii, a dnei directoare Elena Harconița și a colegilor la acest Simpozion a fost înalt apreciată prin scrisoarea de mulțumire și respect din partea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, a directorului general Elena Pintilei, care a remarcat interesul suscitată de comunicarea *Efectele proiectelor internaționale asupra bibliotecilor academice și Săptămâna Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile*, experiențele reprezentative, inovațiile la capitolul implementării priorităților anului 2016 de BȘ USARB, conținutul și prezentarea grafică a posterelor precum și prestația în cadrul prezentării acestora.

În numărul 1-2 a revistei naționale *Magazin Bibliologic*, ediție aniversară - 185 de ani ai BNRM, au fost publicate 3 articole ale bibliotecarilor universitari bălțeni privind implementarea Proiectului TEMPUS MISISQ: Mihaela Staver, Olga Dascal, Snejana Zadainova, Anișoara Nagherneac, Marina Magher. Participanții au luat act de lucrările

Proiecte internaționale

donate de BNRM: Alexe Rău. Ontologia scrisului: originea, evoluția, funcții; Calendar Național 2017; Magazin Bibliologic, nr. 1-2, 2017, precum și de achizițiile de la Camera Națională a Cărții: CZU. Clasificarea Zecimală Universală: Tabele prescurtate, Chișinău, 2017, cu modificările de ultimă oră și Metodologia de aplicare a GOST-ului 7.1-2003 „Библиографическая запись. Библиографическое описание : Общие требования и правила составления”, coordonator Valentina Chitoroagă, Chișinău, 2016

În data de 27 aprilie Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți i-a avut ca oaspeți pe Corneliu Druga, expert Internațional, Proiectul LNSS, Programul Erasmus+, profesor la Universitatea Transilvania din Brașov, România și Doamna Rodica Sobieschi-Camerzan, directoarea Bibliotecii Științifice a Academiei de Administrație Publică din Chișinău. Invitații au avut o discuție despre Proiect cu Doamna doctor Valentina Prițcan, conferențiar universitar, au monitorizat acțiunile consacrate ZNSB și au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de către Elena Harconița, directoarea Bibliotecii.

În cadrul Săptămânii Naționale de Sensibilizare privind Bibliotecile, Elena Harconița și Angela Hăbășescu au participat la Conferința științifico-practică internațională „Managementul educațional: realizări și perspective de dezvoltare”, organizată de Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie. Comunicările din cadrul celor opt secțiuni ale conferinței științifico-practice internaționale s-au axat pe diverse teme, Angela Hăbășescu, bibliotecar principal a prezentat expoziția Managementul inovațional – provocare pentru științele educației. În cadrul conferinței, în campusul universitar a avut loc un Flashmob cu participarea studenților.

Conform Programului ZNSB, 23 aprilie - 5 mai, în Clubul Cărții, Biblioteca Științifică USARB a fost organizată Gala Personajelor Literare (Cosplay), coordonator Valentina Topalo, șefa Centrului Manifestări Culturale. Au participat studenții de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte cu teatralizarea personajelor din diverse povești, ghidați de dr. Lora Ciobanu, decanul Facultății și Angela Bejan, lector universitar. Elevii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă”, însoțiți de Ana Amoașii, profesoară de limba și literatura română, au debutat în personaje costumate din operele românești (Nică, din „Amintiri din copilărie”, Otilia – romanul „Enigma Otiliei”, „Mara”, Ioan Slavici, etc.). Participanții au meritat toată aprecierea pentru efortul depus în realizarea costumului și prezentarea personajului.

În ziua de 27 aprilie 2017, în Centrul de informare al României au avut loc dezbateri privind Cartea tipărită vs e-book. Evenimentul a fost deschis de Valentina Topalo, șef serviciu Activități Infobibliotecare, CD ONU, CIUE care a relatat despre Săptămâna de Sensibilizare privind Bibliotecile și Ziua Bibliotecarului, sărbătorită anual la 23 aprilie în Biblioteca Științifică USARB, cât și în întreaga țară. Ala Lîsîi, bibliotecar principal, a prezentat o sinteză pe marginea studiului Cartea electron-

Proiecte internaționale

ică în percepția utilizatorilor, iar Marina Magher, șef oficiu, a prezentat expoziția on-line Cărți aniversare 2017. Studenții Facultății de Litere, specialitatea Jurnalism și Științe ale comunicării, supervizați de Anatol Moraru, lector superior, membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova și România au polemizat asupra rolului cărții tipărite versus carte electronică, avantajele și dezavantajele cărții tipărite și a lecturii on-line. Anatol Moraru, a intervenit cu exemple despre carte, atitudinea cititorului față de cartea de orice format, față de bibliotecă. Studenții au optat, cinzeci la cinzeci, atât pentru cartea tipărită cât și pentru formatul ei electronic.

În campusul universitar a avut loc un Flashmob cu participarea elevilor de la Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă”, organizat de Victor Moraru, director adjunct pentru educație, Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” și Valentina Topalo, șefa Centrului Activități Info-Documentare, BȘ USARB. Prin Flashmob participanții și-au propus să informeze comunitatea despre importanța cărților, despre rolul bibliotecilor și al bibliotecarilor, percepute ca un triunghi al cunoașterii.

În ziua de 28 aprilie 2017, în sala de conferințe a Bibliotecii Științifice USARB a avut loc seminarul științifico-metodic „Тут моя історія живе”, organizat de Catedra de slavistică a Facultății de Litere USARB. Evenimentul a fost deschis de dr. Lilia Trinca, conf.univ., decanul Facultății de Litere, care a vorbit despre importanța acestei activități pentru cunoașterea plaiului natal și obținerea abilităților de cercetare a istoriei locale. În cadrul seminarului, condus de dr. Diana Ignatenco, conf. univ., au fost prezentate comunicări despre istoria, tradițiile și cultura satelor ucrainene din Nordul Moldovei. La eveniment au participat studenți și profesori de la facultatea de Litere, elevi și profesori din școlile cu predarea în limba ucraineană din regiunea de Nord a Republicii Moldova. Gherda Palii, bibliotecară USARB, a prezentat expoziția de documente „Тут моя історія живе” din colecția Bibliotecii Științifice și a relatat participanților despre Săptămâna de Sensibilizare privind Bibliotecile și Ziua Bibliotecarului. La finele activității oaspeții au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii.

În aceeași zi de 28 aprilie în Centrul de Informare al României, Biblioteca Științifică USARB, dr., Ala Sainenco, conf.univ., directorul Memorialului Ipotești, Centrul National de Studii „Mihai Eminescu”, a prezentat Fondul Documentar Ipotești și Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu”. La eveniment au participat studenții și masteranzii de la Facultatea de Litere, ghidați de profesorii de la Catedra de limba română și filologie romanică și Catedra de literatura română și universală. Ala Sainenco a vorbit despre orașul Botoșani, menționând locurile și monumentele remarcabile ale acestei localități și completând colecțiile CIR cu un set valoros de documente audio/video, reviste, broșuri, seturi de cărți poștale, pliante.

Proiecte internaționale

În Centrul de Documentare a ONU / UE a Bibliotecii Științifice USARB, în colaborare cu Facultatea Științele Educației, Psihologie, Arte a avut loc Lecturiada Studențească – 2017, moderată de Eugenia Foca, lect. univ. Catedra de științe ale educației și studenții anilor 1-3. Studenții au prezentat din cărțile citite după cum urmează:

Țibuleac Tatiana: Mama care a avut ochii verzi - prezentare de Glavan AnaJim Rohn: Anotimpurile Vieții - prezentare de Cojocari Natalia Matia Cristina Tudose: Eu sunt femeie prezentare de Istrati Cristina - Aleksandr Duma: Dama cu camelii - prezentare de Vlada Ciubuc. Studenții au demonstrat că lectura cărților este foarte importantă în viața lor. Valentina Topalo, șefa Centrului de Manifestări Culturale a vorbit despre Săptămâna Culturală consacrată Zilei Naționale de Sensibilizare privind Biblioteca și Ziua Bibliotecarului în Republica Moldova, despre rolul important al cărții, bibliotecii, bibliotecarului în societate. Marina Magher, coordonatorul Centrului de Informare al României a prezentat expoziția „Cărți Aniversare 2017”, îndemnându-i pe studenți și profesori să lectureze din cărțile aniversare ale anului 2017.

Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice USARB, Lina Mihaluța, director adjunct, vicepreședinte ABRM, Tatiana Prian, bibliotecar principal, Centrul de Informatică și activități în rețea, au participat la evenimentul festiv dedicat Zilei Bibliotecarului în incinta Casei Guvernului. Lina Mihaluța a prezentat comunicarea „Bibliotecile din Învățământ susțin Progresul”. Pe parcursul evenimentului a fost proiectat filmul „Săptămâna Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile (23 aprilie-3 mai 2017), elaborat, de asemenea de bibliotecarii bălțeni, în sală fiind așezate banere și postere despre Proiectul Erasmus+ Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor, implemențat de Biblioteca Academiei de Administrație Publică din Republica Moldova și Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

În data de 4 mai, în incinta Bibliotecii Științifice USARB a fost vernisată expoziția „Lituania, într-un colet poștal”, organizată de Comisia Națională a Lituaniei pentru UNESCO și Ambasada Lituaniei la Chișinău.

Ambasadorul Lituaniei în RM, E.S. Rimantas Latakas a oferit Bibliotecii două lucrări: „Guilt and Atonement : the Story of 13 January”, autor Vytautas Landsbergis, Leidykla 2015 și Lithuanian Culture Guide: Set of 6 Books, 2014 ce vin să completeze colecția „Lituania”.

Valentina Topalo, șef Centru Manifestări culturale, CD ONU, CIUE a participat în data de 5 mai la inaugurarea Bibliotecii Fundației „Ecolul Cernobilului”. Biblioteca Științifică USARB, participantă la Campania Națională „Donează o carte pentru a schimba un destin”, a donat 254 de

Proiecte internaționale

volume pe diverse domenii, oferind prin aceste cărți șansa la o nouă și mai bună viață persoanelor afectate de boli oncologice.

Campania Națională de colectare și donare a cărții pentru persoanele cu nevoi speciale a fost lansată în cadrul Proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin instruirea personalului și reformarea bibliotecilor” (2015 – 2018) al Programului ERASMUS+ „Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior” și Zilei Naționale de Sensibilizare privind Biblioteca.

Scopul campaniei l-a constituit sensibilizarea opiniei publice privind necesitățile de reabilitare, integrare, socializare și dezvoltare prin lectură a persoanelor cu nevoi speciale.

Ședința festivă de închidere a Săptămânii Naționale de Sensibilizare privind Bibliotecile s-a desfășurat la Biblioteca Științifică USARB în data de 5 mai 2017. În mesajul său Elena Harconița, directorul Bibliotecii, a relatat despre importanța Bibliotecii și a Bibliotecarului în societate, trecând în revistă activitățile realizate cu prilejul Zilei Bibliotecarului în Republica Moldova, inclusiv participarea bibliotecarilor universitari la evenimentul din 3 mai care a avut loc în Casa Guvernului. În Topul celor mai buni bibliotecari ai anului 2016 a intrat Tatina Prian, bibliotecar principal. Toate cinci lucrări prezentate la Concursul Național „Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, editate în anul 2016” au fost premiate cu Diplome. Rectorul USARB Ion Gagim, prof. univ., dr. hab., a felicitat bibliotecarii cu sărbătoarea profesională, a vorbit despre rolul pe care îl are Cartea și Biblioteca în viața Dumnealui personală, despre fața umană a Bibliotecii, a mulțumit pentru contribuțiile importante ale Bibliotecii la procesul de instruire și cercetare științifică

universitară și a înmănat Diplomele din partea Ministerului Culturii și cel al Educației: Diploma Ministerului Culturii *În semn de apreciere a acțiunilor inovative în cadrul programelor informaționale și promoționale cu prilejul Zilei Bibliotecarului doamnei Ludmila Răileanu, șef serviciu; Diploma Ministerului Educației, pentru devotament*

în promovarea și diversificarea activităților cu publicul, contribuție substanțială la implementarea serviciilor inovative bazate pe lectură, merite deosebite în cultivarea dragostei de carte și cu prilejul Zilei Bibliotecarului doamnei Elena Țurcan, bibliotecar, responsabil de activitatea Oficiului Documente muzicale. Au urmat Diplomele din partea USARB pentru performanțe deosebite în activitatea profesională și cu prilejul Zilei Bibliotecarului și a Săptămânii Naționale de Sensibilizare privind Bibliotecile înmănate Elenei Stratan, Adellei Cucu, Nataliei Culicov, Varvarei Ganea, Irinei Zalăgaea.

Lia Pascari, directorul Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți a venit cu un mesaj de felicitare și Diplome de mulțumire pentru colectivului Bibliotecii Științifice USARB, în semn de înaltă grațitudine și considerație pentru efortul depus la promovarea valorilor literare și naționale, pentru munca neobosită depusă în slujba cărții, pentru puterea de creație și perseverență pe tărâmul biblioteconomic, cu prilejul Zilei Internaționale a cărții și a Bibliotecarului, grupului de bibliotecari: Elena Harconița, di-

Proiecte internaționale

rector, Valentina Topalo, șef Centru Manifestări culturale, CD ONU, CIUE, Ana Nagherneac, șef serviciu Informare și cercetare bibliografică, Mira Gore, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor, Marina Magher, șef oficiu, Serviciul Comunicarea colecțiilor, Lilia Iavorscaia, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor, Natalia Luchianciuc, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor, Margarita Iulic, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor, Nelea Lichii, bibliotecar, Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare, Lina Cruglov, bibliograf, Serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare, Svetlana Cecan, bibliotecar, Serviciul Organizarea și conservarea colecțiilor.

Ziua Bibliotecarului ori Ziua de Sensibilizare privind Bibliotecile s-a transformat într-o sărbătoare fastuoasă care a inspirat bibliotecarii la noi și variate acțiuni pentru a demonstra societății cât de importanți și utili sunt în vederea dezvoltării personalității și progresului țării.

POLITICA DE DEZVOLTAREA A COLECȚIILOR DE BIBLIOTECĂ
TRAINING-UL MODULUL - PILOT NR. 8

LIBRARY COLLECTION DEVELOPMENT POLICIES
TRAINING PILOTING MODULE NO: 8

Valentina TOPALO

Abstract: *The author reports about the training on Pilot Module No. 8 „Library Collection Development Policy” for the library staff. Training took place at the USARB Scientific Library within the framework of ERASMUS+ LNSS Project “Library Network Support Services: Modernizing Libraries in Armenia, Moldova and Belarus through Library Staff Development and Reforming Library Services”. The training was attended by European partner universities, Angela Repanovici, PhD, professor, University “Transilvania”, Brasov, Romania, and Dr. Manolis Koukourakis, Director of the Library of the University of Crete.*

Key words: *Erasmus + Program, USARB Scientific Library, training, European partner universities, European experts, Library Collection Development Policy*

În cadrul Proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor” (LNSS), Programul Erasmus+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior, participanții trebuie să elaboreze unul din cele opt Module planificate pentru viitorul suport de rețea al bibliotecarilor.

Astfel, la 10 februarie 2017, la Biblioteca Științifică USARB, a avut loc Training-ul Modulul - Pilot nr. 8 „Politica de Dezvoltarea a Colecțiilor de bibliotecă”. Activitatea a fost monitorizată de experții europeni, Angela Repanovici, dr.ing., prof. univ., Universitatea „Transilvania”, Brașov, România, și Dr. Manolis Koukourakis, Director al Bibliotecii Universității din Creta, Grecia.

Inițial experții, veniți pentru prima dată la Bălți, au avut o întrevvedere cu Profesorul Ion Gagim, Rectorul USARB și reprezentanții Bibliotecii Științifice. În mesajul de salut musafirii au vorbit despre obiectivele monitorizării Proiectului în Republica Moldova, menționând că sunt pentru prima dată la Bălți și sunt bucuroși să-și extindă comunicarea profesională. Ei au apreciat rolul Bibliotecii Științifice în campusul universitar, prezența importantă în inima acestui spațiu, dorindu-le bibliotecarilor să se simtă fericiți și plini de speranțe în continuitatea profesiei de bibliotecar.

La instruire au participat 21 de colaboratori ai Bibliotecii, trainingul fiind moderat de Elena Harconița, Directoarea BȘ USARB, care a fost și unul din formatori alături de Lina Mihaluța, director adjunct și Valentina Topalo, șef serviciu.

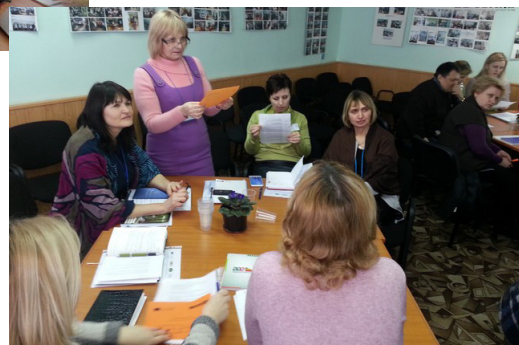
Proiecte internaționale

Programul a început cu prezentarea celor mai importante realizări privind implementarea Proiectului LNSS în Biblioteca Științifică USARB : pachetele de lucru cu obiectivele lor , conținutul Curriculumului Modulului 8, după care au urmat etapele de realizare a Poticii de dezvoltare a colecțiilor; Principiile de selecție și deselecție; Termeni și definiții în domeniu ; Colecțiile secolului 21; Modele de Politici contemporane de dezvoltare a colecțiilor ; Studierea plenitudinii colecțiilor și accesul la resursele informaționale cu ajutorul Chestionarului Survey Monkey; Evaluare și impact.

Politica de Dezvoltare a Colecțiilor de bibliotecă este una dintre cele mai importante politici pe care o elaborează orice bibliotecă și care asigură realizarea sarcinii principale de dezvoltare a resurselor informaționale (selecția, achiziția, deselecția, eliminarea) și asigurarea accesului la resursele informaționale pentru toate categoriile de utilizatori.

Formabilii au avut nu numai sarcina de receptare a informațiilor ci și de consolidare a cunoștințelor noi prin realizarea sarcinilor în grup privind: termeni și definiții, standarde și principii, politica de dezvoltare a colecțiilor, etapele de elborare, precum și utilizarea chestionarului electronic pe Survey Monkey.

Proiecte internaționale

În Formularul de Evaluare a trainingului participanții au acordat un punctaj maximal prezentărilor consistente, explicațiilor clare a subiectelor, stimulării interesului pentru această temă, relaționării excelente a formatorilor cu formabilii, etc.

Câteva spicuri din Chestionarele de evaluare ale participanților: subiect foarte actual în condiția limitelor bugetare; bine pregătit, captivant și atractiv; o instruire foarte utilă, comprehensivă, o temă absolut necesară și la zi pentru dezvoltarea și menținerea bibliotecilor; un model de prezentare, subiectele au fost explicate cu un înalt profesionalism; formatorii - corecți și expliciti, au captat audienții pentru o receptare exhaustivă a conținutului; prezentarea formatorilor a fost excelentă, ținuta clasică, limbajul profesional și corect, ambianța plăcută sprijinită de tehnica modernă; de mare folos au fost sarcinile și discuțiile în grup; deosebit de importantă este noua modalitate de chestionare on-line a utilizatorilor prin Survey Monkey; mulțumim foarte mult.

Fiecare participant s-a ales în final cu un Certificat, dar tot mai importante rămân cunoștințele și abilitățile pe care întotdeauna le poți folosi în activitatea profesională.

**LIMBA ENGLEZĂ PENTRU SCOPURI SPECIFICE (ESP):
TRAINING ÎN CADRUL PROIECTULUI LNSS
PROGRAMUL ERASMUS+**

ERASMUS+ PROGRAM
ENGLISH LANGUAGE TRAINING FOR SPECIFIC PURPOSES (ESP)

Valentina TOPALO

Abstract: *The author describes the English Language Training for Specific Purposes (ESP) held at the USARB Scientific Library in the Field of LNSS Project Library Network Support Services (LNSS): modernizing libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services, Erasmus+ Program.*

Key words: *Erasmus + Program, training, English language, university libraries*

30 de bibliotecari ai Bibliotecii Științifice USARB au participat, în zilele de 5-6 iunie 2017, la trainingul Limba Engleză pentru scopuri specifice (ESP) în cadrul Proiectului LNSS *Library Network Support Services (LNSS): modernizing libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming library services, Programul Erasmus+*.

După mesajul de inaugurare rostit de Dr. Nelly Amarfi-Railean, prorector pentru relații internaționale USARB și Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice, formatorii internaționali Profesorul Gerard CULLEN și profesorul-trainer Swen RIDDEL de la Pyramida Group, Germania, au divizat participanții în două grupuri: cunoscători ai Limbii Engleze - nivel avansat și alt grup - începători / intermediari.

Colegii din primul grup au folosit abilitățile lor în autoprezentare și prezentarea subdiviziunii în care activează, după care, Profesorul Gerry Cullen a propus să fie ghidat prin spațiile Bibliotecii de către acești bibliotecari și fiecare să povestească, în limba engleză, care este misiunea și obiectivele subdiviziunii din care vine, ce procese îndeplinește, care îi sunt funcțiile de post. În așa fel s-a produs o îmbinare fericită din intenția de a consolida cunoștințele de limbă engleză pentru scopuri specifice și descoperirea instituției infodocumentare unice din Nordul Moldovei. Ulterior, formabilii, au învățat să completeze CV-ul Europass în conformitate cu standardele europene, să scrie o scrisoare de motivație și să elaboreze o prezentare de calitate. După ce s-au familiarizat cu subiectele de instruire, bibliotecarii au avut un feedback cu formatorul.

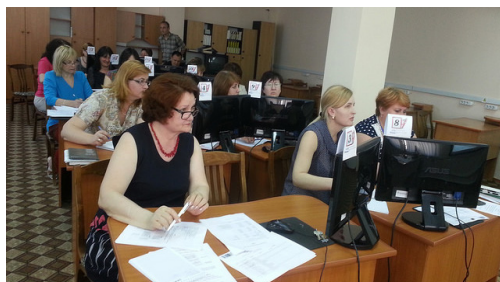
Alt grup a lucrat cu profesorul Swen Riddle, una din sarcinile propuse fiind de asemenea CV-ul Europass și o serie de exerciții cu traduceri din suportul

Proiecte internaționale

de curs LNSS Essential English Grammar for beginners/false beginners (a1-a2 cefr), rezolvarea testelor din Headway online pentru dezvoltarea abilităților de comunicare și îmbunătățire a cunoștințelor de limbă engleză.

La finele trainingului, bibliotecarii au primit Certificate de participare și au exprimat gratitudinea pentru oportunitățile de care au beneficiat și mai urmează să se bucure în procesul de derulare a Proiectului LNNS.

Spicuri din Impresiile participanților:

Valentina Topalo, Chief librarian: The unforgettable Days for university librarians.

I participated at the Training on ESP organized by the Pyramid Group (Germany) for Balti university advanced librarians. The training was held by Dr. Gerard Cullen. The programme of the training was very busy. Dr. Gerard Cullen had to brief librarians during two days about how to make Europass CV according to the European standards, how to write a motivation letter and how to make a well and interesting Power Point presentation, including library's guiding and discussing on Erasmus + CBHE project website.

The training on ESP issues was a pleasant surprise and unique in the sense that the organizer impressed me not only by the excellent combination of the organization of the training, abundance of useful information, but with the way the material was selected and presented (the selection of video material for reflecting the presentation issue in the library).

Another thing was improving of English language which will contribute to upgrading skills that are particularly important for my work environments, being combined a learning-by-doing approach.

I wish the organizers success and all the best in their future activities.

Gabriela Cazacu, Head librarian

On 5th and 6th of June we had a very useful training "ERASMUS + Capacity Building in the Field of Higher education (CBHE) English for Specific Purposes Training". It was a great opportunity for us to improve our English and to practice the speaking. We learned a lot of interesting things for example how to write a letter of motivation, how to prepare a PowerPoint presentation. These things are very useful for us and we hope that in the future we'll have the possibility to have another trainings that help us to be in step with today's demands.

Gherda Palii, librarian

The training course English for Specific Purposes for group of advanced speakers was held in the Romanian Cultural Center. Four librarians from this group had a lot of possibilities to communicate, ask questions and learn.

Professor Gerard Cullen was the trainer. I was very impressed with his style of teaching. It was an interactive one, he created an environment of learning through exploration, questioning, and peer-learning. He encouraged us to speak and to discuss.

Mr. Cullen seemed very knowledgeable in his subject and drew upon real-life situations that he had been involved in when discussing Erasmus + CBHE project, both in answering individual questions, or contributing to one of the many group discussions.

This course has exceeded my expectations. It has been a pleasure taking it. It has been full of valuable information. I've really enjoyed the „practical experience" aspect of the course and certainly learned a great deal.

I want to thank for giving me the opportunity to be able to take a course of this quality. I am sure the information that you have given me will be of great value to me and my activity.

Proiecte internaționale

Tatiana Pogrebneac, librarian

For two days I had a great opportunity to communicate in English with a competent trainer Gerard Cullen who knew about the work of a scientific library. For the first time, I drew up my English CV and a letter of motivation indicating the strengths, motivating my intentions to participate in some training for lifelong learning.

I also had a chance to watch a video lesson that provided me with information for writing and presenting a speech to the public. Of course, we were also engaged in such a speech that we all participated in.

It was a great practice with many emotions. I understand that for excellence in English, I have a lot to learn, the weakest point being the lack of experience of cursive and laconic speech.

I would like to thank the mentors and all the organizers for this project and this training, which has brought a great opportunity for professional training.

Este un curs practic, foarte util și binevenit, conținut clar și accesibil, prezentare originală și comunicare interactivă, densitatea informațiilor. Bazat pe discuții, exemple, prezentări.

Remarcăm prestația foarte bună a formatorilor - vorbitori nativi de limbă engleză, bine dotați, competenți și inteligenți, stiluri originale de predare, prezentarea accesibilă a temelor, explicații clare, comunicare agreabilă, atitudine binevoitoare și degajată.

Transmitem mulțumiri organizatorilor și formatorilor pentru șansa oferită de a studia limba engleză. Solicităm continuarea acestui curs pentru bibliotecari, el fiind deosebit de important în vederea executării funcțiilor infodocumentare, de instruire și asistență informațională a utilizatorilor, de organizare a informațiilor și de cercetare științifică.

Astfel de training-uri îmbogățesc cunoștințele, metodele de învățare, îți dau un imbold pentru a studia mai ușor limba engleză și a o folosi cât mai eficient în activitatea profesională.

Foto: https://www.flickr.com/photos/bsu_balti/34345456793/in/dateposted-public/

ÎNTRUNIREA PROFESIONALĂ A BIBLIOTECARILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT DIN NORDUL REPUBLICII MOLDOVA

THE PROFESSIONAL MEETING OF LIBRARIANS IN EDUCATION IN THE NORTH
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Elena STRATAN

Abstract: *The author describes the professional workshops' work of education librarians in the Northern part of Moldova, attended by 60 school, college and professional librarians, specialists responsible for the activity of school libraries from OLSDI, the Northern area of the Republic of Moldova, 15 districts and Bălți municipality, university librarians. Organizers: Ministry of Education of the Republic of Moldova, Association of Librarians of Republic Moldova (ALRM), The ALRM Northern Libraries Brunch (BIN), Scientific Library -Departmental Librarianship Center with USARB Rectorate support.*

Key words: *Ministry of Education, Professional Workshop, Departmental Library Center, North Education Libraries Branch, School Librarians*

În data de 17 martie 2017, la Biblioteca Științifică USARB a avut loc Atelierul Profesional al bibliotecarilor din învățământ din Nord, la care au participat 60 de bibliotecari școlari, de colegiu și școli profesionale, specialiști responsabili de activitatea bibliotecilor școlare din OLSDI, zona de Nord a Republicii Moldova, raioanele Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Rezina, Rîșcani, Sângerei, Soroca, Șoldănești, Telenești, Ungheni și mun. Bălți, bibliotecari universitari.

Evenimentul a fost organizat de Ministerul Educației al Republicii Moldova, ABRM, Filiala Bibliotecii de Învățământ din Nord (BIN) a ABRM, Biblioteca Științifică - Centrul Biblioteconomic Departamental (Ordinul Ministerului Culturii al R.M. nr.02 din 13.01.2016) cu susținerea Rectoratului Universității de Stat „Alec Russo” fiind moderată de Elena Harconița, directorul BȘ USARB, Președintele Filialei BIN a ABRM, membru al Consiliului Biblioteconomic Național, membru al Consiliului Bibliotecilor din Învățământ.

Gheorghe Neagu, conf. univ., Prorectorul pentru studii cu frecvență redusă și formare continuă a salutat bibliotecarii din partea Rectoratului USARB, accentuând importanța acestor colaborări și menționând meritul Bibliotecii Științifice în calitate de Ambasador al Universității. Dl Prorector a oferit un set de materiale promoționale și postere USARB pentru difuzare absolvenților școlilor și liceelor din zona de nord în vederea opțiunii lor pentru studii în Universitatea bălțeană.

Ana Plamadeala, consultant superior la Ministerul Educației, Direcția e-transformare și informatizare, a trecut în revistă (prin Skype) realizările bibliotecilor din învățământ în anul 2016 și prioritățile pentru anul 2017, a informat despre noutățile legislative privitor la biblioteci, referindu-se la componenta rubricii Consiliul Bibliotecilor din învățământ de pe sit-ul Ministerului Educației de unde se poate lua act despre activitatea anuală a bibliotecilor din domeniul învățământului. Doamna Ana Plămădeală are deosebitul merit de a crește vizibilitatea bibliotecilor școlare și universitare prin inaugurarea și menținerea paginii respective pe sit-ul Ministerului Educației și îndemnul adresat bibliotecarilor de a fi deschiși spre colaborare, organizarea diverselor reuniuni profesionale cu susținerea autorității publice naționale.

Elena Harconița, director BȘ USARB, a transmis un mesaj de salut din partea lui Ecaterina Rudacov, consultant la Ministerul Culturii, Direcția analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, care a asigurat aprobarea în curând a Legii cu privire la biblioteci și majorarea salariilor bibliotecarilor cu 30%.

Elena Harconița a relatat despre Proiectul Legii cu privire la biblioteci, aprobat de Guvern în data de 25 ianuarie 2017, discutat la Comisia Parlamentară în data de 22 februarie 2017, chemând bibliotecarii să participe la activitățile Anului Aniversar 2017 - Biblioteca Națională a Republicii Moldova - 185 de ani de la fondare. În planul BȘ USARB consacrat sărbătoririi celei mai importante Biblioteci din Republică este inclusă și realizarea unui poster privind Filiala BIN și a filmului despre activitățile BIN-ului timp de câțiva ani.

Directoarea s-a adresat către colegi cu invitația de a sărbători în parteneriat Ziua Bibliotecarului din Republica Moldova ori Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile, inclusiv în cadrul Proiectului LNNS - Programul Erasmus+, în data de 27 aprilie prin organizarea diverselor evenimente care ar accentua locul și rolul Bibliotecii și bibliotecarului în societate. De asemenea, Elena Harconița a prezentat rezultatele Cercetării statistice anuale 6-c *Activitatea Bibliotecilor Școlare din Republica Moldova în anul 2016 și studiul comparativ 2015-2016* privind bibliotecile școlare din nordul Republicii (15 raioane și mun. Bălți).

Daria Zaricinaia, metodist, OLSDI mun. Bălți, a relatat despre Decada bibliotecilor școlare desfășurată în conformitate cu planul anual al OLSDI în perioada 06.02 - 13.02.2017 în instituțiile de învățământ din mun. Bălți. Promovarea activităților din cadrul Decadei în mediul on-line pe Blogul și pagina Facebook a Filialei BIN, a fost reiterată de Mihaela Staver, bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistența de specialitate.

Atelierul profesional a continuat cu prezentarea Standardului moldovenesc SM ISO 11620:2016 *Indicatorii de performanță pentru biblioteci*: metode de calcul. Ludmila Răileanu, șef serviciu Comunicarea colecțiilor a trecut în revistă indicatorii noi, a prezentat mostre de calculare a indicatorilor în baza datelor statistice ale BȘ USARB. Ana Nagherneac, șef serviciu Cercetare informare bibliografică, a prezentat NOMENCLATORUL-CADRU al proceselor și operațiilor tehnologice *Ciclul V. Informare bibliografică și documentară* în biblioteca școlară. Olga Dascal, bibliotecar principal, Centrul informatizare și activități în rețea. Mediatecă, a trecut în revistă noi surse de informare electronică (link-uri utile, biblioteci virtuale, blog-uri, e-book, resurse tematice) în sprijinul bibliotecarilor din învățământ. Tatiana Prian, bibliotecar principal, Centrul Informatizare și activități în rețea, a informat despre modificările de ordin tehnic în Cercetarea statistică anuală, calcularea automată a Existentului Colecțiilor de bibliotecă și a răspuns la întrebările ce țin de redactările bazei de date BIN în Google Drive.

La capitolul Organizare, Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate, a informat despre situația privind achitarea cotizațiilor de membru al ABRM.

Un moment de profundă vibrație a fost viziunea compoziției literar-muzicale dedicată *compozitorului Eugen Doga, Anul 2017 - Eugen Doga la 80 de mărțișoare*, prezentată de Elena Țurcan, bibliotecar, Serviciul Comunicarea Colecțiilor.

Întrunirea specialiștilor din domeniul biblioteconomiei la Bălți, a fost și de această dată, o acțiune cu accent pe necesitatea formării continue în vederea recunoașterii valorii bibliotecarului modern, creșterii aportului și vizibilității bibliotecarilor în asigurarea unui învățământ de calitate în Republica Moldova.

Participanții reuniunii au intrat în posesia formatului electronic al tuturor materialelor informative și didactice, urmând să le utilizeze în activitățile raionale și instituționale.

Aducem mulțumiri echipei pentru buna organizare a evenimentului: Ana Plamadeala, consultant, Direcția e-transformare și informatizare, Elena Harconița, director Biblioteca Științifică USARB, Lina Mihaluța, director-adjunct, Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate, Mihaela Staver, bibliotecar principal, serviciul Cercetare. Asistența de specialitate, Tatiana Prian, bibliotecar principal Centrul Informatizare și activități în rețea, Silvia Ciobanu, șef Centrul Marketing. Activitate editorială, Angela Hăbășescu, bibliotecar principal, serviciul Comunicarea colecțiilor.

Galerie foto: pe sit <http://libruniv.usarb.md/nou/170317/170317.html> și Facebook

Abstract: Radu Moțoc, Honorary Member of the Senate USARB describes the history and activity of the „CULTURA NAȚIONALĂ (National Culture)” Publishing House, founded in 1921, aiming to highlight Romanian culture and universal literature. The main collections published by Publishing House are reviewed such as: Contemporary Countries and Civilizations, Our Country, Ancient Classics, Universal Literature, Youth Library, Romanian Writers, Celebrities, etc. Publishing House „CULTURA NAȚIONALĂ” was abolished in 1948 by the communist government.

Key words: publishing house, collections, patrimony, Romanian culture, universal literature

Editura „Cultura Națională” a fost înființată în anul 1921, cu scopul de a pune în valoare cultura românească dar și literatura universală.

Influența puternică culturală pe care o exercita Franța asupra societății românești din perioada secolului al XIX-lea, a contribuit esențial la apariția și structurarea unor edituri în România. Pentru a dimensiona această influență, merită să trecem în revistă câteva din aceste edituri franceze, care au anticipat și influențat apariția editurii „Cultura Națională”.

Editura Flammarion, fondată de Ernest Flammarion în anul 1876, l-a avut ca editor pe Zola, Maupassant și pe Jules Renard.

Această editură a conceput mai multe *colecții* unde a publicat literatură franceză și străină, lucrări științifice din mai multe domenii și o colecție de artă, frumos ilustrată. Remarcabile sunt *colecțiile*: „Bibliothèque de philosophie scientifique”, și „Hier et Aujourd’hui” îngrijită de Octave Aubry¹, unde majoritatea autorilor erau academicieni francezi.

Spiritul profund cultural a determinat această editură să pună în valoare o selecție de autori francezi și străini pe care i-a publicat într-o altă *colecție* sub titlul: „Les Meilleurs Auteurs Classiques Français et Étrangers”².

Editura Hachette, a fost înființată în anul 1826 de către Louis Christophe Hachette (1800-1864). Un prim succes l-a avut atunci când a publicat *Dicționarul limbii franceze al lui Littré* în anul 1863.

În perioada interbelică, editura a publicat o *colecție* pe care a intitulat-o „Bibliothèque Bleue” unde au apărut multe lucrări interesante din domeniul geografie și nu numai³.

¹ Din colecția **Hier et Aujourd’hui**, semnalăm câteva cărți:

Bonaparte en Egypte de Louis Barthou – academician francez

Dictateurs d’aujourd’hui de Louis Bertrand – academician francez

Les journées du Grand Roi, Louis XIV intime de **Principesa Bibesco**

Christophe Colomb de Maurice Donnay – academician francez

² Din colecție semnalăm câteva volume:

Aristophane, Théâtre, 2 vol.

Cervantes, Don Quichotte, 2 vol.

Chateaubriand, Les Martyrs, 2 vol.

Corneille, Théâtre, 2 vol.

Diderot, Neveu de Rameau

³Hachette, colecția **Bibliothèque Bleue**:

Sub un format redus și cu o copertă care redă o călimară deschisă în care este introdusă o pană de scris, *Editura Hachette* publică o *colecție* coordonată de René Vaubourdolle, sub denumirea de „Auteurs Classiques”, având un preț fix de 1,5 fr.

Sub coordonarea acestui editor apare și *colecția*, de data acesta numai cu autori francezi, pe care a intitulat-o: „Classiques Illustrés Vaubourdolle”.

Cu același format și copertă apare o altă *colecție* pe care *Editura Hachette* o intitulează „Théâtre Classique”. Primul număr identificat este din 1922 și conține comedia lui Beaumarchais : *Le Barbier de Séville*.

O interesantă inițiativă pe care a avut-o această editură a fost publicarea unei *colecții* „Manuel Illustré d’Histoire de la Littérature Française des origines à l’époque contemporaine”, pe care au coordonat-o: Gustave Lanson și Paul Tuffrau, profesori renumiți la etapa respectivă. Această *colecție* avea o tematică educativă, pentru că aborda: biografii dezvoltate, analize profunde ale lucrărilor, bibliografii, tabele cronologice ale criticii literare, toate foarte bine ilustrate.

Editura Stock a fost fondată de Andre Cailleau în anul 1708 și a prosperat atunci când l-a editat pe Voltaire și Rousseau. Librăria Stock a pus în vânzare o *colecție* de cărți sub titulatura „Bibliothèque Cosmopolite”, la un preț fix de 5, 75 fr. Surprinzător este faptul că în această *colecție* sunt editați foarte mulți scriitori ruși: Mihail Lermontov, Theodor Rechetnicov, Lev Tolstoi etc.

În anul 1906, editura făcea reclamă la o *colecție* de cărți publicate în „Bibliothèque Sociologique”⁴, care aveau toate un preț fix de 3,5 fr.

Editura Plon din Paris a fost fondată de Henri Plon (1806-1872) în 1852. În anul 1934 erau în vânzare din această *colecție* peste 158 de titluri. Impresionează selecția cărților publicate ale unor autori cu renume, precum: Honoré de Balzac, Alexandre Dumas, Fiodor Dostoievski, Alphonse Daudet, Léon Tolstoi, Frédéric Mistral, Jack London.

Editura „Cultura Națională” a fost influențată evident de această experiență a editurilor franceze. Un bun exemplu este faptul că pentru fiecare domeniu prioritar, pe care editura dorea să-l valorifice, a numit o personalitate de primă mărime în domeniu, academician în cele mai multe cazuri, să „îngrijească *colecția*” după criteriile pe care le considera cele mai bune pentru acel moment.

O editură cu funcții culturale are o importantă contribuție la răspândirea unor valori naționale și internaționale în populație, inclusiv utilizarea unei limbi românești cât mai elevate.

Prima editură din țara noastră a fost **Editura Casa Școalelor**, cu caracter enciclopedic, înființată în anul 1886. A urmat **Editura Biblioteca pentru toți** din 1895 și **Editura Minerva** în anul 1898. În perioada interbelică au apărut mai multe edituri printre care:

Cartea Românească în 1919

Cultura Națională în 1921

Scrisul Românesc în 1922

Fundațiilor Regale pentru Literatură și Arte în 1933

După întregirea României Mari, era necesară o abordare mult mai amplă în domeniul editorial pentru a pune în evidență atât valorile naționale cât și cele

---

Le trésor des Iles Galapagos de A. Armandy

Un jour dans le Pacifique de P. Wentworth

⁴ **Biblioteca sociologică:**

La Société Future de Jean Grave

Le Militarisme et la Société Moderne de Guglielmo Ferrero

L’Anarchie de Jean Grave

internaționale din diferite domenii precum: literatură, istorie, medicină, artă, științe tehnice, arhitectură etc.

Așa au apărut *colecții* pe diferite domenii, patronate de personalități de primă mărime din domeniile respective. Editura care a abordat o asemenea strategie unică în peisajul editorial românesc din perioada respectivă a fost **Editura „Cultura Națională”**.

Strategia acestei edituri a fost să responsabilizeze un anumit domeniu editorial unei personalități de primă mărime în domeniu, de regulă un academician.

Numărul mare de personalități care au „îngrijit” mai multe colecții ne determină să abordăm această diversitate, având drept reper o anumită personalitate.

Vasile Pârvan (1882-1927), istoric, arheolog, profesor universitar, membru al Academiei Române (1913). Sub îngrijirea lui Vasile Pârvan au fost publicate mai multe colecții precum:

A. Colecția „Țări și civilizații contemporane”

Un exemplu din această colecție îl constituie lucrarea „Republica Cehoslovacă”, scrisă de I. St. Ioachimescu și A. Kudrác. Apărută în anul 1924, a fost prefațată de Nicolae Iorga și a cuprins 28 de ilustrații și patru hărți color, constituind o lucrare deosebit de interesantă.

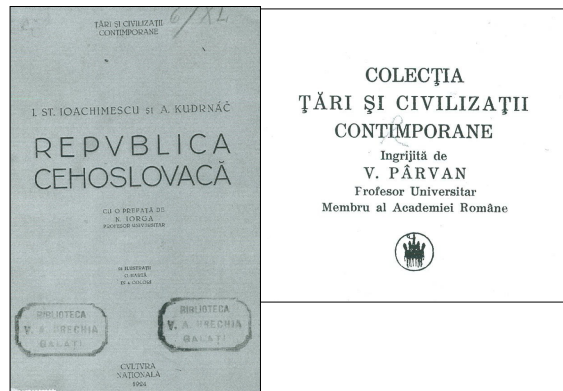

Fig. 1 Colecția „Țări și Civilizații Contemporane”

B. Colecția „Țara noastră”, a fost o culegere de scrieri pe înțelesul tuturor despre pământul și poporul românesc⁵.

O lucrare interesantă din această colecție este „*Arta țărănească la români*”, care aparține reputatului critic de artă Gheorghe Oprescu și a fost editată în anul 1922.

Autorul face o interesantă mărturisire în introducerea la acest volum: „Trăim într-o epocă în care obiectele țărănești, având caracter artistic, sunt foarte căutate... Colecționarii, simțind iubire pentru această manifestare a poporului, s-au mulțumit să strângă cu gelozie tot ce le-a căzut sub mână, să le ascundă în fundul lăzilor sau să le atârne pe pereți, fără să se gândească la obligația ce aveau de a instrui și pe alții... Multe probleme importante etnografice și chiar istorice s-ar fi putut lămurii cu ajutorul unor astfel de monografii... Deși admirată, arta populară n-a prea fost studiată sistematic... Broșura de față are scopul de a umple această lacună”.

În această colecție a mai apărut o lucrare scrisă chiar de Vasile Pârvan: „*Începuturile vieții române la Gurile Dunării*”, apărută în anul 1923. Volumul este bogat ilustrat cu 107 imagini, care reprezintă piese descoperite de autor în săpăturile arheologice efectuate pe teritoriul țării noastre.

⁵Ibidem, pag. 7

Această colecție se poate recunoaște ușor prin coperta exterioră, solid cartonată (210 x 145 mm), care încadrează textul cu un brâu împletit. Ca semn distinctiv pentru toate cărțile apărute la această editură este o cvadrigă romană trasă de patru cai, încadrată într-un cerc de 15 mm, care a constituit *simbolul editurii*, indiferent de colecție.

Fig. 2 Colecția „Tara Noastră”

C. Colecția „Clasicii antici”

Din această colecție îngrijită de Vasile Pârvan, semnalăm câteva lucrări:

- Longos – *Daphnis și Chloe* (1922)
- Euripide – *Bacantele, Alceste, Ciclopul* (1925)
- Aristofan – *Norii*
- Platon – *Dialoguri* (1922)
- Xenofon – *Apologia lui Socrate* (1925)
- Eschil – *Prometeu și Perșii lui Eshil* (1924)
- Memoriale* – Vasile Pârvan

Formatul *colecției* este de mici dimensiuni: 120 x 170 mm și are pe coperta exterioră simbolul editurii, cvadriga romană, și pe coperta interioară un fragment de construcție care sugerează ruinele de pe Acropole.

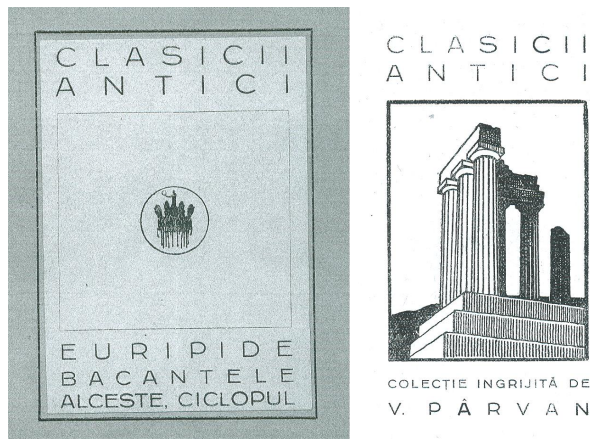

Fig. 3 Colecția „Clasicii antici”

D. Colecția „Literatura Universală”

Formatul acestei colecții respectă, din primii ani de apariție (1922-1923), dimensiunile *Clasicilor antici*, dar pe copertă denumirea și autorul lucrării este încadrat de un frumos șnur împletit sub formă de cerc, bine centrat pe mijlocul copertei.

Ce diferă de la volum la volum este culoarea copertei exterioare.

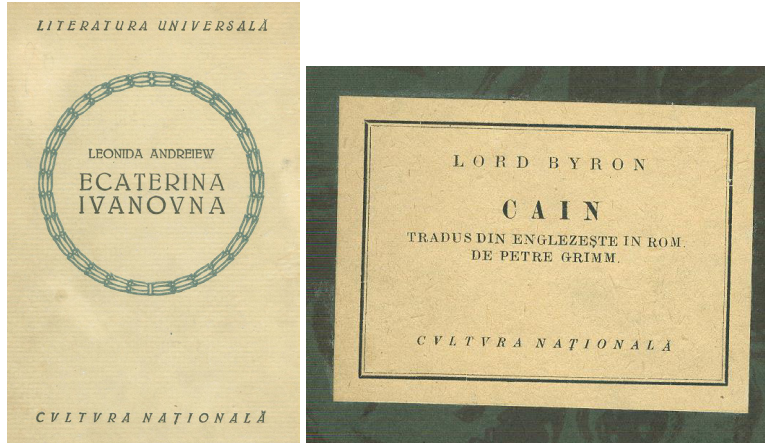

Fig. 4 Colecția „Literatura Universală” în două variante

Începând cu anul 1925, editura a schimbat formatul în sensul aplicării unei etichete pe copertă cu denumirea lucrării, autorul și evident numele editurii *Cultura Națională*.

Semnalăm cronologic câteva din aceste volume din colecția **Literatura Universală**:

- Rabindranath Tagore – *Sădhană – Calea desăvârșirii* (1922)
- Rabindranath Tagore – *Naționalismul* (1922)
- Leonida Andreiew – *Ecaterina Ivanovna* (1923)
- Lev Tolstoi – *Cadavrul Viu* (1922)
- Romain Rolland – *Colas Breugnon* (1923)
- Molière – *Școala femeilor* (1922)
- Din lirica armeană* (1922)
- Benjamin Constant – *Adolf* (1922)
- Tolstoi – *Cadavrul viu* (1922)
- Alphonse Daudet – *Scrisori din moara mea* (1923)
- Anatole France – *Birtul la Regina Pédauque* (1923)
- Holberg Ludwig – *Trei comedii* (1922)
- Lesage Alain-René – *Diavolul șchiop* (1924)

Din volumele editate, începând cu anul 1925, sub alt format, semnalăm următoarele:

- Lord Byron – *Cain* (1925)
- Goethe – *Stella, Clavigo, Egmont* (1925)
- Georges Rodenbach – *În exil* (1925)
- Goethe Johann Wolfgang – *Stella; Clavigo; Egmont*.

Marin Simionescu-Râmnicleanu (1883-1951). Critic de artă, eseist și scriitor, membru al Academiei Române din 1919, era cumnat cu arh. Ion Mincu și văr primar

cu Duiliu Zamfirescu. Bun prieten cu Vasile Pârvan, cu care a avut o mare prietenie, reflectată într-o corespondență publicată de Dumitru Huțanu⁶. Drept mărturie a acestei prietenii, Vasile Pârvan îl nominalizează ca să îndeplinească dispozițiile sale testamentare:

Toate actele, hârtiile, manuscriptele, fișele, notițele vor fi luate în primire de prietenul meu Marin Simionescu-Râmnicăeanu.

Ceasul meu rămâne amintire lui Marin Simionescu-Râmnicăeanu împreună cu fotoliul și măsuța ce mi-au fost dăruite de școlarii mei⁷.

A publicat studii de estetică a artei: *Necesitatea frumosului* și o remarcabilă lucrare în anul 1924, pe care a publicat-o la Editura Cultura Națională: **ISTORIA ARTELOR**, cu o bogată ilustrație (325 de imagini) și tratarea a 487 de pictori. Cu modestia unui autentic moldovean din Focșani, în prefața volumului face următoarea mențiune legată de acest volum: „Scurtă expunere a evoluției stilurilor și a caracteristicii celor mai însemnați artiști”⁸.

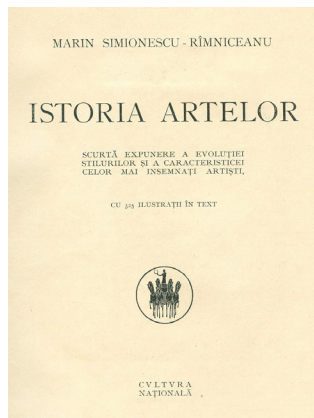

Fig. 5 Istoria Artelor

Ce trebuie menționat este și faptul că Marin Simionescu-Râmnicăeanu a elaborat acest studiu cu un an înainte ca Oreste Tafrali (1876-1937) să scoată primul volum din *Manualul de Istoria Artelor*, și cu trei ani înainte de apariția volumului II, la editura *Cartea Românească* în 1927.

Pentru că *Dicționarul enciclopedic* publicat în anul 1978 de către *Editura Științifică și Enciclopedică*, sub coordonarea Academiei Române din perioada respectivă, **nu pomenește niciun cuvânt de Marin Simionescu-Râmnicăeanu**, considerăm necesar să trecem în revistă câteva momente din activitatea acestui remarcabil om de cultură român, prea puțin cunoscut și uitat pe nedrept în zilele noastre.

În anul 1906 susține o lucrare despre *Autonomia artei* în paginile ziarului *Lucaefărul*, la care primește o replică de la Garabet Ibrăileanu.

Publică în anul 1913 șapte studii de critică, printre care menționăm una cu un impact deosebit: *Morala în artă*

Este numit membru al *Academiei Române* în anul 1919.

Devine membru al *Societății Scriitorilor Români* din anul 1921.

A fost director al *Fundațiilor Culturale Române*.

⁶ Dumitru Huțanu, *V. Pârvan și Marin Simionescu-Râmnicăeanu, o mare prietenie reflectată în corespondență*, <http://muzeulvrancei.ro>

⁷ *Ibidem*, pag. 7

⁸ *Marin Simionescu-Râmnicăeanu, Istoria artelor*, Ed. Cultura Națională, 1924, pag.4.

În perioada regimului comunist a fost condamnat și a făcut detenție în penitenciarele de la Jilava și Aiud.

Este surprinzătoare și necunoașterea cu exactitate a anului în care a decedat. Diverse surse, precum Wikipedia, indică anul 1964, în timp ce Dumitru Huțanu, de la Muzeul de istorie al județului Vrancea, mult mai bine documentat, indică anul 1951, care este mai credibil.

Dicționarul Istoric și Geografic Universal, coordonat de acad. Gh. Adamescu, care a fost publicat la editura *Cartea românească* în perioada anilor 1926-1931, menționează la pagina 1871 despre Simionescu-Râmnicăneanu Marin: „Scriitor român. Critic literar. A publicat un volum de studii critice: *Propilee literare* (1913). Membru corespondent al Academiei Române (1919)”⁹.

Credem că au fost suficiente motive pentru ca editura **Cultura Națională** să-l numească coordonatorul a trei colecții, alături de bunul lui prieten, Vasile Pârvan.

Colecția „Biblioteca Tinerimii”

Această colecție, publicată sub același format ca cele precedente (120 x 165 mm) are pe copertă, pentru a putea fi identificată ușor de tineret, o imagine centrală cu un tânăr care stă sprijinit de cele două mâini, studiind o carte voluminoasă deschisă.

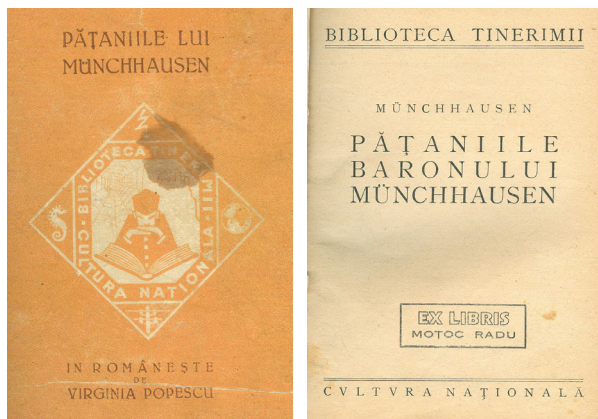

Fig. 6 Colecția „Biblioteca Tinerimii”

Din această colecție semnalăm câteva lucrări pentru a intui care a fost gândirea „îngrijitorului” M. Simionescu-Râmnicăneanu:

Frank Stevens – *Prin împărăția furnicilor*

Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*

Petre Ispirescu – *Basmele românilor* (1922)

Ernest Shackleton – *În al șaptelea continent*

Rudolf Erich Raspe – *Pățaniile baronului Münchhausen* (1923)

Ioan A. Bassarabescu – *Moș Stan*

Virginia Popescu – *Basme sârbești*

Barthold Georg Niebuhr – *Povestiri cu eroi greci* (1923)

Colecția „Scriitorii Români”

Din importanta misiune de a selecta după anumite criterii pe care le-a avut la îndemână M. Simionescu-Râmnicăneanu, începând cu anul 1922, a rezultat o colecție cu un important impact cultural în societatea română.

⁹ *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”, Partea II, pag. 1871*

Colecția a apărut sub un format deja clasic (120 x 165 mm), în care la partea superioară a copertii era menționată denumirea colecției: **Scriitori Români**, sub care apărea numele editurii: **Cultura Națională**. La mijloc era amplasat simbolul editurii, care reprezenta o cvadrigă romană, trasă de patru cai.

Separată printr-o dungă, apărea la partea inferioară a copertii denumirea volumului și autorul.

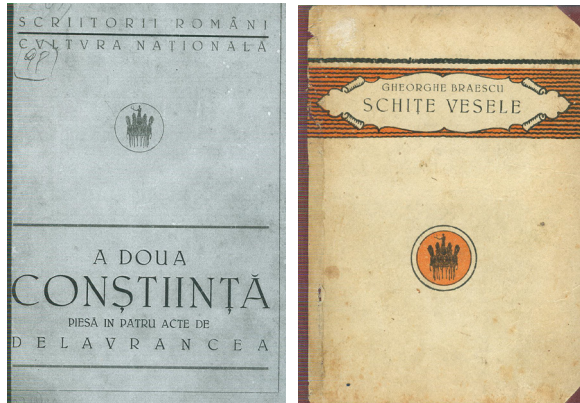

Fig. 7 Cele două coperti ale colecției „**Scriitorii Români**”

La sfârșitul anului 1922, coperta a fost schimbată în sensul că la partea superioară era menționat autorul și denumirea lucrării, frumos încadrate într-un hrisov răsucit la capete. Simbolul editurii a rămas centrat pe mijlocul copertii. Au existat variante doar de culoare a celor menționate mai sus.

Dar să exemplificăm câteva din această selectă literatură făcută de M. Simionescu-Râmnicăneanu:

- Barbu Delavrancea – *Paraziții* (1922)
- Duiliu Zamfirescu – *Viața la țară* (1922)
- Ion Minulescu – *Romante pentru mai târziu* (1922)
- Barbu Delavrancea – *A doua conștiință* (1923)
- Ion Agârbiceanu – *Două iubiri* (1923)
- Radu Rosetti – *Spicuri* (1923)
- Ion Pillat – *Pe Argeș în Sus* (1923)
- Camil Petrescu – *Versuri* (1923)
- Gheorghe Brăescu – *Schițe vesele* (1924)
- Cezar Petrescu – *Drumul cu plopi* (1924)

Colecția „Oamenii Celebri”

Formatul *colecției* este mai redus ca dimensiuni (110 x 150 mm). Pe copertă, sus, este indicată *colecția* „OAMENII CELEBRI”. La mijloc, numele celui care este publicat, urmează simbolul editurii cu celebra cvadrigă romană, sub care este scrisă editura care a publicat cartea, „CULTURA NAȚIONALĂ”.

Din această *colecție* semnalăm câteva personalități care au fost incluse de Marin Simionescu-Râmnicăneanu spre a fi publicate: Miguel de Cervantes (1924), Giordano Bruno, Ludwig van Beethoven, Wolfgang Amadeus Mozart, Girolamo Savonarola, Galileo Galilei, Jules Renard (1923).

Fig. 8 Colecția „Oamenii Celebri”

Chiar dacă fiecare volum nu depășește 120 de pagini, celebra personalitate este tratată din toate punctele de vedere, din care nu lipsesc detalii din viața și opera acestuia. Pentru a exemplifica modul cu a fost prezentată o personalitate, menționăm câteva capitole din lucrarea dedicată lui Cervantes:

- Copilăria și anii tinereții
- Ultimele zile de ostaș
- Primele încercări dramatice
- Unde a fost scris Don Quijote
- Căutarea unui Mecena, pentru tipărirea operei
- Cele din urmă zile ale lui Cervantes

Dimitrie Gusti (1880-1955), sociolog, filozof, profesor universitar și membru al Academiei Române din anul 1919, a fost fondatorul *Institutului Social Român* în anul 1921.

Editura Cultura Națională a încredințat „îngrijirea” a trei colecții acestui remarcabil savant român:

Biblioteca Socială

Din această colecție semnalăm lucrarea lui Ștefan Zeletin – *Burghezia Română. Originea și rolul ei istoric* (1925).

Dimitrie Gusti, în calitatea sa de director al *Institutului Social Român*, a publicat la editura **Cultura Națională** peste 19 broșuri, care conțineau prelegeri publice susținute într-un ciclu intitulat: **Doctrina Politice**, din care semnalăm câteva:

- Nicolae Iorga – *Doctrina naționalistă*
- Constantin Rădulescu-Motru – *Concepția conservatoare și progresul*
- Ion Ghe. Duca – *Doctrina liberală*
- Vasile Madgearu – *Doctrina țărănistă*
- Alexandru Marghiloman – *Doctrina conservatoare*
- Mircea Djuvara – *Evoluția și revoluția socială*

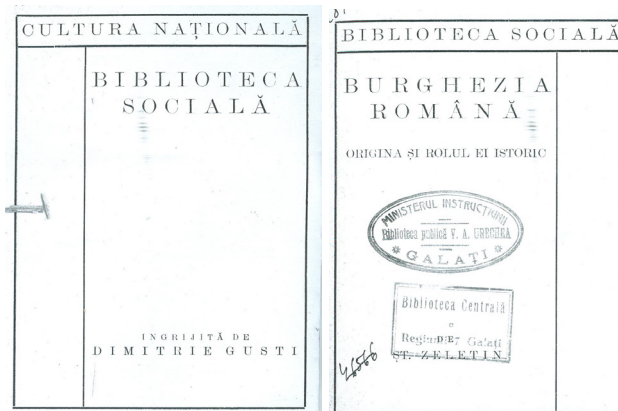

Fig. 9 Colecția „Biblioteca Socială”

Tot Dimitrie Gusti a propus spre a fi publicate la această editură, alte 23 de prelegeri publice, legate de noua *Constituție a României*, și o anexă care cuprindea noile constituții europene.

Colecția „Biblioteca Filosofică”

Formatul acestei colecții are o dimensiune aparte: 150 x 190 mm. Și coperta este împărțită în trei spații prin mai multe dungi colorate în albastru. În primul spațiu de sus, este indicată colecția **Biblioteca Filosofică** și numele editurii **Cultura Națională**. La mijloc, spațiul este rezervat autorului și denumirii lucrării. În al treilea spațiu de jos, este scris *București* și anul editării, cu cifre romane. Pe coperta interioară, apare simbolul editurii cu acea cvadrigă romană trasă de patru cai.

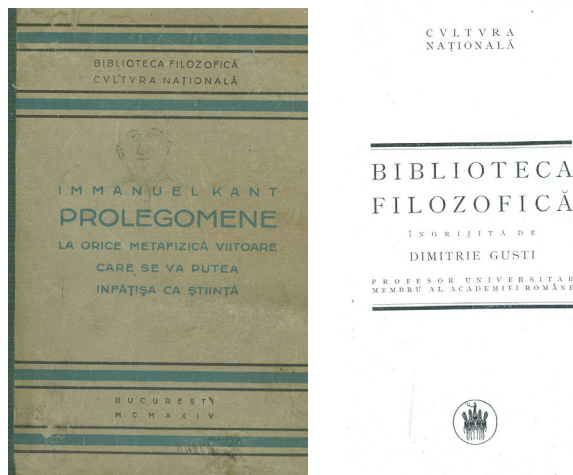

Fig. 10 Colecția „Biblioteca Filosofică”

Din această *colecție* semnalăm câteva:

Benedetto Croce – *Elemente de estetică* (1922). Cu siguranță că Dimitrie Gusti, atunci când a selectat acest volum, a fost impresionat de capitolele abordate de autor: Ce este arta?; Prejudecăți despre artă; Locul artei în spiritul și în societatea omenească; Critica și istoria artei.

Immanuel Kant – *Prolegomene la orice metafizică viitoare care se va putea înfățișa ca știință* (1924). Această lucrare a fost selectată cu prilejul împlinirii a două veacuri de

la nașterea marelui filozof.

Vasile Conta – *Opere complete* (1923)

Colecția „Biblioteca Politică”

Formatul este de 145 x 200 mm. Pe copertă, la partea superioară, este imprimată denumirea editurii: Cultura Națională, care încadrează simbolul deja menționat anterior. Urmează mai jos numele autorului și denumirea lucrării. La partea inferioară este inscripționată denumirea colecției: **Biblioteca Politică**.

Din această colecție semnalăm câteva:

Aristotel – *Politica* (1924). Pentru a înțelege de ce Dimitrie Gusti a solicitat publicarea acestui volum, credem necesar să vedem câteva din capitole: Despre stat-sclavie și proprietate; despre republica ideală; despre educație; despre democrație și oligarhie etc.

Karl Kautsky – *De la democrație la robia de stat* (1922)

Léon Bourgeois – *Solidaritate* (1927)

Fig. 11 Colecția „Biblioteca Politică”

Sextil Pușcariu (1877-1948), lingvist și filolog, istoric literar, profesor universitar, membru al Academiei Române din 1914.

Editura l-a ales pe Sextil Pușcariu să „îngrijească” o importantă colecție pe care a denumit-o: **Cartea cea Bună**. Evident că acesta a selectat cu precădere autori români. Colecția este de format mic: 110 x 150 mm.

Cu o copertă interesantă, pentru că în plan central era imaginea autorului, încadrată într-un cerc sau pătrat. La partea superioară era denumirea colecției: „**Cartea Cea Bună**”.

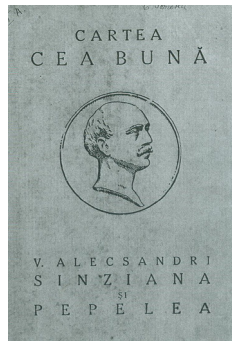
Sub imagine era numele autorului și denumirea lucrării. Simbolul editurii era pe coperta interioară. Un bun obicei al acestei *colecții* constă și în publicarea pe o copertă interioară a unui tablou, care îl reprezenta pe autor, cum este cazul lui Vasile Alecsandri, sau o fotografie cu teiul lui Eminescu din Copou. Dar să vedem câteva din volumele publicate în această colecție:

Mihail Eminescu – *Poesii filosofice, sociale și satirice* (1923)

Vasile Alecsandri – *Sinziana și Pepelea*

Constantin Negruzzi – *Negru și alb* (1922)

Constantin Negruzzi – *Nuvele* (1922)

CARTEA
C E A B U N Ă
INGRIJITĂ DE
SEXTIL PUȘCARIU
PROFESOR DE LIMBA ȘI
LITERATURA ROMÂNĂ LA
UNIVERSITATEA DIN CLUJ
MEMBRU AL ACAD. ROM.

Fig. 12 Colecția „Cartea Cea Bună”

Octav Onicescu (1892-1983), matematician și filozof, profesor universitar, membru al Academiei Române din 1965.

La vârsta de numai 32 de ani, Octav Onicescu era deja profesor universitar, când primește sarcina de a „îngriji” **Colecția „Manuale Științifice”**.

Colecția are un format deja clasic pentru această editură, 140 x 190 mm. Pe coperta neagră este aplicată o etichetă cu dimensiunea de: 80 x 60 mm, unde este imprimată denumirea *colecției*, numele autorului și al lucrării, iar la partea inferioară a etichetei, numele editurii *Cultura Națională*.

Într-o: *Anti-Prefață* din anul 1924, când se pune pe picioare această *colecție*, dr. Emil Gheorghiu avea să facă anumite precizări interesante: „Biblioteca medicală ce apare la *Cultura Națională* a fost concepută după modelul bibliotecilor similare străine. Scopul se înțelege de la sine: răspândirea culturii medicale în România Mare, grație manualelor pentru uzul studențimii celor trei facultăți de Medicină, precum și imprimarea de monografii ori tratate pentru medicii specialiști.

Cărțile ce se referă la materia facultăților, poartă denumirea de manual. Conform definiției, se înțelege prin manual orice carte care tratează o materie, respectând însă un format redus.

Acest format este cât se poate de comod pentru cărțile didactice și asupra acestui punct nu am nevoie să mai insist.

Un număr important de colaboratori va asigura diversitatea materiilor și va garanta valoarea lucrărilor care fac parte din această bibliotecă.

Profesorul *Emile Sergent* de la Paris a intervenit pentru a ne pune la dispoziție un număr important de autori francezi, pe lângă colaboratorii noștri; mă simt deci obligat să-i exprim sentimente de grațitudine pentru interesul ce ni-l poartă.

Aș putea spune, cu oarecare orgoliu, că o astfel de execuție ar putea rivaliza cu execuțiile similare străine, dar tot meritul se răsfârânge numai asupra acestei importante instituțiuni care este **Cultura Națională**”

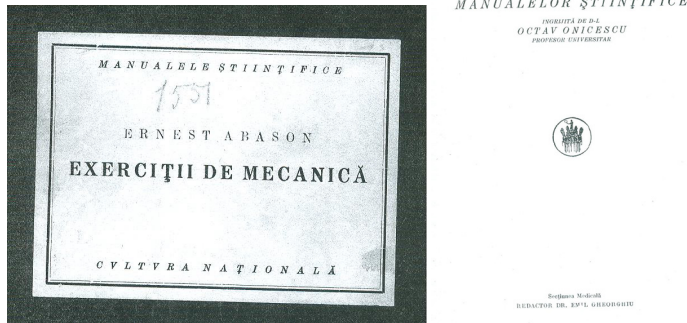

Fig. 13 Colecția „Manuale Științifice”

Menționăm câteva titluri din această colecție:

Dr. Gheorghe Marinescu – Infecțiunea gonococică (1924)

Ernest Abason – Exerciții de mecanică (1924)

Dr. Emil Gheorghiu – Manual de medicină operatorie (1925)

Aristide Blank (1883-1960), economist și finanțist român. A condus ca director *Banca Marmorosch-Blank* din 1910.

Un domeniu de mare interes pentru România întregită era cel economic. Se impunea o *colecție* pe acest subiect, care a fost denumită „**Biblioteca economică**”.

Editura a trebuit să numească un specialist în acest domeniu pentru a „îngriji” această colecție. Cel care a fost ales era la acea dată un expert în domeniul financiar și conducea de peste 10 ani una din cele mai importante bănci din România: Aristide Blank.

Formatul *colecției* a fost adoptat în funcție și de mărimea informațiilor: 140 x 190 mm. Denumirea *colecției* a fost amplasată la partea superioară, sub care este nominalizat autorul și numele lucrării.

Pentru a pune în evidență simbolul editurii, care este amplasat la partea inferioară, denumirea editurii poate fi observată sus, imediat sub titlul lucrării, care este scris cu litere de dimensiuni mult mai mari.

Semnalăm două lucrări din această colecție:

Mihail Manoilescu – *Politica producției naționale* (1923)

Ștefan Antim – *Concepția economică a dreptului* (1925)

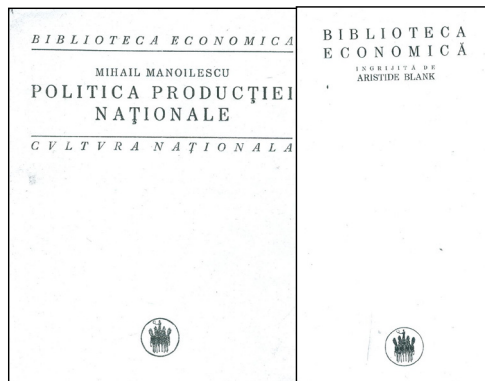

Fig. 14 Colecția „Biblioteca Economică”

Pentru perioada de după război era necesar să fie cunoscută cea mai bună strategie economică pentru afirmarea unei Români Mari. Așa se explică de ce Aristide Blank a preferat un rafinat economist precum era **Mihai Manoilescu** (1891-1950). Acesta tocmai publicase la alte editurii două lucrări interesante:

Politica Statului în chestiunea refacerii industriale (1920)

Cum putem reînvia Leul de aur (1923)

Dar acest remarcabil gânditor economic care era Mihai Manoilescu avea să intre în gândirea economică universală, fiind citat în studii de specialitate, lucru care confirmă intuiția lui Aristide Blank atunci când l-a ales să apară printre primii în *colecția* pe care o „îngrijea”.

În prefața lucrării lui M. Manoilescu, publicată în această *colecție*, autorul avea să mărturisească ce l-a determinat să scrie despre acest subiect: „Chestiunile tratate privesc aspecte ale vieții economice interne, a doua zi după constituirea noului organism politic și economic al României întregite. Toate chestiunile sunt, ca origine, inspirate de nevoile practice pe care le-am putut constata în calitatea noastră de director al refacerii industriale și de director general al industriei, iar ca metodă, toate țintesc la realizarea unui ansamblu de soluții pozitive și concrete”¹⁰.

Din cele 12 capitole abordate în această lucrare, credem că merită a semnala câteva, pentru a avea o privire de ansamblu a modului cum a fost tratat acest subiect la nivelul anului 1923:

Forțele morale în viața economică

Problemele fundamentale ale dezvoltării noastre industriale

Importanța și perspectivele industrie românești

Refacerea economică prin exploatarea intensivă a petrolului

Regimul impozitelor față cu producția națională

Problema creditului industrial

România economică în cadrul european

Din păcate, acest mare economist a sfârșit tragic în închisoarea de la Sighet în anul 1950.

Gheorghe Țițeica (1873- 1939), matematician, profesor universitar, membru al Academiei Române din 1913.

Acest mare savat a fost nominalizat de editura *Cultura Națională* să „îngrijească” o *colecție* pe care a intitulat-o: **Actualități științifice**.

Din această colecție semnalăm câteva volume:

Gheorghe Ghe. Longinescu – *Cronici științifice* (1922)

Dr. Gabriela Chaborski – *Atomii de azi* (1926)

---

¹⁰ Mihai Manoilescu, *Politica producției naționale*, Ed. Cultura Națională, București, 1923, pag. 5

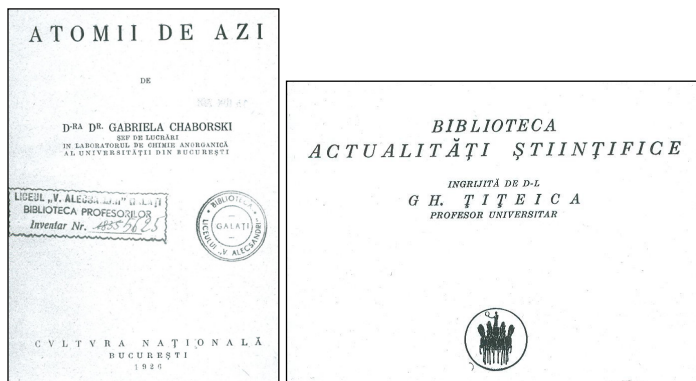

Fig. 15 Colecția „Actualități științifice”

Ion Bianu (1856-1935), filolog, bibliograf, profesor universitar, membru al Academiei Române din 1902. Este cunoscut în primul rând pentru implicarea într-un domeniu de mare rafinament lingvistic, precum cele două lucrări pe care le-a coordonat:

Bibliografia românească veche (1508-1830)

Catalogul manuscriptelor românești

Din acest motiv, este surprinzătoare alegerea lui Ion Bianu să „îngrijească” o colecție intitulată: **Biblioteca Orașelor Noastre**.

Dar dacă citim modul cum a conceput și mai ales motivația acestei colecții pe care a „îngrijit-o” acest rafinat bibliograf care a fost Ion Bianu, vom înțelege mai bine de ce a fost ales tocmai el și nu un geograf sau istoric: „Una din marile cerințe grabnice ale timpului în care trăim este să ne cunoaștem țara în hotarele ei actuale. Între Nistru și Tisa, de la Balcic de pe malul Mării Negre până la Sighetul Maramureșului sunt o mulțime de orașe - centre de viață economică și culturală - pe care nu le cunosc nici chiar Românii culți care locuiesc la câteva zeci de kilometri depărtare de ele... Bănățenii, ardelenii și ungurii nu știu nimic despre basarabeni, nici aceștia despre dâștii; chiar despre vechiul Regat aflat în mijlocul tuturor, foarte puțini aveau oarecare cunoștințe și erau cu atât mai dispuși a crede vorbele rele ale vrășmașilor.

În România întregită este grabnică trebuință ca această scădere să înceteze, acest gol să fie umplut, să ne cunoaștem țara și pe compatrioții cu starea, năzuințele și așezămintele lor culturale, cu felul și organizarea muncii lor economice.

Unul din mijloacele pentru atingerea acestui scop este o publicațiune despre **ORAȘELE ROMÂNIEI**, orașele fiind centrele vieții și activității culturale și economice ale ținuturilor.

Fiecare oraș va fi descris într-o monografie ilustrată cu un plan, vederi generale și speciale, monumentele cele mai însemnate: religioase, culturale, economice.

Monografiile pentru orașele mai însemnate vor avea întindere de 80-100 până la maximum 200 de pagini¹¹.

¹¹ Victor Lazăr, *Clujul, Ed. Cultura Națională, București, 1923, pag. 2-3.*

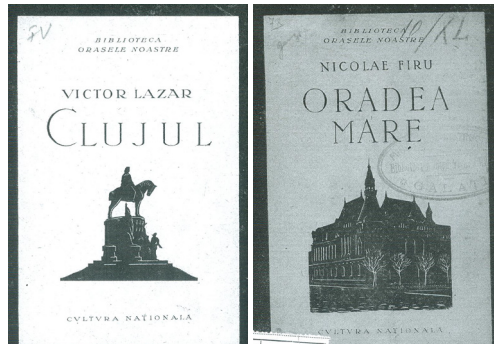

Fig. 16 Colecția „Biblioteca Orașele Noastre”

Din această colecție cu dimensiuni reduse (110 x 170mm), semnalăm două lucrări:

Victor Lazăr – *Clujul* (1923)

Nicolae Firu – *Oradea Mare* (1924)

Colecția „Memorii”

Editura *Cultura Națională* a inițiat și o colecție pe care a intitulat-o „**MEMORII**”, unde a apărut lucrarea generalului Alexandru Averescu – *Operațiile de la Flămânda*. Nu este cunoscută personalitatea care a „îngrijit” această colecție importantă.

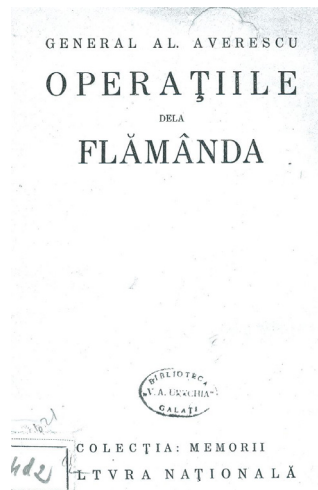

Fig. 17 Colecția „Memorii”

Editura „Cultura Națională” a inițiat și o colecție pe care a intitulat-o: „**Biblioteca Portativă**”.

Cărțile se puteau cumpăra din librăriile din țară, ca și celelalte cărți de la această editură, dar exista și varianta de a fi expediate franco la domiciliu pe baza comenzilor adresate editurii pe adresa: Pasajul Macca, nr. 2, București, sau prin telefon: 307-78.

Din această importantă colecție făceau parte lucrări scrise de: Camil Petrescu, Tudor Arghezi, George Călinescu, N. D. Cocea, Șerban Cioculescu, Ion Luca Caragiale, Mihail Eminescu, Ion Creangă, Ion Minulescu, Principesa Martha Bibescu, Octavian Goga, Garabet Ibrăileanu, Perpessicius etc.

O colaborare interesantă a fost între **Academia Română** și această editură: **Cultura Națională**. O explicație plauzibilă poate fi implicarea multor academicieni la „îngrijirea” multor *colecții* ale acestei edituri, pe care o putem considera profund patriotică, în sensul cel mai curat al cuvântului.

Începând cu anul 1922, lucrările susținute la **Secția Istorie** din cadrul **Academiei Române** au fost publicate și separat de tomurile care înglobau mai multe comunicări. În perioada anilor 1922-1930, sunt cunoscute XI volume (Tomuri), cu 102 comunicări, care se comercializau ca volume, dar au fost publicate la editura **Cultura Națională** și ca broșuri separate cu fiecare comunicare, evident la un alt preț.

Acest lucru a favorizat un anumit public interesat să cumpere o anumită lucrare și nu întregul volumul.

Pe fiecare broșură era indicat tomul de unde provine, autorul, denumirea comunicării, data la care a fost susținută lucrare, simbolul Academiei Române și la partea inferioară se preciza editura **Cultura Națională**.

Și cele trei volume, de mare ținută culturală, socială și economică, consacrate: **Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului, din perioada 1918-1928**, au fost publicate la editura **Cultura Națională** în anul 1929.

Dicționarul Limbii Române Tomul II, fascicula VI, sub auspiciile **Academiei Române**, a fost publicată în anul 1929, tot la editura **Cultura Națională**.

Pentru a delimita cu precizie sumele de bani care se returnau la editura **Cultura Națională** după vânzare, se aplica un timbru cu o anumită valoare pe interiorul ultimei coperti. Timbrul a fost executat sub trei formate.

Prima emisiune numără 38 de valori, tipografiate, de la 2 lei la 160 de lei. Formatul era 20 x 20 mm și cu dantelură 13 ½. Timbrul conținea în centru sigla cu clasică cvadrigă și era indicat pe latura de sus și jos denumirea editurii **Cultura Națională**. Fiecare timbru era supratipărit cu una din cele 38 de valori indicate mai sus. Această emisiunea a funcționat în perioada anilor 1933-1947.

A doua emisiune numără 71 de valori, tipografiate, cuprinse între 2 lei și 1.500 lei. Era de format dreptunghiular: 22 x 32 mm și dantelat 13 ½ sau 11 ½. Elementele componente erau aceleași. Acest timbru a funcționat în perioada anilor 1924-1948.

A treia emisiune numără numai cinci valori, litografiate, cuprinse între 60 lei și 160 de lei. Formatul era 19,6 x 32 mm și era dantelat 11 ½¹².

¹² Ing. Mihai Cojocaru, *Catalogul timbrelor fiscale și a vignetelor românești*, București, 2011, pag. 158-161

EDITURA „CULTURA NAȚIONALĂ”		EDITURA CULTURA NAȚIONALĂ 60 ANI
„BIBLIOTECA PORTATIVĂ”		
An apărut:		
ION BARBU	<i>Joc secund (versuri) Operei premiată de Soc. Scriitorilor Români</i>	Lei 80
ION MINULESCU	<i>Cești-le noaptea</i>	Lei 90
D. IACOBESCU	<i>Quasi (poezi)</i>	Lei 80
PRINCIPESSA M. BIBESCU	<i>Doză parțiale (Ferdinand al României și Antoinette France)</i>	Lei 70
A. A. PHILIPIDIS	<i>Silănci (julgăreți (poeme))</i>	Lei 75
OCTAVIAN GOGA	<i>Precursori</i>	Lei 100
D. I. SUCILIANU	<i>Puncte de vedere</i>	Lei 80
ION MINULESCU	<i>Strofe pentru Ionă Lușca</i>	Lei 80
B. FUNDOLIANU	<i>Privești (poeme)</i>	Lei 75
G. IERĂILEANU	<i>Privești viața</i>	Lei 60
M. BALEA	<i>Memorial (Notă de dramă din Spania)</i>	Lei 80
TUDOR SCORTESCU	<i>Popi (1922)</i>	Lei 70
L. VEISEA	<i>Paradisul suspinelor</i>	Lei 80
HENR. YVONNE STAILL	<i>Mășaga Matilda Premiul Peninsulei 1927</i>	Lei 80
N. D. COCEA	<i>Vinul de viață (într-o ediție a II-a)</i>	Lei 90
T. ARGHIZI	<i>Flori de mugață (versuri)</i>	Lei 80
ILARIE VOINȘA	<i>Incendiali (poeme) Operei premiată de Soc. Scriitorilor Români</i>	Lei 80
CAMIL PETRESCU	<i>Transcendențială (poeme)</i>	Lei 250
PERFESSIUS	<i>(Lista toată la 100 exemplare numerotate)</i>	Lei 60
	<i>Întiner sentimentale (versuri)</i>	Lei 60
Sub țipar:		
CAMIL BALTAR	<i>Întoarcerea paștelui la uneltele sale (poeme)</i>	

Cărțile noastre se găsesc de vânzare în principalele librării din țară; ele se trimit franco la domiciliu în toată țara. EDITURA „CULTURA NAȚIONALĂ” 2, Pasaajul Macea, 2 - București (I) - Telefon Nr. 307-78.

Fig. 18 Colecția „Biblioteca Portativă”

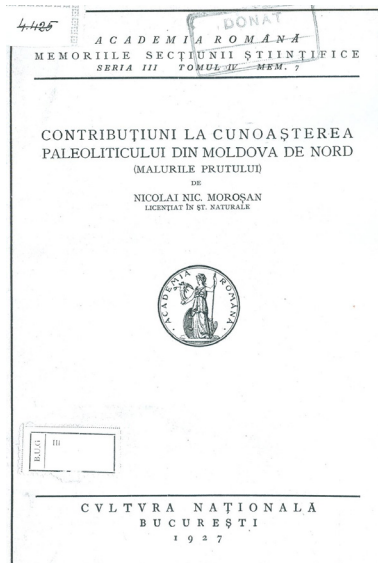

Fig. 19 Comunicări în cadrul **Academiei Române**

Fig. 20 Timbrele Editurii Cultura Națională

Pe multe din aceste *colecții* editate de *Cultura Națională*, pot fi văzute plachete lipite pe interiorul primei coperte, care reprezintă „**Fundațiile Culturale Regale**”.

Aceste fundații au fost înființate prin Decretul Regal nr. 1130 din 13.04.1933, când s-au reunit:

Fundația Universitară Carol I – București,

Fundația Principele Ferdinand – Iași,

Institutul de Cercetări Experimentale Regele Carol al II-lea – Cluj

Fundația pentru Literatură și Artă Carol al II-lea.

Textul imprimat pe această primă plachetă explică scopul prezenței acesteia pe cartea respectivă: „**Această carte este dăruită de MAJESTATEA SA REGELE CAROL II, prin *Fundațiile Culturale Regale*, pentru educarea tineretului și răsplătirea elevilor studioși ce se îndreaptă spre cultură**”.

A doua plachetă asemănătoare are următorul conținut: „**Această carte este dăruită de MAJESTATEA SA REGELE CAROL II prin *Fundațiile Culturale Regale*, pentru înzestrarea bibliotecilor publice și propășirea culturii românești**”.

Putem spune că dimensiunea activității acestei edituri a fost maximă în primii opt ani de activitate, după care, din diferite motive inevitabile, ca decesul unor personalități care au „îngrijit” anumite colecții, precum Vasile Pârvan, sau apariția altor ediții cu o misiune asemănătoare, cum este cazul *Fundațiilor Culturale Regale*, au contribuit la diminuarea producției editoriale în diversitatea colecțiilor.

Fig. 21 Placheta „Fundația Culturală Regală”

Editura „CULTURA NAȚIONALĂ” a fost desființată în anul 1948 de către guvernul comunist. Printre ultimele apariții editoriale putem menționa câteva:

Bresliska-Breslașu Marcel – Niște fabule (1946)

Maurois André – Drămuitorul de suflete (1946)

Sinclair Upton – Balaurul (1946)

Șerban Mihai – Sandală (1946)

Sadoveanu Ion Marin - Sfârșit de veac în București (1947)

Aceste colecții sunt o mărturie vie a eforturilor depuse de societatea interbelică pentru a contribui la cultivarea în rândul tineretului, și nu numai, a tot ce avea mai valoros creativitatea neamului nostru românesc.

Mulțumesc colectivului de la Biblioteca V. A. Urechia din Galați pentru sprijinul acordat în vederea studierii a 508 lucrări apărute la editura **Cultura Națională**, aflate în patrimoniul acestei prestigioase instituții de cultură, pe lângă cele 18 din biblioteca personală.

Radu Moțoc, 30 martie 2017

LINGURA ROMÂNESCĂ CU SIMBOLURI MILENARE

ROMANIAN SPOON WITH MILLENARY SYMBOLS

Radu MOȚOC

Abstract: Popular art deserves to be discovered, collected and kept from generations to generations. The author describes 19 types of wooden spoons made by the popular craftsman Marian Viorel from Fălticeni. These spoons have a millenary significance and represent various symbols: The Solar Symbol, The Rooster, The Life's Circle, The Eagle, The Owl, The Snake, The Symbol of Happiness, etc.

Key words: Popular art, popular craftsman, generations, symbol, wooden spoons

Bucuria de a cunoaște un meșter popular din Bucovina care confecționa linguri din lemn cu ornamente tradiționale, m-a determinat să descifrez semnificația fiecărei linguri.

Meșterul popular este din Fălticeni și se numește **Marian Viorel**¹, care impresionează și prin portul popular pe care îl îmbracă cu eleganță și demnitate.

Cu ajutorul acestui talentat artist în tehnica lemnului am reușit să aflăm semnificația fiecărei linguri, chiar dacă este confecționată din diferite esențe de lemn. Cele 19 tipuri de linguri depistate le prezentăm într-o ordine fără nici o semnificație:

Simbolul solar – Reprezintă divinitatea și se pune pe obiecte cu scopul de a proteja pe cel ce folosea obiectul respectiv

Fig. 1 Simbolul solar pe lingură

Cocoșul – Simboliza speranța, deoarece cântatul cocoșului alunga întunericul (spiritele rele) și anunța răsăritul soarelui dătător de speranțe.

Soarele rotitor – Simbolul continuei transformări. Are 12 raze ce reprezentau cele 12 luni ale anului (trecerea neîntreruptă a timpului)

Cercul vieții – Simbol format din dintr-o pasăre (aerul), dintr-un șarpe (pământul) și dintr-un pește (apa), care se mănâncă (transformă) unul pe celălalt și astfel viața reluându-se la nesfârșit.

Solviorul – Călăuză a sufletului pe „tărâmul celălalt”. Se credea că există o pasăre ce sta 40 de zile sub streșina casei celui decedat, după care îi călăuzește sufletul pe drumul cel bun.

Vulturul – Simbolul puterii, fiind considerat împăratul tuturor păsărilor. Era un blazon purtat de cei din casta superioară, de conducători.

¹ **Marian Viorel**, membru al Asociației Meșterilor popular din Bucovina și Moldova poate fi accesat pe adresa de E-mai: marianviorel@yahoo.com și la telefonul celular: 0745.50.69.05

Bufnița – Este considerată simbolul înțelepciunii deoarece, din punct de vedere spiritual, ea vede acolo unde ceilalți nu văd, adică în întunericul ignoranței.

Fig. 2 Bufnița ca simbol pe lingură

Șarpele – Era considerat spiritul protector al casei (familiei) și era protejat (și chiar hrănit cu lapte în unele zone), pentru a nu se abate necazuri asupra celor ce se aflau în casa lângă care trăia. Trăind în pământ, se credea că aduce energii protectoare de la spiritele strămoșilor.

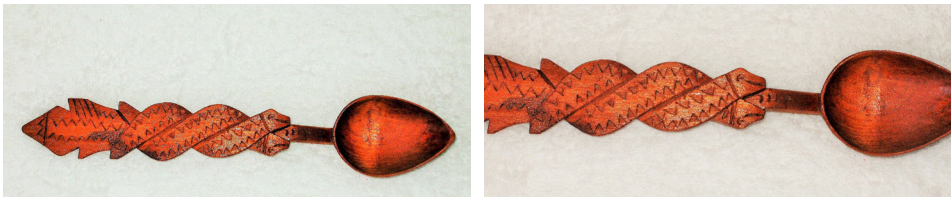

Fig. 3 Șarpele ca simbol pe lingură

Dragobetele – Simbolizează îndrăgostiții (iubirea) prin cele două păsări așezate față în față, deoarece ei nu au ochi decât unul pentru celălalt. Sânt două variante:

Două păsări față în față cu o bufniță deasupra care semnifică îndrăgostiții călăuziți de înțelepciune

Două păsări față în față cu un simbol solar deasupra, care semnifică îndrăgostiții protejați de divinitate (simbolul soarelui)

Lingura îngemănată (a mirilor) – Era folosită o singură dată în viață, în noaptea nunții când mirele și mireasa mâncau din aceeași strachină cu aceeași lingură. Pe coada lingurii sunt reprezentate două păsări dispuse spate în spate, cu o inimă (iubirea) ce-i unește în partea superioară, despărțind o broască (simbolul răului) în partea inferioară. Această dispunere a elementelor sugerează că mirele și mireasa, uniți de iubire, înving răul, luptând ca doi războinici spate în spate, atenți la pericolele ce pot apărea din toate direcțiile. Pe scurt, semnificația era ca cei doi să fie uniți și să se iubească tot restul vieții ca în noaptea nunții.

Simbolul belșugului – Reprezentat printr-un spic de grâu stilizat.

Simbolul fericirii – Păunul este considerat pasărea paradisului

Coloana vieții – Reprezentată printr-o coloană asemănătoare unui stâlp de cerdac, considerându-se că unește cerul cu pământul, talpa casei reprezentând pământul iar acoperișul reprezentând cerul. Semnificația este legătura dintre pământ și cer, aspirația omului către divinitate (legătura dintre om și divinitate).

Apa vie – **sursa vieții** – Reprezentată printr-o linie șerpuitoare sugerând unduirea apei.

Simbolul curajului, virilității și fertilității – Este reprezentat prin coarnele stilizate ale berbecului

Hora (dansul) păsărilor – Reprezentată printr-o succesiune de capete de păsări așezate față în față (cioc în cioc), fiind o multiplicare a imaginii simbolului iubirii (dragobetele), sugerând că viața poate fi perpetuată doar prin iubire.

Hora (dansul) animalelor – Re prezentate prin 3 capete de lup dispuse în cerc având semnificația de soare rotitor și de ciclu al vieții în care fiecare mănâncă pe fiecare, astfel viața reluându-se la nesfârșit, o continuare a elementelor materiale care întrețin viața pe pământ

Serafim – Înger cu 6 aripi, reprezentat în mod frecvent pe lingurile călugărești (mănăstirești)

Pomul vieții – Re prezentat printr-un brad extrem de stilizat, bradul fiind considerat pomul vieții veșnice.

Fig. 4 Colecția de linguri românești cu simboluri milenare confecționate de Marian Viorel

Dar simbolul solar, meșterul popular l-a reprezentat și pe o cutiuță frumos ornată.

Fig. 5 Cutia cu simbolul solar

Am avut plăcerea să-i prezint acestui talentat artist din Fălticeni un exemplar de „coupe-papier” folosit pentru deschiderea corespondenței sau a foilor netăiate din cărți. Interesant este inscripția pe acest obiect sculptat în lemn: „Suvenir. Pângărați”. Se poate presupune că obiectul a fost confecționat de călugării de la Mănăstirea Pângărați din perioada interbelică. Artistul popular a identificat drept simbol doi șerpi.

Fig. 6 Coupe – papier cu inscripția – Suvenir de Pângărați

Arta populară merită a fi descoperită, colecționată și păstrată din generații în generații

FESTIVALUL CĂRȚII „AXIS LIBRI”

(Galați, 14 - 18 iunie 2017)

“AXIS LIBRI” NATIONAL BOOK FESTIVAL

Radu MOȚOC

Abstract: The author reports about the cultural event „Axis Libri” National Book Festival, organized by „V.A. Urechia” County Library from Galați. The main purpose of this event was to give Galați people the opportunity to view and browse the choice of 10,000 book titles edited at over 250 publishers. The event was accompanied by book launches, conferences, debates, all made for a single purpose - highlighting the cultural heritage represented by the printed book.

Key words: Book Festival, event, works, Romania, Galați, book launches

Un eveniment cultural unic în spațiul românesc intitulat **Festivalul Cărții „Axis Libri”**, a fost cel organizat de **Biblioteca – V. A. Urechia din Galați**, care a reușit să capaciteze instituțiile administrative din municipiu și județ, sub patronajul simbolic al Ministerului Culturii.

Scopul principal al acestui eveniment a fost deosebit de generos, pentru că a oferit gălățenilor posibilitatea să vizualizeze și să răsfoiască la alegere 10.000 de titluri de cărți editate la peste 250 edituri. Evenimentul a fost însoțit de lansări de carte, conferințe, dezbateri, toate făcute cu un singur scop – punerea în valoare a patrimoniului cultural reprezentat de cartea tipărită.

Este foarte dificil să cuprinzi într-o frază sau mai multe, diversitatea subiectelor abordate de către editurile selectate de organizatori.

Totuși voi încerca să prezint câteva titluri de cărți, evident selectate subiectiv, care reflectă domeniul reprezentative pentru un bibliofil.

Mult timp istoria României a fost puternic cenzurată atunci când era vorba de Casa Regală. Dacă citiți „Viața lui Vasile Alecsandri” scrisă de G.C. Nicolescu și apărută în anul 1965, puteți constata cum a fost percepută relația între Casa Regală și Bardul de la Mircești: „Apropierea de curtea domnitoare însemna o greșeală pentru Alecsandri...” .

Și viața lui George Enescu scrisă de un remarcabil istoric și critic muzical, George Bălan, apărută în anul 1963, este total lipsită de informații privind ajutorul moral și financiar de care a beneficiat George Enescu din partea Regelui Carol I și Regina Elisabeta cu care concerta frecvent la Palatul Peleş. Pentru exemplificarea modului cum a fost concepută această monografie sub presiunea cenzurii, putem cita două secvențe:

George Enescu, în culmea eroismului, nu numai că nu și-a lăsat muzica invadată de durerea de a trăi într-o asemenea lume, dar a putut să cânte noblețea și armonia sufletului uman, aidoma celor care, cum spunea Lenin: „trăind într-un iad murdar, pot crea atâtea frumuseți”¹.

La Paris și la București, Enescu trăia într-o societate unde, cum spunea Lenin: „Libertatea scriitorului și artistului este doar o independență camuflată...”².

Din acest motiv trebuie să apreciem efortul editurilor de a publica lucrări

¹G. C. Nicolescu, *Viața lui Vasile Alecsandri, Editura pentru literatură, 1965, Ediție revăzută, pag. 608*

²George Bălan, *Enescu, Editura Tineretului, 1963, pag. 8*

referitoare la Casa Regală, fie prin studii istorice sau chiar volume scrise de Regina Elisabeta și Regina Maria.

I – a. O lucrare recent apărută în 2016, scrisă de Sorin Liviu Damean și aflată pe rafturile acestui festival, se întitulează: **Carol I al României. Un monah devotat.** (Fig. 1) Lucrarea se remarcă prin abordarea unor subiecte deosebit de interesante, precum:

Casa Princiară de Hohenzollern-Sigmaringen și întemeierea unei noi familii în România

Monarhul – factor al puterii executive și arbitru al vieții politice

Comandant Suprem al armatei

Strategul politicii externe

Susținător al modernizării societății românești³.

I – b. Poveștile Peleşului, (Fig. 2) scrisă de Regina Elisabeta (Carmen Sylva), a putut fi remarcată la standul Editurii Saeculum I.O., bogat ilustrată și cu informații interesante scrise într-o *Postfață* de către Mircea Colosenco, unde putem remarca una din multiplele calități ale Reginei Elisabeta: „A protejat artele, încurajând și acordând ajutor material unui *Nicolae Grigorescu* sau *George Enescu*, precum și altor talente deosebite ale neamului românesc. A învățat românește și a tradus în limba germană poezii de Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, D. Bolintineanu, C. Conachi, I. Negruzii, etc”⁴.

I – c. Gălățenii au avut șansa să răsfoiască și să cumpere **Cugetări și impresii** (Fig. 3) scrise tot de Regina Elisabeta (Carmen Sylva), frumos ilustrate de *Iulia Hasdeu*. Prefațată de I. Opreșan, cel care a îngrijit acest prețios volum, ne semnalează câteva din cugetările reginei:

În tinerețe roșim, la vârsta matură plângem, iar la bătrânețe surâdem, de fiecare dată pentru aceleași pricini.

Dumnezeu iartă – Natura niciodată⁵.

Fig. 1

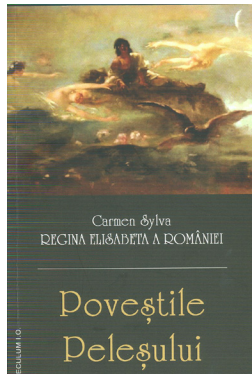

Fig. 2

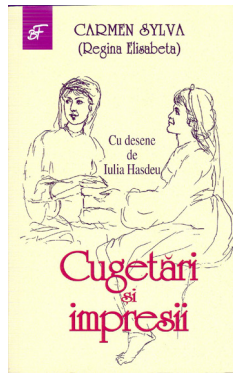

Fig. 3

³ *Ibidem*, pag. 70

⁴ Sorin Liviu Damean, *Carol I al României. Un monah devotat*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016.

⁵ Carmen Sylva, *Poveștile Peleşului*, Editura Saeculum I.O., București, 2016, pag. 156

I – d. Tot la editura Saeculum I.O, gălățenii au putut admira **Poveștile** scrise de **Regina Maria a României** (Fig. 4), apărute în două volume. Temele românești abordate de regină au fost comentate cu multă atenție de I. Oprișan, care a îngrijit această ediție, mărturisind în final, ca o concluzie generală asupra acestor povești: „Ea (regina) vibrează când scrie și plânge sau se bucură odată cu personajele sale”⁶.

I – e. O altă lucrare deosebit de interesantă a putut fi admirată pe rafturile *Editurii Istros*, patronată de Muzeul Brăilei. Lucrarea face parte dintr-o colecție cu tezele de doctorat pe domeniul istorie, numerotată cu nr. 31. Teza de doctorat semnată de **Adriana Cristina Mazilu**, este intitulată: „**Casa Regală a României 1866-1914. Organizare și structură administrativă**” (Fig. 5). Acest studiu cuprinde structura următoarelor elemente:

- Sfera privată a Casei Regale a României
- Influența veniturilor în dezvoltarea instituției monarhice
- Expunerea raporturilor dintre veniturile și cheltuielile Casei

Regale

Este menționată și activitatea de **mecenat** a Regelui Carol I și Reginei Elisabeta, pentru:

- Societatea Regală de Geografie
- Cercul Ofițerilor
- Orfelinatul Agricol din Zorleni
- Teatrul din București
- Academia Română pentru editarea unui dicționar
- Printre bursierii lui Carol I se află: George Enescu și Jean

Steriadi

Autorul acestui volum, cu multă responsabilitate, ca urmare a unui studiu aprofundat, avea să afirme despre Regele Carol I: „Era un suveran care-și cunoștea prioritățile. Știa că înainte de toate, ceea ce contează este întotdeauna poporul și apoi aspectele personale. El nu era numai *conducătorul* unei mari familii, ci era pilonul principal al unui popor, precum și un model ce trebuia a fi demn de urmat. Lucrurile acestea sunt demonstrate de modestia cheltuielilor personale pe de-o parte, și de nenumăratele ajutoare financiare, pe de altă parte. Carol I dorea să se știe ce se întâmplă cu banii, pe ce sunt cheltuiți... Regina Elisabeta va fi a doua persoană după regele Carol I, care va întinde o mână de ajutor celor aflați în suferință. Pentru ea viața era construită din artă și fapte caritabile”⁷.

Problema românilor din Dacia a constituit un subiect elevat pentru editurile patronate de I. Oprișan (Saeculum și Vestala), prezente la acest festival organizat de Biblioteca V. A. Urechia.

O lucrare recent apărută în acest an, 2017, se referă la un studiu intitulat: „**Istoria Culturii în Dacia**” (Fig. 6), scrisă de B.P.Hasdeu.

Hasdeu publica în ziarul *Traian*, în anul 1869, un serial cu 44 de episoade despre

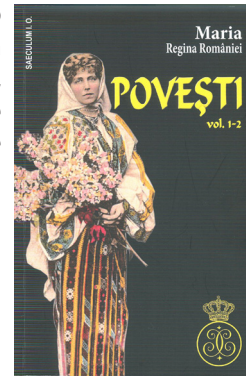

Fig. 4

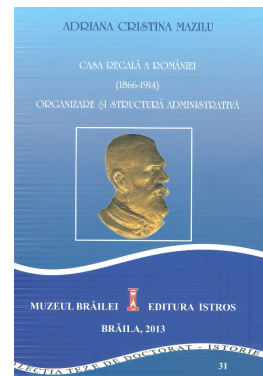

Fig. 5

⁶ Carmen Sylva, *Cugetări și impresii Cu desene de Iulia Hasdeu*, Ed. Saeculum Vizual, București, 2015, pag. 9

⁷ Maria, *Regina României, Povești*, vol. 1-2, Ed. Saeculum I.O., București, 2015, pag. 18

Limba slavică la români până la 1400. Această operă a rămas până astăzi înmormântată în paginile ziarului apărut acum 150 de ani.

În studiul făcut asupra acestui subiect, I. Opreșan avea să mărturisească: „ Hasdeu pornea de la realitatea de fapt: existența unei limbi populare, vechi de când lumea – româna - și se impunea, în ultimele secole, IX-XI, a unei limbi străine, pentru cult și administrație, instrument absolut necesar bisericii și cancelariei”

O cercetare interesantă scoate la iveală soarta unui *Evangheliar* slavon din 1053, ajuns și copiat în Moldova în 1143, care a ajuns la Moscova. Descoperirea lui Hasdeu referitoare la acest *Evangheliar* este consemnat astfel: „După cererea de ajutor material adresată de Dosoftei țarilor Ioan și Petru Alexeevici, la 23 noiembrie 1688 – acesta în 1701, a fost pus episcop în Rusia, murind în 1711, la Moscova. Așa se explică modul cum a nimerit *Evangheliarul* din 1143 în vechea capitală a Rusiei. Mitropolitul în loc de a trimite manuscriptul înapoi la Krilos l-a luat cu sine în emigrațiune, dăruindu-l apoi, în ajunul morții, bibliotecii sinodale din Moldova”⁸.

Lucrarea abordează subiecte deosebit de interesante precum:

Cauzele introducerii limbii slavice la români

Textul sacralului de la Reims ca operă slavică Moldo-Munteană României din timpul primului Assan.

Cine a fost atent la festival a putut remarca o lucrare publicată într-un număr extrem de mic de exemplare, fiind considerată o ediție bibliofilă, care se referă la personalitatea lui B.P.Hasdeu. Volumul este intitulat: „**B. P. Hasdeu basarabeanul genial**” (Fig. 7), scris de N. Iorga.

Și această ediție a fost îngrijită de I. Opreșan, care cu multă eleganță prezintă „întâlnirea a doi titani ai spiritualității naționale: B.P.Hasdeu și N.Iorga”, despărțiți ca vârstă cu 33 de ani. Putem descoperii personalitatea și creația lui Hasdeu văzută de N.Iorga trecând prin toate sferile spiritualității în care s-a manifestat: istorie, istoria culturii, istoria literaturii, memorialistică, folclorică, istoria limbii, istoria artelor, ziaristică etc⁹.

O lucrare remarcată la acest festival din anul acesta se referă la „**Continuitatea românilor în Dacia. Dovezi noi**” (Fig. 8), scrisă de academicianul **G. Popa – Lisseanu**, cunosător a limbilor clasice: greaca și latina, dar și franceza, germana, italiana, spaniola și greaca modernă.

Autorul este cunoscut pentru lucrarea în 15 volume *Frontes Historiae Daco-Romanorum*, considerată ca cea mai substanțială sinteză asupra continuității de-a lungul secolelor a elementului românesc în spațiul său de formare la nord și la sud de Dunăre.

Lucrarea aflată pe rafturile festivalului este o reproducere

⁸ Adriana Cristina Mazilu, *Casa Regală a României 1866-1914. Organizare și structură administrativă*, Ed. Istros a Muzeului Brăilei, 2014

⁹ Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Istoria Culturii în Dacia*, Ed. Saeculum I.O., București, 2017, pag. 12.

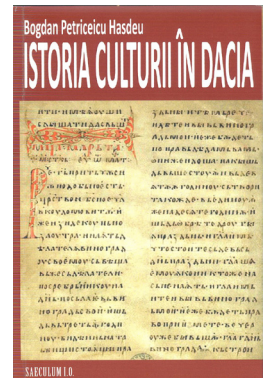

Fig. 6

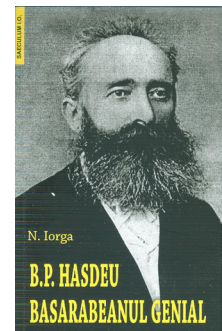

Fig. 7

Fig. 8

după șapte decenii a unui studiu al lui G. Popa-Lisseanu, ținut sub formă de comunicare la Academia Română din 1940, ca o reacție la Dictatul de la Viena¹⁰.

O altă lucrare interesantă scrisă de **G. Popa – Lisseanu** a fost îngrijită de același editor sufletist și patriot, I. Opreșan, care publică într-un singur volum două lucrări ale acestui autor, sub titlul sugestiv: **Dacia în autorii clasici** (Fig. 9). Sub acest titlu sunt publicații traduse din:

Autori latini clasici și post-clasici
Autori greci și bizantini

Interesant este și faptul că aceste texte nu au mai fost publicare de la prima lor editare din anul 1943.

Autorii latini sunt în număr de treizeci și șase, începând cu Julius Caesar și terminând cu Împăratul Justinian

Autorii greci și bizantini sunt în număr de cincizeci, din care nu lipsesc: Homer, Herodot, Euripides și Strabo.

G. Popa - Lisseanu mărturisește la finalul acestor traduceri, douăsprezece concluzii deosebit de interesante pe care urmează să le descoperiți ¹¹.

A trebuit să treacă peste 100 de ani, ca un ardelean, **Nic. Densușianu**, profund cunoscător al limbilor română, germană, maghiară, latină, greacă, franceză și italiană, trimis cu o bursă de 15 luni acordată de Academia Română, să cerceteze cu minuțiozitate, obiectivitate, și cu simț profund patriotic, toate documentele din zona desfășurării evenimentelor, din principalele biblioteci și arhive transilvănene și românești, pentru a pune în adevărata lumină, din perspectiva românească și universală, motivația, derularea și însemnătatea revoluțiunii lui Horia, punct de răscruce în schimbarea vieții țaranului român, cauză a desființării iobăgiei lor¹².

Lucrarea lui Nic. Densușianu intitulată: **Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria. 1784-1785** (Fig. 10), a fost pentru prima dată reeditată după 133 de ani de la apariție la *Editura Vestala*, fiind îngrijită și prefațată de același I. Opreșan.

O altă teză de doctorat cu nr. 20, publicată la *Editura Istros* a Muzeului Brăilei aparține istoricului **Aurel Iacob** și este intitulată: **Țara Moldovei în vremea lui Ștefan Tomșa al II-lea.** (Fig. 11) Cititorul interesat la acest festival a putut afla o istorie a Moldovei din care nu au lipsit capitolele:

Țara Moldovei între Polonia și Imperiul Otoman în prima parte a secolului al XVII-lea

Originea lui Ștefan Tomșa

Familia Tomșa: ascensiune și declin

Ștefan Tomșa al II-lea domn al Moldovei (1611-1615, 1621-1623)

¹⁰ N. Iorga, *B.P. Hasdeu Basarabeanul genial*, Ed. Saeculum I.O., București, 2017, pag. 18

¹¹ G. Popa- Lisseanu, *Continuitatea românilor în Dacia. Dovezi noi*, Ed. Vestala, București, 2016, pag. 9

¹² G. Popa- Lisseanu, *Dacia în autorii clasici*, Ed. Vestala, București, 2015, pag. 431

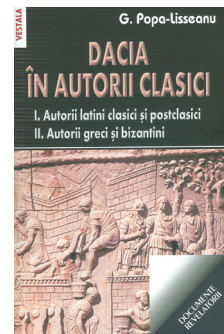

Fig. 9

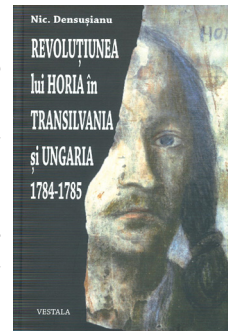

Fig. 10

Fig. 11

Orientări în politica externă și internă
Economia și societatea în Moldova în perioada lui Ștefan
Tomșa

Genealogia familiei Tomșa¹³.

Problema ucraineană în lumina istoriei (Fig. 12), publicată de **Ion I. Nistor** în anul 1934, a fost scrisă cu o seninătate clasică, de dezbatere absolut obiectivă a relațiilor româno-ucrainene de-a lungul secolelor. Reediterarea acestui studiu după 82 de ani poate fi considerată inspirată mai ales acum când problemele cu care se confruntă Ucraina sunt de actualitate. Un capitol întreg a fost dedicat ctitoriilor românești din Polonia și Ucraina, pentru a scoate în evidență contribuția bisericii românești la viața duhovnicească a poporului ucrainean de sub stăpânirea străină. Sunt anexate și 23 acte privitoare la problema ucraineană, adunate de autor din arhivele din Cernăuți¹³.

Trebuie să amintim și faptul că acest bucovinean Ion Nistor a fost rectorul Universității din Cernăuți în 1918, iar fiind academician este numit director al Bibliotecii Academiei Române în 1945 și este condamnat în 1950, fără judecată, la Sighet, timp de 5 ani.

O interesantă lucrare de licență publicată de autor, Dan Floareș, sub titlul: „**Gaspar Grațiani, domn al Țării Moldovei (1619-1620)**” (Fig. 13), ne oferă posibilitatea să parcurgem un scurt episod din istoria Moldovei. Etichetat de N. Iorga ca aventurier, multe din întrebările puse legate de această perioadă au rămas fără răspuns. Autorul lucrării, în concluziile finale, avea să caracterizeze acest domnitor: „Un parvenit cu toate apucăturile speciei respective, mai puțin, poate, obrăznicia. Astfel, ambițiile, telurile exagerate, dacă nu utopice, trufia, combinată adesea cu cea mai de jos umilință, toate le-a avut din plin... Dar inteligența, abilitatea și chiar o anume subtilitate nu i-au lipsit”.

Terente – Zodia Zmeilor (Fig. 14) apărută la *Editura Torent Press*, pune în valoare talentul scriitoarei Doina Popescu – Brăila, care a făcut un efort remarcabil de documentare, inclusiv discuții cu pescari și localnici din nu mai puțin 14 localități.

O surpriză neașteptată la acest Festival al Cărții a fost apariția albumului dedicat pictorului bucovinean **George baron Lövendal (1897-1964)** (Fig. 15). Cronologia vieții pictorului și o bogată colecție de critici de artă semnate de: Petru Comănescu, Sabin Bălașa, Vasile Florea, Camil Petrescu, Lucia Demetrius și acad. Răzvan Theodorescu, ne oferă posibilitatea să identificăm elementele artistice care l-au caracterizat pe pictor. Spre deosebire de alte albume legate de același pictor, aici se remarcă o acuratețe a informației, care include pe lângă dimensiunea tabloului și din ce colecție face parte, și numele celui pictat cu precizarea localității:

Lordul – Constantin Vicșici din satul Boian
Madona Bucovinei – Ana Maximeț din Cernăuți, la 15 ani
Povestitorul – Vasile Caulea din satul Horoceia

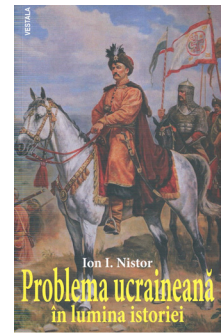

Fig. 12

Fig. 13

Fig. 14

¹³ Nic. Densușianu, *Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784-1785*, Ed. Vestala, București, 2017, pag. 6.

Clopotarul – Nicolae Șorodoc din Vicovul de Jos, Rădăuți
 Moșul cu pipă- Petrea Negrelean din satul Ostra
 Mireasa – Viorica Prodan din Rădăuți, 19 ani
 Spion în armata austro-ungară – Maftei Cenușă din comuna
 Putna

Măria Sa Țăranul – Vasile Mustea din comuna Dorna Arin
 Gospodarul – Moș Alexa din satul Fundul Moldovei, etc¹⁴.

O impresionantă activitate legată de **Medalii bătute de Muzeul Brăilei „Carol I” 1991-2016** (Fig.16), constituie un album care ilustrează cronologic cele 62 medalii, multe din ele bătute în aur, argint și bronz.

Directorul acestui muzeu, Ionel Căndea, care este și autorul albumului, menționează în prefața albumului: „Se împlinesc anul acesta (2016) 25 de ani de la baterea primei medalii de către Muzeul Brăilei... Tradițiile medalisticii în spațiul românesc, vin mai ales de la cel ce a întemeiat regatul după dobândirea independenței de stat, adică de la Carol I. Nu trebuie să uităm însă pe Constantin Brâncoveanu, care în 1713, înțelegea să celebreze Jubileul celor 25 de ani de rodnică domnie (1688-1713) prin baterea unei medalii – monedă la Alba Iulia, devenită cap de acuzare și probă în judecarea sa la Constantinopol în 1714. Medaliile pe care Muzeul Brăilei „Carol I” le-a bătut în ultimii 25 de ani au încercat să păstreze vie memoria marilor personalități ridicate de la Brăila. Aniversări sau comemorări, de importanță națională, au fost ilustrate într-un efort ce va trebui continuat, mai ales în perspectiva dublului Jubileu din 2018: 100 de ani de la Marea Unire și 650 de ani de atestare documentară a Brăilei”¹⁵.

Dintre personalitățile apărute pe medalii menționăm cronologic: Perpessicius (1991), pictorul Gheorghe Naum (1993), Matei Basarab și Elena Doamna, ctitori ai Mănăstirii Măxineni (1994), Panait Istrati (1994), Nae Ionescu (1996), Ana Aslan (1997), Ștefan cel Mare și Regele Carol I (2001), Mihai Sebastian (2007), Mina Minovici (2008), Regele Mihai I (2011), N. Iorga (2011), Radu Portocală (2012), Ștefan Bălan (2013), Regele Ferdinand I (2015), Nicăpetre (2016), Iulian Antonescu (2016).

Un remarcabil gest este mărturisit la finele acestui album: „Muzeul Brăilei *Carol I* și Editura *Istros* dedică albumul tuturor românilor la dublul jubileu al anului 2018: 100 de ani de la Marea Unire și 650 de ani de existență documentară a orașului Brăila”.

Se pare că este singurul muzeu de istorie din România cu o asemenea activitate numismatică, drept pentru care merită toată admirația noastră.

Această trecere în revistă a câtorva volume selectate subiectiv, poate demonstra importanța acestui Festival al Cărții „Axis Libri”, organizat de Biblioteca V. A. Urechia, care merită toate felicitările, dar și dorința unei continuități.

Radu Moțoc

22 iunie 2017

G. b. LØVENDAL

Fig. 15

Fig. 16

¹⁴ Aurel Iacob, *Țara Moldovei în vremea lui Ștefan Tomșa al II-lea*, Ed. Istros a Muzeului Brăilei, 2010,

¹⁵ Ion I. Nistor, *Problema ucraineană în lumina istoriei*, Ed. Vestala, București, 2016

INEDITE OBIECTIVE NATURALE ȘI CULTURALE ALE LITUANIEI ÎNTR-UN COLET POȘTAL

RARE AND CULTURAL OBJECTIVES
OF LITHUANIA IN A POSTAL PACKAGE

Elena ȚURCAN
Angela HĂBĂȘESCU

Abstract: *The article presents „Lithuania in a postal package” exhibition launched in the Scientific Library of Alecu Russo Bălți State University on May 2017 and presents UNESCO heritage sites in Lithuania such as the unique almost 100 km long, sandy Curonian Spit, and the Žuvintas protected reserve. There are ten boxes (mail containers) that display the ten wonders of Lithuania’s cultural heritage and nature parks or areas listed in UNESCO registers and lists.*

Key words: *USARB Scientific Library, Republic of Moldova, Republic of Lithuania, exhibition, UNESCO, heritage*

În 4 mai 2017, în incinta Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți a avut loc deschiderea oficială a expoziției „Lituania într-un colet poștal”, organizată de Ambasada Republicii Lituania în Republica Moldova. Ea a fost pregătită de către Comisia Națională a Lituaniei pentru UNESCO. Expoziția „Lituania într-un colet poștal” prezintă, într-un mod inedit, cele mai frumoase și valoroase obiective naturale și culturale ale Lituaniei, înscrise în listele Patrimoniului Mondial UNESCO”. [1]

Mesajul de deschidere a fost susținut de Rectorul Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Ion GAGIM, doctor habilitat, profesor universitar în colaborare cu Rimantas LA-TAKAS, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Lituania în Republica Moldova. „Expoziția respectivă a fost prezentată până acum în SUA, Țările de Jos, Franța, Luxemburg, Belgia, Portugalia, Republica Cehă iar în Republica Moldova - deja la Muzeul Național de Istorie, precum și la Universitatea din Cahul” [2], a spus diplomatul, exprimându-și speranța că expoziția va fi interesantă pentru studenți, dar și pentru vizitatorii din comunitatea bălțeană. Aceste zece obiective de patrimoniu cultural și natural ale Lituaniei au fost clasate de UNESCO

în calitate ca patrimoniu mondial, Lituania fiind onorată și mândră de această moștenire culturală remarcabilă. Directoarea Bibliotecii Științifice a USARB, Elena Harconiță, a menționat că Lituania este prezentă în Universitatea bălțeană din momentul în care a intermediat între USARB și NATO deschiderea Punctului de informare NATO în anul 2010, după care au urmat mai multe conferințe și seminarii organizate pentru mediul academic cu implicarea colaboratorilor Ambasadei și Centrului

de Informare și Documentare privind NATO în Moldova. Biblioteca a intrat în posesia unei importante donații de documente, materiale promoționale, echipament și mobilier. [3]

Inaugurarea expoziției a fost un bun prilej de consolidare a relațiilor de prietenie cu aspecte științifice și culturale dintre ambele Republici. La eveniment au participat reprezentanți ai administrației municipiului, viceprimarul de Bălți Lilia Sava, cadre didactice universitare și studenți.

În cutiile poștale, însoțite cu informații pregătite de Comisia Națională a Lituaniei pentru UNESCO, publicul a putut descoperi bunurile lituaniene ce aparțin Patrimoniului Comun al Umanității:

Arhivele Radziwill și bibliotecii Niasvich (Nieswiez). „Colecția a fost adunată începând cu secolul XV până în secolul XX de către membrii familiei Radziwill, una dintre cele mai proeminente familii aristocratice din Marele Ducat al Lituaniei și Uniunea statală polono-lituaniană (Rzeczpospolita). Înregistrările de stat și tratatele au fost păstrate alături de corespondența privată a familiei. Documentele sunt în limbile: belarusă veche, rusă, latină, poloneză, germană, engleză, franceză, italiană și în alte limbi și conțin informații detaliate despre dezvoltarea relațiilor culturale și sociale, precum și istoria vieții de zi cu zi în Europa Centrală și de Est. Această colecție a fost dispersată între arhive, biblioteci și muzee din Belarus, Finlanda, Lituania, Polonia, Federația Rusă și Ucraina”. [4]

Rezervația Biosferei Zuvintas este „una dintre cele mai vechi zone protejate din Lituania, care și-a dobândit acest statut în anul 1937. Situl cu o suprafață de peste 18000 de hectare este situat în câmpiile din Lituania Centrală și include lacuri, zone umede, mlaștini, turbării și păduri, formate pe teren lacustru, înconjurate de lanțuri de dealuri de morenă. Lacul Zuvintas de mică adâncime (971 ha) este o rămășiță a fostului lac post-glacial. Înconjurat de mlaștini stufoase, mlaștini de rogoz și turbării înalte, acesta este unul dintre puținele locuri din Europa, care oferă cuiburi unor specii foarte rare aflate pe cale de dispariție la nivel global.” [4] În apropierea lacului se află un Centru pentru vizitatori, unde fiecare are posibilitatea de a admira natura, de a examina panorama lacului Zuvintas, simbolul acestei rezervații naturale și de a urmări de pe turn pasările prin telescoape.

Arcul Geodezic Struve este un studiu care reprezintă una dintre cele mai mari și cele mai spectaculoase încercări de a explora și de a determina mărimea și forma planetei, realizat de profesorul astronom Friedrich George Wilhelm Struve (1793-1864) în 1816-1855. Arcul geodezic Struve este un lanț de triangulații de sondaj,

compus din 258 de triunghiuri cu marcaje speciale la vârfuri. Acesta se întinde din Hammerfest, Norvegia, până la Ismail în Marea Neagră, Ucraina – trecând pe o distanță de 2.822 km.” [4]

„Sub conducerea lui W. Struve, geodez militar, generalului Karl Tenner, Ch. Ganstena și N. Zelander, „geometri a trei națiuni” (Rusia, Norvegia, Suedia), au realizat una dintre cele mai renumite măsurări a arcului meridianului din istoria geodeziei. Arcul Geodezic Struve – este arcul meridianului 25° 20'. Aceste puncte sunt situate pe teritoriul a 10 țări moderne (Norvegia, Suedia, Finlanda, Rusia, Estonia, Letonia, Lituania, Belarus, Ucraina, Republica Moldova). Ele au fost create în scopul de a determina parametrii Pământului, a formei și mărimii acestuia. Măsurarea ruso-scandinavă în grade a meridianului a intrat în patrimoniul științei mondiale și nu și-a pierdut relevanța până în prezent. Rezultatele măsurătorilor Arcului Geodezic Rusesc au fost utilizate în scopuri științifice și practice, mai mult de 130 de ani, începând cu anul 1834, atunci când F. Bessel a determinat mărimea elementelor elipsoidului terestru, folosind aceste măsurări.” [5]

În țara noastră Arcul Geodezic Struve este situat în apropierea satului Rudi, Soroca și este unicul monument din republică inclus de UNESCO în lista atracțiilor culturale și naturale mondiale.

Centrul Istoric Vilnius. „Vilniusul, centrul politic și cultural al Marelui Ducat al Lituaniei din secolul al XIII-lea până în al XVIII-lea, este un exemplu remarcabil al unui oraș European Central unde culturile din Europa de Vest de Est se întâlnesc. Orașul vechi a evoluat organic pe o perioadă de cinci secole și este considerat drept unul dintre cele mai mari centre istorice conservate, care acoperă o suprafață de 359.5 hectare. Cu ale sale 112 cartiere, orașul vechi prezintă o rețea medievală autentică de străzi, structura urbană și clădiri impresionante în stil Gotic, Renascentist, Baroc, Neoclasic și alte clădiri din secolul al XIX-lea. Silueta sa actuală completează contextul său urban istoric multicultural”. [4]

„Pot remarca (E. Țurcan) că în anul 1987 am avut fericita ocazie că zbor la Vilnius și am urcat în Muzeul Castelul Gediminas, de unde am văzut panorama orașului, am fost impresionată de scara care urcă în sus și coboară în jos, din fer cu ornamente naționale și foarte îngustă. Am vizitat orașul vechi și trăit în cel nou, am participat la ceremonia absolvirii Școlii superioare militare de radioelectronică din Vilnius, frapantă fiind de tradițiile sale. „Limba oficială, lituaniana, este împreună cu letona, una din singurele două limbi din ramura baltică a familiei de limbi indo-europene care încă se mai vorbesc. Oameni de diferite naționalități sau provenind din culturi diferite, au conviețuit în Vilnius – înființat în anul 1323, participând chiar ei la construirea unui oraș plin de culoare”. [6] „Culorile sunt cele care definesc istoria, natura, cultura, sărbătorile și petrecerile în capitala Lituaniei, Vilnius. Strategiile locale verzi nu sunt singura explicație pentru care capitala Lituaniei are cel mai curat aer dintre aglomerațiile urbane din Europa. Verdele orașului invită la descoperirea confortului, ambianței, relaxării, plimbărilor îndelungate” [7], ceia ce mereu îmi revine în amintiri. Odată cu deschiderea expoziției am trăit din nou aceste sentimente din tinerețe”.

În estul Lituaniei, la o distanță de 35 de km de capitală, în valea râului Neris, se găsește Situl Arheologic Kernave (Rezervația Culturală de la Kernave). „Kernave este un sit arheologic unic în Europa Centrală și de Est, care reprezintă o excepțională mărturie a evoluției așezărilor umane în regiunea Mării Baltice în perioada celor 10

milenii de existență. Fiind una dintre cele mai mari situri arheologice în aer liber, care acoperă o suprafață de 194 de hectare, aici s-au efectuat numeroase descoperiri arheologice. Peisajul a fost modelat din perioada paleolitică târzie până în Evul Mediu. Urmele conservate de utilizare antică a terenurilor și cele cinci forturi impresionante din Kernave reprezintă toate etapele așezărilor baltice, evoluția fortificației și sistemului de apărare. În secolul al XIII-lea și al XIV-lea Kernave a devenit un centru economico-politic semnificativ al statului Lituania.” [4] Orașul Kernavė a fost distrus de Ordinul Cavalerilor Teutoni la sfârșitul secolului al 14-lea. Pe teritoriul rezervației culturale Kernave există 15 monumente arhiologice și 3 istorice, incluse în Registrul proprietăților culturale din Lituania.

Toate rezultatele cercetărilor arheologice sunt stocate și afișate în Muzeul Arheologic al Sitului Kernavė.

Următoarea istorie revine Artei sculpturii crucilor (kryzdirbyste) și simbolica acesteia. „Arta lituaniană a sculpturii crucilor este un fenomen în care se întâlnesc meseria, arta și credința. Tradiția de a înălța cruci vine o dată cu apariția creștinismului în Lituania, la sfârșitul secolului al XIV-lea și cuprinde, de asemenea, elemente ale culturii pre-creștine. Cruci de lemn sau de metal și altare pe piloni capătă viață prin credința oamenilor, prin ceremonii și obiceiuri, și cuprind în totalitate viața unei persoane de la naștere până la moarte, fie că se roagă pentru protecție, pentru a-și exprima recunoștința, bucuria sau trecând prin mare durere. Lituania este unica care păstrează tradiția sculptării crucii chiar și astăzi, după ce a supraviețuit vremurilor dure de interdicere, demolare și de ocupare”. [4]

Cordonul Litoral al Curlandei (Curonian Spit). Format aproximativ în mileniul al III-lea î.e.n., este „unul printre cinci cele mai lungi cordoane litorale din dune de nisip din lume și formează cel mai mare și cel mai impresionant cordon în regiunea Baltică (98 km lungime și 0.4-4 km lățime). Acesta desparte Laguna Curlandei de largul Mării Baltice. Din timpuri preistorice, dunele au avansat și așezările au dispărut acoperite de nisip. Doar eforturile oamenilor stabiliți acolo au reușit să depășească această problemă, combătând eroziunea cordonului prin stabilizarea procesului dramatic. Spectaculoase dune de nisip și zona de pădure cu ecosistemul lor unic, și casele pescarilor localnici caracterizează un peisaj distinctiv”. [4] În 1929, scriitorul Tomas Mann, laureat al Premiului Nobel, a vizitat orașelul Nida, situat în această regiune, și, copleșit de frumusețea locului, s-a hotărât să își construiască o casă de vacanță pe un deal deasupra lagunei, casă botezată de localnici „coliba unchiului Tom”.

Trezesc interesul celebrările cântecului și dansului baltic. „Începând cu anul 1924, la fiecare patru sau cinci ani, lituanienii din întreaga lume se alătură maiestrosului Festival Național al Dansului și Cântecului. Organizat pe parcursul câtorva zile de vară, dansul în aer liber, cântece și muzică adună până la 40 000 de meseriași, cântăreți și dansatori îmbrăcați în costume tradiționale, și mai mult de 300 000 de spectatori într-o expresie autentică a identității lor. În secolul XX cântecul coral în masă a dobândit o largă popularitate ca un mijloc de afirmare a identității culturale lituaniene prin tradiția transmisă din generație în generație. Odată cu colapsul Uniunii Sovietice, o

nouă trezire națională a avut loc, caracterizată prin cântatul spontan a mii în mitinguri de masă cunoscute istoric ca *Revoluția Cântată*". [4]

Evenimentul care a schimbat viitorul Lituaniei a fost Lanțul Baltic. „Un lanț uman care a unit trei state în dorința lor de libertate, o demonstrație pașnică unică ce a avut loc la 23 august 1989. La orele șase seara mai mult de un milion de oameni și-au dat mâinile, formând un lanț uman lung de peste 600 km de la Tallinn la Vilnius, traversând Riga în drumul său, creând o sinergie care a unit cele trei țări – Estonia, Letonia și Lituania. Organizat de mișcările naționale ale fiecăruia dintre statele baltice demonstrația a marcat a 50-a aniversare a trădătorului pact de neagresiune germano-sovietic din 1939, și a protocoalelor sale secrete care au condus la ocuparea și anexarea statelor baltice”. [4] Organizatorii evenimentului au desenat o hartă, pentru ca lanțul să fie neîntrerupt. Lanțul Baltic trimitea lumii un mesaj evident de bună voință: cerem libertate și o vom avea într-un mod pașnic; violența și nedreptatea au luat sfârșit.

„La șase luni de la protest, Lituania devine prima republică sovietică care-și declara independența, la 11 martie 1990, cu un an înaintea desființării formale a URSS, urmată de Estonia - la 20 august 1991 și de Letonia - 21 august 1991. Solidaritatea dintre cele trei state a atras simpatia internațională și a reprezentat un impuls pentru realizarea unor noi acțiuni democratice de către alte state, dar și un imbold dat Germaniei pentru unificare. De asemenea, documentele care atestă Lanțul Libertății au fost adăugate în 2009 Registrului Memoriei Mondiale UNESCO”. [8]

„Expoziția, vernisată în incinta Bibliotecii Științifice USARB mi-a trezit un val de amintiri, îndeosebi cutia poștală, în care era reprezentat în miniatură un lanț de oameni, ținându-se de mâini, care trecea prin toate cele trei capitale ale țărilor baltice: lanțul începea din Tallinn, trecea prin Riga și ajungea în Vilnius.

După 28 ani sunt încă mai sunt emoționată când aud de Lanțul Baltic. Am avut fericita ocazie să particip, împreună cu alți studenți de la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, la acest faimos eveniment. Destinul ne-a adus în august 1989 în suburbia capitalei Lituaniei – orașelul Pobearje. Eram două grupe de studenți din anul doi de la Facultatea de Filologie, am venit în ajutorul lucrătorilor din colhoz la strâns roada. Eram veseli și curioși, observam că totul în jur, „nu e ca la noi în Moldova”. Și, într-adevăr, am nimerit într-o altă țară ce nu se încadra în URSS. Localnicii ne-au întâmpinat ca pe oaspeți multășteptați. Când le-am spus că venim din Moldova, bunăvoința era fără sfârșit. M-am simțit ca acasă în familia lituanienilor cu care m-am împrietenit.

Am avut multe excursii: la Vilnius, supranumit „orașul acoperișurilor roșii și a clopotnițelor”, datorită arhitecturii și numeroaselor biserici și catedrale, Castelul Gediminas, reședința aproape a tuturor liderilor lituanieni medievali, Catedrala Sfinții Stanislav și Ladislav, principala catedrală romano-catolică din Lituania, unde aveau loc încoronările marilor duci ai țării. Au urmat vizitele de neuitat la Kaunas, al doilea oraș ca importanță din Lituania, Castelul Trakai, un adevărat simbol al Lituaniei, situat pe una din insulele Lacului Galve.

În ziua când auzisem de manifestarea Internațională Lanțul Baltic, hotărârea nu s-a lăsat multășteptată. În scurt timp eram în drum spre acest eveniment. Am fost plăcut uimiți de autostradă, care începea nicaieri și ducea niciunde, datorită landșaftului neted. Când priveai spre orizont nu-i mai vedeai sfârșitul. Pentru un minut mi se făcuse dor de dealurile și văile moldave, cărora atât de mult le simți lipsa departe de casă. Dar nostalgia nu a fost lungă, am sosit repede la destinație. Am coborât din autocar, ne-am alăturat și noi manifestanților și am fost învăluiți de atmosfera ce domina în jur. Sute și mii de oameni inspirați și visători la un viitor mai bun, la independență și solidaritate, cântau împreună, luându-se de mâini. Ne-am simțit atât de mândri că suntem parte dintr-un val de schimbări care licăresc deja în zare.

La reîntoarcere în Chișinău, deja în aeroport, am înțeles că schimbările au ajuns înaintea noastră și acasă, în Moldova. Era luna august a anului 1989. Peste câteva zile, pe 27 august, a avut loc la Chișinău cea mai mare demonstrație din istoria Republicii Socialiste Sovietice Moldovenești - Marea Adunare Națională, căreia i-a fost sortit să schimbe radical destinul Republicii Moldova.

După 28 ani sunt încă emoționată când aud de Lanțul Baltic...” (A. Hăbășescu).

O altă perlă în Patrimoniul Cultural al Lituaniei, care putea fi admirată în această expoziție, sunt cântecele lituaniene pe mai multe voci Sutartines - „un fenomen de muzică tradițională lituaniană, cântat în interconexiune cu cuvinte și mișcări care reprezintă o formă arhaică de două și trei polifonii exprimate, de obicei, cântat de femei. Cântecele au melodii simple, din două până la cinci acorduri și conțin două părți distincte: un text principal semnificativ și un refren care poate include cuvinte ocazionale. Există aproape patruzeci de stiluri și moduri diferite de interpretare a Sutartines. Ele pot fi interpretate de doi cântăreți în secunde paralele; de trei cântăreți în canon strict; sau de două grupuri de cântăreți. Textele poetice cuprind multe teme, inclusiv munca, ritualuri de calendar, nunți, familie, războaie, istorie și momente ale vieții de zi cu zi” [4].

Toate au fost studiate și tălmăcite oaspeților din oraș, țară și de peste hotare, studenților și elevilor, profesorilor. Într-o viziune unitară, de integrare riguroasă a detaliilor în ansamblul magic al construcției, expoziția a fost parte componentă a programului pentru Săptămâna Internațională a Educației Artistice și pentru Ziua de Sensibilizare privind Bibliotecile. Principii tot atât de puternic fundamentate estetic și tehnic guvernează creația expoziției.

Expoziția „Lituanie într-un colet poștal” va contribui la o mai bună cunoaștere a Patrimoniului Mondial UNESCO, dar și a locului pe care cultura Lituaniei îl ocupă în cadrul valorilor culturale internaționale. A fost o excelentă oportunitate de a cunoaște experiența de organizare europeană a culturii, de implementare a serviciilor moderne, de a face schimb de experiențe cu partenerii din Republica Lituania. Lituania este un exemplu pentru Republica Moldova în ceea ce privește ocrotirea patrimoniului cultural material și imaterial.

Suntem obligați de a gândi asupra modelării metodicilor de organizare, studiere și prezentare a patrimoniului Republicii Moldova. Reușita acestor intenții, cu siguranță, va influența calitatea expunerii, a cercetării patrimoniului cultural băștinaș și va consolida comunicarea în cadrul rețelelor create, atât în Republica Moldova, cât și peste hotare, iar comunitatea va reevalua locul și importanța.

Țara noastră este parte a proiectului Ocrotirea patrimoniului cultural imaterial, Lista Reprezentativă UNESCO. Astfel, la 1 decembrie 2016, a avut loc înscrierea pe Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității a Tehnicilor tradiționale de realizare a scoarței în România și Republica Moldova – dosar comun prezentat de ambele țări.

„În prezent pe lista se numără aproximativ 1000 de obiecte, fiecare dintre ele constituie o mândrie pentru fiecă țară aflată pe ea. Mai mult decât atât, includerea în această listă ne permite să sperăm că monumentele indicate acolo vor atrage turiști din toate colțurile lumii. Ca să fim corecți, trebuie să vă spunem că Republica Moldova a

mai deus două cereri pentru includerea în lista UNESCO, una în anul 2007 - referitor la Complexul istoric și natural Orheiul Vechi, carea așa și nu a fost aprobat de către comisia specială, iar cea de-a doua în anul 2011 - pentru cernoziomurile stepei Bălți” [5]

Referințe bibliografice:

1. „Lituania într-un colet poștal” 14 februarie - 10 martie 2017 [on-line] [citată 28 mai. 2017]. Disponibil: https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/lituania_intr_un_colet_postal/
2. *Lituania a fost adusă la Universitatea din Bălți în zece colete poștale* [on-line] [citată 28 mai. 2017]. Disponibil: <http://www.stiripozitive.eu/libview.php?l=ro&id-c=77&id=3450&t=/Stiri-Pozitive/Comunicate-de-presa/>
3. *O expoziție dedicată patrimoniului Lituaniei a fost vernisată la Muzeul Național de Istorie a Moldovei* [on-line] [citată 28 mai. 2017]. Disponibil: <http://www.moldpres.md/news/2017/02/15/17001221>
4. *Lituania într-un colet poștal* : Expoziție. Comisia Națională a Lituaniei pentru UNESCO. Ambasada Republicii Lituania în Republica Moldova. [S.l.: s.n.], [200?]. 10 colete. În conț.: Arhivele Radziwill și bibliotecii Niasvizh (Nieswiez) ; Rezervația Biosferei Zuvintas ; Arcul Geodezic Struve ; Situl Arheologic Kernave (Rezerva Culturală de la Kernave) ; Arta sculpturii crucilor (kryzdirbyste) și simbolica acesteia ; Centrul Istoric Vilnius ; Cordonul Litoral al Curlandei ; Celebările cântecului și dansului baltic ; Istoria Lanțului Baltic ; Sutartines, Căntece lituaniene pe mai multe voci.
5. *Arcul Geodezic Struve din satul Rudi, Soroca* [on-line] [citată 28 mai. 2017]. Disponibil: <http://moldovenii.md/md/section/352/content/4395>
6. *Lituania* [on-line] [citată 28 mai. 2017]. Disponibil: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Lituania>
7. ISTOCESCU, Amedeo. *La pas (și nu numai) prin Latvia, Eesti și Lietuva sau despre cultură și management în Țările Baltice* [on-line] [citată 28 mai. 2017]. Disponibil: <http://www.management.ase.ro/reveconomia/2007-2/2.pdf>
8. *Lanțul uman care a salvat Țările Baltice* [on-line] [citată 28 mai. 2017]. Disponibil: <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/lanțul-uman-care-a-salvat-tările-baltice>
9. *Rezervația Biosferei Zuvintas* [on-line] [citată 20 iulie. 2017]. Disponibil: <http://www.zuvintas.lt/lankytoju-centras>
10. *Kernavė Archaeological Site (Cultural Reserve of Kernavė)* [on-line] [citată 20 iulie. 2017]. Disponibil: <http://whc.unesco.org/en/list/1137>
11. *Cordonul litoral al Curlandei* [on-line] [citată 20 iulie. 2017]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Cordonul_litoral_al_Curlandei

ELOGIU PĂRINTELUI ALEXEI MATEEVICI

AN EULOGY TO FATHER ALEXEI MATEEVICH

Angela BUJAG

Abstract: *The author reports about the activities carried out during the festival dedicated to Alexei Mateevici, the father of Romanian language. 129 years have passed since the poet's birth on March 27, 2017. On this occasion at the school in Dondușeni that bears his name occurred the seminar of teachers of Romanian and literature language from district. A recital of poems from the poet's work attended by the V-VIII grade students was organized on March 28th.*

Key words: ALEXEI MATEEVICI Theoretical High School in Dondușeni, festival, poet, speech, nation, history

*Ce minune că s-a născut pe plaiurile mioritice.
Ce întâmplare că liceul nostru-i poartă numele:
Liceul Teoretic „ALEXEI MATEEVICI”!*

Pe data de 27 martie 2017 s-au împlinit 129 de ani de la nașterea părintelui Limbii noastre -Alexei Mateevici. Astfel, în lăcașul cunoștințelor din raionul Dondușeni, ce-i poartă numele, luna martie s-a transformat într-un adevărat festival dedicat cucernicului părinte Alexei Mateevici.

A demarat lunarul la 22 martie cu seminarul profesorilor de limba și literatura română din raion, al cărui organizator și moderator a fost profesoara Larisa Grubii.

La 28 martie a fost organizat un recital de poezii din opera poetului, la care au participat elevii claselor a V-a- VIII-a. Au fost recitate, înscenate fragmente din opera nemuritoare a scriitorului, dar și creații dedicate poetului. Activitatea l-a avut invitat pe părintele Mateescu V. de la biserica *Sfântul Nicolae*, care și-a făcut studiile în același Seminar în care, pe timpuri, a studiat și autorul nemuritoarei poezii „Limba noastră” și care le-a vorbit elevilor despre atmosfera Seminarului.

Estafeta a fost preluată de clasele liceale, la 31 martie, prin activitatea extracurs cu genericul „Alexei Mateevici - preotul limbii noastre”. Spectatorii s-au delectat cu interpretări inedite: Bunea Ana-Maria și Popov Gabriel, cl.a XII-a - manifestul lui Andrei Ioniță „Cântă cucu bată-l vina”. Nu s-au lăsat nici bobocii din clasa a X-a „B” Chizim Cezar și Chiril Mihai din a X-a „A”, care au interpretat cântecul „Zorile se aprind” într-o manieră deosebită. Festivitatea a fost marcată de „Cartea de vizită” a liceului, frumoasa „Ciuleandra”, dansată de elevii clasei a VIII-a „B”, care, prin „arta piciorului”, în cel mai frumos mod au pus în lumină caracterul național. Cântecul „Moldovenii s-au născut”, interpretat de Crijanovschi Petru, Popov Gabriel și Chiril Mihai, a sculat sala în picioare și a adus un val de aplauze.

Finalul acestei sărbători a fost înfrumusețat de o horă, ce a unit toți liceenii în numele graiului, patriei și al neamului - valori promovate de Alexei Mateevici.

Se spune că întâlnirile de suflet nu sunt niciodată întâmplătoare și că ele se pot petrece oricând și oriunde. Apogeul acestui lunar a fost în prag de Paște, într-o dimineață însorită de 4 aprilie când, în cadrul seminarului raional al bibliotecarilor școlari din raion, a avut loc întâlnirea cu scriitoarea Claudia Partole.

<https://www.facebook.com/1165577380219080/videos/1171073893002762/>,
TRM - Mesager 08 aprilie 2017 <http://trm.md/ro/regional/elevii-din-donduseni-la-o-intalnire-cu-scriitoarea-claudia-partole/>

Într-o atmosferă caldă, colocvială, dna Vacarciuc Galina, bibliotecara liceului, a deschis întâlnirea, prezentând oaspeții de onoare, doamna Claudia Partole (poetă și prozatoare ce a semnat pe parcursul anilor poezie, eseu, piese radiofonice și de teatru, literatură pentru copii, romane, impunându-se cu noi viziuni în literatura română basarabiană), doamna Victoria Tomuz (prezentatoarea emisiunii pentru copii de la Radio Moldova).

Activitatea a fost desfășurată în parteneriat cu profesoara de limba și literatura română, doamna Larisa Grubii, căreia îi aparține ideea acestei frumoase întâlniri, și cu doamna Dorina Bursuc, învățătoare la ciclul primar.

Întâlnirea a continuat cu intervenția doamnei Grubii Larisa, profesoara care își pune sufletul pe tavă cu fiecare lecție de română, cu fiecare pas făcut prin liceu. Dumneaei, după ce a familiarizat publicul cu Universul creației doamnei Partole, a făcut invitație într-o călătorie fantastică cu personajele scriitoarei, îndrumându-i pe cei prezenți să asculte impresiile de lectură ale discipolilor dumneaei.

„...Acum, după ce am învățat lecția smereniei, știu: cu cât mai departe te duci de casă, cu atât mai mare devine dorul. Secvență ce conține mesajul întregii opere „Viața unei nopți sau Totentanz” de Claudia Partole. Această lucrare abordează tema înstrăinării noastre naționale, situația gravă în care a ajuns poporul nostru”...sunt câteva impresii de lectură ale elevei clasei a XII-a, Solomca Gabriela.

Am avut prilejul de a intra, împreună cu doamna Bursuc Dorina și elevii dumneaei din clasa a IV-a, în lumea minunată a copilăriei. Micii ștregari, în straie de zile mari, au recitat, înscenat și cântat poeziile doamnei Partole, „O furnică”, „Mățu-Motănilă”, „Valuri berbecuți”, „Diminețile Ioanei”, „Ziua îi cât o viață”, „Mămăliga” etc. Acompaniați de profesoara de educația muzicală, doamna Dina Cordulean, elevii au împărțit, prin emoția versului, mirosul cel mai drag al mămăligii ca o lună! Am apreciat și versurile pline de umor ce ne creează dispoziție și voie bună, rămânând profund impresionați de talentele copiilor.

Scriitoarea Claudia Partole îi învață pe copii să-l iubească pe Dumnezeu, să-și iubească părinții, neamul, istoria, iar drept răspuns la aceste sacre învățăminte și-a văzut, în scenă, nepoții de pe vară, Elisei, Iustina și Alexandra Lisnic, care le-au explicat copiilor mai mici, prin versurile scriitoarei, de unde venim pe lume. Surprizele au continuat când scriitoarea și-a strâns în brațe chiar propria verișoară, dna Maria Lisnic, depănând împreună cu ea amintirile trecutului.

Vibrante au fost și discursurile fetelor din liceu, Ana-Maria Bunea, Paulina Chiriac, Alina Ionașcu, Anastasia Rusanovschi, în care și-au exprimat părerea față de textele scriitoarei. „Noi, oamenii, ar trebui să fim mai buni și ar trebui să învățăm multe de la cei ce nu cuvântă din jurul nostru”, a menționat Ana Ungureanu, redând fragmente din „Viața unui câine”.

În fața celor prezenți a avut loc și o premieră absolută, a fost jucată piesa în baza povestirii „Lanternă” (în roluri : bunicul - I. Rîșchitor, nepotul - M. Chirnicinii), iar după altă povestire a fost turnat filmul de scurt metraj „Duminică” (în roluri: soacra - M. Bordeian, nora - D. Dvornic, feciorul - D. Bunea, unchiul C. Bercutov) <https://m.facebook.com/groups/1141462522653998?view=permalink&id=1141570535976530&>.

Elevii au dat dovadă de o cunoaștere aprofundată a operei distinsei scriitoare, etalându-și, prin jocul actoricesc, măiestria de a transmite mesajul acestora. Ca urmare, doamna Grubii i-a îndemnat pe toți să fie mai buni, mai îngăduitori și iertători, iar doamna bibliotecara, Vacarciuc Galina, i-a chemat la lectură, vorbindu-le despre Campania Națională de promovare a lecturii „Să citim împreună!”, ediția 2016, din care fac parte și cărțile „Trandafirul pustiului”, de Claudia Partole, „Nuca lui Newton”, de Iulian Filip, „Cu gândul la tine”, de Aurelian Silvestru.

Din interviul imaginar cu scriitoarea, improvisat de elevele Bunea A. M. și Ionașcu A. am aflat că „a scrie” pentru doamna Partole înseamnă „a fi turnător de sine”, că omul trebuie „să asculte prostul, dar să-și facă cuib lângă înțelept...”

Un val de puternice emoții a adus în sală scrisoarea, scrisă, în urma lecturii romanului „Trandafirul pustiului” de profesoara de limba și literatura română, dna Ina Cucuetu, către personajul Claudia Pilat. /1/

Spre final, invitata a oferit o magistrală mărturie a simțirii sale de copil, tânăr și adult, născând astfel în mintea elevilor întrebări ce suscită pasiune și dragoste de carte, viață și semeni. „În ochii voștri îmi vad copilăria, adolescența, acești ochi ai voștri ar putea fi ai străbunilor, ai dăcilor sau romanilor...Voi sunteți visul realizat al părinților voștri...Să umblați întotdeauna așa de frumoși, așa cum v-ați îmbrăcat astăzi cu frumusețe, ca să veniți la întâlnirea cu mine”, apoi a adus răspuns la toate întrebările elevilor.

În încheiere, elevii clasei a V-a A au recitat, într-un glas, poezia. „Am putea să fim mai buni”, iar doamna Grigoriev Gulinara, directoarea liceului, a adus mulțumiri invitaților și cuvinte clade în adresa dumnealor.

O imagine care va rămâne, probabil, mereu în mintea celor prezenți la activitate... O întâlnire de neuitat... Și, cred că nu exagerez, afirmând, o colaborare bazată pe respect și admirație!

Organizatorilor nu le putem dăruia drept ofrandă decât aplauze, flori și câte un Mulțumesc din adâncul sufletului!

Articol în „Literatura și Arta”, Nr.16(3737) din 20 aprilie 2017, pag.6 <https://drive.google.com/file/d/0BvA7Kci8VpxBMHdiUWFInNzPQ0U/view> ; în gazeta raională „Pasul Nou”, Nr.15 din 21 aprilie 2017. pag.4.

Ina Cucuetu, profesoară de limba și literatura română : Scrisoarea, scrisă, în urma lecturii romanului „Trandafirul pustiului” către personajul Claudia Pilat. 4 aprilie 2017, or. Donduseni

Draga Claudia,

Îmi lipsești mai mult ca oricând! Sertarul mi-e plin de mesaje (către tine), pe care ard de nerăbdare să ți le expediez. Mă întreb: vei putea să-mi răspunzi?

Află, în primul rând, că voi călători pe urmele tale, pe mare și pe uscat, doar ca să gădesc trandafirul pustiului, să ating și eu cu sufletul urmele Lui...

Sper din toata inima să-mi vorbești despre noile tale descoperiri, să ne bucurăm împreună de succesele noastre.

Să ai toată aprecierea și respectul!

Te sărut și aștept răspunsul tău.

Cu drag și prețuire, I.

E minunat când un copil citește o carte, când trăiește emoțiile personajului din operă, când știe să le împărtășească. Elevii din LT „Alexei Mateevici” din or.Donduseni, profesorii și bibliotecarii școlari din toate instituțiile școlare au avut ocazie nu doar să treacă prin paginile cărților, dar și să stea de vorbă cu autoarea acestor cărți - Claudia Partole. Consider că este unul dintre miracolele care i se pot întâmpla unui cititor - să întâlnească un scriitor, cărțile căruia le are în biblioteca personală. Să-l salute , să-l descopere nu numai prin intermediul lecturii operelor sale, ci și prin dialogul direct cu el, să-l descopere ca om și ca scriitor. Întrebări cu duiumul, scenete și poezii recitate de copii, impresii împărtășite în urma lecturii, iar la final autografele autoarei - cred

că toate acestea vor face ca în memoria elevilor care au participat la întâlnire să-și găsească loc valorile umane.

Aduc sincere mulțumiri și recunoștință doamnelor Grubii Larisa, Grigoriev Gulnara, Vacarciuc Galina care au contribuit considerabil la organizarea și desfășurarea acestei frumoase întâlniri. O activitate reușită, un efort pe măsură, o amintire plăcută pentru cei prezenți, fapt demonstrat de aprecierile elevilor, bibliotecarilor școlari, profesorilor.

Sunt convinsă că această activitate a avut un efect pozitiv și ne-am dori ca și pe viitor să avem ocazia de a vorbi direct cu oameni de o asemenea calitate, cu oaspeți de seamă, care reprezintă cultura țării noastre.

Fotografii: https://www.facebook.com/pg/Liceul-Teoretic-Alexei-Mateevici-1165577380219080/photos/?tab=album&album_id=1172751572834994

DONATORI ȘI DONAȚIILE ANULUI 2016

DONATOR AND DONATIONS OF THE YEAR 2016

Mihaela STAYER

Abstract: *The author reports on the most representative donations received by the USARB Scientific Library from teaching staff, USARB students, institutions, libraries, other private individuals. Throughout 2016, the USARB Scientific Library has completed its collections on various fields of science such as philosophy, law, history, language, literature, art, architecture, fiction, etc. The publications are in Romanian, Russian, English, French and German languages, becoming a useful teacher support for academic staff, master students degree and users of institution.*

Key words: *donations, libraries, collections, donor, private collections*

Donațiile reprezintă cea mai populară formă de îmbogățire a colecțiilor. Aria geografică a cărților și a unor publicații periodice din colecțiile Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, obținute cu titlu de donație, este extrem de variată: Republica Moldova, România, Germania, Elveția, Polonia, Canada precum și localitățile: Bălți, Chișinău, București, Timișoara, Iași, Toronto, Basel. În anul 2016 colecțiile au fost completate prin donații pe diverse domenii de științe: sociale, istorie, filosofie, limbă, literatură, artă, drept, arhitectură, beletristică etc. Limba documentelor este variată: română, rusă, engleză, franceză și germană.

Printre donatori regăsim organizații, instituții, fundații, precum și persoane particulare: Victor Pali, pictor – scenograf la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți, Radu Ilie Ovidiu, prof. univ. la Universitatea Politehnică din București, Facultatea Electronică, Institutul Cultural Român, Filiala „Mihai Eminescu” din Chișinău, publicistul și marele bibliofil Iulius Popa, fondatorul Thomas Wilhelmi, Dr., profesor la Universitatea din Heidelberg, Germania, Virgil Mândăcanu, doctor habilitat, profesor universitar, Alexandru Burlacu, cercetător științific, doctor habilitat în filologie profesor universitar la Universitatea „Ion Creangă”, Simon Geissbuhler, diplomat elvetian, doctor în științe politice, compozitorul Pavel Anton, Eugeniu Știrbu, directorul Filialei din Chișinău a Institutului Internațional de monitorizare a dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor – membre ale AIP CSI (IIMDD AIP CSI), compozitorul, dirijorul Teodor Zgureanu, Angela Paveliuc-Olariu, unul dintre cei mai buni specialiști în etnografie și etnologie din țară, Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei, din partea Centrului de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare” al Mănăstirii Putna, Asociația Barourilor din America, Pandelica Radeș, poetă și profesoară de la Iași, România, Gheorghe Baci, doctor habilitat, profesor universitar, Rodica Mațcan, conf. univ., dr., profesoară de limba franceză, Camera Națională a Cărții, Ion Solcanu, dr., prof. univ., Ilie Lupu, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Tiraspol, Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara, Daniel Focșa, master în Istorie la Universitatea din București, Valentina Sturza, Președintele Asociației Foștilor Deportați și Deținuți Politici din Moldova, Scriitorul Nicolae Spătaru, Maria Tonu, fondator și moderator al Cenaclului „Grigore Vieru” din Toronto, Canada, Victor Spinei, academician român, istoric, arheolog, Domnul Ion Manoli, dr. habilitat în filologie, profesor universitar, catedra Filologie Romanică, Mariana Popescu, personalitate muzicală, profesor universitar, Svetlana Dubencu, profesoară de pian.

Mai multe cadre didactice ale Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți au contribuit prin donație de carte la completarea colecției Bibliotecii Științifice: Ion Gagim, prof. univ., dr. habilitat, Rectorul Universitatii de Stat „Alec Russo” din Balti, Igor Cjocaru, conf. univ. dr., Valeriu Capcelea, doctor habilitat în filozofie, Vitalie Rusu, conf. univ., dr., Facultatea de Drept și Științe Sociale, Elena Zolotarev, conf. univ., dr., Arca die Capcelea, dr conferențiar cercetător, Valeriu Cabac, conf. univ., dr., coordonatorul Centrului de resurse pentru formarea continuă a cadrelor didactice universitare, Profesorul Alexandru Balanici, Pavel Topală, dr. hab., prof. univ., Marina Tunițchi, doctor, conferențiar universitar, dr. habilitat, profesorul cercetător Boris Boincean, Valentina Prițcan, doctor în psihologie, conf. univ., Tatiana Bularga, doctor, conferențiar universitar, Diana Vrabie, doctor în filologie, conferențiar universitar, Ana Pomelnicova, doctor, conferențiar universitar.

Studentii și elevii, de asemenea, donează cărți Bibliotecii: Eugen Grădinaru, student, Facultatea de Drept și Științe Sociale, Stela Vornices, studentă la Facultatea de Litere, Noie Rotaru, magistrul în psihopedagogie, Anna Rucodainaia, studentă, Facultatea de Litere, Alexandrina Vlas, o tânără poetă, elevă în anul terminal al Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți.

Anul 2016 a adus donații reprezentative provenite din Proiecte:

- *Parteneriatul cu Moldova: Universitatea din Landshut în cooperare cu Serviciul German de Scimb Academic (DAAD) și Compania Draxelmaier.* În anul 2016 grație acestui Proiect au fost achiziționate 109 ex. documente în valoare de 90 156,71 lei. Documentele sunt în limba germană și vor servi drept instrumente de lucru pentru studenții, masteranzii, cadrele didactice de la Facultatea Științe Reale, specialitatea Inginerie și Management în transport auto.

Un alt stoc include 73 titluri de documente în 111 exemplare în limba germană, din domeniul ingineriei și managementului în transport auto, fiind destinate studenților, masteranzilor, cadrelor didactice. Valoarea donației constituie circa 94 mii lei.

În anul 2016 în Colecția Nicolae Varnay (România) au fost adăugate 468 ex., în valoare de 31 100, 00 lei.

Au fost integrate încă 2 colecții particulare noi:

- Mircea Filip (România) – 1 82 ex. în 37 354,00 lei

- Iulius Popa (Republica Moldova, Bălți): 371 ex. în valoare de 14 774,27,00 lei;

Camera Națională a Cărții a donat 328 de titluri de cărți în 398 de exemplare în limba română, rusă, engleză, franceză, găgăuză, bulgară, ucraineană din diferite domenii : literatură, istorie, geografie, drept, economie, chimie, psihologie, religie, cât și manuale pentru învățământul primar și gimnazial.

Fundația NICOARĂ din Botoșani a expediat o donație de 145 ex. exemplare. Remarcăm și donațiile oferite de Asociația Internațională a Businessului Mic și Mijlociu Small Euro Business - 90 ex. în 3 447,00 lei; Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM -76 ex. în 4 499,92 lei; Fundației Dignitas, proiectul Demnitate prin cultură - 21 ex. în 1 525,00 lei; Filialei din Chișinău a IIMDD AIP CSI Știrbu Eugen, director - 34 ex. în 1 852,00 lei; Institutului de Reforme Penale, Chișinău - 32 ex. în 3 074 lei. Persoane particulare: Victor Spinei - 162 ex. în 14 812,00 lei; Radu Moțoc - 38 ex. în 3 085,00 lei; Radu Ilie Ovidiu - 41 ex.; Ion Solcanu -15 ex. în 1 985,00 lei; Virgil Mândăcanu-6 ex. în 1 020 lei etc.

Din partea Centrului de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare” al Mănăstirii Putna a fost primită donația din 5 titluri de cărți în 11 exemplare, tipărite cu binecuvântarea Înalt preasfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților Analele Putnei : An.X, Nr.1, 2. Putna : Mitropolit Iacov Putneanul, 2014; *Dragomirna și ctitorii ei : colocviu, 20-23 iulie 2009.* Putna : Mitropolit Iacov Putneanul, 2014; Dumitrescu-Bușu-

lenga, Zoe. *Eminescu : Viața*. Ed. a 2-a, Putna : Editura Nicodim Caligraful, 2015; *Caietele de la Putna : Pedagogia modelelor. Pădurea - ambient decisiv și metaforă primordială : colocviu închinat memoriei acad. Zoe Dumitrescu-Bușulenga* - Maica Benedicta, 16-19 mai 2013. Putna : Editura Nicodim Caligraful, 2014.

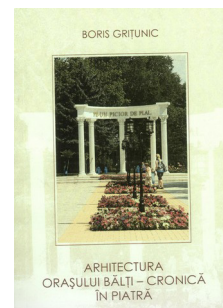
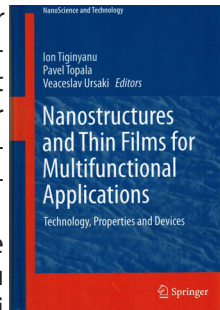
O donație reprezentativă a sosit din partea lui Victor Spinei, academician român, istoric, arheolog, Vicepreședinte al Academiei Române. Donația include 123 de titluri de cărți și 17 titluri de reviste în 36 de exemplare în limba română, engleză, franceză, italiană din diferite domenii: literatură, istorie, artă, arhitectură, religie. Aceste lucrări sunt destinate atât specialiștilor, cât și cititorilor interesați în domeniu.

Un dar valoros este lucrarea *Nanostructures and Thin Films for Multifunctional Applications: Technology, Properties and Devices*, autori Ion Tighineanu, Pavel Topală, Veaceslav Ursachi. Volumul a fost editat la una dintre cele mai prestigioase edituri din lume - Springer International, 2016. Donația vine din partea dr. hab., prof. univ. Pavel Topală și este publicată cu prilejul aniversării a 55-a de la inaugurarea Academiei de Științe din Moldova.

Această carte este axată pe recente progrese în dezvoltarea de filme subțiri pentru aplicații fotovoltaice, TiO₂ / WO₃ bi-straturi pentru aplicații cu proprietăți îmbunătățite foto-catalitice, oxid de nanometri și pelicule de hidroxid pentru acoperiri anticorozive, pasivare de suprafață în industria chimică, micro - și nanoelectronica, trilayers de metglas și piezoelectrice fără plumb pentru senzori de câmp magnetic, senzori de curent, spintronică, cuptor cu microunde și dispozitive de citire / scriere. Filme din aliaj feromagnetice sunt de asemenea, luate în considerare diluați pentru spintronica supraconductoarelor bazate pe superconductoare spin-valve. Proprietățile termice ale nanofirelor segmentate sunt analizate în ceea ce privește aplicațiile termoelectrice. Descoperirile recente în producția șablon a nanocompozitelor sunt de asemenea, revizuite, cu accent special pe tehnologiile de formare asistată șablon de nanotuburi de metal. Sunt prezentate câteva elemente legate de prelucrarea fluxului de material abraziv (AFM), în special starea elementelor de artă ale sistemelor tehnologice și construcția de echipamente. Cartea este scrisă pentru cercetători în domeniul științei materialelor, nanotehnologiei, doctoranzi și studenții absolvenți. http://www.springer.com/gp/book/9783319301976?wt_mc=ThirdParty.SpringerLink.3.EPR653>About_eBook

Volumul cuprinde o colecție de articole a cercetătorilor care lucrează în domeniul nanotehnologiei și nanomaterialelor. Structurată în 18 capitole oferă o imagine de ansamblu asupra progreselor recente în dezvoltarea de filme subțiri, materiale nanostructurate și nanocompozite cu o analiză detaliată a tehnologiilor de preparare, proprietăți și diverse aplicații ale materialelor și structurilor de dispozitiv. Cele mai multe capitole conțin studii aprofundate legate de o anumită problemă nanomaterială. Fiind adresată cercetătorilor, cartea este utilă, de asemenea, doctoranzilor și studenților specializați în disciplinele legate de nanotehnologii și nanomateriale. Capitolele sunt grupate în trei părți: prima parte se concentrează pe pregătirea și caracterizarea filmelor subțiri, a doua - pe nanomateriale magnetice, iar a treia se ocupă de materialele compozite.

Boris Grițunic este autorul cărții „*Arhitectura orașului Bălți - cronică în piatră*”, Bălți 2015. Cartea a văzut lumina tiparului către jubileul de 70 ani de la crearea Uniunii Arhitecților din Republica Moldova. Lucrarea este unica sursă din care putem desprinde cronică în piatră a orașului Bălți. Include informații despre etapele dezvoltării localității, despre construcțiile edificate în oraș și ar-

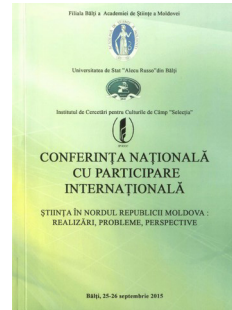

hitecții care le-au proiectat, despre arta monumentală și simbolurile urbei. Volumul este destinat atât specialiștilor cât și publicului larg de cititori

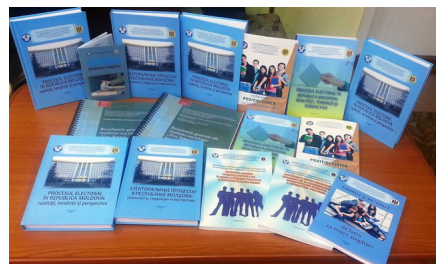
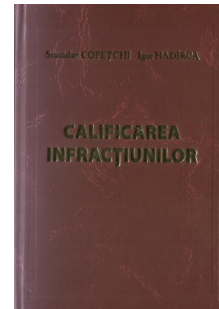
Igor Cojocaru, conf. univ. dr., prorectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a oferit Bibliotecii 10 cărți, cu precădere în domeniul dreptului și științelor sociale. Lucrarea „Sociologia politică: note de curs”, Editura Pontos, Chișinău 2015, reflectă principalele probleme teoretico-explicative și praxiologice ale sociologiei politice în contextul științelor politice contemporane. Notele au drept obiective familiarizarea studenților cu problematica sociologiei politice, asimilarea noilor cunoștințe asupra lumii socialului, contribuind la o dezvoltare mai amplă a acestei discipline științifice în țara noastră.

Valeriu Capcelea, doctor habilitat în filozofie, a donat lucrarea „Conferința națională cu participare internațională Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective”, 25-26 septembrie Bălți 2015. Lucrarea include 84 de comunicări, multe aparținând cadrelor didactice USARB prezentate la Conferința, organizată de Filiala Bălți a Academiei de Științe a Moldovei în colaborare cu Universitatea „Alec Russo” din Bălți și Institutul de Cercetare a Culturilor de Câmp „Selecția”, Bălți.

Colecția Bibliotecii Științifice USARB a fost completată de dr., conferențiarul universitar Vitalie Rusu de la Facultatea de Drept și Științe Sociale cu 2 lucrări în 3 exemplare din domeniul dreptului: „Sugestii privind activitatea avocaților pe cauzele penale și civile cu implicarea persoanelor cu dizabilități mentale”, Chișinău, 2015, studiul are ca obiect de referință elaborarea unor recomandări privind acordarea asistenței juridice persoanelor cu dizabilități mentale în domeniul cauzelor civile și penale cu implicarea acestor persoane, în scopul de a asigura o prestație calitativă în apărarea drepturilor și intereselor lor; „Ghid în domeniul nediscriminării: Pentru practicieni”, Chișinău, 2016, fiind destinată juriștilor și apărătorilor drepturilor omului, precum și persoanelor interesate de promovarea egalității și nediscriminării dintr-o perspectivă juridică. De asemenea, a dăruit și lucrarea „Calificarea infracțiunilor: note de curs”, Chișinău, autori Stanislav Copețchi, Igor Hadîrca. Volumul a intrat în setul instrumentelor de lucru al studenților, masteranzilor, cadrelor didactice de la Facultatea de Drept și Științe Sociale. 2 lucrări din domeniul dreptului: Danileț, Cristi. Arestarea - Îndrumar pentru practicieni. Chișinău: Cartier, 2016. Îndrumarul este destinat judecătorilor, dar poate fi util și procurorilor în întocmirea demersurilor, și avocaților în susținerea apărărilor. Danileț Cristi. Reținerea în procesul penal: Îndrumar pentru practicieni. Chișinău: Cartier, 2016. Lucrarea este destinată tuturor celor chemați să pună în aplicare măsura reținerii, mai puțin a arestului și doar tangențial celor care răspund de executarea pedepselor privative de libertate.

Biblioteca a primit o donație de carte din

partea domnului Eugeniu Știrbu, directorul Filialei din Chișinău a Institutului Internațional de monitorizare a dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor - membre ale AIP CSI (IIMDD AIP CSI). Donația include 9 titluri de cărți în 34 exemplare.

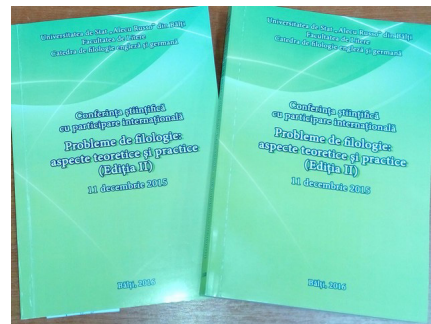
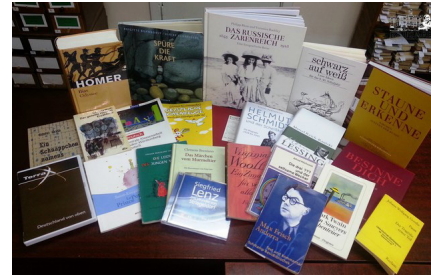
Din biblioteca personală a regretatului Radu Ilie Ovidiu, prof. univ. la Universitatea Politehnică din București, Facultatea Electronică a ajuns la USARB donația ce conține 41 cărți în limbile română, engleză, germană, o revistă și 2 documente electronice din domeniul tehnicii. Volumele de electrotehnică, circuitul electronic, procese digitale, tranzistoare cu efect de câmp, televiziune vor fi utile studenților și cadrelor didactice de la Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului.

Colecția Wilhelmi, inaugurată în 2004, a fost actualizată cu 23 exemplare de carte în valoare de 5 075,00 lei, oferită de fondatorul Thomas Wilhelmi, Dr., profesor la Universitatea din Heidelberg, Germania.

Valeriu Capcelea, conf. univ. dr. împreună cu fratele său Arcadie Capcelea, dr. conferențiar cercetător au donat bibliotecii un set de opere complete ilustrate în 11 volume (+CD) ale lui Vladimir Vișoțki (Владимир Высоцкий. Иллюстрированное собрание сочинений в 11 томах (+11CD)). O ediție unică aparută la editura Amfora din Saint-Petersburg în anul 2012. Unicitatea acestei ediții constă în faptul că textul poeziilor a fost tipărit nu prin transcrieri de fonogramă, ci după manuscrisele lui Vișoțki și nu au fost cunoscute anterior de public. Toate poemele sunt însoțite de comentarii detaliate. În fiecare volum sunt publicate mai mult de o sută de fotografii rare din colecții personale și ale Muzeului Vișoțki. La realizarea acestui proiect au participat fiul poetului Nikita Vișoțki, personalul Muzeului de Literatură, colecționari bine cunoscuți și fotografi. Fiecare volum are anexat un disc cu cântece interpretate de V. Vișoțki. Frații Valeriu și Arcadie Capcelea au oferit bibliotecii și *Opera lui B.P. Hasdeu*, ediție integrală în 16 volume aparută la Editura Știința (Chișinău) în colecția literară „Moștenire”.

Ana Pomelnicova, doctor, conferențiar universitar, a donat Bibliotecii Științifice USARB 2 exemplare ale cărții Conferința științifică cu participare internațională „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”, Ed. a 2-a, 11 decembrie 2015 / resp. ed.: Ana Pomelnicova, Bălți, 2016.

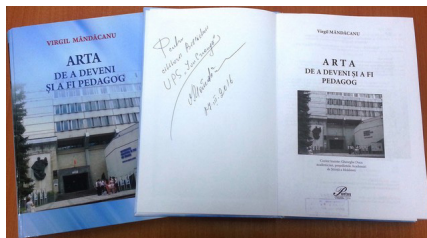
De la Profesorul Virgil Mândăcanu, doctor habilitat, profesor universitar a fost transmis pentru studenți manualul „Pedagogia creștin-ortodoxă”, ed. a 2-a, revăzută și

completată, editată la Chișinău : Iulian, 2013. În această lucrare autorul abordează și analizează aspectele esențiale ale fenomenului educației, raportat la realizările științei, antropologiei creștine și la contextul Sfintei Scripturi. A mai oferit și alte două exemplare ale cărții „*Arta de a deveni și a fi pedagog*”, Chișinău : Pontos, 2016. Această publicație se referă la întregul spațiu pedagogic

al dezvoltării profesionale, autorul fiind motivat de o bogată experiență în domeniu, precum și de prețuirea și simpatia pe care o are pentru școală, învățământ, pentru pedagogi și studenți cu marea dorință de a pune în circulație cele mai noi, cele mai proaspete concepții, idei trecute prin rațiunea și experiența autorului. Cititorii s-au bucurat și de alte 3 titluri de carte din domeniul pedagogiei Mândăcanu V., Vacarciuc D. *Pedagogia poeziei educației*. Chișinău : Pontos, 2016, Mândăcanu V., Vacarciuc D. *Ideea națională a românilor – Reîntregirea Țării Chișinău* : Pontos, 2016, *Pedagogi români notorii: (din Basarabia)*. Vol. 3 / coord.: Virgil Mândăcanu. Chișinău : Pontos, 2016.

Alexandru Burlacu, cercetător științific, doctor habilitat în filologie profesor universitar la Universitatea „Ion Creangă”, director fondator și redactor-șef al revistei „Metaliteratură” a donat noul său

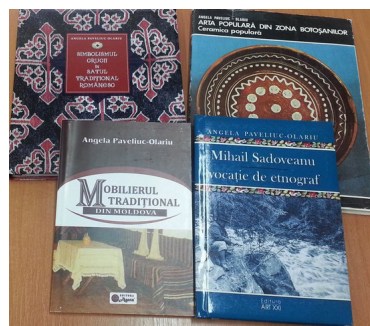
volum de eseuri intitulat „*Poezii și trandafirul* : (Eseu despre generația „ochiului al treilea”)", editat la Chișinău, 2015.

Șapte titluri din domeniul literaturii și psihologiei a oferit scriitorul român Pavel Coruț. Subiectele descrise de autor sunt diverse. Ficțiunea speculativă, istoria, dragostea, psihologia aplicată, versurile, cultul strămoșilor, misterele lumii în care trăim, sunt doar câteva din cuvintele cheie în jurul cărora gravitează întreaga operă a scriitorului.

Generația „ochiului al treilea” o generație de vis care nu și-a trădat idealul , în frunte cu liderul său, cunoscutul scriitor Nicolae Dabija, nu a acceptat nici un fel de compromisuri cu puterea și a avut de suferit pe timpul regimului comunist. Șaizeciștii basarabeni, chiar dacă nu se arătasera periculoși, rămâneau incomozi pentru că „se uitau peste Prut”. Printre reprezentanții de frunte ai generației „ochiului al treilea” se numără poeții - Leonida Lari, Vasile Romanciuc, Ion Hadârcă, Marcela Benea, Iulian Filip ș.a

Simon Geissbuhler, diplomat elvetian, doctor în științe politice a donat cartea „*Iulie însângerat : România și Holocaust din vara lui 1941*” cu o prefață de Alexandru Florian, editată la București, 2015. Cartea narează un episod de început al unei perioade în care cuvintele mari rostite de politicieni au căpătat sensuri divergente pentru locuitorii acelorași teritorii. Românii vorbeau despre Eliberarea lor, dar pentru evrei avea să fie Exterminare.

De la Angela Paveliuc-Olariu, unul dintre cei mai buni specialiști în etnografie și etnologie din țară au venit 4 titluri de cărți în patru exemplare: „*Simbolismul crucii în satul tradițional românesc*”, Iași, 2015;

„Arta populară din zona Botoșanilor. Ceramica populară”, Iași, 1981; „Mihail Sadoveanu, vocație de etnograf”, Iași, 2014; „Mobilierul tradițional din Moldova”, Botoșani, 2007. Autoarea și-a dedicat toată viața pentru a redescoperi universul satului românesc, cu tot cu tradiții, cântece, costume și obiecte de mobilier, asumându-și această obligație spirituală, pentru a nu da uitării datinele străvechi.

Scriitorul Nicolae Spătaru a oferit 2 titluri: *Îngerașul purta fustă mini*. Iași : Junimea, 2015. Autorul scrie despre oameni și întâmplările hazlii sau stranii prin care aceștia trec, descoperim o proză plină de umor și savoare, situații cu totul neașteptate, personaje subtil creionate, în care personajul principal este, de cele mai multe ori, ironizat de prozator. *Citirea zidului*. Iași : Tipo Moldova, 2013. Nicolae Spătaru reprezintă una din puținele voci autentice ale poeziei autohtone, care au produs un stil memorabil.

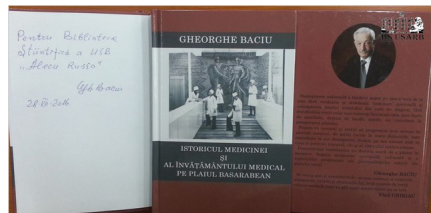
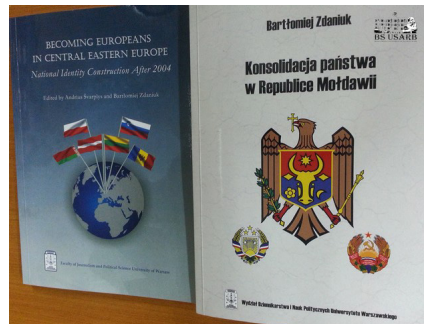
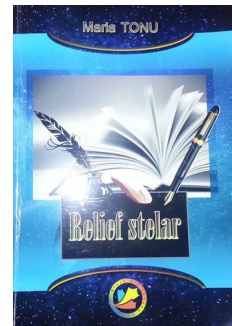
Maria Tonu, fondator și moderator al Cenaclului „Grigore Vieru” din Toronto, Canada, a donat Bibliotecii Științifice USARB cartea Relief Stelar = Stelar Relief. Volumul a fost gândit la Cenaclul „Grigore Vieru” din Toronto, Canada și înfăptuit de Institutul Cultural Român, la Palatul Brâncovenesc din Mogoșoaia, România, 2016. Antologia este bilingvă : română-engleză.

Scriitoarea Pandelica Radeș, poetă și profesoară de la Iași, România, a oferit o donație din 3 titluri de cărți în 5 exemplare din scrierile sale.

Barttomiej Zdaniuk a donat Bibliotecii Științifice USARB 2 titluri de cărți în 2 exemplare în limba poloneză: Barttomiej Zdaniuk. *Konsolidacja państwa w Republice Moldawii*. Warszawa, 2016. *Becoming Europeans in Central Eastern Europe: National Identity Construction After 2004*. Warsaw, 2014.

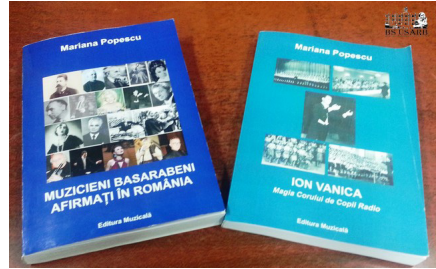
Profesorul Gheorghe Baciu, doctor habilitat, profesor universitar, a dăruit partu exemplare ale cărții *Istoricul medicinei și al învățământului medical pe Plaiul Basarabean*. Chișinău, 2016. Scopul principal al volumului constă în acoperirea golului informațional referitor la istoricul medicinei naționale, al asistenței medicale pe plaiul basarabean și evoluția nivelului de dezvoltare a învățământului și științei medicale la diferite etape de timp.

Туровский А. Е. a donat 2 titluri în 2 exemplare din domeniul istoriei : Безруков М. П., Туровский А. Е. *Путеводитель побед*. 2-е издание. Тула : Аквариус, 2015; Мединский И. К., Туровский А. Е. *Энциклопедия гербов и флагов. Все страны мира*. 4-е издание. Тула : Аквариус, 2016.

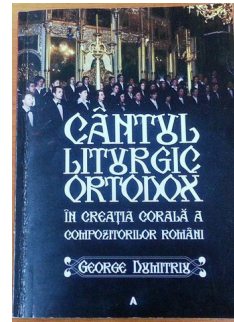

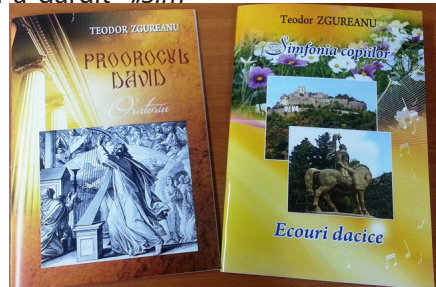
Colecția de documente muzicale a Bibliotecii USARB s-a îmbogățit cu două cărți oferite de doamna Mariana Popescu, personalitate muzicală, profesor universitar. În volumul „*Muzicieni basarabeni afirmați în România*”, București, 2014, autoarea a introdus un număr impresionat de tineri muzicieni ai Republicii Moldova care s-au afirmat în România după anul 1989. Lucrarea „*Ion Vanica : magia Corului de copii Radio*”, București, 2015, după cum ne sugerează și titlul oglindește viața și destinul muzical al lui Ion Vanica, care a creat și a impus prin performanțe artistice remarcabile Corul de Copii Radio pe plan național și internațional.

George Dumitriu, conferențiar universitar, doctor, dirijor de cor a donat „*Cântul liturgic ortodox în creația corală a compozitorilor români*”, Iași, Editura Artes, 2013. Studiul demonstrează bogăția, frumusețea și viabilitatea repertoriului coral psaltic trecut în uitare, care se cuvine reintrodus în repertoriul coral al formațiilor de biserică și nu doar.

Compozitorul și dirijorul Teodor Zgureanu a dăruit „*Simfonia copiilor : Ecouri dacice*”, Chișinău : Pontos, 2015, dedicată copiilor de diferite vârste, formațiilor corale de excepție, care promovează arta corală națională la diverse manifestări internaționale; și „*Proorocul David*”, Chișinău : Pontos, 2015, care este o realizare importantă în genul muzicii vocal-simfonice din Republica Moldova.

Svetlana Dubencu, profesoară de pian, a donat Bibliotecii Științifice USARB cartea *Promenada muzicală : Ghid metodologic de proiectare didactică și activitate extracurriculară la disciplina pian general*. Chișinău: Învățătorul modern, 2016. Lucrarea cuprinde 16 scenarii ale proiectelor didactice și ale activităților extracurriculare promovate la școala de muzică din Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, Bălți

Tatiana Bularga, doctor, conferențiar universitar, a donat Bibliotecii Științifice USARB 2 titluri de carte. *Valorificarea strategiilor inovative de dezvoltare a învățământului artistic contemporan, conferință științifico-practică internațională* / Tatiana Bularga (coord.), Bălți, 2016. Volumul Conferinței științifico-practice internaționale este dedicat memoriei Doctorului habilitat în pedagogie, Vladimir Babiș. Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere, Vol. XXIX. Iași : Performantica, 2016 în 4 exemplare. Acest volum a fost elaborat de un colectiv de autori care și-au prezentat lucrările în cadrul celei de-a XXIX-a ediții a conferinței internaționale „Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere” și este dedicat aniversării a 150 de ani de la înființarea Academiei Române.

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara a donat Bibliotecii Științifice USARB 4 exemplare ale revistei de studii teatrale DramArt (anii 2012 – 2015). Revista este destinată studenților, cadrelor didactice, specialiștilor din domeniul muzicii și teatrului.

Victor Palii, pictor – scenograf la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți, membru a Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova a oferit patru exemplare a cărții „Uniunea Artiștilor plastici, Filiala Bălți”, 19 oct., Bălți 2015.

O nouă donație din partea publicistului și bibliofilului Iulius Popa - un set de picturi „Il trionfo della luce: impressionisti e dintorni”, [Roma] : La repubblica, [1990?], care conține 22 de reproduceri ale pictorilor impresionisti famiși - Roberto Tassi, P. Cezanne, Degas E., P. Gauguin, E. Manet, Monet C., C. Pissarro, P. A, Renoir, Seurat G., A. Sisley, Toulouse-Lautrec C., V. Van Gogh ș. a. și un număr al periodicului L'arco : quadrimestrale di attualità e cultura della Fondazione Cassa di risparmio di Rimini (19 gennaio-3 febbraio 2008). Această publicație are menirea să promovează și să susțină cercetători și experți, în special în domeniul artei și patrimoniul cultural, care să aducă contribuții de mare valoare științifică.

Valeriu Cabac, conf. univ., dr., coordonatorul Centrului de resurse pentru formarea continuă a cadrelor didactice universitare în domeniul tehnologiilor informaționale și de comunicație, coordonator instituțional al proiectului TERC, (programului european TEMPUS la USARB) a oferit cartea doamnei Lidia Stupacenco „Didactica generală”, ediție revăzută, editată la Chișinău : Continental Grup, 2014 în 32 exemplare.

Profesorul Alexandru Balanici a oferit Bibliotecii 6 titluri de carte în 3 exemplare, cu precădere din Proiectul Tempus. Setul cuprinde lucrările:

Estermann, Thomas. Autonomia universitară în Europa II : Tabloul de bord / Thomas Estermann, Terhi Nokkala, Monika Steinel ; EUA Europ. Univ. Assoc. [et al.] - Brussels : Asoc. Europ. a Univ., 2011. - 81 p.

Estermann, Thomas. Universități sustenabile financiar II. Universitățile Europene diversifică sursele de venit / Thomas Estermann, Enora Bennetot Pruvot ; Europ. Univ. Assoc. - Brussels : Asoc. Europ. a Univ., 2011. - 95 p.

Estermann, Thomas. Universități financiar sustenabile : Costuri totale: progres și practică Thomas Estermann, Anna-Lena Claeys-Kulik ; Europ. Univ. -Brussels : Asoc. Europ. a Univ., 2015. - 53 p.

Athens : Set de instrumente : Management financiar / Europ. Univ. Assoc. EUA ; TEMPUS ; Echipa de proiect EUA Direcția Guvernare, Finanțare și Dezvoltare a Politicilor Publ.: Thomas Estermann (director) [et al.]. - Brussels : Asoc. Europ. a Univ., 2015. - 31 p.

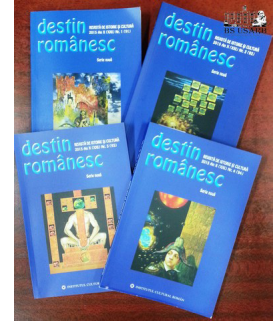

Athena : Set de instrumente : Managementul resurselor umane / Europ. Univ. Assoc. EUA ; TEMPUS ; Echipa de proiect EUA Direcția Guvernare, Finanțare și Dezvoltare a Politicilor Publ.: Thomas Estermann (director) [et al.]. - Brussels : Asoc. Europ. a Univ., 2015. - 15 p.

Athena : Set de instrumente : Modele de guvernare / Europ. Univ. Assoc. EUA ; TEMPUS ; Echipa de proiect EUA Direcția Guvernare, Finanțare și Dezvoltare a Politicilor Publ.: Thomas Estermann (director) [et al.]. - Brussels : Asoc. Europ. a Univ., 2015. - 23 p.

Nicolae Enciu, doctor habilitat în istorie a donat revista *Destin Românesc* - Revistă de cultură și istorie din anul 2015, numerele 1-4. Revista este editată în cadrul Institutului Cultural Român de la București de peste 10 ani , și s-a afirmat ca una dintre principalele surse de diseminare a cercetării științifice despre istoria și cultura Basarabiei.

Eugen Grădinaru, student, Facultatea de Drept și Științe Sociale, a donat Bibliotecii Științifice USARB 9 titluri de cărți în 9 exemplare din domeniile : Istorie, Drept, Literatură

Noie Rotaru, magistru în psihopedagogie, a donat două exemplare ale cărții „*La izvoarele înțelepciunii : Concurs literar*”, Chișinău, 2013. Cartea cuprinde studii și materiale didactice ale scriitorilor Bogdan Petriceicu Hașdeu, George Topârceanu, Ion Creangă, Ion Druță, Nichita Stănescu, Grigore Vieru, Spiridon Vangheli, dar și o cercetare filologică și istorică a marilor personalități a literaturii naționale.

Stela Vornices, studentă la Facultatea de Litere a donat BŞ USARB 5 titluri de cărți:

ACADEMIA IUNIORA. Збірник наукових праць. Вип. 1. - Мюнхен : Український Вільний Університет, 2013. - 220 p.

ACADEMIA IUNIORA. Збірник наукових праць. Вип. 2. - Мюнхен : Український Вільний Університет, 2015. 252 p.

Aceste două cărți includ materialele conferințelor științifice studentești, care au avut loc la Munchen în anii 2012 și 2015. Temele abordate sunt din diferite domenii de știință: filosofie, culturologie, politologie, drept, economie, pedagogie, psihologie, limbă, literatură, istorie etc.

Winkler, Markus. *Presselandschaft in der Bukowina und den Nachbarregionen : Akteure-Inhalte-Ereignisse : (1900-1945)* / M. Winkler. - Munchen : IKGS Verlag , 2011. - 251 p. O lucrare despre presa germană care a înflorit între anii 1900-1945 în Bucovina și în regiunile învecinate din România și Ucraina.

Fassel, Luminița. *Das Deutsche Schulwesen in Bessarabien 1812-1940: eine komparativ-historische und sozio-kulturelle Untersuchung* / L. Fassel. - Munchen : Verlag Sudostdeutsches kulturwerk , 2000. - 245 p. Lucrarea prezintă așa cum ne sugerează și titlul o cercetare reprezentativă din punct de vedere istoric și socio-cultural a școlii

germane din Basarabia între anii 1812-1940.

Hausleitner, Mariana. *Deutsche und Juden in Bessarabien 1814-1941 : Zur Minderheitenpolitik Russlands und Grobrumaniens* / M. Hausleitner. - Munchen : IKGS Verlag , 2005. - 255 p. Monografia relatează - relația dintre nemții și evreii din Basarabia, viața grupurilor etnice în societate, reinstalarea nemților și deportarea evreilor, *politica de stat fata de minoritati* etc.

Rucodainaia Anna, studentă, Facultatea de Litere, a oferit Bibliotecii Științifice USARB o donație din 4 titluri de cărți în 4 exemplare din domeniul literaturii : *Зарубежная любовная лирика*. -Харьков : Фолио, 2008; *Брэдбери ,Рэй. Золотые яблоки солнца*. М. : Эксмо, 2013; *Браун, Дэн. Код да Винчи*. М. : АСТ, 2014;

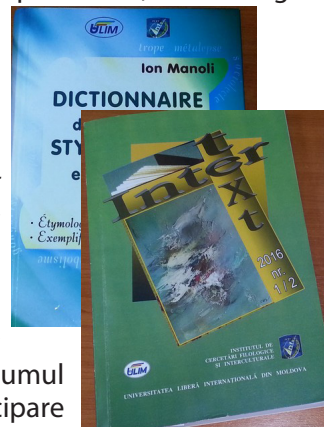

Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei a oferit Bibliotecii Științifice USARB o donație din 16 titluri de cărți în 104 exemplare și 2 titluri de reviste în 24 exemplare din domeniul muzicii, teatrului, artei cinematografice, istoriei. Lucrările reflectă configurația patrimoniului cultural național și se adresează, în primul rând, muzicologilor, interpreților, compozitorilor, altor categorii de melomani avizați, specialiștilor în istorie, profesorilor și studenților, dar și cititorului neavizat, dornic de a se iniția în trecutul și prezentul muzicii naționale, istoriei neamului.

Profesorul Ion Manoli, dr. habilitat în filologie, profesor universitar, catedra Filologie Romanică, ULIM a dăruit două exemplare de *Dictionnaire des termes stylistiques et poetiques : Etymologie. Definition. Exemplification. Theorie*. Chișinău : Epigraf, 2012. Dicționarul presupune o perfecționare continuă, termenii incluși dispun de o structură unică, indiferent de valoarea, de importanța mai veche ori mai nouă, de frecvența lor în utilizare. *Intertext : Revistă științifică Nr.1/2(37/38),anul 10*, Chișinău : ULIM, 2016. Volumul cuprinde lucrările Seminarului teoretico-practic cu participare internațională *Rolul traducerii în predarea / învățarea limbilor străine* din 21 octombrie , 2015.

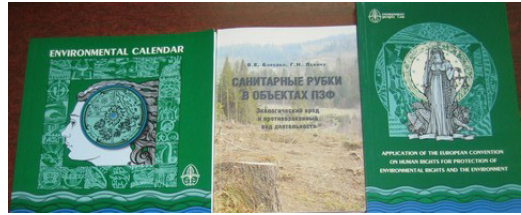
Marina Tunițchi, doctor, conferențiar universitar, a donat lucrarea: *Simpozionul științific internațional : In memoriam academicianul Constantin Popovici = Міжнародні наукові читання пам'яті академіка Костянтина Поповича. Vol. 1 : Relațiile etnoculturale moldo-ucrainene = Українсько-молдовські етнокультурні зв'язки*. Chișinău, 2015. În această publicație sunt abordate probleme actuale de etnologie, istorie, folclor, limbă și educație a comunității etnice ucrainene în Republica Moldova, a moldovenilor și românilor în Ucraina. La editarea acestei cărți au contribuit și profesorii de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea de Litere, Catedra de slavistică. În colegiul de redacție au contribuit: Tunițchi, Marina, doctor în științe pedagogice, conf. univ. și Bedonca-Cugal, Tatiana, asistent univ. În capitolul 3 *Folclor. Etnoliteratură. Etnolingvistică. Lingvodidactică*găsim

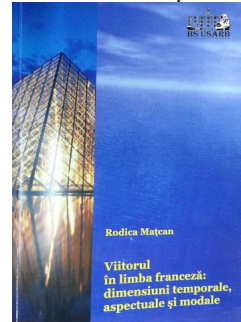

articole semnate de profesorii: Tunițchi Marina, Ciolanu Liudmila, Bedonca-Cugal Tatiana, Ignatenco Diana.

Dr. habilitat, profesorul cercetător Boris Boincean a dăruit 3 titluri în 3 exemplare din domeniul dreptului, științelor naturii, silviculturii *Aleksyeyeva Y. Application of the european convention on human rights for protection of environmental rights and the environment (manual)*. Lviv : Manuscript Publishing House, 2016; *Environmental Calendar*. Lviv : Manuscript Company, 2016; *Борейко В. Е. Санитарные рубки в объектах ПЗФ. Экологический вред и противозаконный вид деятельности*. Киев : Логос, 2016.

Rodica Mațcan, conf. univ., dr., profesoară de limba franceză, a vizitat colegii de altă data și a dăruit cartea *Viitorul în limba franceză : dimension itemporale, aspectuale și modale: Monografie*. Chișinău : Foxtrot, 2010. Lucrarea va fi de folos nu numai în plan teoretic, ci și în plan practic, pentru tineretul studios și profesorii de specialitate. Prezentul studiu deschide noi orizonturi spre noi cercetări lingvistice în domeniul limbilor romanice.

Valentina Prițcan, doctor în psihologie, conf. univ., o donat 6 titluri de cărți în 6 exemplare în limba engleză din domeniul pedagogiei și psihologiei.

Ion Solcanu, dr., prof. univ., a donat Bibliotecii Științifice USARB 8 titluri de cărți în 15 exemplare din domeniul istoriei, artei românești, etnografie, folclor. Aceste lucrări sunt destinate atât specialiștilor, cât și publicului larg de cititori.

Ilie Lupu, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Tiraspol a donat 9 exemplare ale revistei științifice *Acta et commentationes. Științe ale Educației* (din anii 2012-2016.) Revista abordează variate probleme din psihopedagogie, pedagogie generală, din teoria și metodologia instruirii axată pe disciplinele din cadrul universității

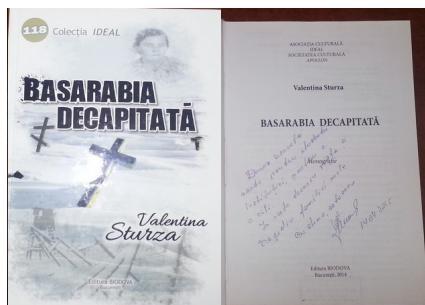

Daniel Focșa, master în Istorie la Universitatea din București, prin intermediul doamnei Diana Vrabie a donat Bibliotecii Științifice USARB ediția a doua a cărții *Escadrila Albă : o istorie subiectivă*. Iași : Institutul European, 2013. Prin această lucrare, autorul reamintește românilor de grupul tinerelor eroine ale aerului care au adus onoare țării în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

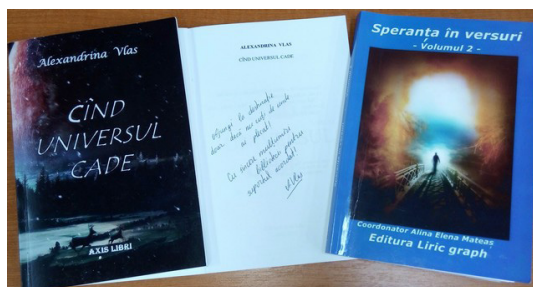
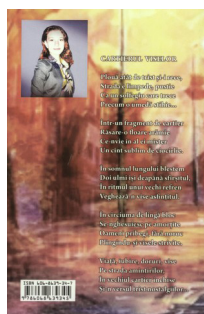
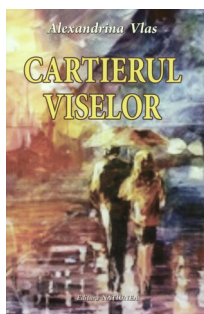

Valentina Sturza, Președintele Asociației Foștilor Deportați și Deținuți Politici din Moldova, a donat cartea *Basarabia decapitată*. București : Editura Biodova, 2014. Monografia cuprinde diverse momente din viața sa: copilărie, deportări, colectivizare forțată, foamete, activitatea profesională și cea socială.

Alexandrina Vlas, o tânără poetă, a dăruit Bibliotecii Științifice USARB volumul II al cărții *Speranța în versuri : antologie de poezie contemporană*. Buzău : Editgraph, 2015 și 2 exemplare ale cărții sale de poezii *Când universul cade*, editată la Galați, editura Axis Libri, 2016.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți aduce mulțumiri tuturor donatorilor care au completat colecția Bibliotecii cu valoroase documente pe domeniile de profil ale universității.

PUBLIKAȚII PERIODICE ÎN LIMBA FRANCEZĂ : EDIȚII RARE ȘI BIBLIOFILE

PERIODICAL PUBLICATIONS IN FRENCH: RARE EDITIONS AND BIBLIOPHILES

Elena CRISTIAN
Svetlana CECAN

Abstract: *This study is a synthesis of the research of French periodicals hold in the Scientific Library USARB Collection of Rare Documents. They include extremely rich and valuable materials, which can help to develop a significant work among students, academic staff for research and universal knowledge.*

Key words: : *French periodical publications, Rare Periodical Publications Collection, research, rare and bibliophile editions, French language*

Colecția de Documente Rare a BȘ USARB păstrează și propune pentru consultare numeroase titluri de reviste franceze. Ele sunt destinate tuturor iubitorilor de limbă franceză, limba lui Voltaire și Victor Hugo, Prosper Merimee și George Sand. Studenții, profesorii, elevii au posibilitatea nu numai de a vorbi într-o limbă a cărei bogăție și eleganță sunt deja recunoscute, dar, de asemenea se bucură de oportunitatea de a cerceta, comunica, de a cunoaște preocupările și interesele poporului francez pentru a descoperi noi lucruri. În colecția de Documente Rare sunt deținute peste 100 de publicații periodice franceze - 15 titluri din secolele XIX-XX ce prezintă variate domenii de știință: cultură, filosofie, lingvistică, literatură, tehnică, geografie, istorie etc. Pentru consultare în sălile de lectură sunt propuse o serie de titluri de reviste franceze, săptămânale sau lunare, de știință, specializate sau actualități.

Le magasin théâtral : Choix de pièces nouvelles, jouées sur les théâtres de Paris. Groisienne Année, Paris : Au magasin théâtral Boulevard Saint - Martin, N.12, tomul 14 anul 1836. Revistă săptămânală de romane și piese de teatru. Revista are circa 400 de pagini, frontispiciu în alb-negru cu o gravură ce simbolizează domeniul revistei, textul prezentat în 2 coloane, volumul cuprinde textele a 20 de spectacole. Această lucrare în formă de carte este semnificativă din punct de vedere cultural și istoric, teatrul îmbinând desenul, muzica, dansul, dar și poezia și proza. Piese de teatru prezente în acest număr: Georgine, ou la Servante du Pasteur, comedie en un acte, meele de chants, par MM. De Forges et Roche représentée pour la première fois, à Paris, sur le théâtre du Palais-Royal, le 28 juillet 1836; Mistriss Siddons, ou une actrice anglaise, comedie-vaudeville en deux actes, par MM. de Leuven et Lherie, représentée pour la première fois, à Paris, sur le théâtre du Gymnase-Dramatique, le 1er aout 1836; Tout ou Rien, drame en trois actes, par M. Ch. Paul de Kock, représentée pour la première fois, a Paris, sur le théâtre de L'ambigu-Comique, le 16 aout 1836; Le Diadeste, ou La Gageure Arabe, opera-comique en deux actes, par MM. Saint-Hilaire et Leon, représentée pour la première fois, à Paris, sur le théâtre royal de L'opera-Comique, le 7 septembre 1836; Le Frere de Piron, comedie-vaudeville en un acte, par MM. Arnould et Lockroy, représentée pour la première fois, a Paris sur le théâtre national du Vaudeville, le 13 septembre 1836, etc. În ciuda timpului trecut de la editarea acestei valoroase lucrări, starea de conservare este mediocră, semn că suferă unele degradări.

Revue des Deux Mondes, revistă lunară literară franceză, una dintre cele mai vechi publicații periodice care încă își desfășoară activitatea în Franța. Revue des Deux Mondes este o revistă de politică, istorie, artă, literatură și filozofie, fondată la 1 august anul 1829, de către Prosper Pierre Mauroy și Segur-Dupeyron, editată de François Buloz pentru a oferi un forum de idei în Franța, în ceea ce privește legăturile cu alte țări din Europa și America. Din 1831 până în 1877 redactorul-șef al revistei este scriitorul, jurnalistul francez François Buloz (1803-1877), care a dirijat revista timp de patruzeci de ani și care a știut să colaboreze cu cei mai mari scriitori ai timpului său, Charles Augustin Sainte-Beuve, Victor Hugo, Alfred de Vigny, Alfred Musset, George Sand, Balzac, Alexandre Dumas, și mai târziu, Octave Feuillet, Hippolyte Taine și Ernest Renan. Această revistă a deținut fruntea publicațiilor periodice franceze și clasamentul s-a păstrat pe tot parcursul secolului al XIX-lea. După moartea lui François Buloz (1877), conducerea revistei este preluată de

feciorul său Charles Buloz, susținut de către Paul Bourget, Ferdinand Brunetiere critici literari. În 1893 conducerea revistei este preluată de criticul literar francez Ferdinand Brunetiere (1849-1906), care este fondatorul teoriei evoluției genurilor literare. Volumul pe care îl deținem, N°1 (vol.37) anul 1937, este condus deja de Rene Doumic și inserează atât articole de critică literară, cât și de politică mondială și de teorie a dreptului semnate de scriitorul și avocatul francez Maurice Garcon (1889-1967), precum și de alte personalități notorii ale epocii (Demetrius Asteriotis, Emile Laloy, Pierre Mauriac, Andre Druelle, Andre Billy, Emile Magne, etc.). În anul 1945 se schimbă titlul în *La Revue, littérature, histoire, arts et sciences des Deux Mondes*. Din anul 1982 revine la titlul original *La Revue des Deux Mondes*. În prezent revista este dirijată de sciitorul, eseistul, criticul literar Michel Creponata (Crépu).

Revue de metaphysique et de Morale. Revistă filosofică. Apare la Paris odată la trei luni. Fondată în anul 1893 de Alphonse Darlu și un grup de tineri filosofi foști elevii în urmă cu câțiva ani la Lycée Condorcet: Xavier Leon, Brunschvicg, Élie Halévy, Louis Couturat și Maximilian Winter, pentru dezbateri filosofice. Redactor responsabil, M. Xavier Leon. Primii colaboratori: Louis Couturat, Rauh, Gaston Milhaud, André Lalande, Durkheim, Bergson, Alain, mais aussi Ravaisson, Lachelier et Émile Boutroux, Maximilien Winter. Membrii revistei aveau scopul să organizeze diverse conferințe filosofice internaționale privind explicarea naturii lumii. Deținem în colecție revista, An.35 nr.4 din 1928. Revista conține rezumate, studii critice, discuții, suplimente. Rețin atenția articolele: V. Jankelevitch. Prolegomenes au bergsonisme; A. Spaier. Pensee par universaux et Pensee par Individus; G. Gurvitch. La Philosophie phenomenologique en Allemagne : I. Edmund Husserl; J. Benda. Reponse a M. Dugas, etc..

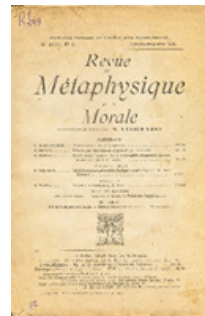
Revue de Litterature comparée. Revistă trimestrială, fondată în 1921 de către Fernand Baldensperger, Paul Hazard et J.-M. Carré. Publicată cu sprijinul centrului național de cercetare științifică la Paris, devotată studiul comparativ al literaturii europene și internaționale din punct de vedere istoric și teoretic. Este

un jurnal arbitrat care are distribuție internațională vastă, scris în franceză și engleză. Revista publică note și documente, studii critice, recenzii de carte, cronologie. Colaboratori: C. M. Lombard, E. Souffrin, H. Van der Tuin, M. E. Kronegger, R. Hess, J. Blanquat, P.P.Ottonello, H. Burger, H. Knust, H. Giordan, G.G. Strem etc. Deținem în colecție Nr.1-4 (40) 1966.

Bulletin de la classe physico-mathématique de l'académie impériale des sciences de St.-Petersbourg. Apare la Saint – Petersburg (1843-1859). Publicație ilustrată cu caracter științific multidisciplinar, editată la Academia Imperială de Științe din Saint – Petersburg. Volumul conține articole științifice pe diverse domenii: botanică, astronomie, chimie, matematică, meteorologie, mineralogie, fizică, zoologie, arheologie, literatura antică, geografie, istorie antică. Revista a fost urmată de Bulletin de l'Académie impériale des sciences de Saint-Petersbourg, nouvelle série (1890-1894) dont le titre devint Les Nouvelles de l'Académie impériale des sciences (1894-1906). Publicația a apărut în franceză și germană (1860-1888) cu articole descriptive în latină. Din cuprinsul revistei: A. Borodine. Recherches sur la constitution chimique de l'hydrobenzamide et de l'amarine. (Lu le 5 mars 1858); M. J. Menton. Remarques sur la pyramide triangulaire. (Lu le 30 avril 1858); O. Struve. Résultats des observations faites sur des étoiles doubles artificielles. (Lu le 18 décembre 1857); M. Ostrogradski. Sur la probabilité des hypothèses d'après les événements (Lu le 18 mars 1859); V. Bouniakofsky. Considérations sur un cas spécial qui se présente dans la transformation des intégrales multiples (Lu le 10 décembre 1858) etc. În colecție deținem, Tom. XVII. Nr. 1-36 (1859).

Bulletin Linguistique. Publié par A. Rosetti. Faculté des lettres de Bucarest. Laboratoire de phonétique expérimentale. Apare la Paris și București (1933-1948), sub îngrijirea lui A. Rosetti, profesor la Facultatea de Litere din București, unul dintre patronii spirituali ai școlii lingvistice de la București. Publicație științifică, editată la Facultatea de Litere de la București, de laboratorul de fonetică experimentală. Printre studiile publicate se regăsesc subiecte teoretice și practice privind istoria, originea și evoluția limbii române. Studii și articolele intitulate: A. Rosetti. Sur la „morphologie”; A. Rosetti. Remarques sur la détente des occlusives roumaines en fin de mot; J.Byck et A. Graur. De l'influence du pluriel sur le singulier des noms en roumain; Radu I. Paul. Flexiunea nominală internă în limba română (A. Graur); A. Graur. Une loi du „plus grand effort” etc.. În colecție se află reviste din anii 1933-1935.

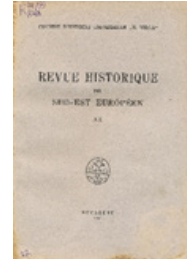
Revue Historique du Sud-Est Européen. (Continuation du „Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale”). Revistă apărută la București (1914-1946). Publicație trimestrială întemeiată și condusă de N. Iorga (1871-1940), membrul Academiei Române, profesor de istorie la universitatea din București, membru asociat al Institutului din Franța, licențiat la Sorbona, până în anul 1940. Revista are ca obiectiv promovarea unei perspective comparative în studiul Sud-Estului European, încurajând colaborarea tuturor științelor umane pentru a îmbogăți cunoașterea istoriei acestei regiuni din Antichitate până în epoca contemporană. Nicolae Iorga a publicat articole și studii în această revistă privind istoria popoarelor din Sud-Estul Europei: Une nouvelle histoire de l'Empire byzantin (1925); Un prince portugais croisé en Valachie au XV-e siècle; Une lettre de „faire part” du roi Janus de Chypre. La société roumaine du XIX-e siècle dans

le théâtre roumain: II. Théâtre d'Alexandri (première époque).-III. Théâtre d'Alexandri (seconde époque).(1926). Alte articole: C. Marinescu. Le Danube et le littoral occidental et septentrional de la Mer Noire dans le „Libro del Conoscimento”; G. Oprescu. Contribution a la bibliographie des evenements de 1848-1850 en Transylvanie et dans les Principautés danubiennes, etc.. Deținem în colecție reviste din anii 1925-1927.

Revue historique du sud-est Europeen. Institut d'histoire universelle „N. Iorga”, fondată de N. Iorga, membrul Academiei Române, profesor de istorie la universitatea din București. Director: G. I. Brătianu, comitet executiv: I. Nistor; N. Bănescu. Revista acoperă subiectele: studii de istorie, studii geografice, antropologie, cronologie, prin rubrici ca, „Balcanică și Europa Dunăreană”, „Studii pontici”, „Cronica publicațiilor maghiare”. Colaboratori: M. Berza; E. Gamillscheg; D. M. Pippidi; Em. Condurachi; V. Laurent; M. Holban; V. Papacostea; M. Lascaris etc. Deținem în colecție numere din anii 1936-1943.

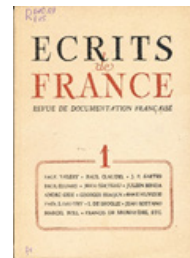
Mercure de France. Revistă de literatură înființată în 1889 de către Alfred Vallette. Primul număr al acestei reviste apare în 1890. Titlul ales este al unei publicații mai vechi „Le Mercure galant” înființată în 1672 de Donneau de Visé. Revista e cunoscută sub mai multe titluri succesive printre care și cel de *Mercure de France*, având scopul de a informa publicul cu privire la cele mai diverse subiecte și să publice poezii sau povestiri. Grupul de autori care au pus bazele acestei publicații a fost alcătuit din scriitori ca: G. Albert Aurier, J. Court, L. Denise, R. de Gourmont, J. Leclerc, E. Raynaud, J. Renard, A. Samain ș.a. Pe paginile revistei au fost publicate lucrările unor scriitori ca: L. Bloy, A.J.arry, S. Mallarme sau Rachilde, Georges Eekhoud, André Gide, Paul Claudel, Georges Duhamel, Colette, Guillaume Apollinaire, munca muzicologică de Edward Ganche. Interzisă și reapărută de câteva ori pe parcursul existenței sale, revista își încetează existența în 1965. În Bibliotecă deținem revista, №1 (vol.257), 1936.

La Chronique filmee du mois. Apare lunar la Paris (1934 -1937), redactor șef P. Caldagues. Revistă ilustrată menită să evoce prin știri situația generală din întreaga lume de zi cu zi, „cronica filmului lunar”. Aici veți găsi importante subiecte abordate de jurnaliști și scriitori ai vremii date prin articolele: Robert, Gessain. Histoires de chiens; Andre, Coeuroy. Le Mouvement musical; Jean, Loize. Plaidoyer pour les mal connus; J. Depierre. Traversee de l'organisme et „memoire” biologique; Dr. Robera. La devaluation de la medecine, etc.. Deținem în colecție revista nr. 33 – 1936.

Ecrites de France. Revue de documentation française. Publiee sous les auspices de L'institut Francais de Hautes Etudes en Roumanie. Apare la București, lunar, redactor, M. Michel Dard, director adj. al Institutului Francez București. Revista își propune să pună la dispoziție documentația publică românească, apărută sub auspiciile Institutului Francez de studii avansate. *Ecrites de France* este o selecție de articole, studii, comentarii din diverse domenii ale științei; filosofei, artei, limbii, literaturii, geografiei, istoriei, etc., publicate în revistele și periodicele franceze. Articolele sunt organizate pe rubrici: „Texte”, „Idei”, „Scrisori”, „Artă”, „Știință”, „Diverse”. Semnează articole: Paul Valery. Mon Faust; Andre Philip. Theses pour servir a une discussion; Paul Eluard. La poesie française devant le monde; Andre Gide. Education; Robert Kemp. „Le premier accroc coute deux cents francs” d'Elsa Triolet; Georges Braque. Pensees sur l'art; Marcel Boll. La contribution française aux sciences exactes. Deținem în colecție nr.1-3 din

anul 1946.

Lectures pour tous. Revistă literară ilustrată publicată de editura Hachette, cel mai mare concern francez de edituri. Apare lunar la Paris între anii 1897-1937. Pe foaia de titlu după cuprins urmează informația - Toate drepturile de traducere și reproducere a articolelor sunt rezervate pentru toate țările. Cuprinsul scrierilor însumă cele mai diverse rubrici, atractive și împărțite în trei capitole: „Theatre et roman”, „Nouvelles et recit historique”, „Articles et actualites”. Pe paginile reviste sunt publicate informații din diverse domenii: literatură, limbă, artă, teatru, istorie, geografie, tehnică, medicină, sociologie, modă etc. În revistă mai pot fi lecturate opere literare, de teatru, dintre care se cuvine a fi menționate: Andre Birabeau. *Tempete sur les cotes* (comedie); F. Ramel. *Des apaches partout* (comedie); A. et G. Acremant. *Gal, Marions-Nous!* (suite); Gaston Ch. Richard. *Monique et son chauffeur* (II); J.o. Curwood. *Fleur du nord* etc. Revista conține știri și narațiuni istorică: Jerome K. Jerome. *Le beau reve*; Amelie Murat. *Les etourderies d'arlette*; E. Fourniron. *Au berceau des borbons*; Th. Lenotre. *Trois fiancées pour un mari*; Colette Yver. *Bataille!* etc. Capitolul trei cuprinde articole și știri: Abel Bonnard. *A Saint-Pierre de Rome*; Leon Poirier. *Cain*, film *Malgache, Grock* au cinema; O. Beliard. *Les chantiers cu cardinal*; Marcel Berger. *Les professionnels du football*; M. Dujardin. *La traversee des alpes*, etc. Revista, *Lectures pour tous*, conține o galerie de imagini, fotografii, ilustrații: *L'heure de L'angelus*, juillet 1933; Mgr Lemonnier, janvier 1933; *Taudes parisiens*, novembre 1930; *Le pond de Plougastel*, octobre 1930; *Argentina devant le Micro*, juillet 1931, etc.. Revista este deosebită prin publicitatea făcută unor mărfuri din alt secol, care incită spre trecutul necunoscut. În bibliotecă deținem numere din anii 1931-1933.

Pages françaises. Revistă literară publicată de Asociația pentru Răspândirea Gândirii Franceze. Are lunar la Paris. Din cuprinsul revistei: Paul Eluard. *La poesie francaise devant la monde*; Tristan Tzara. *Sur une aurore grecque*; Francis Ponge. *Le dispositif mal-doror-poesies*; Andre Gide. *Thesee*; Jean Cassou. *Joe Bousquet*; Marcel Bealu. *Le nom*; Jean Palaiseul. *Ne soyons pas miteux*; Gaston Diehl. *Vitalite de la gravure*; Arthur Honegger. *Valery et la musique*, etc. Deținem în colecție revista din anul 1946, nr.14-15.

Este foarte bine știut faptul că revistele sunt publicații de cultură în care autorii se lansează cu texte și opere ce constituie manifestul epocii respective. Studiul prezentat vine să valorifice, să prezinte importanța publicațiilor periodice în asigurarea procesului de informare și cercetare, cu precădere în colecția de Documente Rare a BȘ USARB.

Referințe bibliografice:

1. CABAC, Ludmila. *Le role de la presse francaise dans l apparion et le developpement de la presse dans les pays roumains*. Bălți, 2011. 73 p. http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/lcabac/press_fr.pdf;
2. *ENCYCLOPAEDIA UNIVERSALIS: Corpus* : [În 23 vol.]. Vol.19: Production-Rhamales. Paris : Ed. Encicl. Universalis, 1992. 1053 p. ISBN 2-85229-287-4.
3. HANGIU, I. *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*. București : Ed. Institutul Cultural Român, 2004. 921 p. ISBN 973-577-050-4.
4. RUJAN, Ștefania, ION, Laurenția. *Cours de presse et de civilisation francaises*. Târgovește : Valahia Univ. Press, 2006. 135 p. ISBN 973-7616-31-6.

CARTE DE PATRIMONIU DIN COLECȚIA LUI MIRCEA FILIP

HERITAGE BOOK FROM MIRCEA FILIP COLLECTION

Elena CRISTIAN

Abstract: *Mircea Filip collection were integrated in the Scientific Library in 2016. It contains patrimony of great importance. The author invites readers to an exciting journey into the world of books, gathered in a life of Man, to discover together their charm and wisdom, the spirit of the characters created in different time spaces. True biblical values have today become the books on which the dedication or Ex-Libris of the author is preserved.*

Key words: *Mircea Filip Collection rare document collections, heritage book, sources of wisdom*

Împărăția cărților, cum a fost numită biblioteca, păstrează multe mărturii, oglindind istorii, oameni, fapte și idei ce rămân peste timp. **În toamnă anului 2016 în colecțiile particulare din BȘ USARB a fost integrată o nouă donație – cărți ce au aparținut Profesorul Mircea Filip din București. Fiind constituită din circa 970 de volume în limbile română, engleză, franceză și altele, Colecția „Mircea Filip”, documentele căreia vor fi descoperite** de utilizatorii USARB pentru a le ajuta să înțeleagă și să pătrundă în tainele lumii, ale universului. Se știe doar că cărțile îndeamnă omul la cunoaștere, la gândire, la examen.

În cele ce urmează, ne propunem să prezentăm câteva din particularitățile și frumusețea cărților de patrimoniu din această colecție. Documentele care au fost trecute în colecția de patrimoniu constituie publicații deosebit de valoroase pentru cultură, au o prezentare grafică deosebită, tipărituri cu dedicații și autografe autentice ale autorilor sau pentru Profesorul Mircea Filip. Cele 248 de cărți selectate ating aproape toate domeniile culturii și științei: filosofie, estetică, sociologie, drept, artă, muzică, filologie, lucrări de beletristică, geografie, istorie, editate în perioada 1908-1960, majoritatea cu titlu de unicat, dintre care cele mai vechi exemplare sunt:

- Murnu, George. Portretul Elin : Studiu iconografic din arheologia clasică cu 15 ilustrațiuni în text. București : Inst. de Arte Grafice, „Carol Gobl”, 1908, îmbogățită cu autograful „Lucreția Zamfirescu 1914”.
- John, Raphael Smith et les graveurs a la maniere noire du temps de Reynolds. Paris : Hachette et Cie, 1914, cu 64 de gravuri engleze din secolul al XVIII-lea: Thomas Frye. La Reine Charlotte, femme de George III; James McArdell. Mary Panton, duchesse d’Ancaster (Hudson); Anne Day, devenue Lady Fenhoulet (Reynolds); Laurence Sterne (Reynolds); Emma Lyon, Lady Hamilton posant une „Nature” (Romney), etc. Cartea deține un ex-libris ștampilă: Librăria „CARMEN SYLVA”.
- Leonard de Vinci. Traite de la Peinture : traduit integralement pour la premiere fois en francais sur le Codex Vaticanus (Urbunas) 1270. Ouvrage orne de 40 fig. Demonstratives de l’edition Princeps et de 100 dess. Esthetiques d’apres les Cliques d’Alinari, Brogi et Fumagalli. Paris. Librairie Delagrave, 1919.
- Găvănescul, I. Etica : Curs profesat la Universitatea din Iași în anii 1907-1908 și 1920-1921. Iași : Institutul de Arte Grafice „Viața Românească” S.A., 1922.
- Aristotel. Politica. București : Cultura Naț., 1924.

- Dorian, Emil. De vorbă cu bălanul meu. București Cultura Naț., 1925.
- Buletinul Comisiunii Monumentelor istorice: Publ. Trim. Anul XVIII. Fasc. 43-46: 1925. București: Cartea Românească, (1926). Această lucrare este o prezentare ale tuturor bisericilor din vremea lui Ștefan cel Mare actualmente cunoscute, precum ale celor câteva mai vechi, asemenea și ale celor din vremea lui Bogdan cel Orb și a lui Ștefăniță care sunt o urmare firească a celor dintâi cu un rezumat în limba franceză de G. Balș, membru al Academiei Române și Comisiunii Monumentelor Istorice.
- Petrovici, Ioan. Peste hotare. București : Ed. Casei Școalelor, 1931.
- Lovinescu, Eugene M. Antologia scriitorilor ocazionali: P. P. Carp, Th. Rosetti, N. Filipescu, Take Ionescu, C. Disescu, I. G. Duca, C. Dumitrescu-lași, P. Rîșcanu, D. Eolceanu. București : Casa Școalelor, 1932, etc.

Colecția „Mircea Filip” cuprinde exemplare de carte din domeniul filosofiei, estetică, logică, sociologie:

- Durkheim, Emil. Sociologia : Regulele metodei sociologice. București : Cultura Naț. 1924.
- Ionescu, Petru P. Ontologia umană și cunoașterea. București:Fundația pentru lit. și artă,„Regele Carol II”, 1939.
- Brăileanu, Traian. Teoria comunității omenești. București: Cugetarea – Georgescu Delafras, 1941.
- Mancaș, Mircea. Contribuții la psihologia fenomenului estetic. -București : Soc. română de filosofie, 1941.
- Vianu, Tudor. Introducere in teoria valorilor: întemeiată pe observația conștiinței. București : Cugetarea-Georgescu Delafras, 1942.
- Izvoare de filosofie : Culegere de studii și texte, îngr. de Const. Floru, Const. Nonica, Mircea Vulcănescu. București : „Bucovina” I. E. Torouțiu, 1942.
- Andrei, Petre. Manual de sociologie : Pentru licee și școli normale. Craiova. Scri-sul Românesc, 1942,
- Rădulescu-Motru, C. Lecții de logică : Logica genetică. Metodologia. Teoria cunoștinței. București : Casa școalelor, 1943, etc..

Din domeniul artei, muzicii putem menționa documentele valoroase, care vin în sprijinul dorinței de a cunoaște lumea miraculoasa a frumosului, lumea spirituală:

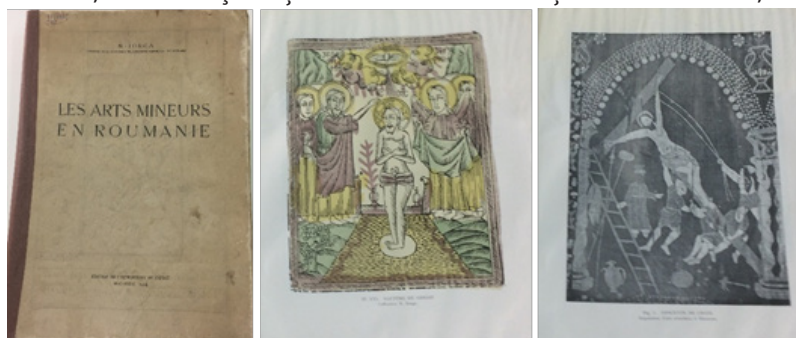
- Poslușnicu, Mihai Gr. Istoria muzicii universale : Forme muzicale la popoarele occidentale și la români : pentru clasa 6-a secundară de ambele sexe. București : Cartea Românească, (1935).
- Ciomac, Em. Poeții armoniei: I.S. Bach, Beethoven. Schumann, Chopin, Liszt, Verdi, Brahms, C. Franck, Mussorgsky, Debussy, M. Ravel, G. Enescu cu 12 portrete după desenele originale de Jean Al. Steriadi. București : Fundația pentru lit.și artă „Regele Carol II”, 1936.
- Cuclin, Dimitrie. Manual de muzică pentru clasa I-a secundară. București : Cartea Românească, 1936.
- Garofoiu, Ioan I. Cântece populare de crăciun din toate provinciile culese și aranjate pentru cor [Note muzicale]. Pitești, 1936.
- Terrasse, Charles. Histoire de L' Art: Depuis les Origines. Jusqu'a nos Jours : art Gothique. Renaissance. Paris : Henri Laurens, 1939
- Rembrandt. Geneve: Editions d'Art Albert Skira, 1957. La vie de Rembrandt; Rembrandt peintre.
- Zambaccian, Krikor H. C. Medrea. București : Ed. de Stat pentru lit. și artă, (1957) etc.
O valoare deosebită o are publicația în limba franceză din domeniul artei: Iorga, Nicolae. Les Arts mineurs en roumanie : Icones ; Argenterie ; Miniatures (207 figures dont 26 planches couleurs). București : Edition de L'Imprimerie de L'Etat, 1934.

În colecție prevalează documentele din domeniul literaturii și filologiei, ele redând evoluția culturală a societății, schimbările marcate de activitatea marilor cărturari ai timpului.

- Morariu, Leca. Multe și mărunte. Cernăuți : [S.n.], 1940.
- Călinescu, George. Principii de estetică. București : Fundația pentru lit. și artă „Regele Carol II”, 1939.
- Botez, I. Fr. Istoria literaturilor europene : Dela origini până în zilele noastre. Iași : Ed. Libr. "Ath. Gheorghiu", 1941, în conț.: Istoria literaturii germane : Dela origini până în zilele noastre; Istoria literaturii italiene : Dela origini până zilele noastre ; Istoria literaturii franceze ; Istoria literaturii ruse : Dela origini până în anul 1916.
- Lovinescu, Eugen. T. Maiorescu și contemporanii lui Vol.1 : V. Alecsandri, M. Eminescu, A. D. Xenopol. București : Casa Școalelor, 1943.
- Pohonțu, Eugen. Alexandru Alex. Macedonski. București : Inst. de Arte Grafice "Bucovina", I. E. Toronțiu, 1935.
- Perpessicius. Mențiuni critice Vol.4. București : Fundația pentru lit. și artă "Regele Carol II", 1938.
- Vrabie, Gheorghe. Folklorul : obiect. Principii. Metodă. București: Tipografia Cărilor Bisericești 1947.
- Sadoveanu, Mihail. Viața lui Ștefan cel Mare. București : Ed. Tineretului, 1956 și altele.

Colecția „**Mircea Filip**” oferă cititorilor și traduceri în limba română a capodoperelor literaturii universale: Balzac, Honore de, Bazin Herne, Camus Al., Cela Camilo Jose, Dumas Al., France Anatole, Goethe, Johann Wolfgang von, Kafka Franz,

Thomas Mann, Voltaire, Woolf Virginia, Babel Isak, Tolstoi Lev, Turghenev Ivan, etc.

Documentele din domeniul istoriei sunt o relatare, o construcție a unei imagini a trecutului făcută de oameni (istorici) care au descris și explicat perceptibile timpurilor ce s-au scurs:

- Borș, Lucia. Doamna Elena Cuza. București: Ed. „Naț.-Ciornei”, 1937.
- Stoicănescu, C. Revoluția lui Horia : [S.l. : s.n.], [1938?].
- Tarle, E. V. Talleyrand. București : Cartea Rusă, 1950.
- Pascu, Ștefan. Meșteșugurile din Transilvania până în secolul al XVI-lea. București : Ed. Acad. R.P.R., (1954).
- Balmuș, C. I. Tucidide : Concepția și metoda sa istorică. București : Ed. Academiei Republicii Populare Române, 1956.
- Plutarh. Vieți paralele Vol.9 : Alexandru și Cezar. București : Ed. Științifică, 1957.
- Condurachi, Emil. Hestia. București : Ed. de Stat pentru lit. și artă, 1959.
- Iorga, Nicolae. Istoria literaturilor romanice in dezvoltarea și legăturile lor. Ed. ingr. de Alexandru Duțu. Vol.1-3. Bucuresti : Ed. pentru lit. Universală. Vol.1 : Evul Mediu, 1968. Vol. 2 : Epoca modernă (până la 1600), 1968. Vol. 3 : Epoca modernă (De la 1600 până în zilele noastre), 1968 etc.

Multe dintre aceste cărți dețin însemnări marginale, ex-librisuri, dedicații și autografe. Există peste 100 de volume ce conțin notițe sau autografe, scrise de mână, care specifică cine le-a scris. Cărțile au ajuns pe diferite căi la posesorul lor, care le-a citit și a revenit la conținuturi poate nu o singură dată, nemaivorbind de autorii lor. Mircea Filip l-a cunoscut personal pe poetul, muzicianul, editorul și nuvelistul rus Bulat Okudjava, aceasta deducem din autograful:

- *(Călătoria diletanților! -1984.) Un prieten vechi reântâlnit Bulat Okudjava București 19.09.2000, pe cartea: Okudjava, Bulat. Întâlnire cu Bonaparte. București: Editura UNIVERS, 1999.*
- *D sale Domnului Cicerone Muncenic. Omagiu Șt. Ciobanu, pe cartea: Ciobanu, Ștefan. Istoria literaturii române vechi Vol.1. București : Monitorul Ofic. și Imprimeria Statului, Imprimeria Naț., 1947;*
- *Pentru d-na Frențiu Lucia. Victoria și Maria cu simpatie nedisimulată și respect 20.07.2013 pe cartea: Pertescu, Nicu. Șoapta cuvintelor. București : Ed. Semne, 2013.*
- *Doamnei Lucia Frențiu cu amintiri! Autorul 17.03.1999 pe cartea, Vărgatu Sergiu Mircea. Cântec de glorie învinșilor. București : Ed. Eurasia 1999.*
- *Luciei Frențiu cu multă stimă și prietenie Liliana Kent 19. XII.1996 pe cartea, Goanță,*

Grigore. Antipatimi. București : Casa de ed. Kent Stil, 1995.

- *Mircea Filip cu dragoste și prietenie 2002* pe cartea, Buletinul Comisiunii Monumentelor istorice : Publ. Trim. Anul XVIII. Fasc.43-46 : 1925. București : Cartea Românească, 1926.
- *Craciunul anului 2011, Cu înaltă dragoste, simpatia afecțiunea D-na Lucia Frențiu Iani și Carmen* pe cartea, Popescu, Simona. Exuvii: Roman. Iași : Polirom, 2011 Ex libris, *Biblioteca Personală Oana Boieru* și autograful, *La mulți ani! 21.II.88 Badea Tudor* pe cartea, Brătescu-Voinesti, Ioan Alexandru. Întuneric și lumină. București : Ed. Minerva, 1987 și multe alte autografe și dedicații.

Printre cărțile de patrimoniu ale Colecției „Mircea Filip” găsim una deosebită prin informațiile păstrate pe paginile ei. Cartea, Oprescu, G. Țările Române văzute de artiști francezi (sec.XVIII și XIX). București : Cultura Națională, 1926, deține autograful „*Luată la premiul I în cl. 7a Gh. Maraloi 1934-35*”, ex-librisul eticetă: **FUNDAȚIILE CULTURALE REGALE "FUNDAȚIILE CULTURALE REGALE. Această carte este dăruită de MAJESTA-TEA SA REGELE CAROL II prin Fundațiile Culturale Regale pentru educarea tineretului și răsplătirea elevilor studioși ce se îndreaptă spre cultură, și un alt ex-libris ștampilă Dr. Maraloi Gheorghe. Cu premiul I în cl.7a ajuns doctor în științe la vârsta maturității.**

Aceste „izvoare de înțelepciune”, reprezintă un generos și util demers cultural ce vine cu informații utile pentru utilizatorii bibliotecii, îmbogățind cu noi titluri colecția BȘ USARB. Au fost reproduse doar câteva comentarii referitoare la Colecția „Mircea Filip”. Vom încheia prin a exprima recunoștința noastră Pro-

profesorului Mircea Filip pentru valoroasa și bogata colecție de carte care a ajuns la Bălți și azi poate fi citită ca și mulți ani în urmă. Bibliotecarii USARB vor gestiona, vor promova și vor păstra toate aceste podoabe culturale pentru generațiile ce vin, îndeplinindu-și nobila lor misiune. Să ne amintim de spusele lui Victor Hugo : *Să descifrezi o carte, să te cufunzi în ea, să crezi, Ce Sărbătoare!*

**БИБЛИОТЕКА И ЗИМОРОДОК В СЕРИИ «СЕКРЕТНЫЙ ЗООПАРК»
БРАЙАНА ЧИКА**

LIBRARY AND KING FISHER IN „THE SECRET ZOO” BY BRYAN CHICK

Марина ШУЛЬМАН

Abstract: *This article is devoted to the symbol of library in two books from a cycle of novels „The Secret Zoo” by Bryan Chick („Children’s Crown Award” in 2016). The symbol is connected with problems of space design and social mission of library in 21-th century.*

Key words: *modern library, library space design, The social mission of the library, Children’s Crown Award, Brain Chic*

Маленькие герои книг Брайана Чика из серии «Секретный зоопарк», четверка скаутов, в которую входят Ной, его сестра Меган и друзья Элла и Ричи, дважды оказываются в здании библиотеки. Оба посещения производят на подростков неизгладимое впечатление. Целью настоящей статьи является попытка выяснить, какую роль играет символ библиотеки в идейно-нравственном смысле серии книг, превративших их автора Брайана Чика в 2016 году в обладателя американской литературной премии Children’s Crown Award.

В 1982 году, когда я устроилась на работу, читальные залы были рассеяны по разным корпусам. Сооружение трехэтажного здания, предназначенного для библиотеки и объединяющего под своей крышей все читальные залы, абонементы и отделы, стало событием не только для нашего коллектива, но и для всего университетского сообщества, для всего города и Республики. В разработке проекта непосредственно участвовала Фаина Аркадьевна Тлехуч, директор библиотеки в те далёкие времена. Продвижением проекта лично интересовались господин Николай Дмитриевич Филипп, ректор университета, а также господин Валерий Иванович Кабак, проректор. Переброска огромного массива книг, которым к тому времени располагала наша библиотека, потребовала усилий не только библиотекарей и студентов. Участвовали и преподаватели, которым все работники нашего заведения, бывшие свидетелями переезда, до сих пор глубоко благодарны. В книге Брайана Чика именно с образом библиотеки связаны вопросы происхождения силы, а также грядущая выживаемость Зоополиса. Господин Иван Федорович Гажим, поздравляя нас с днем библиотеки, высказал мысль о том, что именно она является средоточием человечности. Современная библиотека призвана всемерно способствовать гуманизации социальных взаимоотношений. Утрата этого культурного заведения, осознающего свою гуманитарную миссию, и квалифицированно осуществляющего необходимые социальные функции, привела бы членов общества, по выражению господина Гажи́ма, ректора нашего университета, к малоприятной перспективе отправиться в леса и вновь влезть на деревья. Если учесть мнение современных экологов и специалистов по землепользованию, обеспокоенных вырубкой деревьев и коррозией почв, вскоре окажется невозможным даже такой нерадостный сценарий «спасения» человечества.

В книге «Тайны и тени», входящей в серию «Секретный зоопарк», описывается двадцатипятиэтажное восьмиугольное здание. Все пространство библиотеки поделено на восемь секторов, в которые ведут восемь отдельных лестниц. На вершине каждой из них расположена площадка со входом и действующим фонтаном. Юные скауты поднимаются по лестницам, оседлав полярного медведя Бу-

рана и носорога по имени Малыш Большерог. На последней ступеньке выбит девиз – «Библиотека Секретного общества – Непременно загляните!». Мраморное здание в ширину, по подсчетам Ноя, главного героя серии, занимает площадь, примерно равную двум футбольным полям (600 футов). Над двадцатым этажом возвышается стеклянный потолок с мозаикой, украшенный пейзажами, изображениями животных, птиц и книг. Здание украшено мраморными балконами и высокими книжными шкафами. Описание такого строения вызывает удивление, а также апеллирует к эстетическому чувству читателей. Взгляд подростков, а вместе с ними и читателей движется снизу вверх по мере продвижения по лестницам. Взорам открывается внутреннее пространство библиотеки, пронизанное светом, с необычными деревьями и странными книжными полками. В германо-скандинавской мифологии дерево Иггдрасиль (Yggdrasil) олицетворяло собой ось мироздания. В ветвях его гнездились орел и сокол. Крона ясеня уходила в небеса, а корни подгрызал ужасный дракон. Брайан Чик сравнивает деревья, растущие в библиотеке, со стенами грандиозного лабиринта. Они не только нависают со всех сторон, деревья роняют листья, живописным ковром устилающие пол. Ной удивленно спрашивает, что происходит с книжными полками, когда деревья растут и получает неожиданный ответ Соланы: «Они подстроятся». Заплаты появляются на книжных полках тогда, когда сквозь них прорастают ветви деревьев. На горизонтально растущих ветвях деревьев стоят книги. Сближение в одном предложении изображений птиц, животных и книг выражает на уровне синтаксиса важную для Брайана Чика мысль о близости природного и культурного начал. Этот же мотив выражен симбиозом деревьев и книжных полок. В библиотеке царит атмосфера добра и самоизлечения. В контексте повествования Брайана Чика «темные земли» - область, лишённая доброты. Бархатные заплатки на полках напоминают бережно вылеченные раны. Здание библиотеки озарено светом, проникающим через стеклянный потолок. Дверные проемы завешены стеклянными бусами и нитями жемчуга, отражающими солнечный свет, пускающими солнечных зайчиков и негромко звенящими при входе и выходе каждого посетителя.

По всему зданию тянутся узкие проходы. По ним передвигаются читатели. Посетителям разрешается не только читать названия, но и «водить пальцами по корешкам книг, прежде чем снять их с полок». Проработав в библиотеке Бельцкого университета 35 лет, я помню времена, когда не существовало открытого доступа. Книгу надо было попросить у библиотекаря прежде, чем до неё дотронуться. По мере совершенствования справочного аппарата возрастала его роль в процессе обслуживания читателей. Одновременно шел процесс либерализации доступа к книжным полкам. Читатель получил возможность, подойдя к стеллажу, прикоснуться к книге.

Младенец, обладающий способностью слышать и видеть, но не имеющий осязания, неизбежно столкнется с серьезными проблемами в смысле выживания. При этом в разных культурах различное отношение к прикосновениям. В древности в Болгарии женщины в знак приветствия целовали гостя. На грузинской свадьбе нельзя, танцуя с невестой, дотронуться до неё. В этом случае празднование может закончиться скандалом. У древних евреев между вступившими в диалог мужчиной и женщиной должна была сохраняться дистанция. Существует своеобразная классификация культур по принципу отношения к прикосновениям. Наиболее дистантными считаются культуры, распространенные в Средней Азии. Североамериканская, а также культуры жителей Северной Европы характеризуются как дистантные. Контактными считаются южноевропейские и латиноамериканские культуры.

Являясь библиотекарем-читателем, которого от хорошей книги за уши не оттащишь, я знаю по собственному опыту, что порой выбираешь не то издание, которое нашел в каталоге. Бывает, обложка притягивает взгляд, хочется потрогать, открыть книжку. Прочитав несколько страниц, ты уже не можешь выпустить её из рук. В сущности, решают дело прикосновение и две-три вычитанные фразы. Франческо Петрарка писал: «В книгах заключено особое очарование; книги вызывают в нас наслаждение». С высказыванием итальянского поэта можно сопоставить выводы, сделанные представителями «Nielsen Norman Group» в 21 веке. Исследователи констатируют: «набранную печатным шрифтом и пахнущую типографскими чернилами книгу гораздо приятней держать в руках. Книга материальна в отличие от компьютерного аналога, а люди, по своей природе, привыкли к осязательному миру». Тесты, проведенные исследователями показали, что частое использование компьютерных ридеров снижает скорость чтения, в среднем, на 6,2 процента. При использовании «Amazon Kindle 2» происходит снижение на 10,7 %. Использование обычного компьютера приводит к падению скорости чтения в 1,5 раза.

Мне встречались книги, заплесневевшие на дачных чердаках, с ядовитым запахом, способные вызвать аллергическую реакцию или блефорит. Но это книги, переродившиеся под влиянием зла, искаленные людьми. В повествовании Брайана Чика одним из источников силы являются эмоции. Потомки погибших во время путча сасквошей, ужасных недочеловеков, по словам Соланы, «держатся за свою ненависть», пестуют в себе желание отомстить тем, кто некогда расправился с их прапрадедами. Это чувство придает им силы, необходимые для борьбы. Та же ненависть заставляет «десандеров» отбрасывать тени, используя которые удастся спастись де Граффу. Уже пойманный Ноем злобный разрушитель уходит невредимым из рук «десандеров» по их же собственным теням. Библиотекари, хранители книжных полок, а также текстов на любых носителях, не должны забывать о том, что зло не в искаленной печатной продукции, а в людях, лишивших книги необходимого ухода и заботы.

В большей или меньшей степени в любом тексте сокрыта энергия. В отлично изданной и прекрасно иллюстрированной книге она многократно усилена мастерством создателей шедевра полиграфического искусства, конгениального духовному смыслу книги. Вспоминается афоризм Фенимора Купера: «Книги, подобно оружию, обладают силой, чтобы спасти или разрушить». Ною удастся завлечь де Граффа в ловушку, временно одержать победу над злом потому, что сила его вырастает не из ненависти и мстительности, а совсем из других чувств: преданности сестре или первой влюбленности. Изначально библиотеки христианского мира возникали в монастырских стенах или являлись частью замковой архитектуры. Книги передавались по наследству как часть семейного достояния. Многие древние народы, формируя собственную картину национального мира, включали в неё отношение к книге. Армяне передают из уст в уста историю спасения двумя женщинами книги из города Муш, иудеи называют себя «народом книги», трудно переоценить значение гомеровского эпоса для греков или перечислить все отзвуки Эдды (германо-скандинавская мифология) в культуре современных европейских народов. Неоспоримо значение Нового Завета для христиан или Корана для мусульман. Веками книга воспринималась как средоточие мудрости и знак высокого социального статуса ее владельца.

В серии «Секретный зоопарк» Брайана Чика в здании библиотеки в непосредственной близости от книжной коллекции принимаются судьбоносные для Зоополиса, его обитателей и скаутов решения. Об энергии, сокрытой в книгах,

замечательно писал Джон Мильтон: «Книги – не мертвые совершенно вещи, а существа, содержащие в себе семена жизни. В них – чистойшая энергия и экстракт того живого разума, который их произвел». Физическое пространство библиотеки насыщено разнообразным движением и энергией. В библиотеке «Секретного общества» в серии Б. Чика «Секретный зоопарк» скользят по воздуху падающие листья, слышен плеск воды, движутся жемчужные нити, входят и выходят посетители, непрерывно растут деревья, вверху перемещаются обезьяны в синих жилетках, помощники библиотекаря. Они хватают книги, прыгают или спускаются по мостику, чтобы передать издание посетителю-человеку. Скауты во главе с Тамероном вынуждены остановиться и пропустить группу ленивцев, медленно перемещающуюся в здании библиотеки. Даже варан, огромная ящерица, ползет со связкой книг на спине. Движение в стенах библиотеки часто медленное, но всеобъемлющее и целеустремленное. Все, кроме тех, кто читает, двигаются.

Читатели устроились возле фонтана. Кресла с подлокотниками, удобные, мягкие. Даже пуфики для ног есть. Люди из группы читающих выглядят самоуглубленными, они похожи на погруженных в медитацию. Читатели, оставаясь физически неподвижными, охвачены энергией работающей мысли и воображения, а также эстетическим наслаждением. Картина, нарисованная Брайаном Чиком, заставляет вспомнить оригинальный памятник книге. В основе монумента сопоставление чтения, омывающего и очищающего душу, со сказочной живой водой из фольклора многих европейских народов. Огромная книга сделана из дерева, корешок её выполнен в виде металлического цилиндра с отверстиями. Страницы книги образуют водные струи, бьющие из отверстий в корешке. Вращаясь со стороны на сторону, цилиндр создает впечатление переворачивающейся страницы. Памятник установлен в Будапеште (Венгрия).

ПАМЯТНИК КНИГЕ В БУДАПЕШТЕ   БАРХАТНАЯ КНИГА АЛЕКСЕЯ МИХАЙЛОВИЧА

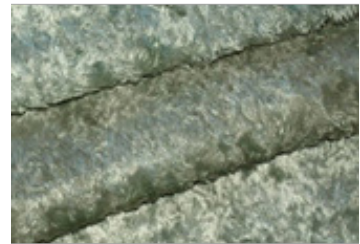
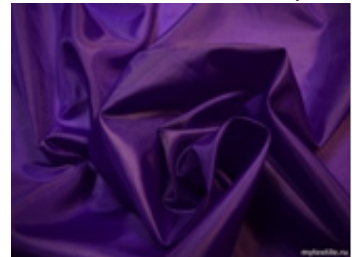
Пожилая женщина в очках с дужками, украшенными бусинками, является библиотекарем. Рядом с ней вышагивает черепаха. К ее панцирю привязан ящик с книгами. Хозяйку библиотечного пространства зовут миссис Феллертон. Она немолода, но энергична и любезна. Ной предполагает, что источником силы являются бархатные заплатки на книжных полках. Из того же материала вставки на одежде уроженцев Зоополиса. Волшебные шторы, отделяющие входы в различные павильоны зоопарка, также из бархата.

У бархата есть своя история и символика. В его основе естественная или искусственная шелковая нить. Материал с высоким ворсом называется плюшем, а с коротким – вельветом или велюром. В обиходе распространен бархат с

искусственной основой. Одной из разновидностей бархатной ткани является кайсацкий бархат (Velours du Kasai). Его производили в Конго представители народности шува. Ткань изготовлялась из измельченной древесной коры или листьев рафии. Ремни из неё символизировали силу. Их носили представители знати. Узор состоял из черных и белых фрагментов и мог быть очень сложным. В 1247 году в Венеции была учреждена гильдия изготовителей бархата. В 16 веке этот материал стал весьма популярным при европейских королевских дворах. Русские императрицы любили одеваться в бархат. Троны покрывали бархатной тканью. В России бытовала «бархатная книга». Она была составлена в 1687 году при царе Алексее Михайловиче и называлась «Родословная книга князей и дворян российских и выезжих». В 1787 году книга была издана Н. Новиковым, по сей день являясь ценным документом для генеалогических исследований. Пик популярности бархата пришелся на средневековье. Затем ткань стали реже использовать. Новый взлет популярности связан с выступлениями ансамбля «The Beatles». Члены ансамбля надевали бархатную одежду. Бархатные костюмы часто носил нобелевский лауреат поэт Иосиф Бродский. В 20-21 веке из бархата производят одежду и сумки, этим материалом обивают мебель и стены. Новый и чистый бархат означает почет и богатство, потертый - неприятности. Разные цвета имеют различное символическое значение. Синий связан с гордостью или усталостью, черный со смертью, красный предвещает любовный роман, зеленый манит обещанием неожиданного богатства, а фиолетовый сулит почет, славу и роскошь.

Герой «Секретного зоопарка» знает о том, что бархатные шторы, вовремя задернутые, могут принести избавление от опасности. Ощущая очарование этого материала, Ной спрашивает, откуда берется врачующая сила бархатных заплаток. Миссис Феллертон говорит, что «сила рождается не в бархате. Она исходит из книг, их мудрости и сокрытых в них слов». Бархат, по ее мнению, «собирает хранящуюся в книгах силу и преобразует ее в нечто видимое глазу», именно в то, что способно изменить конфигурацию книжных полок. Библиотекарь видит, что подросток не совсем понимает ее. Женщина с круглым и добрым лицом проявляет неожиданную строгость и категоричность, утверждая: «Знание приходит со временем. Никак иначе». Высказывание миссис Феллертон, по-нашему мнению, из категории ответов, предназначенных не для удовлетворения любопытства, а для активизации мысли читателей.

Описывая второе посещение (книга «Нападения и спасения»), Брайан Чик повторяет мотивы предыдущего рассказа о библиотеке «секретного общества». Упоминаются «высокие деревья», «бесчисленные книжные стеллажи», а также книги, «теснящиеся на горизонтальных ветках» деревьев. Автор рассказывает об обезьянах, выискивающих для посетителей нужные тома, а также о читателях, удобно расположившихся в мягких креслах. Книги, которые снимают с веток обезьяны, сравниваются с фруктами. Эта аллюзия заставляет вспомнить предыдущее описание библиотеки, где в одном ряду упоминались изображения птиц, животных и книг. Новое сопоставление поддерживает мысль о единстве природного и культурного начал. Ной видит все подробности сверху потому, что

он осматривает библиотечное пространство, поднимаясь в лифте. В первом случае взгляд главного героя был направлен снизу вверх. Ной поднимался по лестнице. Когда лифт добирается до самого купола, подросток вновь видит стеклянный потолок. Все пространство «затоплено ослепительным светом», заставляющим скаутов щуриться. Они выходят на прозрачный пол комнаты, расположенной под самым потолком.

В комнате со стеклянными стульями стеклянные стены и прозрачный пол. Ричи становится страшно. Он спрашивает, выдержит ли пол вес посетителей. В центре в бархатных плащах сидят члены Тайного совета. Мистер Дарби, представляя скаутов, сообщает, что комната называется «комнатой отражений». С опозданием появляются «технар» по имени Зак. Его худая фигурка одета в мешковато сидящую одежду, заляпана маслом, на голове прическа ирокез. Очки Зака держатся на резинке, а появление его сопровождается выбросами дыма. После некоторой заминки агрегат на тележке всё же начинает работать. Одной из особенностей стиля Б. Чика является соседство романтической линии с откровенной приземленной натуралистичностью. Фигура технаря обрисована карикатурно. Он протирает очки краем футболки, вымоченным в слюне, и время от времени почесывает костистый зад. Дальнейший ход повествования показывает, что мистер Дарби правильно определяет Зака как умелого «профи». Он демонстрирует миниатюрную видеокамеру с дюжиной объективов. В каждом из них линза в тон витражным стеклам. Умельцы Зоополиса разрабатывают приборы, работающие с использованием магии.

Прикрепив волшебную камеру к телу отважного зимородка по кличке Марло, его отправили в разведку в павильон под названием «Жуткие создания». Зимородок (alcedo atthis) совсем мал (весит 31 грамм). Обитает в трех стихиях: для полета нужен воздух, для питания прозрачная озерная или морская вода с рыбой, птенцов выводит в недрах земли. Гнездиться любит у небольших заросших водоемов с чистой проточной водой вдалеке от городов. Видит под водой, может взлететь из-под воды, иногда пробивает ледяную корку, являясь миниатюрным символом мужества и выживаемости в тяжелых условиях. Русское название птички связывают не с зимой, а с искаженным словом «земля», с тем, что зимородок выводит птенцов в земной тверди, в туннеле, прорытом в отвесном берегу обрывистого берега. Рассказывают, что он способен впасть в длительный анабиоз. Зимородок прерывает дыхание, а через полгода, при условии плавного таяния льдов, птичка способна очнуться и выжить. Вблизи оперение зимородка неярко, а в воздухе маленькая фигурка кажется сияющей зеленовато-голубой краской. Таков колер верхней части тела зимородка. Животик у него рыжий, а лапки красные.

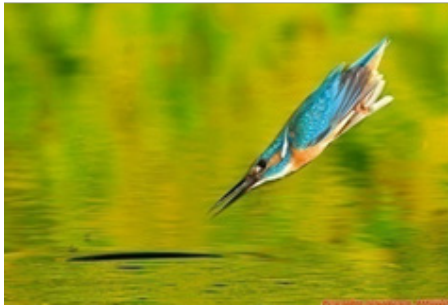
С зимородком связано немало легенд. В повествовании Б. Чика воедино слиты черты реальной птички и легендарного символа. Овидий в «Метаморфозах» повествует о том, что дочь повелителя ветров Эола прекрасная Альциона была счастлива замужем. Супруги навлекли на себя гнев богов, называя друг друга Зевсом и Герой. У мужа начались неприятности, и он собрался к оракулу. Альциона, страшась морских ветров, уговаривала отложить поездку или позволить ей сопровождать мужа. Случилось кораблекрушение. Супруг умер с ее именем на устах, радуясь тому, что дочь Эола, его жена, выжила. Боги, сжалившись, послали молящейся и страдающей женщине сон, увидев который, она поняла, что супруг погиб. Альциона бросилась в море. По одной версии боги милосердно превратили их обоих в зимородков. По другой – зимородком стала лишь Альциона. Мужа превратили в ласточку. В соответствии с иной греческой легендой Альциона – предводительница пляд. В Германии считалось, что зимородок предвещает богатство, отпугивая моль.

Англичане особенно ценили его умение ловить рыбу. У древних евреев зимородок – одна из птиц, выпущенных Ноем из ковчега, когда он искал место для причала после потопа. Борясь с бурей, зимородок поднялся выше солнца, опалившего его тельце. Спасла благословенная прохлада высших сфер, до которой дотянулась верхняя часть тельца птички. Порой Зимородка отождествляли с возрождающимся фениксом, его битва со змеей символизировала схватку божественного разума с темными силами. В повествовании Брайана Чика Марло (зимородок) олицетворяет преданность, мужество и ловкость в борьбе, энергию и выживаемость. По отношению к Ною и его друзьям зимородок одновременно выполняет функции сказочного волшебного помощника, вестника и психопомпа (существа, сопровождающего душу в загробном путешествии). Возвращение Марло из опасной разведки позволяет выволить из плена десандеров, обитателей Зоополиса.

После нажатия кнопки пол «комнаты отражений» начал вращаться, её пространство прочертили лучи, послышался треск. У кого-то закружилась голова, кого-то затошнило. Повествование начало слегка напоминать триллер. Физическое пространство библиотеки разомкнулось и впустило в себя виртуальную реальность. Герои Брайана Чика, а вместе с ними и читатели, увидели все то, что повидал во время своего опасного путешествия зимородок Марло. Присутствие де Граффа действует как болезнь. Отравленные зловещей магией животные увеличиваются в размерах, теряют собственную волю и становятся монстрами в руках теневика. Присутствующие в «комнате отражений» благодаря отважной птичке с камерой узнают, где находятся пленники Де Граффа.

Марло удается поднырнуть под опускающуюся перегородку, вылететь

через ячейку сетки и упорхнуть от сасквочей. Увиденное позволяет членам Совета понять, что зло уже давно находится среди них. Ясно осознав, в какой ситуации находится Зоополис, его жители сумели выиграть очередной раунд борьбы с теневиком. Для читателей второе посещение библиотеки отличается тем, что в сферу библиотечного пространства входит виртуальный мир. Диалог двух реальностей (физической и виртуальной) высвечивает нечто важное в том мире, где обитают юные герои «Секретного зоопарка». Бесполезно отрицать, что в 21 столетии цифровые технологии существенно изменили мир, в котором живем мы сами, современники Б. Чика, автора книги.

Анализ двух фрагментов с описанием посещений библиотеки «секретного общества» (книги «Тайны и тени» и «Нападения и спасения» из серии «Секретный зоопарк» Б. Чика) позволяет сделать некоторые выводы:

1. Автор книг из серии «Секретный зоопарк» описывает публичную библиотеку, расположенную в современном функционально приспособленном к ее нуждам здании. Его дизайну присущи одновременно черты реальные (удобная мебель, фонтан, стеклянные стены) и фантастические (деревья внутри здания библиотеки, узор из листьев на полу, книжные полки с бархатными заплатками).

2. Оба фрагмента повествования о библиотеке «секретного общества» пронизывают одни и те же мотивы: свет как эмблема доброты, книжки на горизонтальных ветвях деревьев, обезьяны, достающие с верхних полок нужные посетителям тома, и увлеченные читатели как символы единства природного и культурного начал.

3. Самым запоминающимся моментом в первом фрагменте, является, по-нашему мнению, диалог между подростком Ноем и миссис Феллертон об источниках силы. Отвергнув всесилие ткани, она направляет мысль Ноя в иное русло, говоря о мудрости, сокрытой в словах и книгах.

4. Во втором фрагменте Элла в восторге говорит о просмотре: "Круче, чем 7 D!". Совместное проживание запечатленного и воспроизведенного в форме многомерного пространства путешествия птички по имени Марло вызывает непроизвольные физические реакции и потрясает души участников просмотра ужасом и состраданием, приближая их к древнему катарсису Аристотеля. Страх перед могуществом злобной воли теневика и сочувствие к его пленникам помогает участникам просмотра в «комнате отражений» многое понять и решительно целенаправленно действовать.

5. Учитывая мифологический аспект повествования, вводимый фигурой реальной и в то же время овеянной древними легендами птички Марло (зимородка), можно утверждать, что единство физического и виртуального пространства библиотеки соответствует общеевропейским представлениям о расположенном вверху гармоничном мире света и добра, противостоящем темному царству подземелья, а бой птицы-души с жуткими ползучими врагами по-новому воспроизводит древнюю битву света с тьмой, добра со злом, божественного упорядочивающего начала с хаосом разрушения. В свете разговора об идеалах, ценностях и гуманитарной миссии библиотеки 21 века такое понимание ее роли в обществе созвучно современным представлениям о жизненно необходимой гуманизации процессов совместного сосуществования в 21 веке.

6. Библиотека «секретного общества» в повествовании Брайана Чика является одновременно хранительницей бесчисленного количества фолиантов и местом встречи, совместного просмотра и организации продуктивного обмена мнениями представителей самых разных социальных групп, людей разных возрастов и профессий, что соответствует необходимой и осознанной со стороны работников современной библиотеки потребности бытования последней в качестве неангажированной и неполитизированной хозяйки помещения, предназначенного для мирного и искреннего социокультурного диалога.

Использованная литература:

1. ГРЕЙВС, РОБЕРТ. *Мифы Древней Греции* : В 2 т. Пер. с англ. К. П. ЛУКЬЯНЕНКО. Под ред. и с послесл. А. А. ТАХО-ГОДИ. Москва : Прогресс, 1992.
2. ЛАВРЕНТЬЕВА А. П., АКСЮЧЕНКО М. А. Становление английской литературной сказки. В: *Молодой ученый*. 2015, nr.22.1, pp. 196-199.
3. МИФЫ НАРОДОВ МИРА : Энциклопедия : В 2 т. Москва : Большая Рос. Энцикл., 1980
4. ЧИК, БРАЙАН. *Тайны и тени* : повесть. Пер. с англ. А. В. ДЕМИНОЙ. Москва : Эксмо, 2016. 320 р. (Секретный зоопарк). ISBN 978-5-69974780-1.
5. ЧИК, БРАЙАН. *Нападения и спасения* : повесть. Пер. с англ. А. В. ДЕМИНОЙ. Москва : Эксмо, 2016. 320 р. (Секретный зоопарк). ISBN 978-5-69974780-1.

„МУЗЫКА ОСТАЕТСЯ В ДУШЕ”

Интервью с госпожой Маргаритой Сергеевной Тетелей, доктором педагогических наук, заведующей кафедрой искусства и эстетического воспитания Бельцкого Государственного Университета имени А. Руссо

„MUSIC IS IN THE SOUL”: INTERVIEW WITH MRS. MARGARET TETELEA, PHD. PROFESSOR, THE HEAD OF THE CHAIR IN BALTI UNIVERSITY

**Marina ŞULMAN
Margarita TETELEA**

Abstract: *Mrs. Margaret Tetelea, PhD Associate Professor, the Head of the Chair, is a brilliant teacher, meticulous researcher and successful manager. She speaks in her interview about her childhood and parents, talent and labour in art, great composers as national heroes, classical music in 21st century and music education at our University (Balti University).*

Key words: classical music in 21st century; music education; music perception; R. Wagner; A. Vivaldi; P. Tchaikovsky; Ion Gagim

Госпожа Маргарита Сергеевна Тетеля, заведующая кафедрой искусства и эстетического воспитания, произнесла слова, вынесенные в заглавие данной беседы на концерте молодых исполнителей, лауреатов конкурса имени Джордже Энеску. Обладая практичностью менеджера 21 столетия, Маргарита Сергеевна, одновременно, является представительницей парадоксального мира музыки, в котором гармонично сочетаются трагическая мощь мировых катаклизмов с трепетностью человеческого дыхания, безбрежная даль космических пространств с бесспорной близостью представителей всех народов и вероисповеданий в общности эстетического переживания.

Общение с Маргаритой Сергеевной, доктором педагогических наук, расширяет кругозор и одаряет теплотой дружественного участия. Госпожу Тетелю как личность отличают сочетание требовательности и демократизма, энергичность и широта кругозора. Ее богатый педагогический опыт, а также богом данная способность каждую встречу с музыкой переживать глубоко и просветленно, соседствуют с искренним желанием помочь слушателям обрести умение воспринимать музыку, испытывая при этом эстетическое наслаждение.

Заведующая кафедрой искусства и эстетического воспитания Бельцкого университета убежденно говорит, что «общество без музыки ущербно». Музыка помогла человечеству развить у себя способность к глубокой медитации. Слушая ее можно прочувствовать и отрефлектировать то, что еще не поддается определению в терминах точных наук. Быть может, именно музыка даст возможность нашим современникам сочетать гламурность и отстраненность бесчисленных безличных информационных источников как особенности менталитета 21 столетия с надеждой на разумность и волю к мирному сосуществованию человеческого сообщества двадцать первого века.

ПРЕДЛАГАЕМЫЕ ВОПРОСЫ

1. Госпожа Тетеля, помните ли вы свою первую встречу с музыкой? Когда и как это произошло?

Во времена моего детства мы жили на улице Николаева в восьмиквартирном доме, где проживали представители всех национальностей: молдаване, русские, евреи. Мне нравилось, что в еврейских семьях считалось хорошим тоном иметь библиотеку и отлично готовить. Дед был плотником, любил работать по дереву и делать красивые вещи, по преданию в его семье хранились запрещенные румынские издания. Мама выращивала цветы, желтые, бледно-сиреневые, самых разных окрасок и всевозможных оттенков. Я и сейчас помню, какие красивые были у нее петушки, флоксы, черноривцы. Моими любимыми цветами являются хризантемы. У моего отца также была библиотека. Мы с мужем собираем свою. Меня радует, что сын проявляет интерес к нашей библиотеке.

Моя первая встреча с музыкой произошла в семье. По телевизору передавали концерты. Чаще всего эстрадные, но время от времени звучали камерные и симфонические оркестры. В школе были духовой оркестр и хор. Мама пела народные и эстрадные песни, отец играл на гитаре. Он был директором школы. Сейчас эта школа носит его имя. Папа ценил образование, и ему нравилась музыка, поэтому он отправил меня в музыкальную школу в семилетнем возрасте.

Первая учительница музыки оказалась слишком требовательной. У нее не было подхода к ребенку. Осознав это, папа привел меня к старой преподавательнице, у которой я оказалась последней ученицей. Софа Кац нашла способ привить мне основы музыкальной грамоты, а также уважение к культуре. Она была маленькой, хрупкой, интеллигентной женщиной и замечательным педагогом. Своими духовными наставниками я считаю Исаака Комарова, а также Любовь Канкер, приохотившую меня к чтению, впервые дав прочитать новеллы О'Генри. Я навсегда запомнила особенную атмосферу ее дома: книги, цветы, звуки музыки, французский язык.

Докторантура у меня была в Киеве. Мне нравится знакомиться с разными городами: Сороки, Киев, Яссы, Зальцбург. Думаю, что как методист я многим обязана господину ректору, Ивану Федоровичу Гажиму.

2. Маргарита Сергеевна, говорят о Ваших организаторских способностях, о силе воли и энергии. Я же вспоминаю, как на встрече с молдавским композитором, господином Геннадие Чобану, современниками которого мы с Вами, к счастью, являемся, Вы умильно с полудетской улыбкой на лице просили его разрешить нам услышать хотя бы часть его замечательного концерта. Какие качества, по-Вашему мнению, можно считать самыми важными для женщины-менеджера сегодня: настойчивость или контактность, силу воли или женственную гибкость, проницательность или обаяние?

Вы знаете, если бы не обаяние моего отца, Софа Кац, может быть, и не взялась бы меня учить. После меня она уже не брала учеников, Кац вскоре ушла на пенсию. Вообще, отец мог договориться с любым человеком, не-

зависимо от его профессии, национальности или уровня образования. Однажды он предложил мне распутать запутанную рыболовную сеть. Ничуть не легче привести в порядок человеческие взаимоотношения, направить энергию разных людей в одно русло, добившись слаженной работы.

Разумеется, современному менеджеру необходимы и воля и целеустремленность, но надо уметь прощать, не заикливаться на мелочах или обидах. Музыканты – люди особого склада, зачастую талантливые и ранимые. Надо не выискивать слабости и отслеживать неудачи, а судить неординарного человека по его достижениям, вершинам, которых ему удается достичь в момент духовного взлета. В силу своего характера я склонна учитывать все, вникать во все мелочи, но при этом, я стараюсь не упустить из виду главное: надо уметь создать дееспособный ансамбль. Необходимо чувствовать, кто с кем может эффективно работать. При этом талантливого человека надо уважать, не стоит его поучать, «учить жить», читать морали.

Вообще процесс организации ассоциируется у меня с гармонизацией хотя бы части окружающего нас мира. В 21 веке женщина может быть очень хорошим менеджером. Мне нравится красиво одеваться и создавать прекрасные концерты, давать жизнь музыкальным начинаниям. Например, детской филармонии в Бельцах. Раз в пять лет мы проводим конкурс имени Джордже Энеску. Название нашего конкурса сегодня уже воспринимается как бренд.

3. Госпожа Тетеля, сопоставляя стратегии обучения и методические подходы к формированию музыканта, Вы убедительно показываете значительность перемен, новизну концепции подготовки преподавателей музыки в нашем университете. Считаете ли Вы решающим фактором в деле становления музыканта наличие таланта, способность к ассоциативному мышлению и эстетический вкус, методику обучения, воздействие личности преподавателя, финансовые возможности обучаемого или нечто иное?

Замечательная молдавская певица Мария Биешу говорила, что на один процент таланта приходится 99 процентов труда. Певица, являющаяся нашей национально гордостью, права, но, по-моему, без единственного процента таланта, не получится не только исполнителя высокого уровня, но даже восприимчивого и благодарного слушателя.

Классика элитарна. В деле становления музыканта главным принципом должна быть деликатность: НЕ НАВРЕДИ. Необходимо все перечисленное: талант, отменный вкус, ассоциативное мышление и трудоспособность. Воздействие личности наставника трудно переоценить. Но и наличие эффективной, обоснованной и современной методики совершенно необходимо. Об этом задумывались многие музыкальные деятели. Можно вспомнить Эмиля Жака-Далькроза или Дмитрия Кабалевского. В разработке новой концепции обучения музыке, принятой в нашем университете, ориентированной не только на формирование исполнителя, но и на воспитание благодарного слушателя, трудно переоценить роль господина Ивана Федоровича Гажима. Его книги и беседы помогли мне самой углубить свое соб-

ственное понимание музыкальной эстетики и философии музыки.

4. Уважаемая госпожа Тетеля, Вы являетесь заведующей кафедрой искусства и эстетического воспитания, возможно ли, по-Вашему мнению, дистанционное обучение в области музыки? Практикуется ли нечто подобное в нашем университете?

Возможно консультирование заинтересованного слушателя. Воспитать исполнителя, используя только дистанционное обучение, представляется мне нереальным. Взаимоотношения учителя и ученика бывают сложными и драматичными. Достаточно вспомнить Рихтера и Нейгауза. И все же непосредственный контакт ничем заменить нельзя.

5. Маргарита Сергеевна, сердечно благодарю Вас за любезно предоставленную мне возможность присутствовать на одной из Ваших лекций. Запомнились слова „TALENTUL NU SE FORMEAZĂ” («ТАЛАНТ НЕВОЗМОЖНО СФОРМИРОВАТЬ»). Господин Геннадие Чобану на встрече со студентами нашего университета сравнил труд композитора с работой шахтера. Какое определение, по Вашему мнению, более соответствует сущности таланта: «Воля неба», «Генетически передающиеся качества личности», «Способность, не жалея сил, добывать ценную породу с самоотверженностью шахтера»? Может быть, Вы можете сообщить нашим читателям свой вариант раскрытия тайны таланта?

Я бы сказала, что талант – это воля неба. Это – искра божья. Если она есть, необходимы и труд и хороший педагог, но главное все же – искра. Без воли неба нельзя стать ни исполнителем высокого уровня, ни благодарным, воспринимающим музыку как глубокое эстетическое переживание слушателем.

Каждый талант уникален. Порой его непросто угадать. Можно совершенствовать талант, направлять его развитие, оттачивать необходимые профессиональные умения, прививать навыки слушания классической музыки и профессионального музыкально-эстетического дискурса, избегая при этом высокопарности, о чем с такой иронией говорил господин Геннадие Чобану.

6. Я родилась и почти всю свою жизнь прожила в Бельцах. Музыкальная культура в той или иной форме всегда присутствовала в социальной действительности нашего города. Кого Вы назвали бы сегодня символом музыкальной культуры Бельц? Кто помогает Вам и другим уважаемым преподавателям кафедры искусства и эстетического воспитания прививать слушателям любовь к музыке, способствуя улучшению эстетического вкуса наших соотечественников?

Знаете, я сама себе помогаю. Невозможно переоценить то, что люди мне верят. Я обладаю смелостью, изобретательностью, способностью быть верной любимому мужчине и избранной профессии. Мне свойственны одновременно упорство и самокритичность. Я сознаю, что не являюсь великим исполнителем. Мне кажется, надо быть восприимчивой к новым веяниям, впитывать и адаптировать все жизнеспособное и перспективное. В любое новое начинание я погружаюсь с головой, мечтая сделать родной

дом самым красивым, школу, в которой я работаю, самой лучшей, наш университет – центром эстетической культуры всей страны.

Когда-то, еще во времена правления Морева, я уговорила мужа выпросить у советского функционера разрешение присвоить музыкальной школе в Бельцах имя Джордже Энеску, скрыв, что это румынский композитор. Мы зацепились за то, что Энеску родился в Бессарабии. Впоследствии Морев ворчливо высказал свое недовольство моему мужу, высокому и представительному блондину в те далекие времена, но разрешения обратно не отобрал. Сейчас школа имени Джордже Энеску в Бельцах стала брендом.

В настоящее время я занимаюсь прежде всего делами нашей кафедры, опекаю детскую музыкальную филармонию, участвую в деятельности разнообразных комиссий, меня приглашают читать лекции по методике обучения музыке. В частности, поступило предложение от директора кишиневской музыкальной школы Ирины Богатой. Приятно, когда говорят, что меня интересно слушать. Все же я не считаю свои беседы мастер-классом. У меня есть и чувство юмора и способность к критической самооценке. Ведь без этого не было бы развития, а наше время требует скорости, мобильности, умения быстро ориентироваться в сложной ситуации, мгновенно принимая взвешенные решения.

7. Вы, Маргарита Сергеевна, не только сообщаете своим студентам «секреты мастерства, Вы стараетесь привить будущим музыкантам эстетическую культуру, отменный вкус, способность к глубокому осмыслению музыки, учите молодых людей понимать, что каждый инструмент «осваивает мир по-своему». А есть ли у Вас любимый инструмент? Какой оркестр Вы предпочитаете слушать? Симфонический или вокально-инструментальный, духовой или камерный? Что привлекает Вас в его звучании?

Каким бы прекрасным ни было звучание инструмента, мне хочется услышать оркестр, где голоса разных инструментов сливаются в нерасторжимое целое, являя миру гармонию в нашей противоречивой и дисгармоничной действительности. Больше всего люблю слушать камерный оркестр. Впрочем, оперный театр, сооруженный в Зальцбурге по желанию Вагнера со сценой в 5 раз более обширной, чем сцена в любом стационарном европейском оперном театре, своей грандиозностью произвел на меня неизгладимое впечатление. В последнее время я часто слушаю оперы Верди или Вагнера. Оперную музыку я воспринимаю как выражение народного духа. Вагнер, Верди, Вивальди или Чайковский каждый по-своему его выражают. Гениальный композитор является национальным героем своего народа.

8. Маргарита Сергеевна, Вы тонко чувствуете национальное своеобразие музыкальной культуры разных народов, утверждая, что у каждого народа есть «своя интонация». Вашим любимым композитором является Рихард Вагнер. Вас привлекает в его музыке энергия, вселенский размах, пристрастие к древним мифам или поиски сверхчеловека, устремленные в будущее?

Вагнер, совершивший в музыке своеобразную революцию, был некрасив, маленького роста. Женщины влюблялись в него без памяти. Веро-

ятно, они ощущали энергию его музыки, масштабность творческого дарования. Рихард Вагнер был гением, выразившим в музыке дух немецкой нации. Глубокая религиозность и дисциплинированность немцев идут, мне кажется, от приверженности католицизму. Немцам свойственны склонность к созданию философских систем и метафизичность. Выражение национального своеобразия предполагает также обращение к истокам, к фольклору, к колыбельным песням, зачастую, даже к языческим верованиям народа. Композитор по-своему отражает свое время. В “concerto grosso” Вивальди, в его скрипичных сочинениях, в знаменитых “Временах года” чувствуется дыхание Венеции конца 17 – начала 18 вв. Воплощением мелодичности, лирики и напевности является для меня музыка русского композитора Петра Чайковского.

9. Большое спасибо, Маргарита Сергеевна, за пропаганду музыки в нашем городе. Возможность услышать в рамках лектория, как говорит о музыке уважаемый господин Ион Гажим, ректор нашего университета, или замечательный композитор Геннадие Чобану, наш соотечественник, сочиняющий симфоническую музыку, трудно переоценить. Концерт лауреатов конкурса имени Джордже Энеску предоставляет бельчанам редкостную возможность, услышав «живой звук», ощутить встречу с классической музыкой, по Вашему выражению, «как глубокое эстетическое переживание». Какого события, переживания или концерта Вы ожидаете с нетерпением? Чего Вы опасаетесь? Госпожа Тетеля, поделитесь, пожалуйста, своими планами.

Пожалуй, страшнее всего, когда посредственность «учит жить» талант. Планы у меня есть. Но пока что я держу их в секрете. Хочу сделать сюрприз любителям музыки.

10. Маргарита Сергеевна, какую музыку Вы советуете слушать и играть тем, кому сейчас от 15 до 25? Что музыка может дать композиторам и исполнителям, любителям музыки разных жанров, сегодняшней молодежи, сетевому обществу 21 века в целом?

В любом музыкальном жанре есть шедевры, созданные очень талантливыми людьми. Можно слушать музыку любого жанра. Главное для меня – качество восприятия музыки. Аудитория должна реагировать адекватно, воспринимая и музыкальный юмор и трагедию. В античные времена Аристотель разработал теорию катарсиса, характеризующую особенности эстетического восприятия. Она и по сей день не потеряла своего значения. Слушайте, как можно больше хорошей музыки, наслаждайтесь, медитируйте и выходите из залов после концерта с обновленной душой. Музыка никогда никого не поучает. Она показывает, как из хаоса рождается гармония, дарит нам встречу с красотой, пробуждая в душе новые силы. Хочу выразить искреннюю и глубокую признательность уважаемой госпоже Маргарите Сергеевне Тетеле, заведующей кафендрой искусства и эстетического воспитания за любезно предоставленные ответы на вопросы, внимательное и доброжелательное отношение к университетской библиотеке, добрую память о моем покойном отце, Шульмане Ефреме Борисовиче, и, наконец, за приветливость и сердечность, проявленные по отношению ко мне, Шульман Марине Ефремовне.

АКТРИСА СЧАСТЛИВОЙ СУДЬБЫ

THE ACTRESS WITH A HAPPY DESTINY

Valentina VACARCIUC

Abstract: The article deals with Svetlana Toma's biography and activity as Moldovan cinematographic actress. Svetlana Toma was awarded the title of the People's Artist of Moldova. Svetlana Toma is the best Moldovan actress of the XX Century.

Key words: Svetlana Toma, cinematographic actress, Moldovan actress

„Я считаю мою профессию миссией. И пусть это пафосно звучит. Но тебе дана возможность открывать в душах людей некие клапаны, чтобы она, душа человека, становилась богаче, чище, лучше. Чтобы люди чаще смотрели на небо и на звезды. Человеку необходимо очищение, чтобы он мог дальше плыть по реке жизни. Для того чтобы произошло это очищение, человека надо окунуть в другие сферы, дать ему понять, что гармония возможна. Я имела счастье соприкасаться с теми, кто нес и несет с собой эту гармонию.”

Светлана Тома

По инициативе ЮНЕСКО с 2012 года четвёртая неделя мая объявлена Международной неделей культурного образования, целью которой является укрепление творческого потенциала, формирования культурной идентичности, воспитания толерантных и динамичных граждан, столь востребованных в современном мире. В рамках этой недели в библиотеках образовательных учреждений проходят различные мероприятия: концерты, выставки, мастер-классы, лекции. Не исключением стала и Научная библиотека Бэлцкого Государственного университета им «А. Руссо», которая присоединилась к современному движению и распахнула свои двери для всех желающих приобщиться к миру искусства.

В рамках этой недели с 21 по 27 мая в читальном зале №3 „Științe psihopedagogice, naturii, reale. Arte” была организована встреча со студентами университета из разных факультетов, во время которой библиотекари представили выставку online „Destinul mi-a oferit o viață uimitoare...” Svetlana Toma, actriță – 70 de ani de la naștere”, целью которой было познакомить пользователей библиотеки с жизнью и творчеством Народной артистки Молдовы Светланы Тома.

Судьба подарила ей совершенно потрясающую жизнь, прекрасная и нежная, обаятельная и женственная, она вдруг становится требовательной, страстной и темпераментной. Народная артистка Молдовы, Заслуженная артистка России – Светлана Тома, как настоящий мастер, может быть многоликой. Главное, что зритель любит ее и признает за ней право быть совершенно разной – и в кино, и на сцене. Светлана Тома – ярчайший представитель славного созвездия знаменитых уроженок Молдовы, которыми восхищаются миллионы поклонников. Сюжет ее собственной жизни порой превосходит по увлекательности многие из фильмов, где снималась актриса. Головокружительная карьера, «прекрасный и странный» любовный союз с Эмилем Лотяну; завидный успех в кино, театре и телевидении; годы и десятилетия всеобщей любви и признания; часы, минуты, мгновения обидных неудач...

Будущая актриса Светлана Андреевна Тома (настоящая фамилия Фомичёва,

псевдоним она взяла от своей прабабушки по материнской линии, французского происхождения) появилась на свет 24 мая 1947 года в г. Кишиневе. Свое детство актриса провела в деревне там где работал ее отец зоотехник по образованию. Чуть позже семья Фомичевых переселилась в Бельцы. Светлана в 1965 окончила среднюю школу № 16 (ныне лицей им. Д. Кантемира) и в мечтах она себя видела следователем прокуратуры или адвокатом. Но в одно мгновение все изменилось и уже через год стала актрисой, снявшись в фильме Эмиля Лотяну «Красные поляны» (1966). Случайно на троллейбусной остановке молодую большеглазую девушку увидел Михаил Бадикяну, помощник режиссера Эмиля Лотяну и предложил ей попробовать себя в роли актрисы. Именно с этих кинопроб карьера актрисы получила бурное развитие, столь таким же бурным оказался и роман с Эмилем Лотяну, но длился совсем недолго.

Светлана Тома окончила актёрский факультет Кишинёвского Института искусств имени Г. Музическу (1965-1969), в 1966 году дебютирует в фильме Э. Лотяну «Красные поляны». После окончания учебы выходит замуж за своего сокурсника Олега Лачина и вместе с ним отправляется в Тирасполь где основывался Русский драматический театр. Но вскоре ее муж трагически погибает и Светлана возвращается в Кишинев. Актриса поступает в Русский драматический театр им. Чехова, но в 1976 году покидает сцену в пользу кино и начинает свою актерскую деятельность на студии Молдова-филм.

Светлана Тома окончила актёрский факультет Кишинёвского Института искусств имени Г. Музическу (1965-1969), в 1966 году дебютирует в фильме Э. Лотяну «Красные поляны». После окончания

учебы выходит замуж за своего сокурсника Олега Лачина и вместе с ним отправляется в Тирасполь где основывался Русский драматический театр. Но вскоре ее муж трагически погибает и Светлана возвращается в Кишинев. Актриса поступает в Русский драматический театр им. Чехова, но в 1976 году покидает сцену в пользу кино и начинает свою актерскую деятельность на студии Молдова-филм.

учебы выходит замуж за своего сокурсника Олега Лачина и вместе с ним отправляется в Тирасполь где основывался Русский драматический театр. Но вскоре ее муж трагически погибает и Светлана возвращается в Кишинев. Актриса поступает в Русский драматический театр им. Чехова, но в 1976 году покидает сцену в пользу кино и начинает свою актерскую деятельность на студии Молдова-филм.

Самые значимые роли, которые утвердили ее как актрису это такие фильмы как: «Красные поляны», (дочь чабана Илуцэ, 1966), «Это мгновение» (французен-

ка, 1968) и «Табор уходит в небо» (цыганка Рада, 1976).

Светлана Тома сыграла более 60 ролей, благодаря которым она получила признание не только в Молдавии, но во всем мире.

За всю свою кинематографическую деятельность актриса была удостоена многих званий, премий и наград. Заслуженная артистка Молдовы (1979), Заслуженная артистка России (2001). Народная артистка Молдовы, (2008) – обладатель большого числа лауреатских титулов, призов и званий, завоеванных на международных и всесоюзных кинофестивалях. Самые высокие из них – за лучшее исполнение женской роли. В 2008 году Светлана Тома получила звание Почетного гражданина города Бельцы за существенный вклад в развитие культуры, искусства и поддержку дружеских отношений с городом юности и детства, который всегда занимал особое место в ее жизни. Признана лучшей актрисой молдавского кинематографа 20 века.

Говоря о творческой деятельности знаменитой молдавской актрисы, нельзя не коснуться и деятельности молдавского кинематографа. Особое внимание привлекают информационные источники отражающие развитие и становление молдавского кинематографического искусства. Авторы Plămădeală Ana-Maria, Olărescu Dumitru и Tîpa Violeta в книге *Arta cinematografică din Republica Moldova* (Ch., 2014), раскрывают эволюцию молдавского кинематографа в контексте времени (с 1928 по 2001 годы) и восстановление исторической и художественной правды развития кино в одной из республик бывшего СССР. Значение данного исследования заключается в выявлении своеобразия молдавского кино, рассматриваемого в различных ипостасях: как свидетельства времени, метаязык культуры, социально-психологический портрет различных поколений, а также в определении идейно-эстетического вклада национальной киношколы в репрезентативные направления мирового кино.

Молдавский поэтический документальный фильм, утвердившийся как одно из ярких и выразительных явлений национальной кинематографии, давно

O șatră urcă spre cer (1975)

- Produs la studioul „Mosfilm”;
- Regizor și scenarist Emil Loteanu, compozitor E. Doga,
- Filmul a fost realizat în peste 100 de țări,
- Distins cu Grand Prix „Scoica de aur” la Festivalul Mondial din San Sebastian (1976),
- Premiul pentru cea mai bună regie la Festivalul Internațional al celor mai bune filme din lume din Belgrad (Iugoslavia, 1977),
- Premiul pentru cel mai bun film al anului la Festivalul Internațional din Praga (1977),
- Premiul pentru rezolvarea plastică a secvențelor la Congresul XI al UNITEX din Paris.

Activitatea cinematografică

Evaluează în peste 60 de filme, printre care:

- 1968 – „Lăutarii”, Ramînu, mireasa lui Radu Negostin,
- 1968 – „Trupul viu”, Mașa,
- 1976 – „Rădăcinile vieții”, Greta,
- 1978 – „Gingașa și tandra mea fiară”, Tina,
- 1978 – „Așteptați omul de legătură”, Svetlana – rol central,
- 1979 – „Vreau să cînt”, Rodica - rol central,
- 1979 – „Cuvioasa Marta”, Donna Lucia,
- 1980 – „Misterul notebook-ului”, Natașa - rol central,

Evaluează în peste 60 de filme, printre care:

- 1981 – „Cine bate la ușa mea”, Nina - rol central,
- 1985 – „Luceafărul”, Veronica Micle – rol principal,
- 1989 – „Cursa”, Maria - rol central,
- 2003 – 2004 – „Sărmana Nastea”, Siciha – rol central,
- 2009 – „Cadoul sorții”,
- 2009 – „Fonograma pasiunii”,
- 2010 – „Petrecerea fetelor”, Liudmila Pavlovna.

нуждается в комплексном изучении и осмыслении. Предметом данной работы *Filmul valențele poeticalui* автора Dumitru Olărescu (Ch., 2000) стало определение генезиса этого феномена, его идейно-эстетических свойств и средств выражения. В своей работе автор отмечает, что поэтическое киномышление является сущностной отличительной чертой национальной документальной кинематографии. Сама атмосфера края, в котором жили и творили молдавские кинематографисты напоена воздухом истории. В нем древняя культура и традиции народа, ощутимая связь времен о поколений.

В свое время в Молдавии побывал А. М. Горький. Его рассказ «Макар Чудра» вдохновил на кинематографическое прочтение сценариста и режиссера Э. Лотяну, поставившего на «Мосфильме» с широким участием молдавских творческих сил фильм «Табор уходит в небо» (1975), отмеченный многими призами и наградами на международных кинофорумах. Наибольшую наполненность дыхания картины приобрело в поэтически укрупненных образах гордой красавицы Рады (С. Тома) и удалого цыгана Лойко Зобара (Г. Григориу). Драматургия фильма в сочетании с музыкой (композитор Е. Дога), в которой заложены темы грусти и печали, вечной тоски по воле и цыганской удали, неумной страстной любви, величия и бессмертия природы, делают этот фильм одним из ярких произведений поэтического молдавского кинематографа. Несмотря на то, что фильм, был снят в 1976-м году, он живет и сегодня. Столько поколений его посмотрело и еще посмотрит, потому что это красивая романтическая история любви, где женщина предельно опозитивирована!

Жизнь и деятельность Светланы Тома тесно связаны с великим молдавским сценаристом, режиссером и поэтом Емилем Лотяну, она снялась почти во всех его фильмах, и в большей части в главной роли. В книге *O viață cât o moarte de lungă*; автор Ion Proca (Ch., 2011), повествуется о жизни выдающегося мастера молдавской кинематографии и его неограниченном вкладе в развитие молдавского кино.

В настоящее время артистка Светлана Тома по-прежнему востребована в профессии. Она не только активно снимается в кино, играет в антрепризных спектаклях, но и выступает с сольной программой, исполняя романсы и читая стихи поэтов Серебряного века. А в жизни остается необыкновенно красивой, стройной женщиной и умным, тонким собеседником.

Библиография:

1. *Calendar Național...* Ch.: [S. N.], 2017 (Imprimeria BNRM), p. 223. ISSN 1857-1549.
2. PROCA, Ion. *O viață cât o moarte lungă*. Ch.: „Notograf Prim” SRL, 2011. 83 p. ISBN 978-9975-4276-5-4.
3. PLĂMĂDEALĂ, Ana-Maria. *Arta cinematografică din Republica*. Ch.: Grafema-Libris, 2014. 639 p. ISBN 978-9975-52-174-1.
4. ДРАЛЮК, Татьяна. Светлана Тома: фильм о любви длиною в жизнь = Svetlana Toma: Film de dragoste cu o lungime de-o viață. In: *Президент*. 2007. Nr 1, pp. 115-121.
5. ТАРАСЕНКО, Л. В. *Молдова. Секвенце чинематографие*. К.: Тимпул, 1984. 116 p.

Электронные ресурсы:

1. *Colecția Bibliotecii Științifice USARB* - http://81.180.66.9:1701/primo_library/libweb/action/search.do?mode=Basic&vid=373SUO_V1&tab=usarb&
2. https://ro.wikipedia.org/wiki/Svetlana_Toma
3. http://www.zhar-ptica.com/news/news/intervyu/svetlana_toma/
4. http://www.unesco.org/new/ru/moscow/about-this-office/single-view/news/4th_week_of_may_unesco_celebrates_international_arts_educati/

BĂLȚI - IMPORTANT CENTRU URBAN DIN NORDUL MOLDOVEI

BĂLȚI IS AN IMPORTANT URBAN CENTER IN THE NORTHERN PART OF MOLDOVA

Ana NAGHERNEAC

Scurtu, Elena. Bălți - important centru urban din Nordul Moldovei : bibliograf / Elena Scurtu ; red. resp.: Elena Harconița ; red. bibliogr.: Lina Mihaluța ; design/cop./mactetare: Silvia Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alecru Russo” din Bălți. – Bălți : [s.n.], 2016. – 437 p. : fot., il. – (Bibliografii etnografice, ISBN 978-9975-50-172-9). – ISBN 978-9975-50-173-6 ; <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/usarb/balti.pdf>

În 2016 a văzut lumina zilei multășteptata bibliografie „**Bălți - important centru urban din Nordul Moldovei**” care propune cititorilor peste 3500 documente despre evenimentele istorice desfășurate pe teritoriul municipiului Bălți, despre realizările în toate domeniile de activitate umană, începând cu anii 90 ai sec. 20 până în 2015, perioadă marcată de importante transformări sociale, economice, politice.

În cadrul Concursului Național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării* 2016 secțiunea lucrări bibliografice (bibliografii, biobibliografii, webliografii, cataloage) lucrarea a fost apreciată cu Premiul Ion Madan.

Bibliografia dată își are istoria sa, care începe în anii 70 ai sec. 20 cu titlul semnificativ „**Bălți: trecut, prezent și viitor**” și un număr impresionant de documente cuprinse (mai bine de 4000). A fost efectuat un lucru enorm, fiind selectate titluri de documente din catalogul sistematic al Bibliotecii, din Bibliografia Națională a Moldovei, Bibliografia universală a URSS, cercetate toate cărțile despre Moldova din colecția Bibliotecii pentru depistarea informațiilor despre Bălți. Spre regret, bibliografia nu a fost editată (posibilitățile de editare erau foarte limitate). Informația acumulată a fost utilizată doar în procesul de servire a cititorilor și promovare a activităților culturale. Documentele din bibliografia curentă au fost și ele colectate din cataloagele Bibliotecii, din Bibliografia Națională a Republicii Moldova. Mai multe publicații în serie locale, monografii, culegeri au fost recercetate de vizu pentru selectări suplimentare.

Bibliografia se deschide cu nota bibliotecarului urmată de articolul „Drumurile istoriografice ale orașului Bălți” semnat de dr. Teo-Teodor Marșalcovschi cu prezența și analiza mai multor documente care permit elucidarea obiectivă a istoriei Bălțiului din cele dintâi timpuri până astăzi: surse arheologice, acte, note ale călătorilor, cronici ale evenimentelor, descrieri ale ținutului, informații statistice.

- **Lucrări de sinteză (Generalități)** conțin informații ce țin de toate aspectele, orientările, direcțiile de evoluare a municipiului Bălți, cuprinse în monografii, ghiduri, albume, enciclopedii, articole din publicații periodice.

- **Repere istorice** cu reliefaarea aniversărilor orașului omagiat la 22 mai. Capitolul pune la dispoziția utilizatorilor titluri de documente cu cele mai distinse și dramatice situații, momente prin care a trecut „capitala Țării de Sus”: primele documente care atestază geneza orașului; transformările, schimbările în evoluția orașului de-a lungul secolelor, anilor; zguduitorile evenimente din sec. 20.

- **Religie. Biserici. Comunități religioase.** Conține date despre istoria bisericilor din municipiu, despre misiunea bisericii la ora actuală.

- **Organe de Stat și Drept:** informații despre administrarea publică locală, activitatea primăriei, a organelor juridice, problemele cotidiene cu care se confruntă poliția.

- **Viața social-politică. Evenimente social-politice:** amenajarea orașului, protecția mediului, relații interetnice, societăți, confruntări politice, renașterea obiceiurilor naționale...

- **Economia** scoate în evidență potențialul economic al orașului, problemele pe care încearcă să le rezolve structurile economice, relațiile economice ale Bălțiului cu alte orașe din lume. În paragrafe aparte sunt plasate documente despre activitatea celor mai mari întreprinderi din oraș care au depășit dificultățile, obținând succese în producere: AO „Barza Albă” (Combinatul de vinuri și coniacuri), SA „Moldagrotehnica”, SA „Răut”, SA „Rada”, SA „Flautex”, Întreprinderea moldo-germană „Knauf”, Combinatul de Produse Alimentare, Societatea pe acțiuni „Incomlac”.
- **Transport.** Prezintă documente despre organizațiile de transport din oraș.
- **Telecomunicații** cu informație despre radiodifuziunea și televiziunea bălțenă, poșta Moldovei, gama de servicii pe care le oferă Moldtelecomul.
- **Ocotirea sănătății** în trecut și prezent, mărturii documentare despre centrele de sănătate contemporane care oferă servicii variate, succesele celor mai eminenți medici.
- **Asistență socială** cu documente despre centrele de asistență pentru persoane care se confruntă cu diverse probleme: oameni în etate, oameni cu probleme de sănătate, copiii fără adăpost.
- **Știință** reflectă date despre dezvoltarea științei la întreprinderi, la Institutul de cercetări pentru culturile de câmp „Selecția”.
- **Învățământ** cu evidențierea succeselor, insucceselor, directivelor de dezvoltare în capitolele: Educație preșcolară; Gimnazii, Licee; Școli de cultură generală; Colegii; Școli de meserii. Separat este prezentat Liceul teoretic Republican „Ion Creangă”, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Biblioteca Științifică a Universității.
- **Cultură** cu material despre dificultățile pe care le rezolvă instituțiile de cultură, manifestări culturale promovate în municipiu. În mod detașat este prezentată informația despre Muzeul de istorie și etnografie, despre Biblioteca municipală „Eugeniu Coșeriu”.
- **Artă. Literatură** cu capitolele: Școli muzicale, Ansamblul de dans „Vântuleț”, Teatrul „Vasile Alecsandri” cu semnalarea separată a documentelor despre regizori, actori, pictori-scenografi.
- **Sport** oglindește succesele sportivilor bălțeni, varietatea genurilor de sport practice în municipiu, activitatea școlilor sportive.
- **Personalități notorii bălțene** care și-au adus un aport considerabil la formarea imaginii mondiale a municipiului Bălți: savantul Valentin Belousov; actorii Boris Bechet, Mihai Volontir; lăutarul Costache Parno; pictorii Boris Anisfeld, Ștefan Florescu, Zinovie Sinița.
- **Orașul Bălți în literatură și artă** cu poezii, cântece, schițe, opere de pictură.

Limitele cronologice pun în lumină documente ce reflectă transformările sociale, începând cu anii 90 ai sec. 20 și terminând cu 2015 (25 de ani), cu excepția unor documente publicate până în anii 90, care nu-și pierd actualitatea și importanța în povida anilor ce trec.

Indexurile auxiliare de nume și titluri înlesnesc utilizarea lucrării, colecția de fotografii ilustrează informația bibliografică.

Îndrăznim să credem că volumul bibliografic „Bălți - important centru urban din Nordul Moldovei” va fi un suport documentar și educativ de mare importanță pentru toți cititorii care intenționează să cunoască trecutul și prezentul Moldovei, să-și cultive dragoste și mândrie pentru acest pământ, care a demonstrat eroism și rezistență în luptă și muncă pe parcursul unei istorii de secole. Este pământul care ne-a dat viață și de noi depinde cum va fi viitorul lui. Cunoașterea plaiului natal devine obiect de studiu indispensabil și pentru structurile manageriale, economice, științifice, pedagogice contemporane, izvor de inspirație în conturarea direcțiilor de dezvoltare regională pentru integrarea activă în politicile naționale de dezvoltare social-economică durabilă.

Considerăm că va fi un suport documentar și educativ de mare importanță în cultivarea dragostei și mândriei pentru pământul Moldovei, care a demonstrat eroism pe parcursul unei istorii de secole. Are o structură tematică care pune în evidență toate aspectele dezvoltării municipiului cu o istorie destul de veche.

VALENTINA TOPALO – COMPETENȚĂ & CREATIVITATE

În 3 ianuarie - zi magică a lunii Gerar se nasc Capricornii, printre ei fiind și omagiata noastră – Valentina Topalo, care a știut să beneficieze de această Zi a implicării totale.

Personalitate puternică, de mare încredere, atentă, muncitoare, dedicată și devotată, cu un înalt simț al datoriei și responsabilității. A știut să-și aleagă profesia în care lasă o evidentă amprentă personală și în care își echilibrează perfect libertatea individuală cu datoria.

Zodiacul european susține că „nativii zilei de 3 ianuarie sunt atât persuasivi, dar și încăpățânați. Se pricep să folosească mijloace secrete, umorul sau seducția fără rezerve deoarece ei știu ce le place oamenilor să audă. În chestiunile de afaceri, însă, rareori vor putea fi acuzați că profită de ceilalți în scopuri personale, deoarece loialitatea lor pentru organizația sau cauza respectivă este ireproșabilă.

Persoanele născute pe 3 ianuarie nu sunt stânjenite de faptul că se află în prima linie de acțiune, se comportă politicoș și manierat. Stilul lor sofisticat poate fi fermecător datorită combinației de cunoștințe, rafinament și popularitate”.

Această referință se potrivește excelent lui Valentina Topalo - șef Centru Activități infobibliotecare, șef Centru de Documentare al Organizației Națiunilor Unite, șef Centru de Informare al Uniunii Europene în Biblioteca Științifică USARB.

În cei 60 de ani, dintre care aproape patru decenii consacrate activității de bibliotecar, a adunat multiple realizări și experiențe pe care le-a împărtășit generos cu colegii.

Deținătoare a înaltei distincții de Stat - Medalia „Mihai Eminescu”, a Diplomei Internaționale - Cel mai Eficient Coordonator al Uniunii Europene, Cel mai bun bibliotecar al anului 2002 (Concurs Național ABRM), Valentina Topalo este autoarea și producătoarea unui demers panoramic și a unei prestații fascinante, om al acțiunii ce întotdeauna a instrumentat activități de anvergură în valorificarea tezaurului educațional și cultural pentru susținerea procesului de instruire și cercetare științifică universitară.

Premii pentru cea mai interesantă publicație în Gazeta Bibliotecarului (2001-2005), editată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova; Premii în cadrul Concursului Național „Cele mai reușite lucrări în domeniul bibliote-

conomiei și științelor informării al ABRM” (2005-2007, 2012-2016); *Diploma Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova - Pentru performanțe profesionale și contribuții remarcabile în susținerea activității ABRM, cu prilejul aniversării a 60-a a Bibliotecii Științifice și pentru merite deosebite în activitatea profesională* (2005, 2007); *Diploma și Premiul I în Concursul lansat de Agenția pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI) pentru participare activă la Concursul „Biblioteca – partener în promovarea proprietății intelectuale”* (2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015); *Diploma de excelență pentru contribuții la dezvoltarea Consorțiului eIFL Direct Moldova și cu prilejul aniversării a zecea de la înființarea Consorțiului eIFL Direct Moldova* (2011); *Diploma pentru participarea la Atelierul profesional „Advocacy în susținerea Accesului Deschis în mediul academic”* (2013); *Diplomă și premii din partea administrației municipiului Bălți cu prilejul Zilei Internaționale a Tineretului* (2001-2009); *Diplomă din partea Primăriei mun. Bălți pentru merite esențiale în procesul educativ-instructiv și în legătură cu aniversarea de 60 de ani a Universității de Stat „Alec Russo”* (2005); *Diplome de gradul I-III în cadrul Concursului Lucrărilor Științifice* (2015-2016); *Diploma Universității pentru profesionalism, receptivitate la nou, abnegație, corectitudine, perseverență, disciplină și fidelitate, cu prilejul aniversării a 65 de ani de la fondare* (2002, 2005, 2007, 2010, 2016); *Diploma Serviciului Pentru excelența organizare a activității, menite să amplifice și să faciliteze accesul la informație, idei și cunoștințe; Diploma de merit în cadrul concursului „Cel mai eficient/relevant autor de expoziții tematice on-line cu prilejul Zilei Bibliotecarului; Diploma de merit în cadrul grupului de lucru pentru inițierea/promovarea Zilelor Bibliografiei în subdiviziuni și cu prilejul Zilei Bibliotecarului* (2013).

În anii 2006 - 2014 Comisia Republicană de Atestare a cadrelor bibliotecare a Ministerului Culturii al RM, i-a conferit și în continuare i-a confirmat pe merit categoria de calificare superioară.

Absolventă a Facultății de Limbi Străine a Institutului Pedagogic „Alec Russo” din Bălți, Specialitatea Învățător de Limbă Engleză, Valentina Topalo este angajată în anul 1981 la Biblioteca Științifică a Institutului Pedagogic „Alec Russo” din Bălți, evoluând rapid de la funcția de bibliotecar la șef secție Literatură didactică și metodică, Metodist-coordonator, șef Mijloace și materiale audiovizuale, șef Mediatecă, șef Centru Activități info-bibliotecare, șef Centru de Documentare al ONU și Centru de Informare a Uniunii Europene.

Pe parcursul a 36 de ani de activitate profesională, Valentina Topalo s-a remarcat prin capacități și devotament plinar, responsabilitate și consecvență, verticalitate și altruism profesional. Este bibliotecara pe care o cunosc și o respectă studenții și cadrele didactice - utilizatori ai Bibliotecii de la cele 4 Facultăți și 15 catedre USARB, elevii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă”, apreciind-o pentru activitățile cognitive, talentat regizate și impresionante.

Moderatoare, coordonatoare a programelor culturale și științifice inovatoare: Ziua Națională a Culturii, Săptămâna Accesului Deschis, Maratonul OA, Săptămâna Educației Deschise, Zilele ONU, Zilele Europei, Zilele Tinerețului, Zilele Drepturilor Omului, Zilele Universității, Zilele Bibliotecii și Bibliotecarului, Zilele Facultății la Bibliotecă, Zilele Proprietății Intelectuale, Zilele Dreptului de a Ști ș.a., pe care le realizează cu mult suflet, inteligență și consacrare.

Animatoare înzestrată, inițiază și mediază activități științifice interactive în Clubul Cărții, Clubul BiblioSpiritus, Saloanele Literar, Muzical, Pridvorul Casei, „Club ONU Nord” (2001), Clubul Educație Civică Europeană (2008), organizează lansări de carte, seminarii, mese rotunde, medalioane, prezentări memorabile cu un impact relevant în comunitatea academică (studenți, elevi, cadre didactice).

Planifică și monitorizează organizarea expozițiilor tematice, anual 350-400 de expoziții, TV informații, inclusiv cca 30 expoziții on-line pe sit-ul Bibliotecii. Coordonator al utilizării bazelor de date ale ONU, EUBookchop etc., formator privind utilizarea bazelor de date în cadrul ședințelor Catedrelor USARB, Zilelor Informării, Salonului editorial Universitaria, Lunarului Licențiatului/Masterandului/Doctorandului, grupelor studențești.

S-a remarcat prin implicații importante, inclusiv de traducător la implementarea proiectelor naționale și internaționale: Tempus MISISQ (Modern Information Services for Improvement Study Quality) - Servicii modernizate de informare pentru un învățământ de calitate (2014 – 2016); Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova (Parteneriatul dintre Norvegia și Moldova) (2016-2019), ERASMUS + Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor (2015-2018); proiecte investiționale de inaugurare a centrelor de informare și documentare: Centrul de Documentare al ONU (2001), Centrul de Informare a Uniunii Europene (2011), Colecția JDP - Journal Donation Project (SUA).

Este formator național în Centrul Biblioteconomic Departamental, Filiala BIN - Biblioteci de Învățământ din Nord ABRM pentru bibliotecarii școlari din 15 raioane de Nord și mun. Bălți.

În calitate de alcătuitor, membru al colegiului de redacție, redactor, coordonator, traducător în limba engleză, a fost implicată în realizarea a peste 80 de lucrări (monografii, dicționare, bibliografii, biobibliografii, materiale ale conferințelor, colocviilor, resurse electronice, ghiduri, materiale promoționale, expoziții on-line): Gheorghe BACIU: Biobibliografie; In memoriam Academicianul NICOLAE FILIP: Biobibliografie; Colloquia Bibliothecariorum IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI; Elena Harconița - 60: Pledoarie pentru profesia aleasă: [Expoz. on-line]; Margarita Tetelea: In Honorem; „Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor”, conferința

științifică internațională; Biblioteca Științifică: Cartea de vizită; Bibliotecarii universitari bălteni: dicționar etc.

Autor de articole științifice, studii (traduceri) apărute în reviste, culegeri de specialitate (Literatura și arta, Magazin Bibliologic, Gazeta Bibliotecarului, Confluente bibliologice, Bibliouniversitas@ABRM.md, Sintagmele, Vocea Bălțiului, Accent provincial, Generația Pro) sit-uri Internet, abordând subiecte actuale în domeniul bibliotecar: Contribuții internaționale în asigurarea informațională a proceselor de instruire și cercetare; Trainingul English for Specific Purposes-Engleza pentru scopuri specifice; Baze de date internaționale accesibile în biblioteca universitară; Webul Bibliotecii – portal de vizibilitate și oportunități; Promovarea cărții și a lecturii prin activitatea expozițională și păstrarea spiritualității Bibliotecii; Educația deschisă - conținut, structură și învățare; Oportunitate modernă: săptămâna de Acces Deschis la Biblioteca universității bălțene; Efectele integrării colecțiilor internaționale în Biblioteca Științifică etc.

Este membru al colegiului de redacție al revistei de biblioteconomie și științele informării Confluente Bibliologice a BȘ USARB, a revistei electronice Bibliouniversitas@ABRM.md, membru al colegiului de redacție al ziarului BiblioTransNord (2002-2003), membru al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, membru al Secțiunii „Biblioteci din învățământ și specializate”.

A participat la peste 80 de reuniuni profesionale naționale și internaționale (conferințe, congrese, mese rotunde, workshop-uri, traininguri, seminarii, ateliere profesionale), stagieri, vizite de documentare în România, Germania, Bulgaria, Irlanda, promovând experiența bibliotecarilor bălteni și adunând noi cunoștințe. Colaborează eficient cu mass-media: Radio-Moldova, departamentul „Actualități”, TV-6, TV-NORD, Deca-Press în vederea sporirii vizibilității Bibliotecii și a bibliotecarilor bălteni.

Cu prilejul onorabilei aniversări, colectivul Bibliotecii Științifice USARB, vine cu cele mai sincere și respectuoase urări de bine, sănătate, fericire și prosperitate!

Vă dorim ca toate lucrurile minunate care au împlinit viața Dumneavoastră în domeniul profesional și cel personal, să cunoască o continuitate fructuoasă și durabilă, să ofere mari perspective pentru viitorul luminat de realizările fiicei Daniela, nepotelului drag Noris și de liniștea familiei, alături de iubitorul soț Ion.

Colegii vor susține mereu inițiativele tuturor faptelor extraordinare pe care le veți aduna încă mulți ani în palmaresul vieții!

LA MULȚI ANI!

Colectivul Bibliotecii Științifice USARB

Adella Cucu

la 50 de primăveri

Adella Cucu, Bibliotecar – bibliograf, specialist în domeniul biblioteconomiei și științelor informării își sărbătorește 50 ani de la naștere și 28 de ani de activitate în domeniu.

Pasiunea pentru profesia de bibliotecar se trage încă din fragedă copilărie, din anii de școală, când stătea ore întregi la biblioteca școlară condusă tocmai de mătușa Larisa. Astfel cărțile, biblioteca au fost acele unde magnetice care i-au marcat traseul și au adus-o în anul 1985 la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Biblioteconomie și Bibliografie. În anul 1989 absolvește cu brio specialitatea de bibliotecar – bibliograf, aflându-se printre cei șapte absolvenți selectați pentru activitate la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

Carierea Adellei Cucu a cunoscut o frumoasă și spectaculoasă evoluție. Debutul profesional pornește de la Sala de împrumut nr. 2, iar numai după un an de zile ia în primire Sala lectură nr. 2, îndeplinind funcția de bibliotecar principal, cu responsabilități de șefă a sălii de lectură Științe Filologice, șef serviciu Săli de lectură, șef serviciu Comunicarea Colecțiilor. S-a dedicat activității și acestei subdiviziuni cu multă responsabilitate și onestitate, marcând deosebite performanțe în cele două decenii de manager funcțional.

În timpul activității a stabilit, a dezvoltat și a consolidat legături durabile și eficiente cu corpul profesoral didactic al Facultății de Filologie, cu catedrele și studenții în vederea asigurării unor servicii calitative și operative. Profesionalismul, exigența, perseverența, promptitudinea și temeritatea cu care realizează orice demers – sunt calitățile care o definesc pe Adella Cucu.

Anul 2013 îi aduce noi provocări, fiindu-i propusă funcția de conducere a celei mai laborioase subdiviziuni Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare. Efortul, capacitățile și experiența acumulată de mulți ani o ajută să îndeplinească cu succes misiunea și obiectivele structurii gestionate: catalogarea și indexarea documentelor; dezvoltarea catalogului electronic; implementarea sistemului ALEPH, modulele Catalogare, Achiziții, Seriale; Dotarea lectoratelor, catalogarea corporativă etc.

Autor a peste 44 de publicații: resurse electronice, ghiduri, articole științifice/studii apărute în reviste de specialitate din țară, publicate în culegeri, pe Internet www.slideshare.net, materiale promoționale. Portofoliul profesional include 26 de comunicări științifice în cadrul întrunirilor profesionale locale, naționale și internaționale privind experiența și modelele BȘ USARB precum: *Colecțiile de reviste în biblioteca universitară (studiu bibliometric: 2005 - 2015)*; *Tendențe generale și particulare de dezvoltare a colecțiilor în BȘ USARB*; *Cercetări bibliometrice ale colecțiilor tipărite: studiu de caz*; *Studiu bibliometric asupra domeniului Literatura Universală*; *Blogurile Bibliotecii USARB: postări, accesări, comentarii*; participarea la peste 45 de reuniuni de diverse nivele (conferințe, congrese, mese rotunde, workshop-uri, training-uri, seminarii, ateliere profesionale etc.).

Membru al Consiliului Administrativ al BȘ USARB, membru al Comisiei de Evaluare a personalului, coordonator al Programului „Noul Utilizator” vizînd integrarea studenților în comunitatea cititorilor, al Grupului de lucru Bibliotecarii responsabili de relațiile cu facultatea,

participă la realizarea programelor bibliotecare: *Noul Utilizator, Zilele Bibliotecii la Facultăți, Promotorii Cărții, Lunarul Publicațiilor Periodice*, organizează programe de cercetare a nevoilor de informare și instruire ale utilizatorilor sălii de lectură: sondaje, anchete tematice, observații, interviuri, statistici, feed-back.

Inițiază și elaborează cercetarea sociologică *Publicațiile periodice și utilizarea lor de către utilizatori*, realizând mai multe sondaje în vederea cunoașterii opiniilor utilizatorilor privind calitatea colecțiilor de publicații periodice în BȘ USARB: *Lectura în viziunea utilizatorilor bălțeni, Utilizarea revistelor de cultură și știință filologică din colecția Sălii de Lectură de Științe Filologice*.

Formator Național, promovează Modulul „*Bazele constituirii fondului documentar al bibliotecii*” în cadrul Cursului de formare profesională de scurtă durată, „*Bazele Biblioteconomiei și Științelor Informării*”, de pe lângă Centru de Formare Continuă USM. Formator în cadrul Centrului Biblioteconomic Departamental BȘ USARB și al Filialei BIN - Bibliotecă de învățământ din Nord (15 raioane și mun. Bălți), a realizat și difuzat *Nomenclatorul-Cadru al proceselor și operațiunilor tehnologice în biblioteca școlară - Cicul. 1. Dezvoltarea resurselor documentare*.

În calitate de membru al grupului de catalogare ALEPH, participă la implementarea Softului ALEPH, Modulul Catalogare, în cadrul Proiectului TEMPUS Modern Information Services for Improvement Study Quality (MISISQ), 2014 - 2016 și a realizat activități de instruire privind Modulul Catalogare pentru colegii USARB.

Activitatea prodigioasă și multidimensională a Adellei Cucu a fost apreciată cu distincții importante: Diploma Ministerului Educației al Republicii Moldova pentru rezultate remarcabile în activitatea profesională cu prilejul Zilei bibliotecarului (2013). Diploma de Onoare a Ministerului Culturii și Turismului al Republicii Moldova, pentru activitate notorie și aport esențial în promovarea imaginii bibliotecii (2006), Titlul și Diploma de excelență Cel mai bun bibliotecar al anului 2012 în cadrul Concursului Național ABRM „Cel mai Bun Bibliotecar al Anului 2012”, ediția a 22-a, secțiunea bibliotecă universitare și specializate; Diploma ABRM pentru rezultate remarcabile în activitatea profesională, prin abnegație și atitudine creativă în munca de bibliotecar (2007, 2011); Diplome ale rectoratului USARB pentru profesionalism, receptivitate la nou, abnegație, corectitudine, perseverență, disciplină și fidelitate (2002, 2005); Diploma Rectorului USARB pentru contribuții în dezvoltarea managementului Bibliotecii, profesionalism și devotament și cu prilejul a 70 de ani de la fondarea USARB (2015); Diploma Administrației Cel mai Bun Bibliotecar al Bibliotecii Științifice USARB; Diploma de merit (în cadrul grupurilor de lucru) cu prilejul Zilei Bibliotecarului: pentru realizarea proiectului Prin blogurile Bibliotecii mai aproape de utilizator; Inițierea/promovarea Zilelor Bibliografiei în subdiviziuni; În cadrul concursului cea mai bine organizată și gestionată colecție uzuală (Sala de lectură nr. 2, locul II) a Bibliotecii; Diploma Cel mai bun blog al Anului 2012 : Sala de lectură nr.2 Științe Filologice (2013).

În anul 2012, Comisia Republicană de Atestare a cadrelor bibliotecare a Ministerului Culturii al Republicii Moldova îi conferă categoria de calificare superioară.

Cu prilejul întâmpinării celei de a 50-a Primăveri, colectivul Bibliotecii vine cu cele mai sincere și călduroase urări de bine, sănătate, iubire, stima și respect din partea celor dragi. Să ai parte doar de momente și clipe de neuitat, să obții ceea ce îți dorești cu adevărat căci doar aceasta este singura cale spre împlinire, realizare și fericire!

LA MULȚI ANI!

Colectivul Bibliotecii Științifice USARB

Taisia Aculova

Enciclopedia Bibliotecii

TAISIA ACULOVA, specialist în domeniul biblioteconomiei și științele informării, bibliograf principal, oficiul Referințe Bibliografice, serviciul Informare și Cercetare Bibliografică, categorie de calificare superioară, își

sărbătorește azi frumosul jubileu de **50** de ani și 28 de ani de activitate în domeniu.

Născută în familia lui Iulian și Victoria Aculov, își petrece copilăria în micul orașel Căușeni, absolvind școala medie cu medalia de aur. Încă de atunci este atrasă de farmecul miraculos al cărții, lecturând cu plăcere și cu voluptate din colecțiile bibliotecii școlare, cel mai prețios cadou pentru ea fiind întotdeauna Cartea. Această pasiune dedicată, dragostea enormă pentru Carte a îndemnat-o ulterior să aplice la Facultatea de Biblioteconomie și Bibliografie a Universității de Stat din Moldova, specializarea Bibliotecar-bibliograf, pe care a absolvit-o cu brio în anul 1989, diploma cu mențiune nr. 962761.

După repartizare a ales să lucreze la Biblioteca Științifică USARB cu care și-a împletit strâns destinul devenind un specialist competent și devotat, profesionist de excepție, un om al verticalității și responsabilității. În cei peste 28 de ani de activitate, traseul profesional a cunoscut mai multe evoluții și realizări: șef Sala de lectură Pedagogie și Psihologie, Științe exacte și naturale (anii 1995-2004); bibliotecar principal în Serviciul de dezvoltare a colecțiilor (2004-2005); redactor baze de date Serviciul Referințe bibliografice (anii 2005-2007); bibliotecar-bibliograf Serviciul Referințe bibliografice (2007- 2013); bibliograf principal Oficiul Referințe bibliografice (2013 – prezent).

S-a implicat cu toată acribia în cele mai laborioase și importante segmente de organizare și gestionare a sistemului informațional al Bibliotecii, obținând succese meritorii în elaborarea / redactarea / verificarea fișierelor de autoritate Vedete de subiect, Autori în Catalogul Electronic; completarea bazei de date analitice prin descrierea publicațiilor periodice pe diverse domenii (pedagogie, psihologie, tehnică, informatică, biologie, fizică, chimie - în limba rusă); ghidarea (descrierea analitică, construirea vedetelor de subiect) și supervizarea articolelor înregistrate de către bibliotecarii avizați; completarea bazei de date analitice cu fișierul referințelor complexe.

În calitate de coordonator al grupurilor de profil Descrierea analitică și Redactarea fișierului de autoritate Vedete de Subiect a demonstrat capacități de sinteză și analiză, abilități decizionale, de relaționare, de argumentare și convingere, formator și evaluator eficient al lucrului în echipă.

Este membru al echipei de asistenți universitari, formând competențele informaționale și digitale ale studenților, promovând Modulul Bazele Culturii Informației, tema: LibUniv Catalog - Catalogul Partajat a 7 biblioteci universitare din RM, platforma ALEPH CATALOGUL ELECTRONIC BȘ USARB, componentă specifică a softului ALEPH, realizând și tutorialul pentru cursul respectiv.

În funcția de Bibliotecar de referință Taisia Aculova este un interlocutor talentat, fire enciclopedică și avizată care a reușit să construiască dialoguri sincere și elevate,

oferind răspunsuri prompte și comprehensive utilizatorilor pe domeniile de interes.

Portofoliul științifico-metodic însumă 15 publicații, autor, co-autor de bibliografii, ghiduri, articole apărute în reviste de specialitate din țară, publicate în culegeri, publicate pe Internet www.slideshare.net. Din cele mai reprezentative amintim Ghidul metodic pentru bibliotecari Indexarea pe subiecte (2011), aflat la a doua ediție; Descrierea bibliografică analitică în sistemul automatizat TINLIB V 410: Ghid metodic (experiențe bălțene), 2012, premiate în cadrul Concursului Național al ABRM, articole: Practici de fișare analitică în sistem automatizat; Cercetarea bibliometrică a literaturii din domeniul Istorie din serviciul Referințe bibliografice; Аналитическая роспись документов в электронном формате (из опыта работы) etc.

Cca 12 comunicări în cadrul colocviilor, conferințelor științifice au reflectat subiecte importante precum: Catalogul electronic al Bibliotecii Științifice USARB pe platforma ExLibris Primo: posibilități infinite; Indexarea documentelor cu privire la unele obiecte geografice. Experiențe bălțene, Fișierul de autoritate pe subiecte: catalogare, întreținere, control; Analiza principiilor de construire a vedetelor de subiect Nume geografice de către Biblioteca Congresului SUA, Biblioteca națională a Franței și Biblioteca națională a Rusiei; 30 de participări la diverse cursuri de formare profesională continuă, colocvii, conferințe științifice, traininguri, ateliere, mese rotunde.

Susținem cu toată căldura eforturile îndrăznețe, creativitatea și atitudinea inovativă a Taisiei Aculova, meritele și contribuțiile esențiale în promovarea informației, științei fiind înalt apreciate de comunitatea academică și profesională instituțională și națională.

În anul 2014 i s-a decernat Premiul Mare Profesional Cel mai bun bibliotecar al anului, categoria Bibliotecii universitare, în topul celor 10 merituoși bibliotecari din Republica Moldova.

Este deținătoare a Premiului MARE (2010), Premiul I (2005) ABRM Pentru setul de lucrări consacrate aniversării a 65-a de la fondarea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți – Ghidul metodic Indexarea pe subiecte și Bibliografia Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Filologie (1945-2005); Diplomă Ministerul Educației al Republicii Moldova pentru performanțe deosebite în activitatea profesională, promovarea și diversificarea activităților cu publicul, contribuție substanțială la implementarea serviciilor inovative bazate pe lectură, merite deosebite în cultivarea dragostei de carte și cu prilejul Zilei Bibliotecarului (2015); Diploma ABRM pentru contribuții esențiale la procesul de instruire și cercetare, promovarea imaginii bibliotecii (2010, 2014); Diploma Rectoratului USARB pentru profesionalism, receptivitate la nou, abnegație, corectitudine, perseverență, disciplină și fidelitate (2005).

Cu acest prilej, în această frumoasă zi de mai, Echipa profesională a BȘ USARB, se alătură cu cele mai sincere urări de sănătate, bucurii, fericire, o viață prosperă și cât mai multe realizări în onorabila misiune de a sluji utilizatorul și informația!

Din partea Colectivului Bibliotecii Științifice USARB, directorul Elena Harconița
LA MULȚI ANI!!!

Mușafirii Bibliotecii

7 februarie 2017
Un grup de profesori de la Universitatea
„Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Biblioteca Științifică USARB a fost vizitată de un grup de profesori de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Mușafirii au fost ghidați prin spațiile Instituției Cărții de către Lina MIHALUȚA, directorul adjunct al BȘ USARB. Profesorii au înregistrat opiniile sale în *Cartea pentru oaspeți*.

22 februarie 2017
Vizita profesorului Jean Claude Million

Biblioteca Științifică USARB a fost vizitată de Jean Claude Million, profesor de economie de la Universitatea *Louis Pasteur* din Strasbourg, Franța.

Musafirii Bibliotecii

**4 aprilie 2017
Oaspeți din Letonia**

În cadrul relațiilor de colaborare ale USARB Biblioteca Științifică a fost vizitată de oaspeți din Letonia: Andris Petersons, decanul Facultății de Comunicare a Universității din Turība și Profesorul Antonio Ruiz Moya, șeful Departamentului Rețea IT și Comunicații la Facultatea de Informatică și Telecomunicații din Spania. Oaspeții au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de Lina MIHALUȚA, director adjunct al Bibliotecii Științifice USARB.

**11 mai 2017
Un grup de preoți au vizitat
Biblioteca Științifică**

Un grup de preoți, înmatriculați la modulul psihopedagogic USARB din cadrul Centrul de Formare Profesională Continuă, USARB, au vizitat Biblioteca Științifică, fiind ghidați de Lina MIHALUȚA, director adjunct al BȘ USARB. Elena Țurcan, bibliotecar în Oficiul de Documente Muzicale a prezentat documentele cu caracter religios, peste 274 audio-casete, 50 CD-uri, 5 DVD. Documentele dețin zilele anului, de la 1 ianuarie până la 31 decembrie cu toate slujbele religioase ce sunt propăvăduite de Biserică. Elena Cristian, șef serviciu Organizarea și conservarea colecțiilor, a vorbit despre cele mai semnificative lucrări religioase din sec. XVIII, despre Colecția de Carte Rară religioasă „Ioan Nicorici”, provenită din donația lui Ioan Vasile Nicorici. Oaspeții au rămas plăcut impresionați și au lăsat un mesaj de apreciere. „Am vizitat frumoasa Bibliotecă, grup de preoți, înmatriculați la modulul psihopedagogic. Am rămas plăcut surprinși, așa încât am decis să-mi aduc copii mei să facă cunoștință cu Cartea...”

Muşagiriile Bibliotecii

11 mai 2017

Fizicianul, dr., prof. univ., Roman Schrittwieser de la
Universitatea din Innsbruck (Austria)

Fizicianul, dr., prof. univ., Roman Schrittwieser de la Universitatea din Innsbruck (Austria), aflându-se la Universitatea de Stat „Alec Russo” (USARB) în cadrul proiectului de mobilitate științifică și academică CEEPUS a efectuat o vizită la Biblioteca Științifică a Universității. Oaspeții au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de Lina MIHALUȚA, director adjunct BȘ USARB și Valentina Topalo, șef Centru Manifestări culturale, CD ONU, CIUE. Impresiile despre Biblioteca bălțeană au fost expuse în cartea de opinii.

*A very remarkable visit in the
University library today. I am very
impressed and very grateful that
I could see this!*

*Kindest thanks and greetings
from Innsbruck!*

Roman Schrittwieser

Roman Schrittwieser

Musafirii Bibliotecii

31 mai 2017
Musafiri din Sankt Petersburg

Dmitrii I. Kravțov, Directorul Centrului de activități și proiecte internaționale de la Universitatea Agrară din Sankt Petersburg și reprezentantul Colegiului Agricol din Pușkino, Rusia, însoțiți de reprezentanții Primăriei, Direcției de Învățământ Bălți, au vizitat Biblioteca Științifică, fiind conduși prin spațiile Bibliotecii de către Elena Harconița, director al Bibliotecii. Domnul Director a lăsat un mesaj în Cartea Bibliotecii de *Opinii și sugestii*.

1 iunie 2017

Profesoarele și educatoarele Ludmila Baraliuc, Tatiana Bețivu, Maria Jerebelovskaia și Ana Ciornaia, foste studente USARB, au hotărât să le facă o surpriză deosebită elevilor din clasele a II-a - IX –a din satul Maramonovca, raionul Drochia, organizându-le o excursie la Biblioteca Științifică USARB. Cu marie nostalgie au trecut ele însele pragul Alma Mater Librorum, vorbind învățăceilor săi despre zilele fericite, pline de lecturi și activități la Biblioteca universitară. Oaspeții curioși de azi, viitorii studenți USARB, au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de către Elena Țurcan, bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor.

Muşagiriile Bibliotecii

12 iunie 2017
Un grup de studenți din Germania au vizitat
Biblioteca Ştiinţifică

Un grup de studenți din Germania au vizitat Biblioteca Ştiinţifică USARB ghidați de Elena Ţurcan, bibliotecar în Oficiul Documente Muzicale, care a prezentat și expoziția „Lituania într-un colet poștal”.

13 iunie 2017
Muşagiri din Spania

Biblioteca Ştiinţifică a Universităţii de Stat „Alecu Russo” din Bălţi a fost vizitată de Dr. în pedologie Antonio Paz-Gonzalez de la Universitatea „A Coruña” din Spania, însoțit de Prof. Boris Boincean, dr. habilitat. Oaspeții au fost ghidați prin spațiile Bibliotecii de Lina Mihaluță, director adjunct, care a prezentat și expoziția „Lituania într-un colet poștal”.

Autorii

BUJAG ANGELA - specialist principal-metodist, responsabil pentru activitatea bibliotecilor școlare, Dondușeni
e-mail: dgritsdn@mtc-dn.md

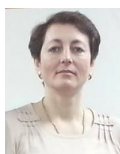
CECAN SVETLANA - bibliotecar serviciul Organizarea și Conservarea colecțiilor, BȘ USARB
e-mail: svetlana.cecان@gmail.com

CRISTIAN ELENA - șef serviciul Organizarea și Conservarea Colecțiilor, BȘ USARB
e-mail: elena.cristian12@gmail.com

CUCU ADELLA - Șef serviciu Dezvoltarea Colecțiilor. Catalogare. Indexare, BȘ USARB
e-mail: cucudadella@gmail.com

DASCAL OLGA - bibliotecar principal, Mediateca, Centrul Informatizare și activități în rețea, BȘ USARB
e-mail: dascal.olga@gmail.com

HARCONIȚA ELENA - director BȘ USARB
e-mail: elena.harconita@mail.ru

HĂBĂȘESCU ANGELA - bibliotecar principal serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectură nr. 3, BȘ USARB
e-mail: angelahabasescu@gmail.com

MOȚOC RADU – inginer, Membru de Onoare al Senatului USARB, secretarul Asociației Pro Basaradia și Bucovina, Filiala „C. Negri”, Galați, România, e-mail: motoc.radu@yahoo.com

PINTILEI ELENA – Director, Biblioteca Națională a Republicii Moldova
e-mail: elena.pintilei@bnrm.md

Autorii

STAVER MIHAELA – bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistența de specialitate, BȘ USARB
e-mail: stavstar@mail.ru, staver.mihaela@gmail.ru

STRATAN ELENA - șef serviciul Cercetare. Asistența de specialitate, BȘ USARB
e-mail: elena.stratan1@gmail.com

ȘULMAN MARINA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea Colecțiilor, BȘ USARB

TETELEA MARGARITA - doctor, conferențiar universitar, USARB
e-mail: mtetelea@yahoo.com

TOPALO VALENTINA - șef CD a ONU, șef CIEUI, BȘ USARB
e-mail: valeandrew@gmail.com

ȚURCAN ELENA, bibliotecar, sala de împrumut Nr. 3, Documente muzicale, BȘ USARB
e-mail: elturcan@gmail.com

VACARCIUC VALENTINA - bibliotecar serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectura nr. 3, BȘ USARB
e-mail: valentina.vacarciuc62@gmail.com

ZADAINOVA SNEJANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea Colecțiilor, Sala de lectura nr. 1, BȘ USARB
e-mail: snejanazadainova@gmail.com

